

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W TORUNIU**

**RYNEK PRACY
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
W 2009 ROKU**

Toruń, marzec 2010 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	1
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.....	2
1.1. Obsługa instytucjonalna i uwarunkowania prawne.....	2
1.2. Pomoc Techniczna.....	5
1.3. Charakterystyka zmian w bezrobociu w 2009 roku.....	6
1.4. Fundusz Pracy.....	13
1.4.1. Środki Funduszu Pracy przyznane według algorytmu.....	13
1.4.2. Dodatkowe środki Funduszu Pracy przyznane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.....	14
1.4.3. Wydatki z Funduszu Pracy.....	15
2. PROBLEMATYKA WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY.....	16
2.1. Sejmik i Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	16
2.2. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia.....	17
2.3. Wojewódzka Rada Zatrudnienia.....	18
2.4. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY.....	20
2.4.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.....	20
2.4.1.1. Monitoring Regionalnego Rynku Pracy.....	29
2.4.1.2. Monitoring Regionalnego Rynku Pracy II.....	30
2.4.1.3. Grant „Pracująca wieś”.....	33
2.4.2. Profesjonalne portfolio językowe dla poprawy zatrudnialności pracowników UE poprzez wzrost ich umiejętności profesjonalnego posługiwania się językiem obcym (Prof.-ELP).....	33
2.4.3. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego.....	35
3. INNE PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU.....	38
3.1. Działalność promocyjno – informacyjna.....	38
3.2. Badania rynku pracy.....	42
3.2.1. Badania statystyczne.....	42
3.2.2. Badania socjologiczne.....	43
Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego.....	43
Badanie firm powstałych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.....	44
Pracodawcy w wybranych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności w województwie kujawsko-pomorskim.....	45
Analiza szkoleń organizowanych przez PUP oraz instytucje szkoleniowe w województwie kujawsko-pomorskim.....	46
3.3. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.....	47
3.4. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą.....	52
3.4.1. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach porozumień o współpracy z pracodawcami i stowarzyszeniami pracodawców zagranicznych.....	52
Praca w Hiszpanii.....	52
Praca w Wielkiej Brytanii.....	53

3.4.2.	Praca sezonowa dla studentów na terenie Niemiec.....	53
3.5.	Zatrudnienie obywateli polskich w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia EURES.....	53
3.6.	Krajowe pośrednictwo pracy.....	57
3.7.	Agencje zatrudnienia.....	58
3.8.	Wykonywanie prac przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.....	58
3.9.	Służba zastępcza.....	60
3.10.	Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	61
4.	AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY.....	65
4.1.	Oferty pracy.....	65
4.2.	Podjęcia pracy.....	68
4.3.	Szkolenie bezrobotnych.....	72
4.4.	Staż.....	74
4.5.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – przygotowanie zawodowe dorosłych	76
4.6.	Prace społecznie użyteczne.....	78
4.7.	Poradnictwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.....	80
5.	STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.....	86
5.1.	Bezrobotne kobiety.....	86
5.2.	Bezrobocie na wsi.....	93
5.3.	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy.....	99
5.4.	Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	101
5.5.	Bezrobotni do 25 roku życia.....	102
5.5.1.	Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.....	107
5.6.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia.....	110
5.7.	Długotrwale bezrobotni.....	115
5.8.	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.....	121
5.9.	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego.....	123
5.10.	Bezrobotni bez wykształcenia średniego.....	126
5.11.	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.....	129
5.12.	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.....	132
5.13.	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.....	135
5.14.	Bezrobotni niepełnosprawni.....	138
5.15.	Bezrobotni według wieku i wykształcenia.....	142
5.16.	Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.....	144
5.17.	Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	146
5.18.	Bezrobotni według zawodów i specjalności.....	147
6.	PODSUMOWANIE.....	148
	TABELE.....	151
	SUMMARY IN ENGLISH.....	235

SPIS TABEL

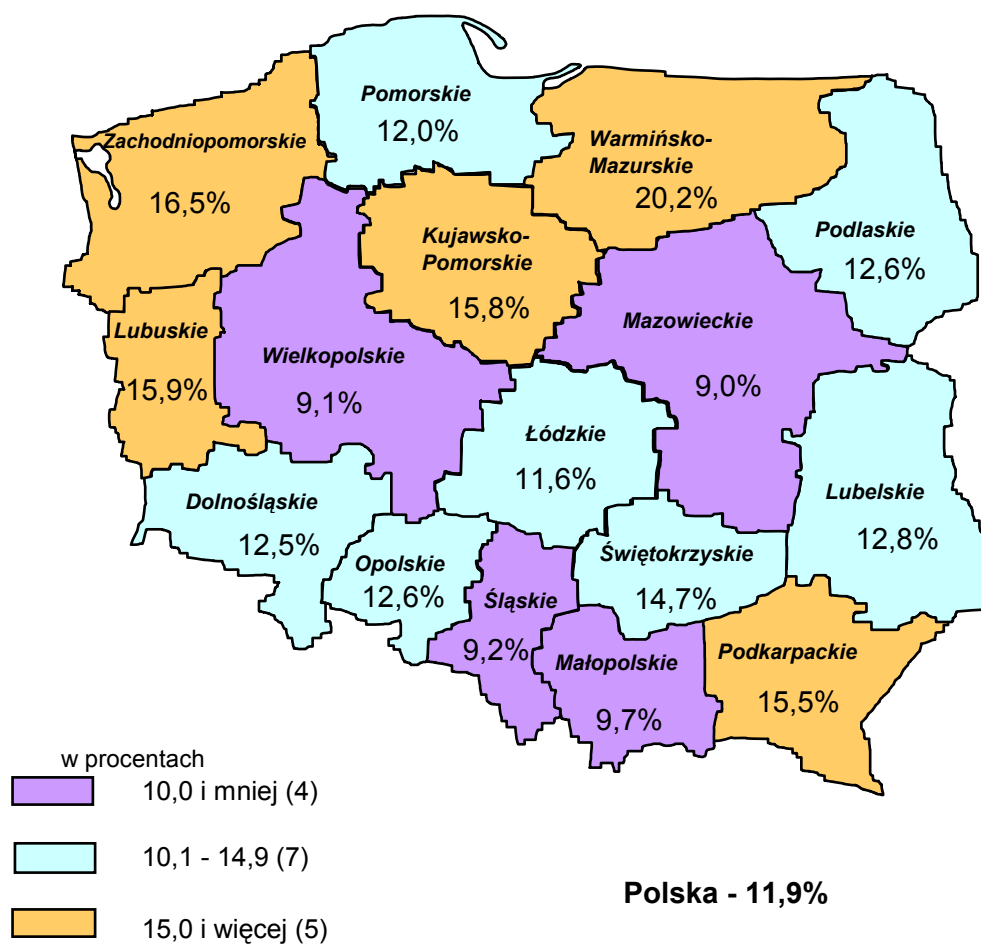
1.	Stan i struktura bezrobocia.....	151
2.	Bezrobotni zarejestrowani w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego według płci.....	152
3.	Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku.....	153
4.	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy i zapowiedzi zwolnień oraz zwolnienia monitorowane w 2009 roku.....	154
5.	Zgłoszenia zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy według sekcji PKD 2007 w 2009 roku.....	155
6.	Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia.....	156
7.	Bezrobotni zamieszkali na wsi.....	157
8.	Bezrobotni zamieszkali na wsi według płci.....	158
9.	Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2009 r. według powiatów.....	159
10.	Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	161
11.	Bezrobotni zamieszkali na wsi będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy ogółem według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	162
12.	Bezrobotne kobiety zamieszkałe na wsi będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	163
13.	Wybrane kategorie bezrobotnych.....	164
14.	Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	165
15.	Bezrobotni do 25 roku życia według powiatów.....	166
16.	Bilans bezrobotnych do 25 roku życia w 2009 r. według powiatów.....	167
17.	Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w 2009 roku wg powiatów.....	169
18.	Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia w 2009 roku według powiatów.....	170
19.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia według powiatów.....	171
20.	Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2009 r. według powiatów.....	172
21.	Długotrwale bezrobotni według powiatów.....	174
22.	Bilans długotrwale bezrobotnych w 2009 r. według powiatów.....	175
23.	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych według powiatów.....	177
24.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w 2009 roku według powiatów.....	178
25.	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego według powiatów.....	179
26.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w 2009 roku według powiatów.....	180
27.	Bezrobotni bez wykształcenia średniego według powiatów.....	181
28.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez wykształcenia średniego w 2009 roku według powiatów.....	182
29.	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka według powiatów.....	183
30.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w 2009 roku według powiatów.....	184
31.	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	185
32.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia w 2009 roku według powiatów.....	186

33.	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.....	187
34.	Dynamika zmian wśród bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia w 2009 roku według powiatów.....	188
35.	Bezrobotni niepełnosprawni według powiatów.....	189
36.	Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy w 2009 roku według powiatów.....	190
37.	Bezrobotni cudzoziemcy w 2009 roku według powiatów.....	191
38.	Bezrobotni zarejestrowani „napływ” i wyrejestrowani „odpływ” w 2009 roku.....	192
39.	Bilans bezrobotnych w kolejnych miesiącach 2009 roku.....	193
40.	Bilans bezrobotnych ogółem w 2009 r. według powiatów.....	194
41.	Bilans bezrobotnych kobiet w 2009 r. według powiatów.....	196
42.	Wybrane kategorie bezrobotnych, którzy podjęli pracę w 2009 roku.....	198
43.	Oferty pracy zgłoszone w 2009 roku według powiatów.....	199
44.	Oferty pracy najczęściej zgłaszane do pup w 2009 roku.....	200
45.	Szkolenia bezrobotnych według powiatów w 2009 roku.....	201
46.	Obszary zawodowe szkoleń w 2009 roku.....	202
47.	Staże bezrobotnych według powiatów w 2009 roku.....	203
48.	Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu w 2009 roku.....	204
49.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy / przygotowanie zawodowe dorosłych według powiatów w 2009 roku.....	205
50.	Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program przygotowania zawodowego w 2009 roku.....	206
51.	Prace społecznie użyteczne według powiatów w 2009 roku.....	207
52.	Usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2009 roku.....	208
53.	Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2009 roku według powiatów.....	209
54.	Organizatorzy i uczestnicy szkoleń oraz zajęć aktywizacyjnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy w 2009 roku według powiatów.....	210
55.	Uczestnictwo w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS w 2009 roku.....	211
56.	Bezrobotni według wieku.....	212
57.	Bezrobotni w powiatach według wieku.....	213
58.	Bezrobotni według poziomu wykształcenia.....	214
59.	Bezrobotni w powiatach według poziomu wykształcenia.....	215
60.	Bezrobotni według stażu pracy.....	216
61.	Bezrobotni w powiatach według stażu pracy.....	217
62.	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.....	218
63.	Bezrobotni w powiatach według czasu pozostawania bez pracy.....	219
64.	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	220
65.	Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy ogółem według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	221
66.	Bezrobotne kobiety będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.....	222
67.	Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	223
68.	Bezrobotni w powiatach wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).....	224
69.	Bezrobotni województwa kujawsko-pomorskiego według wielkich grup zawodów.....	226

70.	Zawody najczęściej spotykane wśród bezrobotnych – grupy elementarne.....	227
71.	Poszukujący pracy oraz cudzoziemcy z krajów UE z prawem do zasiłku w powiatach..	228
72.	Osoby, które nabyły uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w 2009 roku.....	229
73.	Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tys. zł).....	230
74.	Struktura wydatków Funduszu Pracy ogółem w 2009 roku wg powiatów (w tys. zł).....	231
75.	Struktura wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2009 roku według powiatów (w tys. zł).....	233

Stopa bezrobocia według województw

stan w końcu grudnia 2009 r.

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

WSTĘP

Analiza pt. „**Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 roku**” przygotowana została w Wydziale Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Opracowanie charakteryzuje najważniejsze cechy wojewódzkiego rynku pracy oraz przedstawia dynamikę zmian dokonujących się w tej dziedzinie. Analiza zawiera także informacje o realizacji programów samorządu województwa oraz inicjatywach partnerów społecznych zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

W zakresie informacji o strukturze i aktywizacji bezrobotnych wykorzystano dane ze sprawozdawczości sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy w ramach realizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2009. Wykorzystano również informacje przygotowane przez odpowiednie wydziały WUP.

Opracowanie zawiera część opisową oraz zestawienie danych w ujęciu tabelarycznym. Źródłem wszystkich tabel i wykresów w części tabelarycznej są: *MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy* (wraz z załącznikami), *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy* oraz zestawienia własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Tablice i wykresy zostały przygotowane metodą komputerowych zestawień i agregacji danych. Ze względu na elektroniczną technikę zaokrągleń, dane mogą nie sumować się do 100%.

ADMITTANCE

Analysis “**Labour Market in Kujawsko-Pomorskie Voivodship in 2009**” was prepared by Department of Research and Analyses of Voivodship Labour Office in Toruń.

A publication characterises major factors of regional labour market and shows a dynamic of changes achieving in this field. The analysis contains also information about realisation programmes of voivodship self – government and initiatives of social partners tending to improvement a situation on the local labour markets.

In range of information about structure and activation unemployed were used data from report made by Powiat Labour Offices using by realisation decree of Council of Ministers concern with statistic research of public statistics on year 2009. Also information prepared by suitable departments of Voivodship Labour Office (WUP) was used.

The publication contains written parts and combination of data in tables. The source of all tables and graphs in tables are: *MPiPS-01 Report of labour market* (with appendix), *MPiPS-02 Report of incomes and expenditures from Labour Fund* and Voivodship’s Labour Office in Toruń data combinations. Tables and diagrams were made by computer’s combinations and adding of data. With regard for adaptation computer calculation data can’t be added to 100 per cent.

Przy publikacji danych WUP prosimy o podanie źródła
When publishing the WUP data – please indicate the source

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

1.1. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA I UWARUNKOWANIA PRAWNE

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 roku zajmowały się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa PUP: osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego. Według stanu w końcu 2009 r. w Powiatowych Urzędach Pracy województwa kujawsko-pomorskiego było zatrudnionych 1.231 pracowników, w tym 983 kobiety (w końcu 2008 roku było to odpowiednio: 1.242 osoby, w tym 977 kobiet):

– PUP w Bydgoszczy	- 144 pracowników, w tym 99 kobiet
– PUP w Grudziądzu	- 117 pracowników, w tym 93 kobiety
– PUP dla Miasta Torunia	- 80 pracowników, w tym 67 kobiet
– PUP dla Powiatu Toruńskiego	- 69 pracowników, w tym 63 kobiety
– PUP we Włocławku	- 116 pracowników, w tym 88 kobiet
– PUP w Aleksandrowie Kujawskim	- 46 pracowników, w tym 36 kobiet
– PUP w Brodnicy	- 49 pracowników, w tym 41 kobiet
– PUP w Chełmnie	- 35 pracowników, w tym 25 kobiet
– PUP w Golubiu-Dobrzyniu	- 34 pracowników, w tym 30 kobiet
– PUP w Inowrocławiu	- 109 pracowników, w tym 87 kobiet
– PUP w Lipnie	- 48 pracowników, w tym 39 kobiet
– PUP w Mogilnie	- 42 pracowników, w tym 32 kobiety
– PUP w Nakle nad Notecią	- 55 pracowników, w tym 47 kobiet
– PUP w Radziejowie	- 36 pracowników, w tym 31 kobiet
– PUP w Rypinie	- 40 pracowników, w tym 35 kobiet
– PUP w Sępólnie Krajeńskim	- 41 pracowników, w tym 29 kobiet
– PUP w Świeciu	- 51 pracowników, w tym 42 kobiety
– PUP w Tucholi	- 38 pracowników, w tym 32 kobiety
– PUP w Wąbrzeźnie	- 32 pracowników, w tym 26 kobiet
– PUP w Żninie	- 49 pracowników, w tym 41 kobiet

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 r. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu pracowało 176 osób, w tym 131 kobiet (w analogicznym okresie roku poprzedniego – 166 osób, w tym 124 kobiety):

– w Toruniu	- 148 osób
– w Oddziale Zamiejscowym w Bydgoszczy	- 17 osób
– w Oddziale Zamiejscowym we Włocławku	- 11 osób.

Podobnie jak w latach poprzednich pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy uczestniczyli w różnorodnych formach podnoszących ich kwalifikacje. Szkolenia (łącznie 1.258 dni szkoleniowych) dotyczyły m. in. takich zagadnień, jak:

- zagadnienia z ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- komunikacja w praktyce audytu wewnętrznego,
- zamówienia publiczne na dostawy i usługi informatyczne,
- zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych w publicznych służbach zatrudnienia,
- System Elektronicznego Obiegu Dokumentów i Załatwiania Spraw TALGOS,
- metody i techniki sporządzania statystyki, sprawozdań i analiz oraz badań rynku pracy,
- zmiany wprowadzane nową ustawą o finansach publicznych w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości,
- zmiany w ustawie o pracownikach samorządowych.

WUP w Toruniu był organizatorem szkoleń dla pracowników powiatowych urzędów pracy. W zakres szkoleń (łącznie 30 dni szkoleniowych) wchodziły m. in. następujące zagadnienia:

- realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- szkolenie dla pośredników pracy pełniących funkcje asystentów EURES,
- Kurs Inspiracji,
- II Konwent Informatyków Urzędów Pracy województwa kujawsko-pomorskiego,
- spotkania informacyjne dla dyrektorów oraz pracowników PUP w sprawie zasad konkursowych obowiązujących beneficjentów aplikujących o środki EFS w ramach Działań PO KL,
- przygotowywania wniosków o dofinansowanie oraz bieżąca realizacja projektów w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 PO KL,
- narady z Dyrektorami i pracownikami merytorycznymi PUP.

W 2009 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na szkolenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia wydał z Funduszu Pracy 154.928,63 zł.

W 2009 roku 5 pracowników WUP ukończyło uzupełniające studia magisterskie, a 20 osób – studia podyplomowe (głównie z zakresu wykorzystania Funduszy Europejskich).

Z dniem 1 lutego 2009 r. weszła w życie, uchwalona w dniu 19 grudnia 2008 r., ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Nowelizacja ustawy dokonała następujących zmian:

- 1) został wprowadzony nowy instrument rynku pracy, jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych,
- 2) rozszerzono dostępność pożyczki szkoleniowej,
- 3) rozszerzono grupę osób uprawnionych do skorzystania z dofinansowania z Funduszu Pracy studiów podyplomowych na niektóre osoby poszukujące pracy, zniesiono warunek uprawdopodobniania zatrudnienia przez te osoby oraz doprecyzowano, że dofinansowanie może objąć do 100% kosztów należnych organizatorowi studiów, wprowadzono jednocześnie limit – nie więcej niż 300% przeciętnego wynagrodzenia,

- 4) Starosta może zawrzeć z agencją zatrudnienia umowę na doprowadzenie skierowanego bezrobotnego będącego w szczególnej sytuacji na rynku pracy do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej roku,
- 5) zniesione zostały dotychczasowe obowiązki pracodawcy w zakresie:
 - informowania powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy o wolnych miejscach zatrudnienia lub przygotowania zawodowego,
 - przyjmowania oświadczeń przed zatrudnieniem osoby o pozostawaniu lub niepozostawaniu przez nią w rejestrze bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - zawiadamiania w formie pisemnej, w okresie 5 dni właściwego powiatowego urzędu pracy o zatrudnieniu osoby zarejestrowanej jako bezrobotna lub o powierzeniu jej innej pracy zarobkowej,
- 6) wprowadzono prawo wyboru PUP, do którego pracodawca zgłasza ofertę pracy (na nowo zdefiniowaną) i zasady jej upowszechniania,
- 7) rozszerzono działania wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, skierowane do pracodawców i wprowadzono nową formę pomocy w ramach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników,
- 8) zliberalizowano zasady podejmowania szkoleń przez osoby poszukujące pracy,
- 9) złagodzono warunki refundowania pracodawcom kosztów szkolenia pracowników,
- 10) wprowadzono zmiany w wysokościach kwot na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych,
- 11) zniesiono obowiązek posiadania przez pracodawcę funduszu szkoleniowego, gdy wyraża on chęć wypłacania tego świadczenia osobie zwolnionej w ramach zwolnień grupowych.

W dniu 22 sierpnia 2009 r. weszła w życie Ustawa z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców. Ustawa ta wprowadziła nowe zadania dla marszałków województw, do których należy przyjmowanie, za pośrednictwem biur terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wniosków określonej grupy przedsiębiorców (art. 15 ust. 3 pkt 2 ustawy) oraz wydawanie zaświadczeń lub decyzji administracyjnych o odmowie wydania zaświadczeń oraz inne zadania (art. 16 ustawy).

W dniu 28 sierpnia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. Nr 127, poz. 1052). W art. 11 ustawa wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) w zakresie zmiany statusu osoby bezrobotnej.

Zmiany w przepisach prawa spowodowały konieczność zmiany Statutu oraz Regulaminu organizacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Nowy Statut został wprowadzony na mocy uchwały Nr XXXII/731/09 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6.04.2009 r. (zmienionej następnie uchwałą Nr XXXIX/953/09 z dn. 26.10.2009 r.).

Ponadto na mocy uchwały Nr 31/381/09 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22.04.2009 r. uchwalony został nowy Regulamin organizacyjny.

Utworzono m. in. Wydział ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego i Wydział ds. Informatyki, a zlikwidowano Wydział ZPORR.

1.2. POMOC TECHNICZNA

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w 2009 roku korzystał ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) Priorytet 10 Pomoc Techniczna. Na realizację zadań wynikających z Rocznego Planu Działań Pomoc Techniczna PO KL wydatkowano środki w wysokości 2.256.254,78 zł, w tym dofinansowanie z EFS 1.917.816,68 zł.

Ze środków Pomocy Technicznej zaplanowanych w Rocznych Planach Działań sfinansowano:

- Roczny Plan Kontroli – koszty delegacji.
- Roczny Plan Szkoleń – koszty szkoleń pracowników zajmujących się wdrażaniem PO KL, studiów podyplomowych, kursu języka angielskiego.
- Roczny Plan Kosztów Instytucji – koszty wynagrodzeń dla 36 osób/etatów zajmujących się wdrażaniem PO KL, koszty wynajmu pomieszczeń, zakupu mebli, materiałów biurowych, usług telekomunikacyjnych, sprzętu komputerowego i elektronicznego.
- Roczny Plan Działań Informacyjno-Promocyjnych – koszty zakupu materiałów promocyjnych, ogłoszeń w prasie, materiałów promocyjnych, koszty spotkań informacyjno-promocyjnych oraz konkursu fotograficznego.
- Roczny Plan Kosztów Wdrażania – koszty doradztwa i szkoleń oraz obsługi Komisji Oceny Projektów.

1.3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W BEZROBOCIU W 2009 ROKU

W końcu grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **134.127 bezrobotnych**. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych wzrosła o 23.871 osób (21,7%). W tym samym czasie w Polsce liczba bezrobotnych wzrosła o 28,5%*. Wzrost odnotowano po raz pierwszy od 2003 roku.

**Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim
Stan w końcu roku**

Rok	Liczba bezrobotnych		
	zmiana		
	osoby	w %	
1998	128 192	x	x
1999	156 309	28 117	21,9
2000	181 230	24 921	15,9
2001	205 232	24 002	13,2
2002	211 593	6 361	3,1
2003	212 066	473	0,2
2004	199 566	-12 500	-5,9
2005	188 021	-11 545	-5,8
2006	160 061	-27 960	-14,9
2007	123 243	-36 818	-23,0
2008	110 256	-12 987	-10,5
2009	134 127	23 871	21,7

Zródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Jedynie w trzech miesiącach – kwietniu, maju i czerwcu – odnotowano spadek liczby bezrobotnych, w pozostałych miesiącach poziom bezrobocia zwiększał się.

**Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 roku
Stan w końcu miesiąca**

Miesiąc	Liczba bezrobotnych	Zmiana do poprzedniego miesiąca	
		osoby	w %
styczeń	120 835	10 579	9,6
luty	126 037	5 202	4,3
marzec	127 357	1 320	1,0
kwiecień	124 736	-2 621	-2,1
maj	121 258	-3 478	-2,8
czerwiec	119 395	-1 863	-1,5
lipiec	120 081	686	0,6
sierpień	120 407	326	0,3
wrzesień	121 676	1 269	1,1
październik	122 553	877	0,7
listopad	126 893	4 340	3,5
grudzień	134 127	7 234	5,7

Zródło: sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* Źródło: http://www.mpips.gov.pl/index.php?gid=339&news_id=1636

W 2009 roku wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 22 powiatach: największy względny wzrost wystąpił w Bydgoszczy (52,0%), najmniejszy – w powiecie radziejowskim (5,5%). Jedynie w powiecie aleksandrowskim liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 1,8%.

Liczba bezrobotnych według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
			w osobach	w %
Województwo razem	110 256	134 127	23 871	21,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	12 374	4 235	52,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	4 363	1 266	40,9
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	8 166	1 304	19,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	3 607	352	10,8
Toruń – powiat grodzki	5 589	7 653	2 064	36,9
Toruń – powiat ziemski	4 312	5 889	1 577	36,6
Włocławek – powiat grodzki	7 381	9 156	1 775	24,0
Włocławek – powiat ziemski	6 483	7 768	1 285	19,8
Aleksandrów Kujawski	3 734	3 668	-66	-1,8
Brodnica	3 663	4 672	1 009	27,5
Chełmno	3 278	3 699	421	12,8
Golub-Dobrzyń	2 611	3 328	717	27,5
Inowrocław	12 614	14 126	1 512	12,0
Lipno	5 434	6 621	1 187	21,8
Mogilno	3 442	3 798	356	10,3
Nakło nad Notecią	5 117	6 264	1 147	22,4
Radziejów	3 496	3 687	191	5,5
Rypin	2 705	3 689	984	36,4
Sępólno Krajeńskie	3 140	3 454	314	10,0
Świecie	5 763	6 809	1 046	18,2
Tuchola	2 674	3 140	466	17,4
Wąbrzeźno	2 236	2 642	406	18,2
Żnin	5 231	5 554	323	6,2

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Stopa bezrobocia, charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła w końcu 2009 roku 15,8% i była o 2,5 pkt. proc. wyższa, niż w końcu poprzedniego roku (w tym

samym czasie w Polsce wskaźnik stopy bezrobocia wzrósł o 2,4 pkt. proc i w końcu grudnia'09 wyniósł 11,9%).

Stopa bezrobocia według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Stopa bezrobocia		
	2008 rok	2009 rok	
	w %		zmiana w pkt. proc.
Polska	9,5	11,9	2,4
Województwo kujawsko-pomorskie	13,3	15,8	2,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	4,9	7,3	2,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	8,9	12,2	3,3
Grudziądz – powiat grodzki	18,6	21,5	2,9
Grudziądz – powiat ziemski	22,2	24,1	1,9
Toruń – powiat grodzki	6,1	8,3	2,2
Toruń – powiat ziemski	13,2	17,2	4,0
Włocławek – powiat grodzki	13,9	16,8	2,9
Włocławek – powiat ziemski	20,5	23,7	3,2
Aleksandrów Kujawski	16,8	16,6	-0,2
Brodnica	12,1	15,0	2,9
Chełmno	18,8	20,8	2,0
Golub-Dobrzyń	15,8	19,4	3,6
Inowrocław	19,1	21,0	1,9
Lipno	20,9	24,4	3,5
Mogilno	19,0	20,6	1,6
Nakło nad Notecią	18,5	21,8	3,3
Radziejów	19,7	20,6	0,9
Rypin	15,1	19,6	4,5
Sępólno Krajeńskie	21,0	22,7	1,7
Świecie	15,0	17,3	2,3
Tuchola	15,6	18,0	2,4
Wąbrzeźno	17,0	19,6	2,6
Żnin	21,3	22,4	1,1

Źródło: GUS <http://www.stat.gov.pl>

Wzrost populacji bezrobotnych odnotowano w większości kategorii według cech społeczno – demograficznych: liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 9,3%, natomiast mężczyzn – o 40,0%. O 37,4% wzrosła liczba osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w kategorii osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia wzrost wyniósł 40,9%). Wśród najliczniejszych grup osób

będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy największy wzrost odnotowano w populacji osób do 25 roku życia (o 28,9%), najmniejszy zaś – wśród długotrwale bezrobotnych (o 2,2%). Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wzrosła o 28,6%.

Analiza **struktury bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych** wykazuje, że w ciągu 2009 roku najbardziej zmniejszył się udział długotrwale bezrobotnych, którzy stanowią obecnie 46,2% ogółu (o 8,8 pkt. proc. mniej niż przed rokiem) i kobiet, które stanowią 53,8% ogółu (spadek o 6,1 pkt. proc.), natomiast największy wzrost udziału odnotowano w kategorii bezrobotnych mężczyzn (o 6,1 pkt. proc.), oraz osób do 25 roku życia (o 1,3 pkt. proc., do 22,9% ogółu). Prawo do zasiłku posiada 22,3% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 20,5%).

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 204.617 nowych bezrobotnych (o 19,2% więcej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2008 o 32,8% wzrosła liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy, natomiast o 16,5% – liczba osób, które do rejestrów PUP powróciły po raz kolejny.

Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu w końcu poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2009 roku 185,6% (w roku poprzednim było to 139,3%). Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w Toruniu (291,3%), najniższą zaś w powiecie radziejowskim (120,8%).

W 2009 roku z rejestrów wyłączono 180.746 bezrobotnych (o 2,1% mniej niż w roku poprzednim). **Wskaźnik odpływu z bezrobocia** (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych według stanu w końcu poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2009 roku 163,9% (wobec 149,8% w roku 2008). Najwyższą wartość wskaźnika tego odnotowano w Toruniu (254,4%), najniższą w powiecie inowrocławskim (113,8%).

Najważniejszą przyczyną wyłączeń (72.747 osób, czyli 40,2%) było podjęcie pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 77.174 osoby i 41,8%), przede wszystkim niesubsydiowanej (77,7% wszystkich podjęć pracy; w roku poprzednim – 79,5%). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2009 roku przewagę mieli mężczyźni, którzy stanowili 52,2% tej populacji (w roku poprzednim było to 50,5%).

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby bezrobotnych nowozarejestrowanych) wyniósł w 2009 roku 35,6% (w roku poprzednim – 45,0%). Najlepiej pod tym względem kształtowała się sytuacja w powiecie chełmińskim (46,7%), najgorzej – we Włocławku (28,7%).

Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w 2009 roku 56.492 bezrobotnych (o 7,9% mniej niż w roku poprzednim). Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 16.255 bezrobotnych (o 2,7% więcej niż w roku 2008): przede wszystkim były to roboty publiczne (6.994 osoby, o 3,6% mniej niż w roku poprzednim) oraz podjęcie działalności gospodarczej (3.431 osób, o 26,7% więcej niż w roku poprzednim). Pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia podjęło 3.298 bezrobotnych (o 21,9% więcej niż w roku poprzednim), natomiast zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych rozpoczęło 2.445 bezrobotnych (o 15,4% mniej niż w roku 2008).

Szkolenia w 2009 roku rozpoczęło 12.250 bezrobotnych (o 1,8% więcej niż w roku 2008), staże – 16.852 osoby (o 58,0% więcej), prace społecznie użyteczne – 5.885 osób (o 1,8% mniej). Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczęło w 2009 roku 338 bezrobotnych (o 94,1% mniej niż w roku poprzednim, co spowodowane zostało zmianami w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i wprowadzeniem zamiast przygotowania zawodowego w miejscu pracy – przygotowania zawodowego dorosłych).

Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych, prace społecznie użyteczne) skorzystało 51.180 bezrobotnych (o 2,7% więcej niż w roku poprzednim). Dodatkowo, w 2009 roku 132 bezrobotnych rozpoczęło uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej.

W roku 2009 odnotowano wzrost liczby osób, które **powróciły z zagranicy** i zwróciły się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych: takich osób było ogółem 2.019, o 25,9% więcej, niż w roku poprzednim. Bardzo znacznie wzrosła również liczba osób składających wnioski o wydanie innych zaświadczeń z tytułu bezrobocia (E301, E302 i E303).

Jak podaje Urząd Statystyczny w Bydgoszczy* rok 2009 charakteryzował się w województwie kujawsko-pomorskim **spadkiem przeciętnego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw: ukształtowało się ono na poziomie 230,6 tys. osób i było niższe niż w roku poprzednim o 1,5% (w skali kraju spadek wyniósł 1,2%). W sektorze publicznym zatrudnionych było 21,9% osób (o 8,0% mniej niż w roku 2008), a w sektorze prywatnym – 208,7 tys. osób (spadek o 0,8%). Udział zatrudnionych w sektorze prywatnym w ogólnej liczbie zatrudnionych wyniósł 90,5% (wobec 89,9% w roku poprzednim).

W rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 roku zarejestrowanych pozostawało 182,0 tys. podmiotów gospodarczych (bez rolników indywidualnych). W sektorze publicznym działało 5,8 tys. podmiotów (3,2% ogółu), natomiast w sektorze prywatnym – 176,3 tys. (96,8% ogółu podmiotów w województwie). W odniesieniu do grudnia 2008 roku **liczba podmiotów gospodarczych zmniejszyła się o 5,3%** (10,2 tys., przy czym spadek odnotowano zarówno w sektorze publicznym – 17 podmiotów, jaki i prywatnym – o 10,1 tys.).

W 2009 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim pracodawcy zgłosili **56.380 ofert pracy**. Było to o 13,2% ofert mniej niż w roku poprzednim. W tym samym czasie w Polsce liczba ofert zmniejszyła się o 21%**. Spadek liczby ofert pracy wystąpił w 17 powiatach: od 3,2% w powiecie mogileńskim do 31,7% w Bydgoszczy. Wzrost liczby ofert pracy odnotowano w 6 powiatach: od 0,9% w powiecie sępoleńskim do 21,9% w powiecie wąbrzeskim. Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się zaledwie o 0,02%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 31,5%.

* Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/bydgosz/ASSETS_komunikat_1209.pdf

** Źródło: http://www.mpips.gov.pl/index.php?gid=339&news_id=1636

Oferty pracy zgłoszone w 2009 roku według powiatów

Powiat	Oferty pracy			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
			liczba	w %
Województwo razem	64 982	56 380	-8 602	-13,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 089	5 521	-2 568	-31,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 883	2 305	-578	-20,0
Grudziądz – powiat grodzki	3 687	3 430	-257	-7,0
Grudziądz – powiat ziemski	1 419	1 348	-71	-5,0
Toruń – powiat grodzki	4 309	3 123	-1 186	-27,5
Toruń – powiat ziemski	2 930	2 520	-410	-14,0
Włocławek – powiat grodzki	4 614	3 854	-760	-16,5
Włocławek – powiat ziemski	3 078	2 758	-320	-10,4
Aleksandrów Kujawski	2 136	2 237	101	4,7
Brodnica	2 212	2 341	129	5,8
Chełmno	1 629	1 748	119	7,3
Golub-Dobrzyń	1 723	1 628	-95	-5,5
Inowrocław	5 801	4 724	-1 077	-18,6
Lipno	2 702	2 500	-202	-7,5
Mogilno	1 699	1 645	-54	-3,2
Nakło nad Notecią	2 738	2 307	-431	-15,7
Radziejów	1 524	1 837	313	20,5
Rypin	1 880	1 633	-247	-13,1
Sępólno Krajeńskie	1 794	1 810	16	0,9
Świecie	2 408	2 251	-157	-6,5
Tuchola	1 900	1 463	-437	-23,0
Wąbrzeźno	900	1 097	197	21,9
Żnin	2 927	2 300	-627	-21,4

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01o rynku pracy

W 2009 roku przedsiębiorstwa w regionie kujawsko-pomorskim znacznie częściej niż poprzednio dokonywały **zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy**. Do urzędów pracy wpłynęło 150 takich zgłoszeń dotyczących łącznie 5.199 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 57 zgłoszeń dotyczących 3.407 osób). Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2009 roku wzrosła w odniesieniu do roku poprzedniego o 20,4% i wyniosła 1.978 osób, co stanowiło – tak samo jak przed rokiem – 1,5% ogółu bezrobotnych.

Bilans bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2008 - 2009

L.p.	Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
			zmiana		
			osoby		w %
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	123 243	110 256	-12 987	-10,5
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	171 668	204 617	32 949	19,2
	po raz pierwszy	28 531	37 883	9 352	32,8
	po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	166 734	23 597	16,5
	po pracach interwencyjnych	1 394	1 149	-245	-17,6
	po robotach publicznych	4 893	4 991	98	2,0
	po stażu	10 527	13 033	2 506	23,8
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	1 907	-3 095	-61,9
	po szkoleniu	11 970	13 950	1 980	16,5
	po pracach społecznie użytecznych	5 528	5 466	-62	-1,1
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	184 655	180 746	-3 909	-2,1
3a.	podjęcia pracy	77 174	72 747	-4 427	-5,7
	1) niesubsydiowanej	61 347	56 492	-4 855	-7,9
	w tym pracy sezonowej	5 776	5 545	-231	-4,0
	2) subsydiowanej	15 827	16 255	428	2,7
	- prac interwencyjnych	2 889	2 445	-444	-15,4
	- robót publicznych	7 257	6 994	-263	-3,6
	- podjęcia działalności gospodarczej	2 709	3 431	722	26,7
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2 706	3 298	592	21,9
	- inne	266	87	-179	-67,3
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 034	12 250	216	1,8
3c.	rozpoczęcia stażu	10 665	16 852	6 187	58,0
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	5 696	338	-5 358	-94,1
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 990	5 885	-105	-1,8
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	x	132	x	x
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	x	5 742	x	x
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	52 415	129	0,2
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	7 353	-1 446	-16,4
3j.	podjęcia nauki	355	431	76	21,4
3k.	ukończenia 60/65 lat	318	341	23	7,2
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	669	-351	-34,4
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	657	147	28,8
3m.	innych	9 808	4 934	-4 874	-49,7
4.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	110 256	134 127	23 871	21,7
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	21 761	3 372	18,3

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

1.4. FUNDUSZ PRACY

1.4.1. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRYZNANE WEDŁUG ALGORYTMU

Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 22 grudnia 2008 roku Uchwałą nr XXIX/585/08 określił *Kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2009 roku.*

Minister Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 28 stycznia 2009 roku przeznaczył z Funduszu Pracy **kwotę w wysokości 224.872,1 tys. złotych** dla województwa kujawsko-pomorskiego **na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.**

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu oparciu o wspomnianą wyżej uchwałę Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokonał podziału ww. kwoty, i tak:

- 50% ww. kwoty tj. – **112.436,1 tys. zł** zostało przeznaczone bezpośrednio dla poszczególnych **samorządów powiatów**,
- pozostałe 50% ww. kwoty tj. – **112.436,0 tys. zł** **pozostawiono do dyspozycji samorządu województwa**. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 8 stycznia 2009 roku Uchwałą Nr 2/4/09 w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2009 roku dokonał wstępnego podziału tej kwoty.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 lutego 2009 roku nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która wprowadziła zmiany dotyczące przeznaczenia środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa (art. 109 ust. 11 pkt 2 ww. ustawy w nowym brzmieniu cyt. „udział w ustalonej dla województwa kwocie Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej środków będących w dyspozycji samorządu województwa, z przeznaczeniem na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”), zaszła konieczność zmiany ich przeznaczenia. Ponadto kierując się wskazaniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej przekazanymi Marszałkowi Województwa pismem z 2 marca 2009 r. dokonano nowego podziału przyznanej kwoty środków Funduszu Pracy.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 19 marca 2009 roku Uchwałą Nr 22/257/09 w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na **finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa** w 2009 roku kwotę 112.436,0 tys. zł przeznaczył na:

- 1) realizację przez powiatowe urzędy pracy przedsięwzięć nakierowanych na aktywizację osób bezrobotnych (kobiet, osób w wieku 45+, osób zamieszkałych na terenach wiejskich, osób zwalnianych z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy oraz zagrożonych zwolnieniem, osób powracających z zagranicy) – 33.730,8 tys. zł,
- 2) realizację projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w ramach Działania 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie” – Poddziałanie 6.1.3 „Poprawa

zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” realizowanych przez powiatowe urzędy pracy – 78.705,2 tys. zł.

1.4.2. DODATKOWE ŚRODKI FUNDUSZU PRACY Z REZERWY MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Minister Pracy i Polityki Społecznej pismem z dnia 2 marca 2009 r. powiadomiła o uruchomieniu środków Funduszu Pracy z 10% rezerwy ministra na finansowanie w 2009 roku programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Określiła także niżej wymieniony zakres programów, na które zostaną skierowane środki Funduszu Pracy z 10% rezerwy ministra:

- **na realizację programów i działań na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego.** Samorządy powiatów: grudziądzkiego, toruńskiego, Miasta Toruń, chełmińskiego, nakielskiego, tucholskiego wystąpiły o przyznanie dodatkowych środków na realizację 8 programów. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. programów w wysokości **13.798,1 tys. zł.**
- **na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób w wieku do 30 lat.** Samorządy powiatów: brodnickiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, inowrocławskiego, lipnowskiego, radziejowskiego, rypińskiego, toruńskiego, Miasta Toruń, tucholskiego, wąbrzeskiego, włocławskiego, żnińskiego wystąpiły o przyznanie dodatkowych środków na realizację 31 programów. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. programów w wysokości **6.704,3 tys. zł.**
- **na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus.** Samorządy powiatów: aleksandrowskiego, brodnickiego, bydgoskiego, chełmińskiego, inowrocławskiego, lipnowskiego, mogileńskiego, rypińskiego, sępoleńskiego, toruńskiego, Miasta Toruń, tucholskiego, wąbrzeskiego, włocławskiego, żnińskiego wystąpiły o przyznanie dodatkowych środków na realizację 34 programów. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. programów w wysokości **10.219,5 tys. zł.**
- **programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości.** Samorządy powiatów: aleksandrowskiego, brodnickiego, bydgoskiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, lipnowskiego, mogileńskiego, radziejowskiego, rypińskiego, sępoleńskiego, świeckiego, toruńskiego, Miasta Toruń, tucholskiego, wąbrzeskiego, włocławskiego, żnińskiego wystąpiły o przyznanie dodatkowych środków na realizację 54 programów. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. programów w wysokości **27.384,0 tys. zł.**

Ponadto samorządy powiatów: grudziądzkiego, włocławskiego, nakielskiego, radziejowskiego, sępoleńskiego, tucholskiego wystąpiły o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z 10% rezerwy ministra na **finansowanie siedmiu innych programów** na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. programów w wysokości **4.164,8 tys. zł.**

W sumie samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego na realizację ww. programów pozyskały łącznie 62.270,7 tys. zł.

Reasumując, ogółem w 2009 roku na aktywizację zawodową bezrobotnych województwo kujawsko-pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 287.142,8 tys. złotych (w 2008 roku była to kwota 227.315,8 tys. zł).

1.4.3. WYDATKI FUNDUSZU PRACY

Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim* w 2009 roku wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 33,1% i wyniosły 538.905,5 tys. zł. Warto przy tym zaznaczyć, że kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 26,5%, natomiast kwota wydatków na zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami) wzrosła o 45,0%.

Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wyniósł 53,3% (wobec 56,1% w roku poprzednim), natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 41,3% (wobec 37,9% w roku 2008).

Struktura wydatków Funduszu Pracy w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana	
					w tys. zł	w %
Wydatki ogółem	404 760,1	100,0	538 905,5	100,0	134 145,4	33,1
zasiłki i świadczenia	160 640,3	39,7	231 501,8	43,0	70 861,5	44,1
w tym zasiłki dla bezrobotnych	153 261,2	37,9	222 299,2	41,3	69 038,0	45,0
programy na rzecz promocji zatrudnienia	226 869,8	56,1	287 019,0	53,3	60 149,2	26,5
pozostałe	17 250,0	4,3	20 384,7	3,8	3 134,7	18,2

Źródło: MPiPS-02 Sprawozdanie o dochodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2008 i 2009 r.

* dane na podstawie MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2009 roku

2. PROBLEMATYKA WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

2.1. SEJMIK I ZARZĄD WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

W dniu 22 grudnia 2008 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął Uchwałę Nr XXIX/585/08 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2009 roku.

Obowiązek ustalania kryteriów wynika bezpośrednio z art. 109 ust. 8 *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Ustalane są one w ramach kwoty wskazanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na podstawie algorytmu. Określając kryteria Sejmik Województwa kierował się założeniem oparcia ich konstrukcji na kryteriach stosowanych w 2008 r. Dokonane zmiany dotyczyły:

- koniecznej aktualizacji danych wyjściowych (wg stanu w dniu 30 września 2008 r. : stopa bezrobocia; bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia; bezrobotni bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia, bezrobotni niepełnosprawni, bezrobotni zamieszkali na wsi; efektywność zatrudnieniowa wybranych form aktywnych za I półrocze 2008 r.; wskaźnik płynności za IV kwartał 2007 r. i trzy kwartały 2008 r.)
- dla wskaźnika zakontraktowania środków EFS przyjęto stan w dniu 31 października 2008 r.
- zmieniono rozpiętość wskaźnika stopy bezrobocia. Uzasadnieniem tej zmiany jest aktualna i przewidywana sytuacja w zakresie możliwości efektywnego wykorzystania środków Funduszu Pracy w województwie oraz nasilenie się problemu bezrobocia osób powyżej 50 roku życia, który to problem szczególnie występuje w dużych miastach naszego województwa.

Kryteria służyć mają realizacji następujących celów:

- 1) zmniejszeniu skali bezrobocia w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia;
- 2) poprawie warunków osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:
 - a) bezrobotnych do 25 roku życia;
 - b) bezrobotnych długotrwale;
 - c) bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
 - d) bezrobotnych bez wykształcenia średniego;
 - e) bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia;
 - f) bezrobotnych niepełnosprawnych;
- 3) zmniejszeniu skali zjawiska bezrobocia na terenach wiejskich;
- 4) wzrostowi efektywności realizowanych programów;
- 5) ułatwieniu dostępności form aktywizacji zawodowej poprzez zwiększenie zakresu i liczby osób objętych programami współfinansowanymi z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań, wymienionych w art. 108 ustawy o promocji zatrudnienia

i instytucjach rynku pracy, realizowanych przez powiaty w 2009 roku, dostosowane zostały do zapisu § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. Nr 18, poz. 114).

Projekt Kryteriów, tak jak co roku, przekazany był do konsultacji do starostów i prezydentów miast na prawach powiatu oraz dyrektorów powiatowych urzędów pracy.

Na XXXII sesji w dniu 30 marca 2009 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego rozpatrzył informację na temat sytuacji na rynku pracy w regionie za rok 2008 przedstawioną przez dyrektora WUP w Toruniu Adama Horbulewicza.

Na XLI sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 23 grudnia 2009 r. radni przyjęli jednogłośnie uchwałę Nr XLI/1018/09 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2010 roku.

Problematyka regionalnego rynku pracy była wielokrotnie przedmiotem obrad komisji Sejmiku, m. in. Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa oraz Komisji Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury.

Zarząd Województwa na bieżąco oceniał działania podejmowane w celu poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy. W dniu 22 stycznia 2009 r. Zarząd podjął uchwałę Nr 6/54/09 w sprawie zatwierdzenia Planu Działania na rok 2009 dla Priorytetu VI, VII, VIII, IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Następnie 27 stycznia 2009 r. podjęta została uchwała Nr 7/55/09 w sprawie trybu opracowania Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok. Uchwała w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2009 roku Nr 22/257/09 podjęta została 19 marca 2009 r. W dniu 27 sierpnia 2009 r., po przyjęciu informacji na temat rezultatów projektu systemowego „Monitoring Regionalnego Rynku Pracy”, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, uchwałą nr 65/1106/09, przyznał dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dla projektu systemowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu „Monitoring regionalnego rynku pracy II”. Projekt jest realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

2.2. REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia przedstawia główne kierunki działań zmierzających do rozwiązywania problemów funkcjonowania rynku pracy w regionie. Zespół – powołany Uchwałą Nr 7/55/09 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 stycznia 2009 r. – opracował RPD/Z na 2009 rok w oparciu o postanowienia art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powyższy dokument uwzględnia także

Decyzję Rady Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2008 roku dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia Państw Członkowskich (2008/618/WE).

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2009 r. zawiera opis: regionalnej polityki zatrudnienia oraz dotychczasowej sytuacji w regionie kujawsko-pomorskim, celów głównych i celów szczegółowych regionalnej polityki na rzecz zatrudnienia oraz zagadnień dotyczących sposobu realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia.

W celu zapewnienia realizacji zasady partnerstwa, dokument został przekonsultowany z samorządami powiatów oraz partnerami społecznymi reprezentowanymi w Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia. Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Toruniu na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2009 r. Uchwałą nr 1/2009 zaopiniowała pozytywnie RPD/Z na 2009 rok. Podczas posiedzenia przyjęto również Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia 2008 roku.

Jednakże do końca 2009 roku Rada Ministrów nie zatwierdziła Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2009-2011, dlatego też Zarząd Województwa nie przyjął RPD/Z na 2009 rok (warunkiem przyjęcia jest zatwierdzenie dokumentu krajowego).

2.3. WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA

W 2009 roku odbyły się cztery posiedzenia Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu.

Na posiedzeniu, które odbyło się 27 lutego 2009 r. Wojewódzka Rada Zatrudnienia podjęła 5 uchwał:

- nr 1/2009 w sprawie zaopiniowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok,
- nr 2/2009 w sprawie zaopiniowania Planu wydatków Funduszu Pracy na 2009 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,
- nr 3/2009 w sprawie oceny działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2008 roku,
- nr 4/2009 w sprawie opinii w zakresie powołania nowego kierunku kształcenia w Szkole Policealnej Medycznej im. M. Kopernika w Toruniu (*opiekunka dziecięca*),
- nr 5/2009 w sprawie zorganizowania szkolenia wyjazdowego dla członków Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

Ponadto zostały omówione zagadnienia dotyczące głównych przedsięwzięć Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2009 roku oraz sprawozdania z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2008 roku.

Na wyjazdowym posiedzeniu, które odbyło się 23-24 kwietnia 2009 r. przyjęto 2 uchwały:

- nr 6/2009 w sprawie zaopiniowania projektu kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców,
- nr 7/2009 w sprawie wydania opinii w zakresie powołania nowych kierunków kształcenia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Toruniu (*sprzedawca, blacharz samochodowy*).

Jednocześnie przeprowadzono szkolenie na temat zmian w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W drugim dniu spotkania, Pani Profesor Elżbieta Kryńska z Polskiej Akademii Nauk przedstawiła prezentację pn. „Wyzwania polskiego rynku pracy w warunkach światowego kryzysu”.

W trakcie posiedzenia, które odbyło się 18 sierpnia 2009 r. zaopiniowano pozytywnie dwie uchwały:

- nr 8/2009 w sprawie zaopiniowania zmiany Planu wydatków Funduszu Pracy na 2009 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,
- nr 9/2009 w sprawie zorganizowania szkolenia wyjazdowego dla członków Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

Omówiony został także stan realizacji i założeń Planu Działania na 2010 r. Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W dniu 8 grudnia 2009 roku w Bydgoszczy zorganizowano kolejne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu, w trakcie którego odbyło się również szkolenie dla członków WRZ pn. „Problemy bezrobocia na przykładzie Miasta Bydgoszczy”.

Podczas spotkania, Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski p. Dariusz Kurzawa wręczył pracownikom urzędów pracy naszego województwa Medale za Długoletnią Służbę - przyznane postanowieniami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W imieniu Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego p. Maciej Eckardt – Wicemarszałek Województwa wręczył akty powołania nowo powołanym członkom WRZ, p. Dorocie Hass – przedstawicielowi Wojewody Kujawsko-Pomorskiego oraz p. Ewie Łobaczewskiej – przedstawicielowi społeczno-zawodowych organizacji rolników.

W ramach szkolenia, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy – p. Barbara Grabowska, dokonała prezentacji pn. „Problemy bezrobocia na przykładzie Miasta Bydgoszczy”, w której przedstawiona została m.in. specyfika rynku pracy w Bydgoszczy i w powiecie bydgoskim oraz przedsięwzięcia Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy.

Podczas spotkania członkowie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu zaopiniowali pozytywnie następujące uchwały:

- Uchwałę nr 10/2009 w sprawie projektu Kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2010 roku,
- Uchwałę nr 11/2009 w sprawie zmiany Planu wydatków Funduszu Pracy na 2009 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Podczas każdego posiedzenia Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu omawiana była aktualna problematyka sytuacji na rynku pracy w kraju i w województwie kujawsko-pomorskim.

2.4. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

2.4.1. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej w wyżej wymienionym okresie programowania w Polsce. Głównym celem Programu jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową osób bezrobotnych i biernych zawodowo, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, upowszechnianie edukacji i podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji oraz zwiększenie spójności terytorialnej.

PO KL składa się z 10 priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W 85% Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej (EFS), natomiast w 15% ze środków krajowych.

Za wdrożenie całości Programu, jako Instytucja Zarządzająca, odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, natomiast wdrożenie komponentu regionalnego na poziomie lokalnym powierzone zostało samorządom województw, które pełnią rolę Instytucji Pośredniczących.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełni w ramach PO KL funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP2) w Priorytecie VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” dla następujących działań:

- Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- Działanie 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich.

Do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia należą w szczególności: przygotowywanie kryteriów wyboru projektów i prowadzenie naboru wniosków oraz ich weryfikacja formalna i merytoryczna, zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektów, rozpatrywanie protestów od wyników przeprowadzonej oceny, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, monitorowanie realizacji projektów, w tym weryfikacja wniosków o płatność wraz z częścią sprawozdawczą, wykrywanie i zgłaszanie nieprawidłowości oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, opracowywanie założeń do Planu działania dla Priorytetu VI PO KL oraz wnioskowanie o środki dotacji rozwojowej i Funduszu Pracy na realizację projektów.

Udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to ok. 32%. W województwie kujawsko-pomorskim jest to kwota około 127 mln. euro, tj. około 524,9 mln zł (przy kursie 1 euro = 4,12 zł), w tym w ramach:

- Działania 6.1 – 424,7 mln zł (80,91% środków w ramach Priorytetu VI), odpowiednio:
 - Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy – 76,4 mln zł (18%),
 - Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w regionie – 21,2 mln zł (5%),
 - Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych 327 mln zł (77 %),
- Działania 6.2 – 93,2 mln zł (17,76% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.3 – 6,9 mln zł (1,33% środków w ramach Priorytetu VI).

Projekty w ramach Priorytetu VI PO KL realizowane są w oparciu o tzw. wsparcie systemowe (Poddziałanie 6.1.3), polegające na dofinansowaniu realizacji przez powiatowe urzędy pracy zadań publicznych określonych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz o konkursy (Poddziałanie 6.1.1, 6.1.2, Działania 6.2 i 6.3), w których aplikować mogą:

- wszystkie podmioty – z wyłączeniem powiatowych urzędów pracy oraz osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów) – Poddziałanie 6.1.1 i Działanie 6.2,
- wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów) – Działanie 6.3,
- powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy w zakresie zadań realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i/lub odpowiednio inne departamenty merytoryczne wojewódzkiego urzędu pracy, zgodnie z zakresem kompetencji – Poddziałanie 6.1.2.

Uczestnikami projektów w ramach Priorytetu VI PO KL mogą być osoby pozostające bez zatrudnienia (zarejestrowane lub niezarejestrowane w urzędzie pracy); osoby zamierzające rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej; mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców; instytucje rynku pracy i ich pracownicy; społeczności lokalne oraz instytucje/podmioty działające na poziomie lokalnym na rzecz aktywizacji zawodowej i rozwoju zasobów ludzkich.

W roku 2009 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu ogłosił następujące konkursy:

- w ramach Poddziałania 6.1.1:
 - konkurs nr 3/6.1.1/2009, dostępna alokacja: 15.765.732,00 zł,
- w ramach Poddziałania 6.1.2:
 - konkurs nr 2/6.1.2/2009, dostępna alokacja: 2.979.600,00 zł,
 - konkurs 3/6.1.2/2009, dostępna alokacja 3.500.000,00 zł,
- w ramach Działania 6.2:
 - konkurs nr 2/6.2/2009, dostępna alokacja: 400.000,00 zł,

- konkurs nr 3/6.2/2009; dostępna alokacja 38.000.000,00 zł,
- w ramach Działania 6.3:
 - konkurs nr 3/6.3/2009, dostępna alokacja: 600.000,00 zł,
 - konkurs 4/6.3/2009, dostępna alokacja 721.830,25 zł.

Dodatkowo, w dniu 20 marca 2009 r., powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego zostały zaproszone do złożenia wniosków na realizację projektów systemowych (Poddziałanie 6.1.3). Wszystkie powiaty aplikowały o środki w wyznaczonym terminie, tj. do 31 marca 2009 r.

Umowy z Powiatowymi Urzędami Pracy

W związku z zakończonym procesem oceny wniosków złożonych przez PUP w kwietniu 2009 r. podpisane zostały umowy w ramach **Poddziałania 6.1.2** oraz aneksy do wieloletnich umów ramowych zawartych w 2008 r. w ramach **Poddziałania 6.1.3 PO KL**.

W ramach Poddziałania 6.1.2 podpisano 19 umów o dofinansowanie na kwotę 2.792.394,51 zł (konkurs). Środki unijne w ramach niniejszych umów zostały przeznaczone na rozwój i podnoszenie jakości usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy poprzez dofinansowanie wynagrodzeń 61 pośredników pracy i 35 doradców zawodowych, szkolenia dla 56 kluczowych pracowników PUP, badania rynku pracy. Realizacja projektów obejmuje okres od 1.01.2009 r. do 30.04.2010 r. Alokacja przeznaczona na konkurs w wysokości 2.979.600,00 zł została wykorzystana w 93,72%.

W dniu 12 listopada 2009 r. w ramach tego Poddziałania ogłoszony został kolejny konkurs (nr 3/6.1.2/2009 r.). Termin składania wniosków upłynął dnia 11 grudnia 2009 roku. Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego złożyły 19 wniosków na kwotę 3.264.258,06 zł, przy czym kwota dostępnej alokacji wynosiła 3.500.000,00 zł. Weryfikację formalną pozytywnie przeszło 19 wniosków o dofinansowanie.

W ramach Poddziałania 6.1.2 WUP w Toruniu realizował również projekt własny – „Monitoring regionalnego rynku pracy”, którego realizacja opisana jest w dalszej części niniejszego opracowania.

W ramach Poddziałania 6.1.3 zawartych zostało 20 aneksów do umów ramowych na realizację projektów systemowych, na łączną kwotę 78.794.600,00 zł.

Alokacja dostępna na realizację projektów systemowych PUP, ujęta w Planie Działania na 2009 rok, została zwiększona Uchwałą Zarządu Województwa nr 22/257/09 z dnia 19 marca 2009 r. (pierwotnie planowano przeznaczyć na ten cel środki z Funduszu Pracy znajdujące się w dyspozycji Samorządu Województwa w wysokości 56.167.042,00 zł).

Dofinansowanie przyznano wszystkim Powiatowym Urzędami Pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. W projektach realizowane było wsparcie dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy: poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, szkolenia, staże/przygotowanie zawodowe dorosłych, prace interwencyjne oraz doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, jak również przyznanie jednorazowych środków na podjęcie

działalności gospodarczej. W ramach projektów w 2009 r. wsparcie otrzymało ok. 14 tys. osób z terenu naszego województwa (narastająco od 2008 r. ok. 29 tys. osób).

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

W I półroczu 2009 r. WUP w Toruniu kontynuował działania w ramach konkursu zamkniętego nr 2/6.1.1/2008 ogłoszonego 27 czerwca 2008 r. W ramach tego konkursu podpisano 15 umów o łącznej wartości 6.084.669,82 zł, których realizacji obejmuje okres 1.12.2008 r. – 31.05.2010 r.

W ramach tych projektów wsparcie zostało skierowane do osób pozostających bez zatrudnienia zarówno zarejestrowanych, jak i niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (planowana liczba osób objętych wsparciem – 992). Osoby te objęte były m.in. poradnictwem zawodowym i pośrednictwem pracy, szkoleniami zawodowymi (m.in. z zakresu: sprzedawca hurtowni z obsługą kas fiskalnych i komputera, florystyka-bukieciarstwo, magazynier z obsługą wózka widłowego, spawacz, kucharz małej gastronomii, przedsiębiorczości i języka angielskiego) oraz warsztatami z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy.

W dniu 17 lutego 2009 roku ogłoszono kolejny konkurs (nr 3/6.1.1/2009) na kwotę 15.765.732,00 zł. W odpowiedzi na konkurs złożono 101 wniosków na łączną kwotę 51.805.648,05 zł. Po ocenie merytorycznej, której podlegały 63 wnioski (na kwotę 33.189.379,30 zł) Komisja Oceny Projektów zarekomendowała do dofinansowania 21 wniosków na kwotę 10.597.699,46 zł. W ramach konkursu podpisano w 2009 r. 17 umów o dofinansowanie realizacji projektów o wartości 8.465.002,64 zł (dwóch beneficjentów wycofało się z podpisania umów, pomimo iż ich wnioski uzyskały dofinansowanie, natomiast podpisanie 2 ostatnich umów zaplanowano na styczeń 2010 r.). Łączna wartość 19 umów wyniesie 9.170.901,14 zł, a ich realizacja obejmuje okres od 1.09.2009 r. do 31.12.2010 r.

Narastająco od początku wdrażania Poddziałania 6.1.1 do końca 2009 r. podpisano 46 umów na kwotę 18.659.748,79 zł. Wsparciem objęto 1.611 osób, natomiast udział w projektach zakończyło 917 osób.

Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

W 2009 r. realizowanych było 5 projektów na dofinansowanie, których podpisano umowy w grudniu 2008 r., na łączną kwotę 28.458.778,66 zł obejmujących: wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów (jednego lub kilku):

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej,
- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40.000 zł,
- wsparcie pomostowe w okresie do 6 lub do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień wypłacenia dotacji połączone z doradztwem oraz pomocą

w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

Realizacja projektów obejmuje okres od 1.01.2009 r. do 31.12.2010 r.

W sierpniu 2009 roku Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął pakiet rozwiązań antykryzysowych. W ramach ww. działania aneksowano dotychczas podpisane umowy i zwiększono ich wartość o ponad 5 mln zł. Dzięki temu środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało dodatkowo 149 osób, których biznesplany zostały w realizowanych projektach ocenione pozytywnie, lecz nie otrzymały wsparcia ze względu na ograniczoną pulę środków. Dodatkowo w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia pod koniec roku, uzupełniono również kryterium dostępu, dotyczące preferowanych grup docelowych o kategorię osób, które utraciły prace z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy.

Łącznie w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało ponad 800 osób. W ramach kontynuacji projektów w 2010 r. osoby te będą objęte wsparciem pomostowym oraz doradztwem i szkoleniami zakresu prowadzenia i rozwoju firmy.

W dniu 17 lutego 2009 r. ogłoszono kolejny konkurs na kwotę 400.000,00 zł. Zakres konkursu obejmował: promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanie promocyjno-informacyjne i upowszechnianie dobrych praktyk z zakresu rozwoju przedsiębiorczości. W odpowiedzi na konkurs złożono 14 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 3.529.636,72 zł, natomiast do oceny merytorycznej przekazano 9 wniosków na łączną kwotę 2.356.698,05 zł. Na 9 wniosków skierowanych do oceny merytorycznej, którą przeprowadziła Komisja Oceny Projektów, 3 wnioski o łącznej wartości 1.030.560,64 zł oceniono pozytywnie, a 6 wniosków odrzucono. W ramach ww. konkursu została podpisana 1 umowa na kwotę 359.729,20 zł. Realizacja tego projektu obejmuje okres od 1.08.2009 r. do 30.04.2010 r.

W dniu 21 grudnia 2009 r., zgodnie z założeniami Planu działania na 2009 rok, ogłoszono kolejny nabór wniosków o dofinansowanie projektów, obejmujących wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. Kwota dostępnej alokacji w ramach tego konkursu to 38.000.000,00 zł.

Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich

W I półroczu 2009 r. WUP w Toruniu kontynuował działania w ramach konkursu zamkniętego ogłoszonego 27 czerwca 2008 r. Podpisano 8 umów o wartości 343.964,38 zł. Łącznie w ramach konkursu zakontraktowano 14 umów o wartości 632.149,83 zł.

W dniu 17 lutego 2009 r. ogłoszono kolejny konkurs (nr 3/6.3/2009) na kwotę 600.000,00 zł. W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 37 wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości 1.769.760,55 zł. Po ocenie merytorycznej, której podlegało 21 wniosków (poprawnych pod względem formalnym, na łączną kwotę 988.480,43 zł), Komisja Oceny Projektów zarekomendowała do dofinansowania 10 wniosków. W związku z powyższym do 1 października 2009 r. zostało podpisanych 10 umów na kwotę 454.857,75 zł.

Środki w ramach podpisanych umów w 2009 r. zostały przeznaczone na realizację projektów z zakresu:

- wspierania i tworzenia lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych, przyczyniających się do aktywizacji zawodowej na obszarach wiejskich oraz służących poprawie zdolności do zatrudnienia mieszkańców tych obszarów,
- rozwoju dialogu, partnerstwa publiczno – społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym. Zespół ds. reorientacji składający się z przedstawicieli społeczności lokalnej i podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich,
- poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych.

Grupy docelowe projektów realizowanych w ramach Działania 6.3 to społeczności lokalne oraz podmioty aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz aktywizacji zawodowej ich mieszkańców oraz mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców (np: osoby zamieszkujące na terenie działania LGD, przedstawiciele samorządu, zespół ds. reorientacji składający się z przedstawicieli społeczności lokalnej i podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej, nauczyciele znajdujący się na emeryturze lub rencie, rolnicy, osoby samozatrudnione i nieaktywne zawodowo zamieszkujące obszary wiejskie.

Projekty realizowane w ramach Działania 6.3 to z reguły projekty krótkie trwające najczęściej nie dłużej niż 6 miesięcy, skupiające się na wsparciu dla konkretnej inicjatywy lokalnej.

W dniu 30 września 2009 r. zgodnie z założeniami Planu działania na 2009 rok ogłoszono kolejny nabór wniosków (nr 4/6.3/2009) o dofinansowanie projektów na kwotę 721.830,25 zł. W odpowiedzi na konkurs złożono 49 wniosków o dofinansowanie projektu na kwotę 2.358.671,76 zł. Spośród 49 wniosków, które podlegały weryfikacji kryteria formalne spełniły 43 wnioski na łączną kwotę 2.037.240,77 zł. Wszystkie te wnioski zostały przekazane do oceny merytorycznej.

Narastająco od początku wdrażania Działania 6.3 do końca 2009 r. podpisano 29 umów na kwotę 1.317.909,38 zł. Wsparciem objęto 593 osoby, natomiast udział w projektach zakończyło 467 osób.

W 2009 roku, w ramach wszystkich Działań/Poddziałań Priorytetu VI PO KL Rynek pracy otwarty dla wszystkich, w województwie kujawsko-pomorskim podpisano z beneficjentami 70 umów o dofinansowanie realizacji projektów na kwotę 18.481.253,89 zł, a w ramach Poddziałania 6.1.3 – 20 aneksów zwiększających wartość projektów systemowych o 78.794.600,00 zł.

Łącznie do końca 2009 roku w odpowiedzi na ogłoszone konkursy oraz prowadzone nabory systemowe wpłynęło 712 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 426.743.622,82 zł, przy czym kwota dostępnej alokacji to 258.611.538,45 zł. Wartość złożonych wniosków przekroczyła więc dostępne środki o 65,1%. Kryteria formalne spełniło 515 wniosków, których wartość wynosiła 361.884.623,14 zł.

Wartość 230 wniosków spełniających kryteria merytoryczne wyniosła 246.079.006,20 zł, przy czym w końcu roku w trakcie oceny pozostawało 45 wniosków na kwotę 2.480.044,20 zł. Łącznie w ramach ogłoszonych konkursów złożono 69 protestów, w tym 34 na ocenę merytoryczną. Wszystkie protesty zostały odrzucone.

Od początku okresu programowania podpisano 140 umów o wartości ogółem 209.995.870,45 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFS tj. 85% stanowiło 178.496.489,88 zł. Tym samym założenia Planu działania na rok 2009 zrealizowano w 97,84%.

Od początku realizacji Programu wartość zaliczek przekazanych i wypłaconych w ramach dotacji rozwojowej na rzecz beneficjentów wyniosła 45.707.465,35 zł (dot. projektów konkursowych). Natomiast wartość zaliczek rozliczonych we wnioskach o płatność wyniosła 20.854.585,50 zł. Łącznie z projektami systemowymi PUP do końca 2009 r. zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 153.778.025,42 zł.

Narastająco do końca 2009 r. wsparciem objęto 30.956 osób, natomiast udział w projektach zakończyły 21.704 osoby.

W 2009 r. WUP prowadził również szereg działań bieżących, związanych z realizacją zadań Instytucji Wdrażającej/ IP2:

- Organizowano spotkania informacyjne z potencjalnymi beneficjentami zainteresowanymi aplikowaniem o środki w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* PO KL, dotyczące przygotowania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w odpowiedzi na ogłoszone konkursy.
- Prowadzono spotkania z beneficjentami w zakresie prawidłowej realizacji i rozliczania projektów.
- Organizowano spotkania z pracownikami PUP, koordynującymi realizację projektów oraz zajmującymi się rozliczaniem projektów w ramach Poddziałania 6.1.2 oraz Poddziałania 6.1.3 PO KL. Podczas tych spotkań poruszane były problemy związane z: problematyką kontroli na miejscu prowadzonych w projektach, przygotowywaniem wniosku o płatność wraz z częścią sprawozdawczą (zmiany i problemy), założeniami do Planu działania dla Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na 2010, polityką równości szans.
- Bieżąca realizacja Priorytetu VI PO KL, stan wdrażania oraz problemy związane z realizacją programu w województwie kujawsko-pomorskim, były omawiane na spotkaniach WUP z Dyrektorami PUP oraz w trakcie obrad Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.
- W dniu 13 marca 2009 r. ogłoszono nabór wniosków o wpis na listę asesorów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w obszarze: zatrudnienie. W wyniku weryfikacji formalno-merytorycznej złożonych aplikacji dokonano wyboru 15 asesorów akredytowanych przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu w ramach Priorytetu VI PO KL. W związku z nowelizacją art. 31 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 roku (Dz. U. Nr 84, poz. 712), wszyscy asesorzy akredytowani przy WUP w Toruniu zostali powołani bezterminowo przez Instytucję Pośredniczącą do pełnienia funkcji eksperta z dniem 1.10.2009 r.

- W pierwszej połowie maja 2009 r., w drodze Zarządzania Dyrektora WUP w Toruniu, powołana została Komisja Oceny Projektów. WUP w Toruniu zorganizował dla jej członków 2 szkolenia: z zakresu oceny wniosków o dofinansowanie w ramach PO KL oraz stosowania zasad równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL.
- Przygotowano Plan Działania na 2010 rok. Prace nad tym dokumentem rozpoczęły się w czerwcu 2009 r. Brały w nich udział osoby powołane w skład grupy roboczej (Uchwałą Nr 3/2009 Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15 czerwca 2009) r. tj. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w Bydgoszczy i w Toruniu, Forum Związków Zawodowych, Pomorsko-Kujawskiego Centrum Demokracji Lokalnej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Bydgoszczy. W lipcu 2009 r. projekt Planu Działania na 2010 r. zawierający ogólne założenia wdrażania Priorytetu VI PO KL w naszym województwie, został przekazany do Instytucji Pośredniczącej celem weryfikacji i akceptacji. Plan Działania podlegał następnie weryfikacji Instytucji Zarządzającej, Podkomitetu i Komitetu Monitorującego oraz Komisji Europejskiej. W dniach 24-25 listopada 2009 roku odbyło się X posiedzenie Komitetu Monitorującego PO KL 2007-2013, na którym rozpatrzono i zatwierdzono kryteria wyboru projektów zaprezentowanych w Planie Działania dla Priorytetu VI w województwie kujawsko-pomorskim. W dniu 14 stycznia 2010 r. Uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 4/33/10 dokument ten został ostatecznie zatwierdzony.
- W dniu 22 września 2009 roku wprowadzono zmiany do Planu Działania na 2009 rok oraz Planu Finansowego województwa w zakresie wydatków na 2009 rok. Aktualizacja dokonana była w związku z :
 - realizacją zadań przewidzianych w *Pakiecie rozwiązań antykryzysowych w związku z realizacją Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach komponentu regionalnego PO KL* przyjętego Uchwałą numer 60/1000/09 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 3 sierpnia 2009 rok. W ramach niniejszego *Pakietu rozwiązań antykryzysowych* przewidziano m.in. zwiększenie do 15% łącznej wartości umów realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL,
 - modyfikacjami harmonogramów płatności wynikającymi ze zmian wprowadzanych w realizowanych projektach.

Środki na ten cel (w wysokości 5,5 mln zł) przesunięte zostały z Poddziałania 6.1.1, w ramach którego nie udało się zakontraktować całej alokacji przewidzianej na konkurs.
- W dniu 15 grudnia 2009 r. Instytucja Pośrednicząca zaakceptowała zmiany w *Zestawie Instrukcji wykonawczych do procesów dla Instytucji Wdrażającej (IP2) Priorytetu VI PO KL*, które były spowodowane aktualizacją Systemu Realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz pozostałych wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.
- Przygotowano założenia do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 – oszacowano przewidywane wykonanie wydatków w roku 2009 oraz planowane w ramach PO KL

- wydatki w latach 2011-2013. W związku z nowym systemem finansowania podjęto również działania niezbędne do przekazywania beneficjentom płatności i dotacji celowych w 2010 r.
- Pracownicy WUP uczestniczyli w konsultacjach dokumentów związanych z wdrażaniem PO KL, w szeregu spotkań z przedstawicielami IP, MRR oraz w grupach roboczych dotyczących wdrażania Programu (m.in.: w grupie roboczej ds. zatrudnienia, w grupie roboczej ds. finansowych w ramach komponentu regionalnego PO KL, w grupie roboczej ds. systemów informatycznych, w spotkaniach kadry kierowniczej IP/IP2 poświęconych wdrażaniu PO KL, w spotkaniu poświęconemu przygotowaniom do wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL).
 - Na bieżąco monitorowane były projekty realizowane w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W ramach prowadzonego monitoringu:
 - weryfikowane były zmiany wprowadzane w projektach przez beneficjentów,
 - uzupełniana była baza Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) w zakresie informacji dotyczących realizowanych projektów,
 - weryfikowana była baza danych o uczestnikach projektów (PEFS). We wrześniu wprowadzona została nowa wersja Formularza PEFS, który dostosowano do zakresu danych wskazanych w Zasadach sprawozdawczości i uzupełnione o dane uczestników instytucjonalnych,
 - ocenie podlegały składane wnioski o płatność wraz z częścią sprawozdawczą (w 2009 r. WUP w Toruniu skontrolował pod względem formalno-rachunkowym i zaakceptował 374 wnioski o płatność),
 - przeprowadzono 38 kontroli na dokumentacji w związku ze złożeniem przez beneficjentów końcowych wniosków o płatność,
 - Wydział ds. kontroli łącznie w 2009 roku WUP w Toruniu przeprowadził 83 kontrole na miejscu w tym: 56 planowanych, 27 doraźnych i 10 wizyt monitoringowych.
 - Pracownicy wszystkich komórek zaangażowanych we Wdrażanie PO KL Wojewódzkiego Urzędu Pracy prowadzili sprawozdawczość i rozliczenia w ramach poszczególnych działań Priorytetu VI PO KL, które były następnie przedkładane do IP/IZ.

Sposób realizacji przez WUP w Toruniu ww. zadań w 2009 r. był weryfikowany w trakcie kontroli przeprowadzonych przez:

- Urząd Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, który od 20 marca do 7 maja 2009 r. przeprowadził czynności dotyczące weryfikacji systemu zarządzania i kontroli PO KL. Przedmiotem badania była kontrola celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z UE w ramach PO KL w zakresie realizacji Priorytetu VI. Pierwszy etap audytu zakończony został przekazaniem w maju 2009 r. wyniku kontroli z audytu zgodności w IP2. W dniu 8 lipca 2009 r. WUP w Toruniu przekazał Urzędowi Kontroli Skarbowej stanowisko w sprawie ustaleń i rekomendacji zawartych w sprawozdaniu. Następnie prowadzone były działania mające na celu dostosowanie procedur obowiązujących w WUP do zaleceń wynikających z przeprowadzonego audytu, w tym aktualizacja *Zestawu instrukcji wykonawczych do procesów dla Instytucji Wdrażającej (IP2) Priorytetu VI PO KL*. W grudniu 2009 r. Urząd Kontroli

Skarbowej w Bydgoszczy uznał za wdrożone zalecane przez niego rekomendacje i zakończył prace związane z audytem zgodności.

- WUP w Toruniu i Powiatowe Urzędy Pracy w Bydgoszczy i we Włocławku od 18.11.2009 r. (wybrane 2 projekty realizowane w Priorytecie VI PO KL) zostały objęte kontrolą Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, która dotyczy płatności okresowych z rozliczeń Komisji Europejskiej w 2009 r. Kontrola została zakończona wynikiem pozytywnym.

Dodatkowo w Wydziale PO KL oraz w Zespole ds. Obsługi Finansowej Funduszy Unijnych przeprowadzony został audyt wewnętrzny. Zadanie audytowe obejmowało „Badanie prawidłowości realizacji czynności związanych z wnioskowaniem o środki dotacji rozwojowej oraz ze sporządzeniem harmonogramów wydatków”.

2.4.1.1. MONITORING REGIONALNEGO RYNKU PRACY

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w okresie od 1 marca 2008 r. do 30 czerwca 2009 r. realizował na mocy uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2008 r. nr 47/670/08 zmienionej uchwałą nr 62/794/08 z dnia 14 sierpnia 2008 r., projekt systemowy pn. *„Monitoring regionalnego rynku pracy”* w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL. Głównym celem projektu był rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy w zakresie badania popytu i podaży pracy w regionie. Powyższy cel został osiągnięty poprzez: ulepszenie narzędzia metodycznego, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) oraz rozpowszechnianie idei i wyników monitoringu w placówkach oświatowych, podejmujących bezpośrednie decyzje o kierunkach kształcenia w naszym regionie.

Instytucja Pośrednicząca przyznała WUP w Toruniu środki na wydatki w ramach projektu systemowego w łącznej kwocie nieprzekraczającej 84.405,10 zł (z czego 71.744,34 zł stanowiła dotacja rozwojowa, a 12.660,76 zł – wkład własny), stanowiło to 100% wartości projektu. Rzeczywiste wydatki związane z realizacją projektu wyniosły 76.100,25 zł, co stanowiło 90,2% przyznanej kwoty.

W ramach projektu systemowego WUP realizował zadania związane z prowadzeniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim. W związku z tym opracowane i opublikowane zostały trzy raporty z MZDiN: raport roczny za 2007 r. (część diagnostyczna i prognostyczna), raport diagnostyczny za I półrocze 2008 r. oraz raport roczny za 2008 r. (część diagnostyczna).

Podsumowanie rocznych raportów: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2007* oraz *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r.* zostały przekazane do szkół ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie województwa w formie opracowanej broszury informacyjnej. Wersje elektroniczne broszur oraz raportów z MZDiN dostępne są na stronie internetowej WUP w Toruniu www.wup.torun.pl w zakładce publikacje.

Ponadto w listopadzie 2008 r. w ramach projektu zorganizowane zostało dwudniowe szkolenie 23 pracowników powiatowych urzędów pracy

odpowiedzialnych za prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Uczestnicy szkolenia w przeprowadzonych wśród nich ankietach wysoko ocenili wartość merytoryczną i organizację szkolenia.

Dnia 1 czerwca 2009 r. w Hotelu Filmar w Toruniu odbyło się seminarium upowszechniające wyniki monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim. W seminarium wzięli udział przedstawiciele: organizacji pracodawców, instytucji szkoleniowych, administracji rządowej i samorządowej oraz biur karier. Podczas seminarium omówiono następujące zagadnienia: sytuacja na wojewódzkim rynku pracy, projekt *Monitoring regionalnego rynku pracy*, zawody deficytowe i nadwyżkowe w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007 – 2008, badania sondażowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego.

Ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi realizacji projektu *Monitoring regionalnego rynku pracy* można zapoznać się na stronie internetowej WUP w Toruniu www.wup.torun.pl/pokl w zakładce projekty systemowe.

2.4.1.2. MONITORING REGIONALNEGO RYNKU PRACY II

W dniu 27 sierpnia 2009 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, uchwałą nr 65/1106/09, przyznał dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dla projektu systemowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu „Monitoring regionalnego rynku pracy II”. Projekt jest realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

Okres realizacji projektu to 1 lipca 2009 r. – 31 grudnia 2010 r. Projekt jest kontynuacją zakończonego w czerwcu 2009 r. projektu Monitoring regionalnego rynku pracy, a jego głównym celem jest rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy w zakresie badania popytu i podaży pracy w województwie kujawsko-pomorskim. Do głównych zadań przewidzianych w projekcie należą: realizacja Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN)* oraz przeprowadzenie, za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy, badań sondażowych 2.000 pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego.

Zgodnie z zatwierdzoną przez Instytucję Pośredniczącą w dniu 19 listopada 2009 r. zmianą wniosku o dofinansowanie projektu łączna wartość projektu wynosi 130.900,92 zł (w tym: 111.265,78 zł finansowanych ze środków europejskich oraz 19.635,14 zł finansowanych ze środków własnych województwa)**.

W 2009 r. na realizację projektu Instytucja Pośrednicząca przekazała 36.820,75 zł (z tego 31.297,63 zł dotacji rozwojowej i 5.523,12 zł wkładu własnego). Ogółem wydanych zostało 30.802,66 zł (26.182,24 zł dotacji rozwojowej i 4.620,42 zł

* Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzony jest zgodnie z zaleceniami opracowanymi w 2003 r. przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej).

** Zmiana ta wymaga jeszcze podjęcia przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwały w tej sprawie.

wkładu własnego), co stanowiło 83,7% zapotrzebowanych środków, pozostałe środki w kwocie 6.018,09 zł zwrócone zostały w dniu 30.12.2009 r.

Najważniejszymi działaniami zrealizowanymi w 2009 r. było przygotowanie dwóch publikacji *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w I półroczu 2009 r.* oraz *Pracodawcy w wybranych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności w województwie kujawsko-pomorskim*^{***}. Zgodnie z założeniami projektu obie publikacje zostały rozesłane przedstawicielom administracji samorządowej i rządowej, władzom oświatowym oraz innym instytucjom zainteresowanym określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy. Przygotowany został także projekt badania pracodawców w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. Projekt ten był konsultowany na naradzie dyrektorów powiatowych urzędów pracy we wrześniu 2009 r., a z pracownikami pup odpowiedzialnymi za realizację badania w listopadzie 2009 r..

Zgodnie z opracowanym w październiku 2009 r. raportem diagnostycznym z MZDiN za I półrocze 2009 r. z 1.446 zwodów, którymi legitymowali się bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego 79,9% stanowiły zawody nadwyżkowe, 4,5% to zawody zrównoważone, natomiast 15,6% stanowią zawody deficytowe*. Rok wcześniej zawody deficytowe stanowiły 23,0%, zawody zrównoważone 5,2% a nadwyżkowe 71,7%.

W zależności od poziomu wykształcenia w I półroczu 2009 r. do **zawodów deficytowych** należały m.in. następujące profesje:

- wśród osób z wykształceniem wyższym: wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, nauczyciel przedszkola, specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych,
- wśród osób z wykształceniem średnim: przedstawiciel handlowy, opiekunka dziecięca, sekretarka, opiekunka środowiskowa,
- wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym: pomoc kuchenna, pomoc domowa, zamiatacz, kopacz, tynkarz.

Natomiast wśród **zawodów nadwyżkowych** (w zależności od poziomu wykształcenia) wymienić należy przede wszystkim:

- wśród osób z wykształceniem wyższym: ekonomista, pedagog, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży),
- wśród osób z wykształceniem średnim: asystent ekonomiczny, kucharz, technik mechanik, technik rolnik,
- wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym sprzedawca, ślusarz, krawiec, murarz.

Raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstają na podstawie popytu na pracę rejestrowanego przez powiatowe urzędy pracy, dlatego

^{***} Obie publikacje dostępne są na stronie internetowej WUP www.wup.torun.pl w zakładce *Publikacje*.

* Podział na zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe został dokonany na podstawie wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) wyrażonego jako stosunek liczby zgłoszonych ofert pracy, w danym okresie, w danym zawodzie do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w danym okresie, w danym zawodzie. Zawody deficytowe to takie, dla których wskaźnik przekracza wartość 1,1; zawody zrównoważone to takie, dla których wartość wskaźnika mieści się w przedziale 0,9 do 1,1; natomiast zawody nadwyżkowe to takie, dla których wskaźnik ma wartość poniżej 0,9.

katalog zawodów deficytowych i zrównoważonych z pewnością nie jest wyczerpujący. Ze względu na to, iż za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia pracodawcy rzadko poszukują osób z najwyższymi kwalifikacjami zawodowymi, największa luka dotyczy zawodów, do wykonywania których niezbędne jest wykształcenie wyższe. Wnioskowanie na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych zaburza także wysoki udział ofert subsydiowanych (71,8%), za które w całości lub częściowo dokonywany jest zwrot kosztów.

Najważniejsze wnioski wynikające z publikacji *Pracodawcy w wybranych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności w województwie kujawsko-pomorskim*:

Największa koncentracja podmiotów gospodarki narodowej występuje w czterech miastach na prawach powiatu (Bydgoszczy – 23,5%, Toruniu – 13,2% , Włocławku – 7,2%, Grudziądzu – 4,7%) oraz w powiecie inowrocławskim (7,0%).

Sekcją o największej liczbie podmiotów w województwie w 2008 roku była sekcja handel i naprawy – 32,1% wszystkich podmiotów. W skali całego kraju udział podmiotów z tej sekcji wynosił 30,2%. Na drugim miejscu była sekcja obsługa nieruchomości i firm – 14,2% wszystkich podmiotów województwa.

Ze względu na przynależność do sekcji PKD największą liczbę pracujących stanowili pracujący w przetwórstwie przemysłowym – 160.500 osób, to oznacza, że 9,7% podmiotów w województwie zatrudniało 22,6% ogółu pracujących. W Bydgoszczy ma swoją siedzibę 22,9% wszystkich podmiotów z sekcji przetwórstwo przemysłowe, Toruń jest drugim miastem skupiającym dużą liczbę podmiotów z tej branży tj. 12,2%. W całym podregionie bydgosko-toruńskim zlokalizowanych jest 45,8% podmiotów z tej sekcji.

W 2008 roku w handlu i naprawach (sekcji o największej liczbie podmiotów w regionie) pracowało 16,8% pracujących w województwie.

Sekcją dynamicznie rozwijającą się pod względem przyrostu liczby pracujących było budownictwo. Liczba pracujących w tej branży wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 4.982 osoby tj. 12,7%. Budownictwo zanotowało również największy wśród wszystkich sekcji wzrost liczby podmiotów o 1.442 (7,3%). Natomiast największy wzrost procentowy dotyczył wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę, tj. o 14,8% (38 podmiotów).

W przebadanych przez GUS jednostkach* najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy powstało w zakładach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 38,4% (w kraju udział ten wyniósł 26,4%). W regionie znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała także w sekcjach: handel i naprawy – 19,0% (w kraju 22,5%) oraz budownictwo – 11,1% (w kraju 13,4%). Podobnie było w przypadku wolnych miejsc pracy. Najwięcej wolnych miejsc pracy dostępnych było w zakładach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 31,8%.

W końcu grudnia 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim najlepiej opłacaną sekcją była: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – przeciętnie 3.553,38 zł brutto. Inną branżą, w której przeciętne wynagrodzenie

* Badanie popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

również było wyższe niż w pozostałych sekcjach było budownictwo (2.823,36 zł brutto).

Analizując zmiany w strukturze podmiotów województwa według sekcji PKD w ostatnich latach, można zaobserwować powolny spadek liczby podmiotów z dominującej sekcji tj. handlu i napraw, jednocześnie widać, że wzrasta udział podmiotów z innych sekcji m.in. budownictwa, działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej pozostałej, pośrednictwa finansowego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

2.4.1.3. GRANT „PRACUJĄCA WIEŚ”

W grudniu 2009 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przesłał wniosek aplikacyjny na ogłoszony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego konkurs na udzielenie grantów na działalność związaną ze stworzeniem sieci współpracy w danym obszarze pomiędzy Instytucjami Pośredniczącymi, Instytucjami Pośredniczącymi II stopnia oraz partnerami społeczno-gospodarczymi, której efektem będzie wymiana doświadczeń oraz działania związane z podniesieniem poziomu wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Proponowany przez WUP w Toruniu obszar tematyczny grantu pn. „Pracująca wieś” to: Wsparcie terenów wiejskich w zakresie rozwoju zatrudnienia, reorientacji zawodowej, rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia inicjatyw oddolnych na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców wsi – wymiana doświadczeń, wypracowanie i upowszechnienie skutecznych rozwiązań w tym obszarze. Projektowany zasięg współpracy – województwo podlaskie (WUP w Białymstoku), woj. pomorskie (WUP w Gdańsku), woj. warmińsko-mazurskie (WUP w Olsztynie), woj. zachodniopomorskie (WUP w Szczecinie), woj. kujawsko-pomorskie (WUP w Toruniu).

W dniu 31 grudnia 2009 r. Minister Rozwoju Regionalnego poinformowała, o zakwalifikowaniu wniosku do realizacji. Ogólna wartość grantu wynosi 100.000,00 zł. Termin realizacji grantu planowany jest od 1 lutego 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku.

2.4.2. PROFESJONALNE PORTFOLIO JĘZYKOWE DLA POPRAWY ZATRUDNIALNOŚCI PRACOWNIKÓW UE POPRZECZ WZROST ICH UMIEJĘTNOŚCI PROFESJONALNEGO POSŁUGIWANIA SIĘ JĘZYKIEM OBCYM (PROF. – ELP)

Od listopada 2008 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczy jako partner w realizacji międzynarodowego projektu „Prof. – ELP” w ramach programu Leonardo da Vinci – Rozwój Innowacji. Projekt finansowany jest w 67,38% z grantu Leonardo da Vinci – Rozwój Innowacji w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. Realizacja projektu trwa od 1 listopada 2008 do 31 października 2010 roku.

Głównym celem projektu jest opracowanie pierwszego zawodowego Europejskiego Portfolio Językowego, by w ten sposób przyczynić się do wzrostu zatrudnienia, mobilności oraz umiejętności posługiwania się językiem obcym w celach zawodowych osób pracujących i przyszłych pracowników Unii Europejskiej.

Liderem projektu jest Servicio Navarro de Empleo z Hiszpanii. W realizację projektu zaangażowanych jest 5 partnerów z 5 krajów: Hiszpanii, Grecji, Szwecji, Anglii oraz Polski.

W 2009 roku WUP zaprosił do realizacji projektu wybrane instytucje z regionu, które bezpośrednio lub pośrednio uczestniczą w procesie uczenia się/nauczania języków obcych na potrzeby zawodowe lub korzystają z efektów tejże nauki. Chęć współuczestniczenia w projekcie wyraziły następujące instytucje: Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców z Bydgoszczy, Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu, Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, Kasia Lewicka Akademia Języków Obcych, Dynamiczne Centrum Językowe 3WAY, Biuro Karier Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy oraz Biuro Karier Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Spoza regionu chęć współpracy wyraził Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie oraz przedstawiciel Komisji Akredytacyjnej Rady Europy – pracownik Uniwersytetu w Białymstoku.

W 2009 roku odbywały się spotkania międzynarodowe wszystkich partnerów projektu oraz spotkania regionalne przedstawicieli instytucji zaproszonych do współpracy w ramach projektu przez każdego partnera.

W dniach 18 – 21 stycznia 2009 r. w Pamplonie (Hiszpania) odbyło się 1. międzynarodowe spotkanie partnerów projektu, podczas którego lider projektu podpisał kontrakty z partnerami, szczegółowo przedstawiono sprawy finansowe i administracyjne projektu, zaprezentowano system komunikacji między partnerami – Intranet. Szczegółowo omówiono poszczególne zadania projektu.

W dniach 28 – 29 kwietnia 2009 r. w Toruniu odbyło się 2. międzynarodowe spotkanie partnerów. W spotkaniu uczestniczył także zewnętrzny ewaluator – przedstawiciel Komisji Akredytacyjnej Rady Europy. Celem spotkania było omówienie dotychczas wykonanych prac w projekcie, uzgodnienia dotyczące kwestii problemowych oraz przyszłych zadań.

W dniach 14 – 15 grudnia 2009 r. odbyło się 3. międzynarodowe spotkanie w Patras w Grecji. Głównym celem było podsumowanie dotychczas wykonanych zadań oraz prezentacja elektronicznej wstępnej wersji Prof. – ELP. Lider projektu zaprezentował także broszurę i logo projektu oraz stronę internetową. Przedstawiono propozycję dotyczącą testowania Prof. – ELP, w pierwszej kolejności będzie testowane przez partnerów, a następnie przez dorosłe osoby pracujące uczące się języka obcego na potrzeby zawodowe. Poruszono również zagadnienia związane z podejmowaniem działań mających na celu promocję projektu i jego rezultatów.

W 2009 roku odbyły się w siedzibie WUP dwa spotkania z przedstawicielami instytucji zaproszonych przez WUP do realizacji projektu. Pierwsze spotkanie informacyjne miało miejsce w kwietniu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele szkół językowych z Torunia (Kasia Lewicka Akademia Języków Obcych oraz Dynamiczne Centrum Językowe 3WAY), przedstawiciel Biura Karier UMK

w Toruniu, CliPKZ w Toruniu, UMK w Toruniu oraz Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia. Głównym celem spotkania było przedstawienie idei Europejskiego Portfolio Językowego (EPJ) w ogóle, założeń projektu oraz zapoczątkowanie dyskusji nt. EPJ i projektu. Idea stworzenia w ramach projektu zawodowego portfolio językowego spotkała się z aprobatą uczestniczących w spotkaniu. Uczestnicy spotkania potwierdzili, że tworzenie własnego portfolio staje się coraz bardziej popularne, a posiadanie własnego portfolio stało się modne. Podkreślono, że wymogi rynku co do posiadanych umiejętności, także językowych, od kandydatów do pracy są coraz bardziej precyzyjne. Spotkanie było istotnym wkładem w realizację projektu. Pokazało jak wiele problemów trzeba rozwiązać i jaką pracę trzeba podjąć by Europejskie Portfolio Językowe stało się powszechnie stosowanym narzędziem.

Drugie spotkanie odbyło się w październiku 2009 r. Przedstawiono najważniejsze założenia, działania i rezultaty projektu Prof. – ELP oraz poprowadzono dyskusję nad zagadnieniami związanymi z wartością jaką przedstawia Prof. – ELP dla trzech grup odbiorców: pracownika i przyszłego pracownika, pracodawcy oraz nauczyciela/szkoły językowej. Poruszono również zagadnienia związane ze strategią upowszechniania rezultatów projektu. W związku z małą popularnością EPJ w regionie i w Polsce uczestnicy dyskusji wyrazili opinię, że testowanie Prof. – ELP powinno składać się z dwóch części. Pierwsza powinna polegać na przekazaniu podstawowych informacji nt. Europejskiego Portfolio Językowego oraz informacji nt. wymogów rynku pracy co do umiejętności językowych wobec pracowników i kandydatów do pracy. Natomiast właściwe testowanie Prof. – ELP powinno być dostosowane do potrzeb zawodowych beneficjentów. Spotkanie pozwoliło na pozyskanie informacji, które posłużą do opracowania planu szkolenia beneficjentów projektu.

Najważniejsze zadania merytoryczne, jakie zostały zaplanowane do zrealizowania w 2010 roku w ramach projektu to: opracowanie metodyki testowania prof. – ELP, opracowanie planu szkolenia/testowania Prof. – ELP, pilotażowe testowanie narzędzia przez partnerów projektu oraz zorganizowanie i przeprowadzenie testowania Prof. – ELP w grupie 30 dorosłych osób pracujących i przeszkolenie 5 ekspertów w stosowaniu Prof. – ELP.

Informacje nt. projektu są dostępne na stronie internetowej WUP <http://www.wup.torun.pl/programy/leonardo2/index.php>.

2.4.3. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH. ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w 2009 r. WUP w Toruniu, jako Beneficjent Końcowy (Instytucja Wdrażająca), realizował zadania związane z ostatecznym rozliczaniem i zamykaniem pomocy udzielonej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie finansowej 2004-2006, odpowiednio dla poniższych obszarów:

- SPO RZL: Działanie 1.2 „Perspektywy dla młodzieży” oraz Działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”,
- ZPORR: Działanie 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”, Działanie 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”, Działanie 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”.

W ramach SPO RZL w 2009 r. działania WUP skupiały się głównie na ostatecznym zakończeniu i rozliczeniu Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL, w tym m. in.:

- przygotowywaniu informacji miesięcznych z realizacji Działań 1.2 i 1.3 dla IZ (do października 2009 r.),
- przygotowywaniu okresowych informacji dla IZ o stanie zakontraktowanych środków w ramach krajowego wkładu publicznego dla Działania 1.2 i 1.3,
- monitorowaniu zwrotów od beneficjentów ostatecznych i przygotowywaniu informacji dla IZ nt. środków odzyskiwanych w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL w ramach 82 projektów zrealizowanych w latach 2004 – 2007,
- aktualizacji bazy danych z projektów realizowanych w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL,
- przygotowaniu i aktualizacji „Zestawienia projektów realizowanych w ramach Działania” – jako załącznika do sprawozdania końcowego z realizacji Działania,
- wprowadzaniu danych o zrealizowanych projektach do systemu informatycznego SIMIK (głównie w zakresie finansowym, dot. zwrotów w ramach zakończonych projektów).

W ramach ZPORR w 2009 r. podejmowano działania związane z ostatecznym zakończeniem i rozliczeniem Działania 2.1, 2.3, 2.4 w tym m.in.:

- zmierzające do odzyskania należnych środków (w ramach rozliczeń trzech beneficjentów, którzy nie dokonali tego rozliczenia w 2008 r., w wyniku kroków podjętych przez WUP w Toruniu udało się odzyskać zaległe środki od dwóch firm. Rozpoczęło się również postępowanie sądowe przed WSA zmierzające do odzyskania środków od trzeciej firmy),
- prowadzono weryfikację dokumentacji zgromadzonej przez WUP, w oparciu o którą zakończono formalnie proces wdrażania i realizacji projektów, (sporządzanie kart zamknięcia projektów),
- prowadzono monitoring trwałości projektów, w trakcie którego przekazano ostatecznym odbiorcom informacje na temat obowiązku przekładania corocznie *Oświadczeń o kwalifikowalności VAT*.
- trwały kontrole uprawnionych instytucji (np. UKS) u ostatecznych odbiorców, w których pośrednio uczestniczył WUP, dostarczając dokumentacji oraz wyjaśnień niezbędnych do prowadzenia kontroli krzyżowych przez te instytucje (protokoły z kontroli nie zawierają uwag merytorycznych kierowanych pod adresem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu),
- przygotowywano informacje miesięczne z realizacji Działań 2.1, 2.3, 2.4 dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W 2009 roku zostały zatwierdzone sprawozdania końcowe z realizacji wszystkich ww. Działań SPO RZL i ZPORR (odpowiednio 6.11.2009 r. w ramach SPO RZL i 18.12.2009 r. w ramach ZPORR)

W okresie od 12.10.2009 r. do 17.11.2009 r. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu przeprowadzona została kontrola Najwyższej Izby Kontroli, która dotyczyła realizacji zadania zamknięcia pomocy finansowej z funduszy strukturalnej w perspektywie budżetowej 2004-2006”. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła podjęte przez WUP w Toruniu działania w zakresie ustanowienia oraz funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli finansowej SPO RZL i ZPORR.

3. INNE PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

3.1. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO – PROMOCYJNA

W 2009 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu kontynuował współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Na bieżąco utrzymywane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły wyższe, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym), przedstawiciele WUP uczestniczyli w posiedzeniach organów samorządów powiatowych i gminnych, w trakcie których omawiano problemy związane z funkcjonowaniem lokalnych rynków pracy.

W dniu 27 października 2009 r. odbyła się, zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, konferencja pn. „Rynek Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 1999 – 2009”. W konferencji udział wzięli przedstawiciele władz samorządowych województwa i powiatów, uczelni wyższych regionu, organizacji pracodawców, pracownicy instytucji rynku pracy oraz instytucji i organizacji współpracujących z publicznymi służbami zatrudnienia. Podczas konferencji zaprezentowane zostały następujące zagadnienia:

- miejsce polityki rynku pracy w polityce regionu kujawsko-pomorskiego,
- podsumowanie sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w aspekcie minionych 10 lat i przedstawienie nowych wyzwań, jakie stoją obecnie przed służbami zatrudnienia,
- doświadczenia powiatowych urzędów pracy w realizacji programów rynku pracy na przykładzie PUP w Świeciu,
- pracodawcy a rynek pracy – oczekiwania jakie były i będą,
- Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej i ich praktyczne znaczenie dla rynku pracy w regionie,
- problematyka rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim na tle kraju.

Konferencję prowadził prof. dr hab. Zenon Wiśniewski – przewodniczący Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu.

Referaty, prezentacje przedstawione w trakcie konferencji oraz publikacja pokonferencyjna pt. „10-lecie rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim” zamieszczone zostały na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu: www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje. Dodatkowo ww. publikację wydrukowano w 100 egz. i przesłano do uczestników konferencji oraz do wielu innych instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy.

W ramach realizacji funkcji informacyjnej WUP przekazywał w 2009 r. partnerom współdziałającym w łagodzeniu skutków bezrobocia oraz środkom masowego przekazu wiele analiz charakteryzujących regionalny rynek pracy. Obok wydawanego w cyklu miesięcznym Biuletynu Informacyjnego WUP „Rynek Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego” (115 egz.), były to inne opracowania, dotyczące wybranych zagadnień rynku pracy (m. in. efektywność aktywnych programów rynku pracy, bezrobocie wśród niepełnosprawnych, analiza szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe, analizy

roczne sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, publikacje związane z upowszechnianiem wyników monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych) oraz wyniki badań socjologicznych (sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego, badanie firm powstałych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy), a także opracowanie pn. „Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w 2008 roku”. Wszystkie publikacje WUP w Toruniu są zamieszczane również na stronie internetowej: www.wup.torun.pl.

W 2009 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na bieżąco realizował zadania obejmujące promocję Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia i Działania 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich w ramach Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL). Działania te polegały głównie na:

- udzielaniu informacji na temat Europejskiego Funduszu Społecznego oraz możliwości uzyskania wsparcia w ramach Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- w ramach stanowiska „Help-Desk”:
 - obsłużono osobiście 1.470 osób,
 - drogą telefoniczną obsłużono około 5.190 osób,
 - na e-mail odpowiedziano 131 osobom,
- aktualizacji strony internetowej www.wup.torun.pl/pokl dotyczącej wdrażania Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, którą odwiedziły 203.942 osoby,
- prowadzeniu konsultacji z Beneficjentami w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie oraz promocji projektów współfinansowanych z EFS,
- promowaniu „dobrych praktyk” w ramach PO KL,
- upowszechnianiu symboliki UE, EFS, PO KL, informowaniu o zasadach umieszczania logotypów na materiałach promocyjnych oraz dokumentach stosowanych podczas realizacji projektu,
- organizacji i aktywnym uczestnictwie w spotkaniach, konferencjach i seminariach dot. aplikowania o środki finansowe Europejskiego Funduszu Społecznego, dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2009 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zorganizował łącznie 14 spotkań informacyjno-promocyjnych dotyczących realizacji projektów w ramach Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w których uczestniczyło 650 osób.

Dla potencjalnych Beneficjentów zorganizowano dwa spotkania dotyczące omówienia konkursów ogłoszonych przez WUP w Toruniu w ramach Poddziałania 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy, Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia i 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich. Na spotkaniach, w których uczestniczyło 139 osób,

przedstawiono dokumentacje konkursowe, proces aplikowania o środki EFS, zasady promocji projektów PO KL.

Dla Beneficjentów realizujących projekty w ramach Priorytetu VI PO KL WUP w Toruniu zorganizował trzy spotkania. Miały one charakter informacyjno-szkoleniowy. Omawiano na nich obowiązki Beneficjentów wynikające z zawartych umów o dofinansowanie projektów i dotyczyły zagadnień z zakresu sprawozdawczości, kontroli, rozliczania poniesionych kosztów w ramach projektów. Na spotkaniach przedstawiano również zasady wypełniania formularza PEFS oraz promocji projektów w ramach PO KL. W spotkaniach uczestniczyło 106 osób.

WUP w Toruniu zorganizował osiem spotkań informacyjno-promocyjnych dla dyrektorów i pracowników powiatowych urzędów pracy. Dotyczyły one kwestii związanych z ogłoszeniem nowego konkursu w ramach Poddziałania 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie, obowiązków wynikających z umów o dofinansowanie projektów. W spotkaniach uczestniczyło 295 osób. Ponadto WUP zorganizował dwa szkolenia dla dyrektorów i pracowników powiatowych urzędów pracy na temat realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL, w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3, w których uczestniczyło 110 osób.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w ośmiu konferencjach, w których uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków doradztwa rolniczego, organizacji pozarządowych, instytucji szkoleniowych, przedsiębiorców. Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu przedstawiali możliwości aplikacyjne i formy wsparcia dostępne w ramach Priorytetu VI PO KL.

Trzy z powyższych konferencji dotyczyły możliwości wspierania i dofinansowania osób niepełnosprawnych. Dwie konferencje pn. „Zasady współpracy i finansowania zadań związanych z działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych” zorganizował Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w swojej siedzibie. Na spotkaniach omówiono sytuację organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego działających na rzecz osób niepełnosprawnych, wsparcie dla tych osób, możliwości pozyskania środków finansowych przez organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz zasady finansowania zadań związanych z tą działalnością. Trzecia konferencja pt. „Formy wspierania i dofinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych” zorganizowana została przez Krajową Izbę Gospodarczo-Rehabilitacyjną.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w konferencji podsumowującej realizację Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w latach 2004-2009 w województwie kujawsko-pomorskim. Konferencja dotyczyła efektów wdrażania ZPORR w regionie oraz uhonorowania wyróżniających się Beneficjentów. Organizatorem konferencji był Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego we współpracy z WUP w Toruniu, Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Toruniu oraz

Regionalnymi Ośrodkami EFS w Toruniu i w Bydgoszczy zorganizował konferencję podsumowującą dotychczasowe doświadczenia dotyczące wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie kujawsko-pomorskim pod hasłem „Człowiek najlepsza inwestycja - prawda czy fałsz?”. Miejscem konferencji był Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Podczas konferencji nastąpiło podsumowanie dotychczasowych doświadczeń dotyczących wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie kujawsko-pomorskim oraz przeprowadzono panele dyskusyjne na temat przyszłych działań podejmowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz ich wpływu na sytuację społeczno-gospodarczą regionu. Uczestnicy konferencji mieli możliwość udziału w jednym z paneli dyskusyjnych dotyczących:

- rynku pracy w czasie spowolnienia gospodarczego,
- nowych możliwości rozwoju ekonomii społecznej w kontekście PO KL,
- gender mainstreaming w projektach PO KL (nowe regulacje dotyczące realizowania zasady równości płci w projektach PO KL),
- projektów innowacyjnych w PO KL.

WUP w Toruniu uczestniczył w konferencji „Małe Wielkie Inicjatywy - projekty realizowane na obszarach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego” zorganizowanej przez Regionalny Ośrodek EFS w Bydgoszczy. Na konferencji przedstawiono wyniki badania ewaluacyjnego dotyczącego zdolności aplikacyjnych podmiotów działających na obszarach wiejskich w zakresie oddolnych inicjatyw lokalnych w ramach PO KL. Ponadto przedstawiciele Instytucji Pośredniczących zarówno Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz przedstawiciele Regionalnego Ośrodka EFS w Bydgoszczy przedstawili praktyczne aspekty aplikowania o tzw. „małe granty”, czyli środki w ramach Działania 6.3, 7.3 i 9.5 PO KL. Odbyła się także prezentacja czterech projektów realizowanych ze środków EFS na obszarach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego jako przykłady „Dobrych Praktyk EFS” w regionie.

Na zaproszenie Ośrodka Komisji Europejskiej Europe Direct, WUP w Toruniu uczestniczył w dwóch szkoleniach dotyczących funduszy strukturalnych dla regionu. Przedstawiciel WUP w Toruniu przedstawił możliwości aplikacyjne w ramach Priorytetu VI PO KL oraz wymogi realizacji działań informacyjnych i promocyjnych.

Ponadto WUP w Toruniu uczestniczył w II Forum Funduszy Europejskich zorganizowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Podczas Forum, pracownicy WUP zorganizowali stoisko informacyjne i udzielali informacji na temat możliwości wsparcia w ramach Priorytetu VI PO KL.

W 2009 r. roku WUP w Toruniu był współorganizatorem imprezy plenerowej „Festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka”, zorganizowany przez Caritas we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu oraz Regionalnymi Ośrodkami EFS w Toruniu i w Bydgoszczy.

Na zaproszenie innych instytucji WUP w Toruniu uczestniczył m. in. w imprezach plenerowych: „Festyn środowiskowy Wiosna w Gronowie”,

zorganizowany przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie, „Festyn Barwy Lata Dary Jesieni”, zorganizowany przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Dożynki Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Diecezji Włocławskiej. Podczas spotkań pracownicy WUP w Toruniu zorganizowali stoiska informacyjne, gdzie udzielali informacji na temat możliwości wsparcia w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Dystrybuowane były również materiały informacyjno-promocyjne PO KL oraz gadżety promocyjno-reklamowe.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu, w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem EFS w Bydgoszczy i Regionalnym Ośrodkiem EFS w Toruniu, ogłosił 30 września 2009 r. konkurs fotograficzny pt. „Kapitał Ludzki w obiektywie” pod patronatem Wicemarszałka Województwa Macieja Eckardta. Celem konkursu było przedstawienie zasięgu i efektów osiąganych podczas realizacji projektów dofinansowanych ze środków EFS oraz promocja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wśród mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Ocenie poddano 49 zdjęć nadesłanych przez 22 uczestników. Komisja wyłoniła zwycięzców konkursu przyznając następujące nagrody - I miejsce: aparat lustrzanka cyfrowa, II miejsce: aparat cyfrowy, III miejsce: statyw do aparatu. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyło się głosowanie internautów, w którym wzięło udział 188 osób. Nagrodą dla internautów był czytnik kart.

Działania informacyjno – promocyjne w zakresie usług poradnictwa, pośrednictwa pracy i EURES opisane są w punktach 3.3 – 3.10 niniejszego rozdziału.

3.2. BADANIA RYNKU PRACY

3.2.1. BADANIA STATYSTYCZNE

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2009 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbierał i weryfikował powiatowe *Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy* (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami (jednym kwartalnym, dwoma półrocznymi i czterema rocznymi) oraz *Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu* (sprawozdanie półroczne). Weryfikacja ta polegała na sprawdzaniu formularzy pod względem formalnym, liczbowym oraz zachowania ciągłości danych z poprzednimi okresami. Poprawione sprawozdania przekazywane były, w terminie określonym przez rozporządzenie, do Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Jako uzupełnienie obligatoryjnej sprawozdawczości z powiatowych urzędów pracy przekazywane były także informacje dodatkowe. Dotyczyły one m.in. liczby i struktury bezrobotnych według gmin, osób niepełnosprawnych, zgłoszeń zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz uczestnictwa bezrobotnych w poszczególnych formach aktywizacji. Po raz pierwszy przygotowano opracowanie pt. „Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w 2008 roku”. Analiza ta jest pierwszym etapem w procesie benchmarkingu, który ma na celu wzrost roli publicznych służb zatrudnienia i jakości

świadczonych przez nie usług oraz efektywniejsze wykorzystanie potencjału organizacyjnego i dostępnych środków.

Na podstawie zebranych materiałów aktualizowana kompleksowa baza danych na temat struktury bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim pod względem cech społeczno – demograficznych. Informacje te, wraz z udostępnionymi przez urzędy statystyczne danymi wykorzystywane są do opracowywania miesięcznego Biuletynu Informacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu *Rynek Pracy Województwa Kujawsko-Pomorskiego* oraz okresowych analiz dotyczących poszczególnych kategorii bezrobotnych.

Istniejąca baza danych wykorzystywana jest również w fazie przygotowawczej prowadzonych badań socjologicznych.

3.2.2. BADANIA SOCJOLOGICZNE

SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu wspólnie z powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego zrealizował w styczniu i lutym 2009 r. badanie pracodawców, którego głównym celem była diagnoza planów zatrudnieniowych wśród pracodawców województwa. Wyniki sondażu zostały wykorzystane w opracowaniu części prognostycznej powiatowych raportów rocznych za 2008 rok oraz w raporcie wojewódzkim z Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych.

Sondażem objęto 1.132 pracodawców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Byli to przeważnie pracodawcy zatrudniający co najmniej 50 osób. Próba do sondażu została dobrana celowo, kryterium doboru była wielkość zatrudnienia.

Badanie wśród pracodawców ujawniło plany zatrudnieniowe na 2009 rok. W badanej populacji, 28,6% pracodawców zamierzało zatrudnić kolejnych pracowników. Zmian w zatrudnieniu nie przewidywało 55,9%. Wyłącznie zwolnienia planowało 10,4%. Pozostali pracodawcy – 3,6% – deklarowali zarówno zwolnienie jak i zatrudnienie pracowników. Ogólnie liczba planowanych przyjęć do pracy nieznacznie przewyższyła liczbę planowanych zwolnień z pracy (667 przyjęć więcej niż zwolnień).

Pracodawcy w sondażu największe zapotrzebowanie zgłaszali na stanowiska, które przyporządkowano do grupy wielkiej: *pracownicy przy pracach prostych, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, specjaliści, oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*. Jako główny powód zatrudnienia nowych pracowników wskazano na rozwój firmy (41,7%). Najwięcej planowanych zwolnień było w zawodach: *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, ślusarz, robotnik gospodarczy, pracownik biurowy, zdobnik szkła*. Planowane zwolnienia z pracy, jak i planowane przyjęcia, często dotyczą osób z tymi samymi zawodami. Najczęściej jako przyczynę zwolnień podawano *spadek liczby zamówień i zleceń* (23,8%).

Absolwenci byli zatrudnieni w 1/3 przedsiębiorstw (34,0%). Najczęściej zatrudniani byli w zawodach należących do grup wielkich zawodów: *operatorzy*

i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy biurowi. Największy udział wśród zatrudnionych absolwentów ogółem – 33,3% – stanowili absolwenci szkół wyższych. Pracodawcy ocenili wybrane cechy absolwentów, generalna ocena była dobra. Najlepiej oceniona została gotowość do podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych oraz obowiązkowość.

Pełna wersja raportu zamieszczona jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w zakładce publikacje – rynek pracy.

BADANIE FIRM POWSTAŁYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu opublikował w I półroczu 2009 r. raport z badania dotyczącego funkcjonowania firm powstałych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy przez osoby bezrobotne na podjęcie działalności gospodarczej (w okresie 01.01.2005 – 30.06.2007). Badanie było realizowane przez powiatowe urzędy pracy w II półroczu 2008 roku.

Głównym celem badania było sprawdzenie skuteczności i efektywności tego aktywnego narzędzia rynku pracy. Badanie było złożone z dwóch części. Część I stanowiło badanie ankietowe, przeprowadzone z osobami bezrobotnymi, którym przyznano środki FP na podjęcie działalności gospodarczej (wszyscy respondenci, byli już po zakończeniu trwania umowy z pup). Częścią II było zestawienie danych z dokumentacji powiatowych urzędów pracy na temat osób, którym przyznano środki oraz podstawowe informacje o podjętej działalności.

Najważniejsze wnioski z przeprowadzonej analizy zarówno z badania ankietowego jak i danych z dokumentacji powiatowych urzędów pracy:

Liczba osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą w województwie kujawsko-pomorskim w ostatnich czterech latach systematycznie rosła. W okresie od 01.01.2005 r. do 30.06.2007 r. środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 4.926 bezrobotnych. Najwięcej firm prowadziło działalność usługową w tym: remontowo-budowlaną oraz fryzjersko-kosmetyczną. Handel dotyczył artykułów spożywczych, odzieżowych i przemysłowych. Często powstawały przedsiębiorstwa zajmujące się mechaniką ogólną, blacharstwem i lakiernictwem samochodowym. Najwięcej osób, które otrzymały środki posiadało zawody związane z handlem, były to: *sprzedawca i asystent ekonomiczny*. Dwa kolejne zawody pod względem liczebności to *technik mechanik* i *fryzjer*. Zawody osób bezrobotnych, którym przyznano środki odzwierciedliły się w rodzajach podejmowanych działalności. Wśród bezrobotnych, którzy zdecydowali się podjąć działalność częściej pojawiali się mężczyźni. Do licznie reprezentowanych branż, w których udział mężczyzn był wysoki należały: *budownictwo, informatyka, produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania*. W dziale PKD: *produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich* (usługi krawieckie) działalność gospodarczą podjęły wyłącznie kobiety. Najwięcej osób z wyższym wykształceniem otrzymało środki w Bydgoszczy, Toruniu powiecie bydgoskim i aleksandrowskim. Większość respondentów pozytywnie oceniła proces przyznawania środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej. Środki FP stanowiły główne źródło finansowania większości powstałych firm.

Wśród przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu ankietowym 1.617 podmiotów (75,3%) kontynuowało swoją działalność w dniu przeprowadzania wywiadu. Przedsiębiorcy ci zatrudniali łącznie 1.398 osób.

Zdecydowana większość – 97,7% właścicieli firm, nie przewidywała w najbliższych miesiącach zwolnień pracowników, 82,5% nie przewidywało także zatrudnienia kolejnych osób. Widać zatem wyraźnie, że firmy te charakteryzuje mała dynamika zatrudnieniowa.

Wśród firm, które zakończyły działalność, głównym tego powodem była zbyt silna konkurencja na rynku. Innymi czynnikami były: brak popytu na oferowane usługi lub produkty oraz trudności finansowe. Brak środków finansowych na rozwój firmy to również największy problem aktywnych podmiotów. Dlatego najczęściej oczekiwana pomoc to właśnie wsparcie finansowe. Bardzo ważna dla przedsiębiorców jest również pomoc w formie informacji na temat możliwości pozyskania dodatkowych środków na rozwój działalności. Do istotniejszych form wsparcia należała również pomoc w działaniach promujących firmę.

Wśród podmiotów, które wzięły udział w badaniu ankietowym 75,3% kontynuowało prowadzoną działalność (we wszystkich przypadkach firma prowadziła działalność dłużej niż wymagane umową z powiatowym urzędem pracy 12 miesięcy).

Raport i wnioski zostały przekazane między innymi instytucjom realizującym projekty w ramach *Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samo zatrudnienia Priorytet VI PO KL*, przedsiębiorcom oraz władzom samorządowym.

Pełna wersja raportu zamieszczona jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w zakładce publikacje – rynek pracy.

PRACODAWCY W WYBRANYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

Publikacja została przygotowana w II połowie 2009 r., stanowiła jedno z działań zrealizowanych w ramach projektu systemowego *Monitoring regionalnego rynku pracy II*. Analiza podmiotów gospodarczych województwa kujawsko-pomorskiego w wybranych branżach miała na celu diagnozę sytuacji na rynku pracy.

W opracowaniu pokazano, jakie zmiany następowały w obrębie poszczególnych sekcji, jakie branże się najdynamiczniej rozwijały, a które traciły na znaczeniu. Informacje wykorzystane w analizie pochodziły głównie z danych zebranych i opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy. Drugie źródło danych to wyniki prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny badania popytu na pracę. Na potrzeby analizy zostały także wykorzystane wybrane informacje z *Sondażu wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Badania firm powstałych z wykorzystaniem środków FP na podjęcie działalności gospodarczej*.

Najważniejsze wnioski z analizy zostały omówione w części dotyczącej projektu systemowego *Monitoring regionalnego rynku pracy II*.

ANALIZA SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY ORAZ INSTYTUCJE SZKOLENIOWE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

Celem przeprowadzonej analizy jest dostarczenie bardziej szczegółowych informacji nt. szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe z naszego regionu. Zgromadzone dane z założenia mają być pomocne wszystkim uczestnikom regionalnego rynku szkoleniowego, którzy m.in. dokonują analizy rynku szkoleniowego w województwie, podejmują decyzje związane z działalnością szkoleniową czy uczestniczą w szkoleniach.

Szkolenia prowadzone przez powiatowe urzędy pracy

Powiatowe urzędy pracy przesłały na potrzeby opracowania plany szkoleniowe na 2008 rok, które zawierały dokładny tytuł szkolenia, liczbę osób, liczbę godzin szkolenia oraz wymagania stawiane kandydatom przy rekrutacji na dane szkolenie.

Oferta szkoleniowa w 2008 roku powiatowych urzędów pracy to 490 szkoleń. Najwięcej szkoleń dotyczyło kursów prawa jazdy (różne kategorie, najczęściej kategorii C, E lub C+E), przewozu rzeczy i osób (80 szkoleń). Następnie szkolenia dające uprawnienia operatora różnego rodzaju maszyn, urządzeń, sprzętu ciężkiego (53), nadające uprawnienia spawalnicze – różne metody (37 szkoleń), związane ze sprzedażą, handlem oraz obsługi kasy fiskalnej (36 szkoleń). Następnie szkolenia komputerowe (33 szkolenia) oraz szkolenia z zakresu przedsiębiorczości/prowadzenia własnej działalności gospodarczej (25 szkoleń).

Wykazane szkolenia organizowane przez PUP w 2008 roku to ogółem 9.593 miejsca szkoleniowe. W planach szkoleniowych zakładano, że najwięcej uczestników zostanie przeszkolonych w następujących obszarach tematycznych: przedsiębiorczość/biznes – 1.505 miejsc szkoleniowych, usługi transportowe – 1.051, szkolenia w ramach Klubów Pracy – 1.038, w zakresie obsługi maszyn i urządzeń – 703, spawalnictwa – 608, sprzedaży/marketingu – 542. Najmniej miejsc szkoleniowych zaplanowano w obszarze energetyki – 40, rzemiosła – 20, zamówień publicznych – 20 oraz ogrodnictwa – 10.

Plany szkoleniowe powstają m.in. w oparciu o informacje przekazywane przez doradców zawodowych, pośredników pracy i liderów klubów pracy, a więc osób które mają bezpośredni kontakt z klientami urzędów pracy. Często konsultowane są z członkami powiatowych rad zatrudnienia, ośrodkami pomocy społecznej, pracodawcami, instytucjami szkoleniowymi, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, szkołami ponadgimnazjalnymi (badanie lokalnych pracodawców i szkół), stowarzyszeniami. Powiatowe urzędy pracy tworząc plan przeprowadzają własną analizę ofert pracy z poprzedniego roku, w tym również analizę ofert trudnych do realizacji, będących w dyspozycji urzędu. Kierują się także efektywnością szkoleń z poprzedniego roku i zainteresowaniem zrealizowanymi szkoleniami.

Szkolenia prowadzone przez instytucje szkoleniowe

Na potrzeby analizy prosiliśmy instytucje szkoleniowe o przesłanie informacji o swojej działalności szkoleniowej w 2008 roku. Kwestionariusz wysłano do 226 jednostek, informację zwrotną otrzymaliśmy od 58 firm szkoleniowych.

Większość jednostek szkoleniowych (45 jednostek spośród wszystkich, które odpowiedziały na ankietę) posiada ofertę szkoleniową składającą się z różnorodnych szkoleń. Tematyka prowadzonych szkoleń jest szeroka począwszy od szkoleń marketingowych, zawodowych, a skończywszy na szkoleniach związanych z umiejętnościami osobistymi. Pozostałe 13 jednostek szkoleniowych jest bardziej wyspecjalizowanych i prowadzą szkolenia z jednej dziedziny, np. informatyczne, językowe czy związane z pielęgnacją ciała.

Instytucje szkoleniowe swoją ofertę układają głównie pod potrzeby pracodawców, osób indywidualnych i innych podmiotów, które zgłaszają zapotrzebowania na konkretne szkolenia oraz kierują się realną możliwością zrealizowania danego szkolenia.

Oferta szkoleniowa w 2008 roku instytucji szkoleniowych, które odpowiedziały na ankietę, to 358 różnych szkoleń. Najliczniejsze obszary tematyczne szkoleń to: tematyka związana z zagadnieniami dotyczącymi unii europejskiej (odpowiednio: 29 szkoleń, co stanowi 8,1%), szkolenia z zakresu sprzedaży, marketingu i obsługi klienta (odpowiednio: 28 i 7,8%) oraz szkolenia zaliczone do kategorii rozwój osobowościowy i kariery zawodowej (odpowiednio: 26 i 7,3%). Następnie – z zakresu obsługi różnego rodzaju maszyn i urządzeń (odpowiednio: 21 i 5,9%).

Niemalże połowie instytucji szkoleniowych (24 jednostki) nie udało się zrealizować w pełni planu szkoleniowego założonego na 2008 rok. Większość (20 jednostek szkoleniowych) jako przyczynę niezrealizowania konkretnego szkolenia podaje trudności w rekrutacji uczestników na szkolenie. Czterech respondentów wymienia inne przeszkody: brak dotacji, brak zatwierdzonego programu nauczania, trudności w pozyskaniu kadry/trenerów i zapewnienia odpowiedniego zaplecza technicznego oraz zbyt późny wpis instytucji do rejestru instytucji szkoleniowych.

Nie zrealizowano ogółem 64 szkoleń, z których 21 to szkolenia nastawione na naukę/przyuczenie do konkretnego zawodu, pozostałe to szkolenia rozwijające różnorodne, uniwersalne umiejętności np. przedsiębiorczości, zarządzania, motywacyjne, języków obcych.

Pełen tekst analizy jest dostępny na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w zakładce publikacje – rynek pracy.

3.3. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

W 2009 roku z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CliPKZ) w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku (działających w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu) skorzystało łącznie 22.228 osób (o 6.668 osób, czyli 42,9% więcej niż w roku poprzednim).

Klienci CliPKZ w latach 2008 - 2009 według siedziby Centrum

Wyszczególnienie	Klienci CliPKZ			
	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
	osoby	w osobach		w %
Razem CliPKZ	15 560	22 228	6 668	42,9
Toruń	5 522	7 597	2 075	37,6
Bydgoszcz	6 415	9 235	2 820	44,0
Włocławek	3 623	5 396	1 773	48,9

Źródło: dane własne WUP

Klientami CliPKZ są przede wszystkim osoby bezrobotne, ale również młodzież ucząca się i osoby poszukujące pracy, a także osoby powyżej 18 roku życia niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy.

Struktura Klientów CliPKZ w latach 2008 - 2009

wyszczególnienie		2008 rok	2009 rok			
			razem	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
ogółem klienci		15 560	22 228	9 235	7 597	5 396
z tego	młodzież ucząca się	4 987	5 114	1 865	1 754	1 495
	bezrobotni	7 666	12 185	4 812	4 359	3 014
	pozostali	2 907	4 929	2 558	1 484	887
	z tego poszukujący pracy	1 643	1 973	1 133	429	411
	z tego inni	1 264	2 956	1 425	1 055	476

Źródło: dane własne WUP

Klienci, którzy odwiedzili Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2009 roku korzystali z bazy informacyjnej, w tym informacji internetowej, z indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego, z multimedialnych programów komputerowych wspomagających poradnictwo zawodowe, a także pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy.

W ramach poradnictwa indywidualnego w roku 2009 przeprowadzono rozmowy doradcze z 3.000 osób. Wzrastało zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne klientów Centrum. Usługami grupowego poradnictwa zawodowego objęto 2.650 osób. Wśród klientów Centrum znacznym zainteresowaniem cieszyły się usługi z zakresu szeroko rozumianej informacji zawodowej. Ogólna liczba indywidualnych klientów korzystających z różnorodnych zbiorów informacji zawodowej wynosiła 8.982 osób, a 3.427 osób uczestniczyło w zorganizowanych spotkaniach grupowych.

Klienci CiPKZ w 2009 roku według świadczonych usług

Rodzaj świadczonych usług	Ogółem klienci	z tego				
		młodzież ucząca się	bezrobotni	pozostali	z tego	
					poszukujący pracy	inni
Indywidualne poradnictwo zawodowe	3 000	465	1 885	650	47	603
- w tym badania psychologiczne	270	37	183	50	7	43
Grupowe poradnictwo zawodowe	2 650	1 039	996	615	10	605
Zajęcia aktywizujące	563	111	415	37	0	37
Indywidualna informacja zawodowa	8 982	507	6 488	1 987	1 657	330
Grupowa informacja zawodowa	3 427	1 053	1 459	915	248	667
Giełdy i targi pracy	2 920	1 939	484	497	11	486
Osoby objęte wstępną selekcją kandydatów do pracy	423	0	338	85	0	85
Inne usługi	263	0	120	143	0	143
Razem	22 228	5 114	12 185	4 929	1 973	2 956

Źródło: dane własne WUP

Istotnym zadaniem będącym integralnym elementem świadczonych usług w zakresie poradnictwa zawodowego było gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie szeroko pojętej informacji zawodowej jako niezbędnego narzędzia wspomagającego proces podejmowania decyzji przez klientów Centrów. Dotyczyło to w szczególności:

- aktualizacji informacji o zawodach,
- tworzenia nowych i aktualizowania posiadanych zbiorów informacji,
- pozyskiwania informacji dotyczących możliwości kształcenia w uczelniach wyższych regionu i kraju,
- pozyskiwanie informacji dotyczących oferty kształcenia w systemie oświaty szkolnej dla dorosłych,
- tworzenia katalogu jednostek szkoleniowych z regionu kujawsko-pomorskiego,
- gromadzenia comiesięcznych danych o lokalnym rynku pracy,
- udostępniania przepisów prawnych dotyczących bezrobocia i zatrudnienia,
- aktualizacji strony internetowej,
- aktualizacji zeszytów informacyjnych dla klientów, zawierających wzory dokumentów aplikacyjnych, strony internetowe z ofertami pracy, itp.,
- doposażenia warsztatu pracy doradcy zawodowego w narzędzia – testy, służące określaniu kompetencji, ocenie predyspozycji i zainteresowań, poziomu wiedzy i umiejętności.

Poradnictwo zawodowe, świadczone dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy i innych np. opuszczających zakłady karne, podopiecznych MOPS, polegało na zastosowaniu w procesie doradczym metodologii, które w rezultacie prowadzą do samopoznania (wartości, zainteresowania, zdolności, potrzeby, doświadczenie zawodowe), rozwoju umiejętności: podejmowania decyzji, określania celów,

elastyczności w radzeniu sobie ze zmianą, a przez to pozwalają na rozwiązanie podstawowych problemów dotyczących wejścia/powrotu lub utrzymania się na rynku pracy. Poradnictwo uzupełniane było udostępnianiem klientom informacji zawodowej na temat edukacji, zawodu, pracy w zawodzie, możliwości i zakresu pomocy przewidzianej w ustawie. Stwarzano możliwość korzystania z przewodników po zawodach, specjalistycznych filmów, serwisu HR, baz danych obejmujących możliwości kształcenia i doksztalcania, adresów firm pośrednictwa pracy, prasy codziennej i specjalistycznych czasopism.

Udostępniano również stanowiska komputerowe (z Internetem i pocztą elektroniczną), celem m.in. pisania dokumentów aplikacyjnych, poszukiwania na stronach internetowych informacji o ofertach pracy, w tym również zamieszczanych w Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej EURES. Klienci korzystali z wydzielonych urządzeń techniki biurowej typu: telefon, fax, kserokopiarka, skaner oraz ofert pracy pochodzących z różnych źródeł, zaewidencjonowanych i udostępnionych przez Centrum.

Podobnie jak w latach poprzednich doradcy zawodowi udzielali klientom informacji oraz prowadzili zajęcia warsztatowe w ramach targów pracy organizowanych przez partnerów instytucjonalnych i społecznych rynku pracy.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy CliPKZ podejmowało działania na rzecz współdziałania w zakresie wymiany informacji o zawodach – współczesnych trendach na rynku pracy i możliwościach kształcenia oraz organizowania różnych form poradnictwa. W analizowanym okresie pracownicy Centrum współpracowali m.in. z Powiatowymi Urzędami Pracy, Ochotniczymi Hufcami Pracy, Gminnymi Centrami Informacji, Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej POW, ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami szkolącymi, szkołami ponadgimnazjalnymi i wyższymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, organizacjami pozarządowymi.

W 2009 r. CliPKZ uczestniczyły również w wielu przedsięwzięciach typu: targi edukacyjne i pracy, seminaria, konferencje i inne imprezy tematycznie związane z problematyką rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich. Tematyka tych przedsięwzięć to m.in. „Ludzie starsi na rynku pracy w województwie Kujawsko-Pomorskim”, „Poradnictwo zawodowe na rzecz pracodawców”, „Rozwój i wykorzystanie e-centrów”, „Nowe technologie informacyjne w pracy Urzędu, w tym w poradnictwie i informacji zawodowej”, Targi Edukacji i Pracy „START 2009”, „Targi pracy i promocji pracodawców – oferty 2009”, konferencje – „Poradnictwo XXI wieku – współpraca doradców zawodowych w ramach poradnictwa całonocnego”, „Poradnictwo zawodowe-wsparciem w rozwoju kariery zawodowej przez całe życie”.

W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, CliPKZ, przy współpracy z partnerami rynku pracy, zorganizowały szereg przedsięwzięć na terenie województwa popularyzujących planowanie i rozwój kariery zawodowej. Adresatami działań byli: bezrobotni i poszukujący pracy, niepełnosprawni, studenci i młodzież ucząca się.

Pracownicy CliPKZ uczestniczyli również w wielu seminariach i konferencjach dotyczących problematyki rynku pracy, poradnictwa zawodowego i rozwoju zasobów ludzkich.

Pracownicy CliPKZ w Bydgoszczy kontynuowali, zapoczątkowany w latach ubiegłych, cykl współpracy z Gminnymi Centrami Informacji, świadczyli również usługi poradnictwa zawodowego w ramach zawartego w dniu 18 lutego 2009 r. porozumienia partnerskiego dla Miasta Bydgoszczy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu w sprawie współpracy przy realizacji projektów systemowych w ramach VII Priorytetu PO KL. W ramach projektu pomocą objęto 194 osoby. Na zlecenie Poczty Polskiej przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla pracowników Poczty pt. „Trudne rozmowy z klientem zwalnianym z przyczyn zakładu pracy”.

Kontynuowana była współpraca z Zakładem Karnym w Fordonie oraz Aresztem Śledczym w Bydgoszczy. W maju 2009 r. podpisane zostały dwa porozumienia z Zakładem Karnym w Bydgoszczy i Potulicach oraz Aresztem Śledczym w Bydgoszczy dot. współpracy przy realizacji programów readaptacji społecznej dla osób osadzonych. Głównym celem porozumień jest przygotowanie skazanych do aktywnego wejścia na rynek pracy poprzez realizację z osobami pozbawionymi wolności czy tymczasowo aresztowanymi zajęć poradnictwa zawodowego, zajęć aktywizacyjnych oraz dwóch edycji szkolenia „Klub pracy”. Pracownicy WUP uczestniczyli także w pracach Terenowej Rady ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W dniu 18 grudnia 2009 roku odbyła się zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy konferencja pn „*Złożoność pracy z osobami wymagającymi wsparcia w aspekcie społecznym i zawodowym*”, podczas której zostały zaprezentowane dobre praktyki w zakresie pomocy osobom wymagającym wsparcia oraz możliwości pozyskiwania środków pomocowych UE i zawiązywania partnerstw w powyższym zakresie. Konferencja zorganizowana została z udziałem partnerów zewnętrznych- przedstawicieli powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego, Zakładu Karnego w Bydgoszczy – Fordonie, Centrum Integracji Społecznej w Bydgoszczy, Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk” w Nakle nad Notecią, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy i Kuratora Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, zajmujących się aktywizacją zawodową i wspieraniem grup społecznych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Konferencja wpisuje się w rozpoczęty w UE Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem.

CliPKZ we Włocławku współpracowało z Caritas Diecezji Włocławskiej w zakresie aktywizacji zawodowej bezdomnych. W II półroczu 2009 r. zorganizowano w Schronisku Caritas im. Św. Brata Alberta we Włocławku odbył się konkurs „Wiedza szansą na rynku pracy”, w którym udział wzięło 46 podopiecznych schroniska.

Współpracowano również z Państwowym Domem Dziecka we Włocławku w zakresie udzielania pomocy rodzicom podopiecznych PDD w aktywnym poszukiwaniu pracy.

CIiPKZ w Toruniu kontynuowało współpracę z LO Nr III w Toruniu celem pomocy szkole w realizacji kompleksowych działań w obszarze przygotowania uczniów do planowania własnej kariery zawodowej. Działania dotyczą także przygotowania nauczycieli realizujących projekt.

Wspólnie z Wydziałem Pośrednictwa Pracy zorganizowano, przygotowując wkład merytoryczny, seminarium szkoleniowe, którego celem było między innymi zaprezentowanie i przedyskutowanie programów szkoleniowych dla doradców zawodowych i pośredników pracy z nieznacznym doświadczeniem zawodowym, a także wypracowanie podstaw dla unifikacji podejścia do stosowania IPD przez PSZ województwa kujawsko-pomorskiego. Realizowano funkcję koordynacyjną w stosunku do placówek zlokalizowanych w Bydgoszczy i Włocławku, która polegała na doskonaleniu warsztatu pracy doradcy zawodowego – wspólne prace związane z tworzeniem informacji zawodowej o zasięgu lokalnym, planowanie wspólnych przedsięwzięć, przygotowaniu procedur i materiałów w związku z zaproponowaniem wdrażaniem wystandaryzowanej formuły Indywidualnego Planu Działania w PSZ województwa kujawsko-pomorskiego.

Opracowano modułowy program szkolenia dla nowozatrudnionych doradców zawodowych w powiatowych urzędach pracy.

Kontynuowano funkcję metodyczną w stosunku do doradców – stażystów z PUP w Brodnicy (CIiPKZ w Toruniu) oraz PUP w Żninie (CIiPKZ w Bydgoszczy).

CIiPKZ prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych. W oparciu o wnioski będące podstawą dokonania wpisu opracowywany i aktualizowany jest materiał zbiorczy ilustrujący ofertę szkoleniową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Kilkukrotnie doradcy zawodowi z Centrum uczestniczyli w rekrutacji kandydatów do pracy sezonowych w Hiszpanii i Wielkiej Brytanii.

3.4. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH ZA GRANICĄ

3.4.1. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH POROZUMIEŃ O WSPÓŁPRACY Z PRACODAWCAMI I STOWARZYSZENIAMI PRACODAWCÓW ZAGRANICZNYCH

Praca w Hiszpanii

W styczniu 2009 r. przeprowadzono nabór do pracy sezonowej w Hiszpanii przy zbiorze truskawek, malin i borówek. Trzydniowe rozmowy kwalifikacyjne odbyły się w Bydgoszczy, Włocławku i Toruniu. W naborze uczestniczyli przedstawiciele hiszpańskiego pracodawcy. Do rozmów kwalifikacyjnych przystąpiło łącznie 369 osób. Do pracy sezonowej zakwalifikowało się 270 osób:

- 112 osób – uczestniczących w naborze we Włocławku
- 52 osoby – uczestniczące w naborze w Bydgoszczy
- 106 osób – uczestniczących w naborze w Toruniu.

W październiku 2009 r. odbył się nabór do pracy sezonowej przy sortowaniu i układaniu cytrusów. Przy kwalifikacji kandydatów do pracy brano pod uwagę opinie doradców zawodowych. Ostatecznie do pracy zakwalifikowano 150 osób.

Praca w Wielkiej Brytanii

W kwietniu 2009 r. pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli w spotkaniu z pracodawcą w Wielkiej Brytanii. Celem wyjazdu było nawiązanie współpracy i możliwość zatrudniania polskich pracowników przy zbiorach truskawek, malin i szparagów w Wielkiej Brytanii.

W sierpniu 2009 r. WUP w Toruniu przeprowadził nabór do pracy sezonowej w Wielkiej Brytanii, który miał na celu wyłonienie pilotażowej grupy osób zamierzających podjąć zatrudnienie na Wyspach Brytyjskich. W rozmowach z kandydatami wziął udział pracodawca brytyjski, który osobiście dokonał wyboru pracowników, mających rozpocząć pracę na jego farmie. Zaproszenie na rozmowy otrzymały osoby, które wcześniej spotkały się z doradcami zawodowymi i uzyskały ich pozytywną opinię. Na spotkanie rekrutacyjne stawilo się 39 osób. Indywidualne rozmowy z kandydatami poprzedzone były prezentacją przeprowadzoną przez przedstawicieli firmy New Farm Produce, którzy zaprezentowali kandydatom warunki zatrudnienia i zakwaterowania na farmie, przybliżyli specyfikę pracy przy zbiorach owoców w Wielkiej Brytanii oraz udzielili podstawowych informacji o samej firmie. W wyniku indywidualnych rozmów pracodawca zatrudnił 19 pracowników, którzy wyjechali do Wielkiej Brytanii w dwóch grupach – 18 sierpnia i 1 września 2009 r. Stosunkowo niewielka liczba zatrudnionych osób wynikała z pilotażowego charakteru grupy. W kolejnym sezonie planowane jest zdecydowane zwiększenie liczby osób zatrudnionych w New Farm Produce, jak również poszukiwanie nowych pracodawców z Wielkiej Brytanii.

3.4.2. PRACA SEZONOWA DLA STUDENTÓW NA TERENIE NIEMIEC

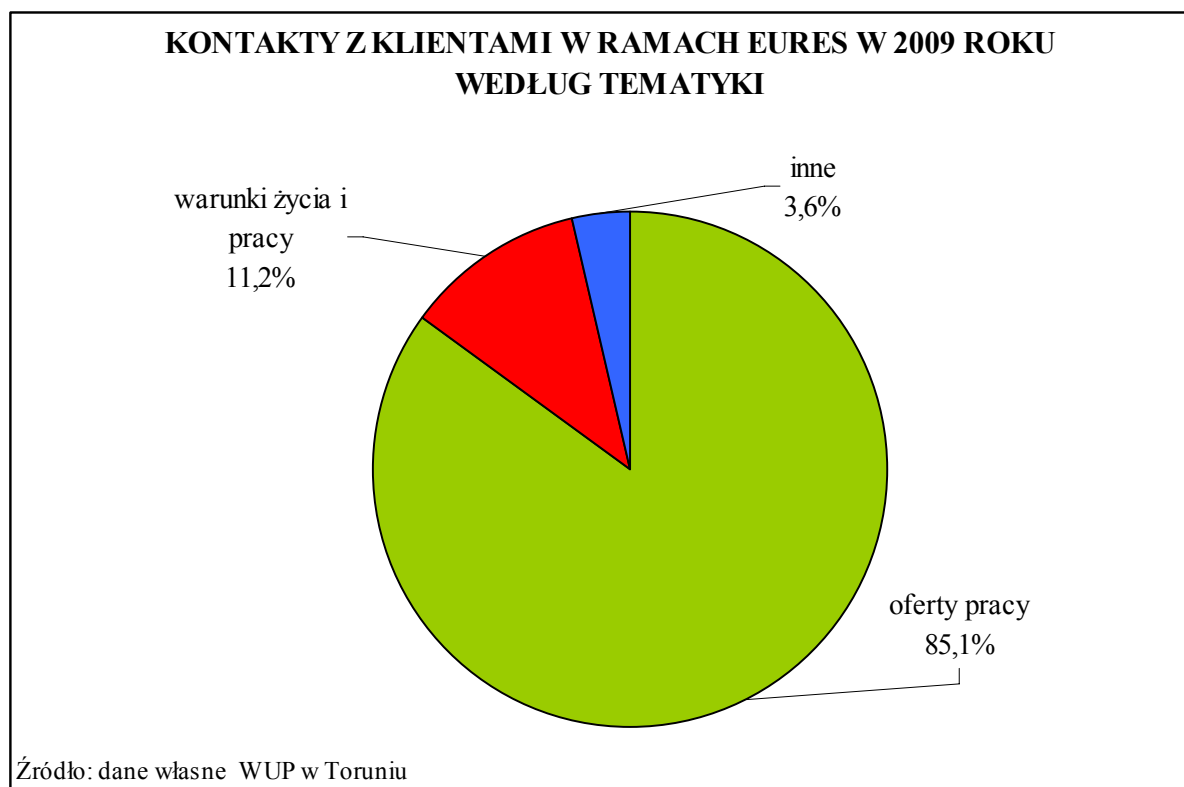
W styczniu 2009 r. realizowano ofertę pracy wakacyjnej na terenie Niemiec dla studentów. Zorganizowano i przeprowadzono nabór studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech w okresie przerwy letniej 2009. Wypełnione formularze złożyło 36 studentów, zostały one za pośrednictwem WUP w Opolu przekazane do ZAV w Bonn. Ostatecznie z województwa kujawsko-pomorskiego umowy o pracę otrzymało 14 studentów.

W grudniu 2009 r. prowadzono nabór dla studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech w okresie przerwy letniej 2010. Wypełnione formularze złożyło 41 studentów, które za pośrednictwem WUP w Opolu przekazano do ZAV w Bonn.

3.5. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH EUROPEJSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA – EURES

W 2009 r. zainteresowanie usługami EURES nadal utrzymywało się na wysokim poziomie. Zanotowano 5.201 kontaktów z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną): 4.428 zapytań dotyczyło możliwości zatrudnienia w krajach UE

i EOG, 584 – warunków życia i pracy za granicą, 189 kontaktów obejmowało inne zagadnienia.

Do końca 2009 r. przyjęto do realizacji 187 ofert pracy za granicą, w ich ramach zgłoszono 2.106 wolnych miejsc pracy. Najwięcej propozycji zatrudnienia było z Wielkiej Brytanii, Norwegii, Cypru, Niemiec, Holandii i Finlandii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (gł. język angielski) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

Większość ofert EURES to oferty, na które osoby zainteresowane aplikowały samodzielnie, przysyłając CV bezpośrednio do pracodawcy lub do doradcy EURES z innego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, stąd trudność w ustaleniu dokładnej liczby osób z województwa kujawsko-pomorskiego, zatrudnionych przez pracodawców zagranicznych. Najbardziej poszukiwani pracownicy w krajach UE to:

- pielęgniarzy, lekarzy,
- farmaceutów,
- spawaczy,
- opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych,
- informatycy, programiści,
- operatorzy i programiści maszyn do obróbki metalu,
- pracownicy sezonowi w rolnictwie,
- kucharze, kelnerzy, animatorzy czasu wolnego,
- rzeźnicy, wykrawacze.

Oferty pracy EURES w 2009 roku według krajów

Kraj	Liczba ofert	Liczba wakatów
Austria	3	15
Belgia	1	1
Cypr	20	157
Czechy	5	27
Dania	6	79
Estonia	1	1
Finlandia	11	41
Francja	8	8
Hiszpania	10	190
Holandia	13	137
Irlandia	1	20
Islandia	1	70
Litwa	1	1
Łotwa	1	1
Malta	2	40
Niemcy	13	104
Norwegia	28	129
Portugalia	1	1
Słowacja	3	68
Słowenia	3	3
Szwecja	6	44
Wielka Brytania	41	717
Włochy	8	252
RAZEM	187	2106

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Zespół EURES zrealizował szereg zadań mających na celu promocję sieci wśród społeczeństwa, a także dostarczał wszelkich informacji dotyczących zadań i funkcjonowania EURES partnerom lokalnym zajmującym się rynkiem pracy. Większość zadań wynikała z kontynuacji realizacji grantu EURES 2008/09, m.in. w okresie 01.01.09 – 31.03.09 z ww. grantu EURES zrealizowano następujące działania:

- wizyty u partnerów na lokalnym rynku pracy w celu udzielenia informacji nt. działalności sieci EURES i przekazania materiałów promocyjnych (6 wizyt w powiatowych urzędach pracy oraz 1 w organizacji zrzeszającej pracodawców),
- zaprojektowanie i zlecenie wykonania materiałów informacyjnych oraz promocyjnych tj. kalendarze biurkowe, kalendarzyki portfelowe, reklamówki EURES, kubki EURES oraz dwa rodzaje ulotek: „Jak zamieścić swoje CV w bazie EURES CV on-line”, oraz „Jak znaleźć pracę w UE poprzez sieć EURES”,
- zorganizowanie projektu rekrutacyjnego we współpracy z siecią EURES na Cyprze w sektorze hotelarsko-gastronomicznym (8 ofert pracy – 76 wakatów, otrzymano 140 podań, na rozmowy kwalifikacyjne zaproszono 80 kandydatów spełniających wymagania pracodawcy, z których stawilo się 40 – ostatecznie pracę uzyskało 19 osób),

- zorganizowanie Międzynarodowych Targów Pracy w Toruniu w dniu 03.03.2009 r., w trakcie których swoje oferty przedstawiło 13 wystawców (7 zagranicznych i 6 krajowych), którzy dysponowali 25 ofertami pracy (200 wakatów); szacunkowo targi odwiedziło ok. 1.000 osób.

Do końca 2009 r. w ramach nowego grantu EURES 2009/10 zostały wykonane następujące zadania:

- złożenie zamówienia na usługę poligraficzną, wykonanie gadżetów EURES: parasole duże (50 szt.), składane (35 szt.) oraz breloki antystresowe (300 szt.) zawierające logotypy oraz adresy stron internetowych sieci EURES oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,
- udział doradcy EURES w Europejskich Targach Pracy – pomoc w przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych odbywających się w trakcie targów (Poznań, 26-28.10.2009 r.), wizyta doradców EURES w Kujawsko-Pomorskiej Izbie Rzemiosła i Przedsiębiorczości w celu omówienia możliwości współpracy, rozpowszechnienie broszur informacyjnych EURES dotyczących usług dla pracodawców (Bydgoszcz, 06.11.2009 r.),
- organizacja szkolenia dla pośredników pracy z powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego (Pieczyńska, 26-27.11.2009 r.).

Ponadto udział doradców EURES w niżej wymienionych wydarzeniach przyczynił się do promocji sieci EURES w regionie kujawsko-pomorskim:

- „Mobilny pracownik na elastycznym rynku pracy” - warsztaty dla studentów organizowane przez WNEiZ UMK (Toruń, 07.04.2009 r.),
- „Dni Kariery” organizowane przez Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Toruniu – przybliżenie absolwentom szkoły spraw dotyczących rynku pracy, jak również ofert związanych z dalszą edukacją (Toruń, 20.04.2009 r.),
- warsztaty europejskie „Trzy kroki do kariery” dla studentów Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, zorganizowane przez Europe Direct (Bydgoszcz, 06.05.2009 r., Inowrocław 14.05.2009 r.),
- Festyn środowiskowy „Wiosna w Gronowie” – stanowisko informacyjne (Gronowo, 31.05.2009 r.),
- Dożynki Województwa Kujawsko-Pomorskiego – prowadzenie stoiska, rozdysponowanie materiałów informacyjnych (Czernikowo 31.08.2009 r.),
- II spotkanie przedstawicieli „sieci wsparcia” portalu www.powroty.gov.pl w ramach projektu 1.42 „Działania ukierunkowane na osoby migrujące z i do Polski w zakresie szkoleń, doradztwa, kampanii informacyjno-promocyjnej” (Warszawa, 09.09.2009 r.),
- Międzynarodowa Konferencja „15-lecie Europejskich Służb Zatrudnienia EURES” oraz „Dzień Otwarty EURES” (Gdańsk, Sopot 18-19.09.2009 r.),
- seminarium „Obywatel na pierwszym miejscu – Czy europejskie drzwi są otwarte dla każdego?”, zorganizowanym przez Europe Direct we współpracy z Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego (Bydgoszcz, 13.11.2009 r.).

Zrealizowano wszystkie działania zaplanowane w granie EURES 2008/09. Pozostała kwota, wynikła z przeszacowania kosztów przy planowaniu grantu, została zwrócona wraz z odsetkami do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ponadto w trzecim kwartale 2009 r. Komisja Europejska przyznała dla WUP w Toruniu

dofinansowanie na realizację działań EURES w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 31 maja 2010 oraz na organizację w Toruniu II Międzynarodowych Targów Pracy.

Granty EURES – przyznane środki finansowe

Wyszczególnienie		Kwota przyznana	Kwota wydatkowana
Grant EURES	2008-2009	45 432,66	34 421,93
	2009-2010	59 832,00	W trakcie realizacji
Dodatkowe działania EURES	Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu - 03.03.2009	49 235,96	42 621,94
	II Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu - I kwartał 2010	47 999,98	W trakcie realizacji

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

3.6. KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY

W roku 2009 wpłynęło 157 ofert pracy od 73 pracodawców z terenu całego kraju. Łączna liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy wyniosła 1.458. Najczęściej poszukiwano pracowników w zawodach:

- pracownik budowy (roboty drogowe, roboty mostowe),
- inżynier budowy (roboty drogowe i mostowe),
- elektromonter,
- przedstawiciel handlowy,
- pracownik ochrony,
- zawodowa służba wojskowa (różne specjalności).

Najwięcej ofert wpłynęło z województw: kujawsko-pomorskiego (54), mazowieckiego (36), warmińsko-mazurskiego (26) oraz śląskiego (13).

W ramach promocji zatrudnienia zarówno w kraju jak i za granicą, pośrednicy pracy uczestniczyli w następujących spotkaniach, seminariach i imprezach okolicznościowych umożliwiających dotarcie do możliwie największej liczby potencjalnych klientów:

- Targi edukacji i pracy „START 2009” zorganizowane przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy – 10 lutego 2009 r.
- Międzynarodowe Targi Pracy zorganizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – 3 marca 2009 r.
- Konferencja „Wspomaganie aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia młodzieży” zorganizowana przez Kujawsko-Pomorską Wojewódzką Komendę OHP – 27 marca 2009 r.,
- Targi pracy zorganizowane przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Bydgoszczy – 24 kwietnia 2009 r.
- Targi pracy zorganizowane przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową we Włocławku – 13 maja 2009 r.

- Dożynki Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Czernikowie, 30 sierpnia 2009 r.
- Festyn „Barwy lata, dary jesieni” w Przysieku, 15 września 2009 r.

Zorganizowano szkolenie dla pośredników pracy – stażystów powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Szkolenie składało się z 5-ciu modułów.

3.7. AGENCJE ZATRUDNIENIA

W 2009 roku do WUP w Toruniu wpłynęło 36 wniosków o wpis do rejestru agencji zatrudnienia. Wydano 34 certyfikaty nowym podmiotom. Zgodnie z wymogiem znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – wydano 73 zaktualizowane certyfikaty. Na bieżąco udzielano osobom zainteresowanym informacji na temat warunków zakładania i prowadzenia działalności agencji zatrudnienia oraz zasad korzystania z usług agencji zatrudnienia. Rozpowszechniano oferty pracy pochodzące od agencji zatrudnienia. Wpłynęły 104 oferty pracy od 19 podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Najczęściej poszukiwano osób do pracy w zawodach:

- pracownik w rolnictwie (zbiory),
- rzeźnik,
- opiekun osób starszych,
- pomoc domowa.

Wszczęto postępowanie administracyjne wobec 21 podmiotów, które nie przedstawiły informacji o działalności agencji zatrudnienia za rok 2008. Wszczęto postępowanie administracyjne wobec 4 podmiotów, które w przedstawionej informacji nie wykazały działalności.

Wykreślono z rejestru 4 agencje zatrudnienia w związku z niewykazaniem działalności bądź nieprzedstawieniem informacji o działalności za rok 2008. Wykreślono 3 podmioty na ich wnioski.

W końcu 2009 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. działały 103 agencje zatrudnienia.

3.8. WYKONYWANIE PRACY PRZEZ CUDZOZIEMCÓW BEZ KONIECZNOŚCI UZYSKANIA ZEZWOLENIA NA PRACĘ*

W miesiącach luty – grudzień 2009 roku do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego wpłynęło ogółem 1.205 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom, którzy są obywatelami państw graniczących z Rzeczpospolitą Polską (oraz z tymi, z którymi Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowych w ramach partnerstwa na rzecz mobilności, ustanowionego między tymi państwami a Unią Europejską) od podmiotów mających siedzibę bądź miejsce zamieszkania na terenie właściwego powiatowego urzędu pracy. Uwzględnienie takiego okresu sprawozdawczego spowodowane jest faktem, że dopiero od lutego 2009 roku wojewódzkie urzędy pracy zostały włączone przez

* w oparciu o przepis § 2 pkt. 27 i 27a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2006 roku w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1116 z późn. zm.)

MPiPS w proces pozyskiwania i przetwarzania danych o zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy oświadczeniach polskich pracodawców o zamiarze powierzenia krótkoterminowej pracy cudzoziemcom.

Spośród oświadczeń zarejestrowanych w okresie sprawozdawczym 1.112 tj. 92,3% dotyczyło obywateli Ukrainy. Pozostali zgłoszeni na podstawie oświadczeń cudzoziemcy pochodzą z następujących państw:

- Białoruś (43 oświadczenia) – 3,6%
- Mołdawia (41 oświadczeń) – 3,4%
- Rosja (9 oświadczeń) – 0,7%.

Z ogólnej liczby 1.205 złożonych oświadczeń – 374 oświadczenia tj. 31,0% dotyczyły zamiaru powierzenia wykonywania pracy kobietom. Analiza zgłoszeń powierzenia pracy cudzoziemcom z uwzględnieniem kryterium wiekowego w okresie sprawozdawczym kształtuje się następująco:

- 22,1% (266 zgłoszeń) dotyczy osób poniżej 26 roku życia,
- 48,1% (579 zgłoszeń) to osoby mieszczące się w przedziale wiekowym 26-40 lat,
- 29,5% (356 zgłoszeń) to osoby w przedziale wiekowym 41-65 lat,
- 0,3% (4 zgłoszenia) dotyczy osób powyżej 65 roku życia.

Analiza zgłoszeń powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom pod względem przyjętego kryterium branża/rodzaj pracy w badanym okresie wskazuje, że spośród ogólnej liczby 1.205 zgłoszonych oświadczeń – 649 tj. 53,9% cudzoziemców zgłaszanych jest przez agencje pracy tymczasowej. Pozostałe zgłoszenia dotyczą zamiaru powierzenia pracy cudzoziemcom w następujących branżach:

- budownictwo i pokrewne – 149 oświadczeń tj. 12,4% ogólnej liczby,
- przemysł – 114 oświadczeń tj. 9,5%,
- rolnictwo – 117 oświadczeń tj. 9,7%,
- transport – 38 oświadczeń tj. 3,2%,
- gastronomia – 17 oświadczeń tj. 1,4%,
- handel – 27 oświadczeń tj. 2,2%,
- usługi domowe – 15 oświadczeń tj. 1,2%,
- hotelarstwo – 4 oświadczenia tj. 0,3%,
- inne – 75 oświadczeń, w tym (branża muzyczna, informatyczna, medyczna, usługi kosmetyczne, ferma drobiu, edukacja, specjaliści ds. ekspansji na rynki wschodnie, sportowcy) – tj. 6,2% ogólnej liczby.

Zdecydowana większość spośród zgłoszeń dokonanych przez polskich pracodawców w badanym okresie – 1.130 oświadczeń, tj. 93,8% ogólnej liczby, zawierało deklarację powierzenia pracy cudzoziemcom na okres od 3 do 6 miesięcy, co oznacza zatrudnienie na maksymalny, dopuszczony przepisami prawa polskiego okres. Pozostałe zgłoszenia dotyczą następujących okresów zatrudnienia: 1-3 m-ce - 63 osoby tj. 5,2% i poniżej jednego miesiąca 12 osób tj. 1% ogólnej liczby.

Z nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy sprawozdań wynika, że najwięcej zgłoszeń (781 oświadczeń) w okresie luty – grudzień 2009 roku tj. 64,8% z ogólnej ich liczby w województwie kujawsko-pomorskim dokonano w Powiatowym Urzędzie

Pracy w Bydgoszczy. Do pozostałych powiatowych urzędów pracy w analizowanym okresie wpłynęły łącznie 424 oświadczenia, w szczególności:

- PUP Aleksandrów Kujawski – 1 osoba tj. 0,09%,
- PUP Brodnica- 27 osób tj. 2,2%,
- PUP Chełmno- 5 osób tj. 0,45%,
- PUP Golub-Dobrzyń – 1 osoba tj. 0,09%,
- PUP Grudziądz- 50 osób tj. 4,1%,
- PUP Inowrocław – 9 osób tj. 0,7%,
- PUP Lipno- 6 osób tj. 0,5%,
- PUP Mogilno- 3 osoby tj. 0,25%,
- PUP Nakło – 6 osób tj. 0,5%,
- PUP Rypin – 3 osoby tj. 0,25%,
- PUP Sępólno Kraj. – 4 osoby tj. 0,3%
- PUP Świecie- 35 osób tj. 2,9%,
- PUP dla Miasta Torunia- 114 osób tj. 9,5%,
- PUP dla Powiatu Toruńskiego – 20 osób tj. 1,7%,
- PUP Tuchola – 1 osoba tj. 0,09%,
- PUP Wąbrzeźno – 1 osoba tj. 0,09%,
- PUP Włocławek- 94 osoby tj. 7,8%,
- PUP Żnin – 44 osoby tj. 3,7%.

Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie nie zarejestrował w okresie sprawozdawczym żadnego oświadczenia pracodawcy o zamiarze powierzenia pracy w oparciu o przepis § 2 pkt. 27 lub 27a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2006 roku w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.

3.9. SŁUŻBA ZASTĘPCZA

W dniu 29 grudnia 2009 roku w trakcie odbywania służby zastępczej było 41 poborowych: 17 w okręgu Torunia, 6 w okręgu Bydgoszczy i 18 w okręgu Włocławka. W dniu 30 grudnia 2009 r. wszedł w życie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278), zgodnie z którym ostatnim dniem odbywania służby zastępczej był dzień 29 grudnia 2009 r.

W 2009 roku nie skierowano do odbycia służby zastępczej żadnego poborowego. W okresie tym odroczono służbę zastępczą 1 poborowemu, zawieszono 3 i zwolniono z pozostałego okresu 2 poborowych. Do rezerwy przeniesiono 51 poborowych oczekujących na odbycie służby zastępczej.

Według stanu w dniu 29 grudnia 2009 r. liczba podmiotów wpisanych do Centralnego Rejestru jednostek, w których może być odbywana służba zastępcza wynosiła 221, natomiast w 27 podmiotach była odbywana służba zastępcza.

Komisja Wojewódzka ds. Służby Zastępczej wydała 1 orzeczenie uchylające orzeczenie o przeznaczeniu do służby zastępczej, odbyło się jedno posiedzenie Komisji.

3.10. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

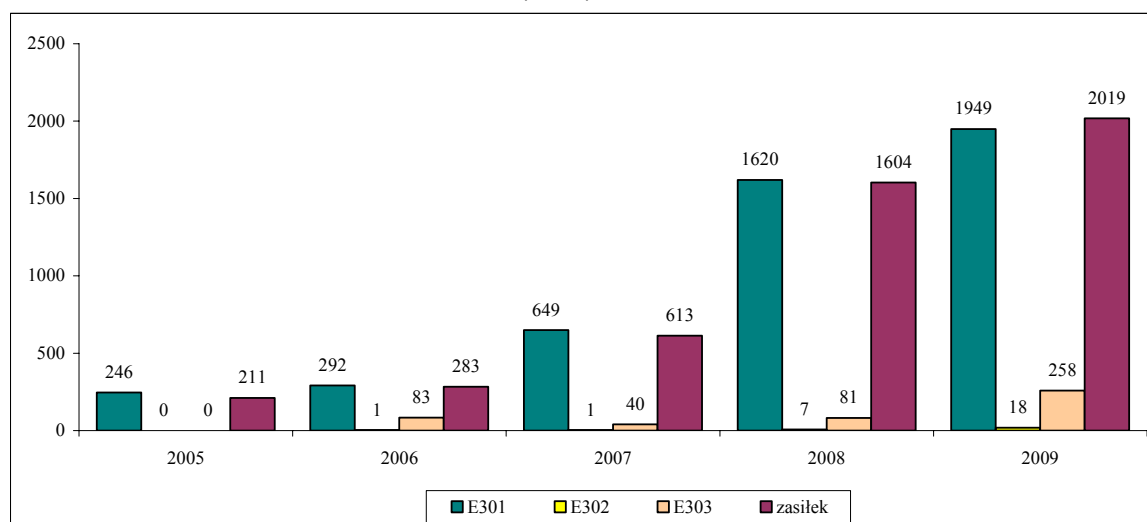
Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w ramach państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii. Obowiązująca ustawa nakłada na marszałka województwa szeroki zakres zadań w zakresie wspólnotowej koordynacji, których realizację powierzono wojewódzkim urzędom pracy. Do zadań tych w szczególności należy zaliczyć pełnienie funkcji instytucji właściwej, czyli instytucji odpowiedzialnej za ustalanie prawa do świadczeń i realizację wypłaty świadczeń (w tym świadczeń transferowych).

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, jako instytucja właściwa w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia, współpracował z polską instytucją łącznikową – Departamentem Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego MPiPS oraz z innymi instytucjami łącznikowymi i właściwymi państw członkowskich UE/EOG i Szwajcarii.

Zadania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są realizowane w oparciu o stałą współpracę ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego oraz ich filiami. W związku z powyższym, WUP w Toruniu zorganizował w dniach 28-29 września 2009 r. kompleksowe szkolenie z zakresu wspólnotowej koordynacji dla przedstawicieli wszystkich regionalnych powiatowych urzędów pracy i ich filii. Ponadto, pracownicy WUP Toruń uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach oraz targach pracy, a także w wydarzeniach o charakterze regionalnym, gdzie mieli możliwość przekazania informacji dotyczących nabywania świadczeń na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Od roku 2008 WUP w Toruniu obserwuje dynamiczny wzrost liczby osób zainteresowanych nabyciem prawa do zasiłku dla bezrobotnych z uwzględnieniem okresów zatrudnienia przebytych w innym państwie UE/EOG i w Szwajcarii. Wzrost liczby wniosków jest związany przede wszystkim ze wzmożoną migracją zarobkową osób zamieszkujących stale na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Obywatele polscy coraz chętniej korzystają ze świadczeń socjalnych przysługujących im w związku z unijną zasadą swobody przepływu pracowników. Na podstawie danych WUP w Toruniu z ostatnich 5 lat dot. liczby osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia, przewiduje się, iż tendencja ta w latach następnych będzie wzrastać, a zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego obejmą swym zakresem coraz większą grupę migrantów.

MIGRACJA
Liczba wniosków o E301, E302, E303 i zasiłek w latach 2005 - 2009

E301: Zaświadczenie dotyczące okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych

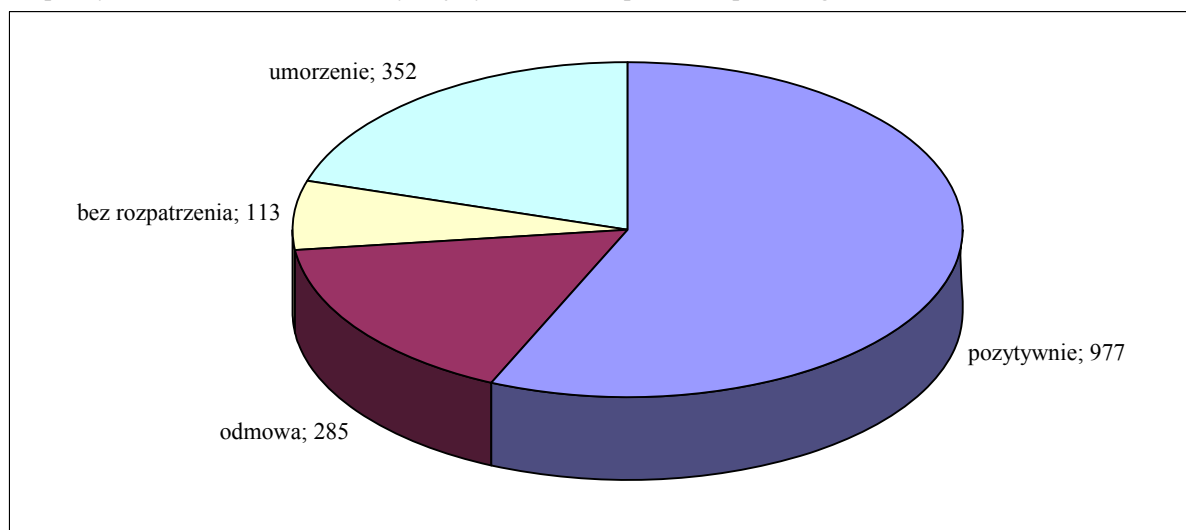
E302: Zaświadczenie dotyczące członków rodziny osoby bezrobotnej, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń

E303: Zaświadczenie dotyczące zachowania prawa do świadczeń dla bezrobotnych

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Wojewódzki Urząd Pracy rozpatruje wnioski o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz o wydanie odpowiednich formularzy z serii E 300 wyłącznie dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach ds. zatrudnienia. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przyjął łącznie w 2009 roku 2.019 wniosków o przyznanie prawa do zasiłku (1.604 wnioski wpłynęły w 2008 r.). Ze wszystkich wniosków o zasiłek na zasadach wspólnotowej koordynacji uzyskanych w roku 2009 ostatecznie zakończono 1.724 sprawy (85,5%), w tym 977 wniosków rozpatrzono pozytywnie, 282 wnioski – odmownie, 352 sprawy zasiłkowe zakończyły się umorzeniem postępowania, a 113 spraw pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych wniosku. Pozostałe wnioski o przyznanie prawa do zasiłku w liczbie 295 (14,5%) pozostają do zrealizowania na rok 2010.

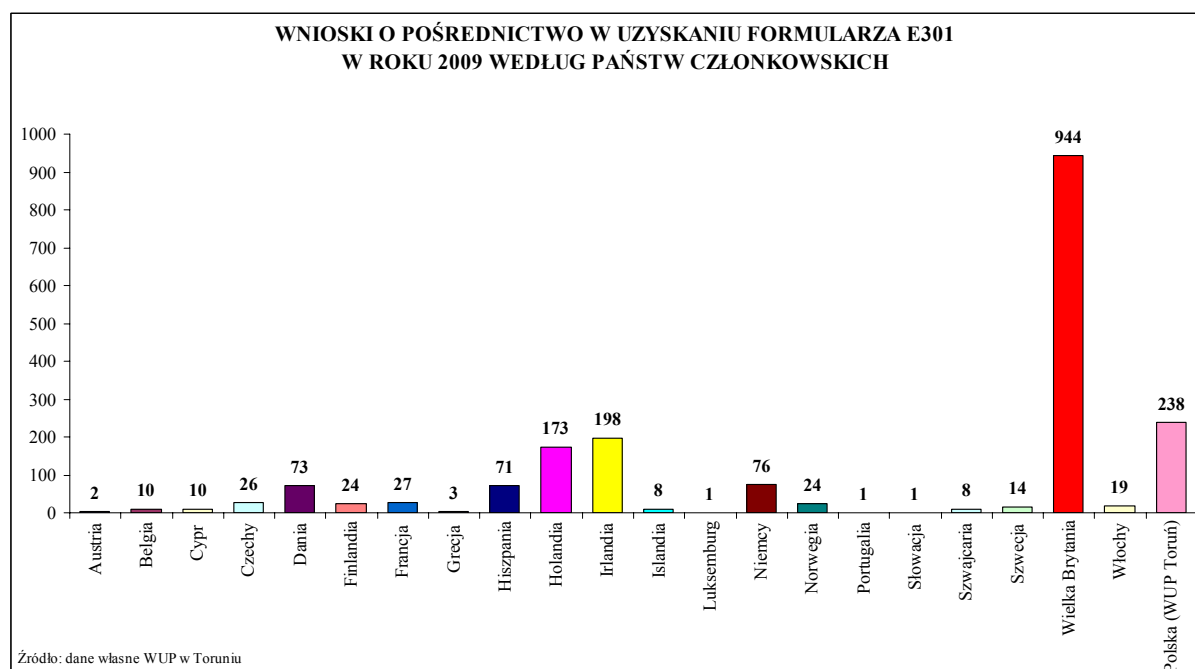
Sprawy o zasiłek na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ostatecznie zakończone w 2009 r.

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Największą liczbę osób bezrobotnych ubiegających się o świadczenia na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy (450 osób), dla Miasta Torunia (293 osoby), dla Powiatu Toruńskiego – 101 osób), w Inowrocławiu (232 osoby), we Włocławku (205 osób) i w Grudziądzu (199 osób).

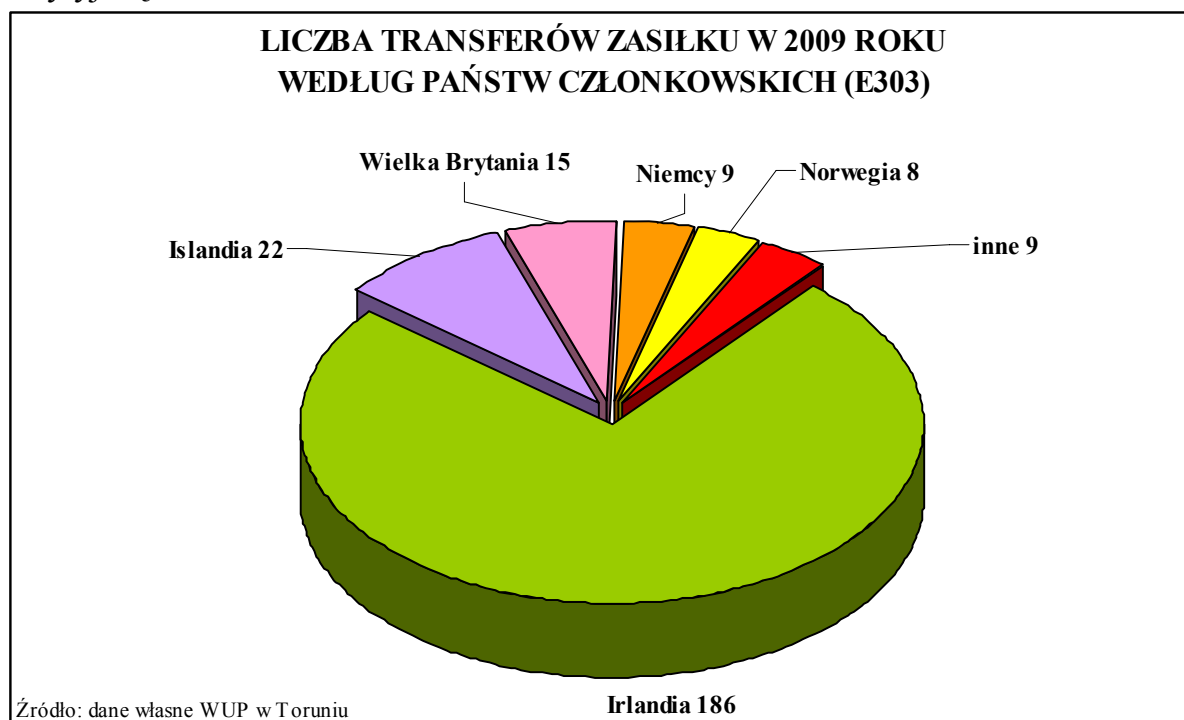
W celu zaliczenia okresów ubezpieczenia/zatrudnienia przebytych w innym państwie UE/ EOG i w Szwajcarii do WUP w Toruniu trafiło 1.949 wniosków o formularz E 301 (w 2008 r. – 1.620 wniosków). Z 1.949 wniosków aż 1.713 dotyczyło pośrednictwa w uzyskaniu formularzy E 301 z instytucji właściwych innych państw w celu nabycia prawa do zasiłku w Polsce. Z ww. wniosków ostatecznie zakończono 1.339, natomiast 374 wniosków o pośrednictwo w uzyskaniu formularza E 301 pozostaje w toku. Według danych WUP w Toruniu, obywatele województwa kujawsko-pomorskiego występowali o potwierdzenie okresów zatrudnienia/ubezpieczenia na formularzu E 301 przebytych w Wielkiej Brytanii (944 wnioski), Irlandii (198 wniosków), Holandii (173 wnioski), Niemiec (76 wniosków), Hiszpanii (71 wniosków). Pozostałe 236 wniosków dotyczyło wydania formularza E 301 potwierdzającego zatrudnienie na terenie Polski dla osób ubiegających się o zasiłek w innym państwie członkowskim. Wszystkie wnioski o wydanie formularza E 301 rozpatrzono pozytywnie.

W roku 2009 do WUP w Toruniu wpłynęło 18 wniosków o wydanie formularzy E 302, które służą określeniu sytuacji materialnej i zawodowej członków rodziny osoby bezrobotnej, która ubiega się o przyznanie prawa do zasiłku. Formularze E 302 są stosowane tylko przez te państwa, które swą opieką socjalną obejmują także członków rodziny bezrobotnego (np. Irlandia, Austria).

Ponadto, w roku 2009 zaobserwowano wzrost liczby osób, które były zainteresowane uzyskaniem transferu zasiłku dla bezrobotnych z innych państw UE/EOG do Polski. Do WUP w Toruniu wpłynęło łącznie 249 formularzy E 303

(w roku 2008 – 67), głównie wydane przez instytucje: irlandzką 186, islandzką i brytyjską.

Łączna kwota transferu zasiłków z innych państw członkowskich do Polski wyniosła ok. 2 mln 600 tys. zł netto, natomiast średnia kwota zasiłku transferowego wyniosła miesięcznie ok. 3500 zł netto.

WUP w Toruniu wydał także 10 formularzy E 303 uprawniających do transferu zasiłku z Polski do innego państwa członkowskiego.

Wszystkie wnioski o wydanie formularza z serii E 300, tj. E 301, E 302 i E 303 zostały ostatecznie rozpatrzone.

4. AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

4.1. OFERTY PRACY

W 2009 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim wpłynęło 56.380 ofert pracy*. Było to o 13,2% ofert mniej niż w roku poprzednim.

Oferty pracy zgłoszone w 2009 roku według powiatów

Powiat	Oferty pracy			
	2008 rok	2009 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	64 982	56 380	-8 602	-13,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 089	5 521	-2 568	-31,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 883	2 305	-578	-20,0
Grudziądz – powiat grodzki	3 687	3 430	-257	-7,0
Grudziądz – powiat ziemski	1 419	1 348	-71	-5,0
Toruń – powiat grodzki	4 309	3 123	-1 186	-27,5
Toruń – powiat ziemski	2 930	2 520	-410	-14,0
Włocławek – powiat grodzki	4 614	3 854	-760	-16,5
Włocławek – powiat ziemski	3 078	2 758	-320	-10,4
Aleksandrów Kujawski	2 136	2 237	101	4,7
Brodnica	2 212	2 341	129	5,8
Chelmno	1 629	1 748	119	7,3
Golub-Dobrzyń	1 723	1 628	-95	-5,5
Inowrocław	5 801	4 724	-1 077	-18,6
Lipno	2 702	2 500	-202	-7,5
Mogilno	1 699	1 645	-54	-3,2
Nakło nad Notecią	2 738	2 307	-431	-15,7
Radziejów	1 524	1 837	313	20,5
Rypin	1 880	1 633	-247	-13,1
Sępólno Krajeńskie	1 794	1 810	16	0,9
Świecie	2 408	2 251	-157	-6,5
Tuchola	1 900	1 463	-437	-23,0
Wąbrzeźno	900	1 097	197	21,9
Żnin	2 927	2 300	-627	-21,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* do ofert pracy zaliczane były również oferty na staże, przygotowanie zawodowe i prace społecznie użyteczne, które nie są formą zatrudnienia

Spadek liczby oferty pracy odnotowano w 17 powiatach i był on bardzo zróżnicowany: od 3,2% w powiecie mogileńskim do 31,7% w Bydgoszczy. Natomiast w 7 powiatach wystąpił w tym zakresie wzrost: od 0,9% w powiecie sępoleńskim do 21,9% w powiecie wąbrzeskim. Spadek dotyczył przede wszystkim ofert niesubsydiowanych (o 31,5%, czyli 8.602 oferty), natomiast liczba ofert subsydiowanych zmniejszyła się nieznacznie (o 0,02%, czyli 9 ofert).

Oferty na staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne, czyli „niezatrudnieniowe” formy aktywizacji, stanowiły w 2009 roku 42,7% wszystkich ofert pozyskanych przez PUP w województwie (w roku 2008 było to 36,5%).

Oferty pracy zgłoszone w latach 2008 - 2009

Oferty pracy	2008 rok			2009 rok		
	razem	subsydiowane	% w razem	razem	subsydiowane	% w razem
Ogółem	64 982	37 693	58,0	56 380	37 684	66,8
w tym:						
dla niepełnosprawnych	1 388	582	41,9	1 240	402	32,4
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	495	415	83,8	487	363	74,5
staże	11 430	11 430	100,0	17 739	17 739	100,0
miejsca przygotowania zawodowego	6 260	6 260	100,0	361	361	100,0
prace społecznie użyteczne	6 006	6 006	100,0	5 947	5 947	100,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku pozyskano 1.240 ofert dla niepełnosprawnych, które stanowiły 2,2% wszystkich zgłoszonych ofert (w roku poprzednim – 2,1%). W porównaniu z rokiem 2008 liczba ofert dla niepełnosprawnych zmniejszyła się ogółem o 10,7%, a liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane dla tej kategorii bezrobotnych uległa zmniejszeniu o 30,9%.

Oferty dla osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (415 ofert) stanowiły w 2009 roku 0,9% wszystkich zgłoszonych ofert (w roku poprzednim – 0,8%). W odniesieniu do roku poprzedniego liczba tych ofert zmniejszyła się o 1,6% (liczba ofert pracy subsydiowanej dla tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 12,5%).

Wśród wszystkich ofert zgłoszonych w 2009 roku – 66,8% dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego (w roku poprzednim – 58,0%). Udział ofert na zatrudnienie subsydiowane w ofertach pracy ogółem w poszczególnych powiatach wynosił od 38,6% w Toruniu do 94,1% w powiecie grudziądzkim. O ile ogólna liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane w województwie zmniejszyła się o zaledwie o 0,02%, to w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie była bardzo zróżnicowana: spadek odnotowano w 9 powiatach: od 1,3% w powiecie grudziądzkim do 24,8% w powiecie toruńskim. W 14 powiatach wystąpił wzrost liczby takich ofert (od 0,5% w powiecie mogileńskim do 50,9% w powiecie brodnickim).

Oferty pracy na zatrudnienie subsydiowane zgłoszone w 2009 roku według powiatów

Powiat	2008 rok			2009 rok		
	oferty pracy			oferty pracy		
	ogółem	subsydiowane	% w ogółem	ogółem	subsydiowane	% w ogółem
Województwo razem	64 982	37 693	58,0	56 380	37 684	66,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 089	2 490	30,8	5 521	2 158	39,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 883	1 243	43,1	2 305	1 108	48,1
Grudziądz – powiat grodzki	3 687	2 427	65,8	3 430	2 756	80,3
Grudziądz – powiat ziemski	1 419	1 286	90,6	1 348	1 269	94,1
Toruń – powiat grodzki	4 309	1 134	26,3	3 123	1 206	38,6
Toruń – powiat ziemski	2 930	2 408	82,2	2 520	1 811	71,9
Włocławek – powiat grodzki	4 614	2 517	54,6	3 854	2 587	67,1
Włocławek – powiat ziemski	3 078	2 378	77,3	2 758	2 201	79,8
Aleksandrów Kujawski	2 136	1 442	67,5	2 237	1 822	81,4
Brodnica	2 212	746	33,7	2 341	1 126	48,1
Chełmno	1 629	1 161	71,3	1 748	1 484	84,9
Golub-Dobrzyń	1 723	1 160	67,3	1 628	1 174	72,1
Inowrocław	5 801	3 849	66,4	4 724	3 178	67,3
Lipno	2 702	2 245	83,1	2 500	2 122	84,9
Mogilno	1 699	1 016	59,8	1 645	1 021	62,1
Nakło nad Notecią	2 738	1 349	49,3	2 307	1 430	62,0
Radziejów	1 524	1 233	80,9	1 837	1 545	84,1
Rypin	1 880	1 149	61,1	1 633	1 200	73,5
Sępólno Krajeńskie	1 794	1 129	62,9	1 810	1 291	71,3
Świecie	2 408	1 256	52,2	2 251	1 588	70,5
Tuchola	1 900	1 253	65,9	1 463	1 007	68,8
Wąbrzeźno	900	732	81,3	1 097	987	90,0
Żnin	2 927	2 090	71,4	2 300	1 613	70,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2009 roku do dyspozycji klientów powiatowych urzędów pracy pozostawało 1.143 ofert pracy (o 10,9% więcej niż przed rokiem). Na jedną ofertę przypadało 117 bezrobotnych (w końcu 2008 roku – 107 osób).

Analiza ofert pracy najczęściej zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wykazuje, że w dalszym ciągu najbardziej poszukiwanymi są osoby, które mogą

podjąć pracę jako gospodarze budynków (19,6% wszystkich ofert), sprzedawcy i demonstratorzy (8,8%) oraz pracownicy obsługi biurowej (8,1%).

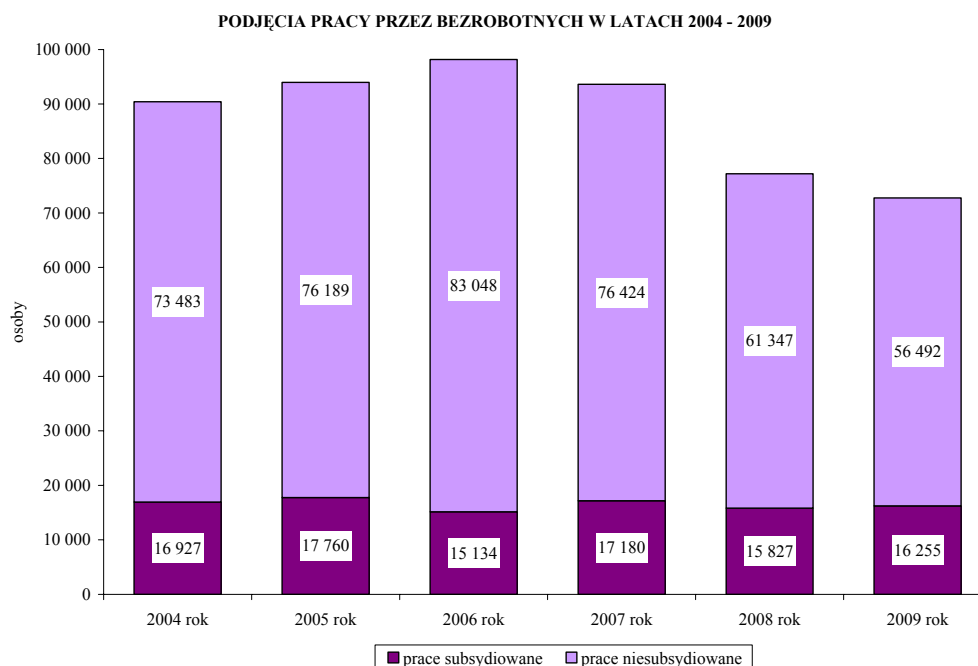
Oferty pracy najczęściej zgłaszane do PUP w latach 2008 - 2009

Elementarna grupa zawodów		2008 rok	2009 rok		
				zmiana	
kod	nazawa	liczba ofert		w %	
9141	Gospodarze budynków	10 834	10 539	-295	-2,7
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	5 504	4 748	-756	-13,7
4191	Pracownicy obsługi biurowej ...	4 441	4 366	-75	-1,7
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2 893	2 901	8	0,3
9132	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	1 976	1 857	-119	-6,0
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 380	1 008	-372	-27,0
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	765	984	219	28,6
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 002	984	-18	-1,8
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2 624	949	-1 675	-63,8
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 117	920	-197	-17,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

4.2. PODJĘCIA PRACY

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim pracę podjęło 72.474 bezrobotnych. Było to o 5,7% mniej niż w roku poprzednim (w tym samym czasie w Polsce liczba podjęć pracy przez bezrobotnych zmniejszyła się o 3,8%^{*}).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

^{*} Źródło: „Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Rok 2009” GUS, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_739_PLK_HTML.htm

Spadek dotyczył jedynie zatrudnienia niesubsydiowanego. Liczba podjęć pracy niesubsydiowanej zmniejszyła się w województwie o 7,9% (w Polsce – o 6,4%), natomiast zatrudnienie subsydiowane ogółem wzrosło o 2,7% (w Polsce odnotowano w tym zakresie wzrost o 8,4% **).

**Podjęcia pracy przez bezrobotnych
w latach 2008 - 2009 według powiatów**

Powiat	Podjęcia pracy			
	2008 rok	2009 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	77 174	72 747	-4 427	-5,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 460	6 782	322	5,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 518	2 402	-116	-4,6
Grudziądz – powiat grodzki	5 283	5 190	-93	-1,8
Grudziądz – powiat ziemski	2 291	2 329	38	1,7
Toruń – powiat grodzki	4 885	4 863	-22	-0,5
Toruń – powiat ziemski	4 525	3 827	-698	-15,4
Włocławek – powiat grodzki	3 771	3 451	-320	-8,5
Włocławek – powiat ziemski	3 508	3 106	-402	-11,5
Aleksandrów Kujawski	2 653	2 148	-505	-19,0
Brodnica	2 944	2 866	-78	-2,6
Chełmno	2 715	2 763	48	1,8
Golub-Dobrzyń	1 833	1 754	-79	-4,3
Inowrocław	7 820	7 008	-812	-10,4
Lipno	2 751	2 544	-207	-7,5
Mogilno	2 124	2 061	-63	-3,0
Nakło nad Notecią	3 934	3 516	-418	-10,6
Radziejów	1 649	1 509	-140	-8,5
Rypin	2 262	1 864	-398	-17,6
Sępólno Krajeńskie	2 340	2 395	55	2,4
Świecie	3 682	3 230	-452	-12,3
Tuchola	2 075	2 020	-55	-2,7
Wąbrzeźno	1 603	1 728	125	7,8
Żnin	3 548	3 391	-157	-4,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W województwie kujawsko-pomorskim spadek liczby podjęć pracy przez bezrobotnych odnotowano w 18 powiatach: od 0,5% w Toruniu do 19,0% w powiecie aleksandrowskim. W pięciu powiatach w 2009 roku wystąpił wzrost podjęć pracy: od 1,7% w powiecie grudziądzkim do 7,8% w powiecie wąbrzeskim.

** Źródło: j.w.

Ponad połowa bezrobotnych podejmujących pracę w 2009 roku to mężczyźni (52,2% wobec 50,5% w roku poprzednim). Z ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę 86,7% to osoby poprzednio pracujące (w 2008 roku – 84,9%), a 1,4% – zwolnieni z przyczyn zakładu pracy (w roku poprzednim – 1,1%). Mieszkańcy wsi stanowili 42,8% (wobec 42,9% w roku 2008), bezrobotni do 25 roku życia – 27,0% (w roku poprzednim – 27,3%, bezrobotni powyżej 50 roku życia – 12,8% (wobec 13,2% w roku 2008), natomiast długotrwale bezrobotni – 26,7% (w roku poprzednim – 37,8%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (56.492 osoby) stanowiło w 2009 roku 77,7% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 61.347 osób i 79,5%).

Struktura podjęć pracy w 2009 roku

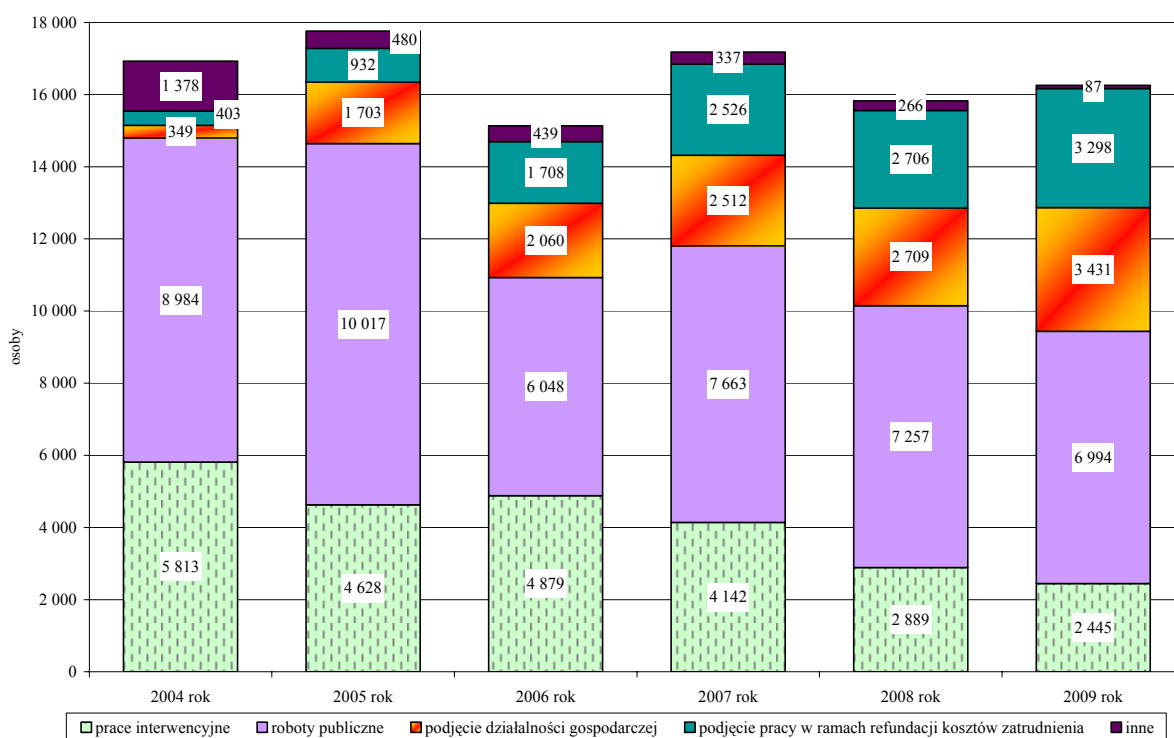
Wyszczególnienie	Podjęcia pracy					
	2008 rok		2009 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	
					w osobach	w %
Podjęcia pracy	77 174	100,0	72 747	100,0	-4 427	-5,7
z tego:						
kobiety	38 169	49,5	34 745	47,8	-3 424	-9,0
mężczyźni	39 005	50,5	38 002	52,2	-1 003	-2,6
praca niesubsydiowana	61 347	79,5	56 492	77,7	-4 855	-7,9
w tym praca sezonowa	5 776	7,5	5 545	7,6	-231	-4,0
praca subsydiowana z tego	15 827	20,5	16 255	22,3	428	2,7
prace interwencyjne	2 889	3,7	2 445	3,4	-444	-15,4
roboty publiczne	7 257	9,4	6 994	9,6	-263	-3,6
podjęcie działalności gospodarczej	2 709	3,5	3 431	4,7	722	26,7
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	3,5	3 298	4,5	592	21,9
inne*	266	0,3	87	0,1	-179	-67,3

* w pozycji tej ujmowane jest głównie zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku zatrudnienie subsydiowane – 16.255 osób – stanowiło 22,3% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (wobec 15.827 osób i 20,5% w roku 2008). Wzrost wystąpił jedynie wśród osób, które podjęły działalność gospodarczą (o 26,7%) oraz rozpoczęły pracę w ramach refundacji zatrudnienia (o 21,9%). Spadek odnotowano wśród osób podejmujących zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych (o 15,4%), robót publicznych (o 3,6%) oraz w kategorii „inne”, do której zalicza się m. in. osoby niepełnosprawne podejmujące zatrudnienie na miejscach pracy refundowanych z PFRON (o 67,3%).

BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY ZATRUDNIENIE SUBSYDIOWANE W LATACH 2004 - 2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W dalszym ciągu zatrudnienie subsydiowane podejmują częściej mężczyźni: w 2009 roku stanowili oni 56,4% wszystkich bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku poprzednim – 55,0%).

Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane w 2009 roku

Wyszczególnienie	Zatrudnienie subsydiowane				
	2008 rok	2009 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	15 827	16 255	100,0	7 080	43,6
w tym					
zamieszkali na wsi	7 402	7 592	46,7	3 070	40,4
do 25 roku życia	2 704	2 973	18,3	1 323	44,5
powyżej 50 roku życia	4 012	3 922	24,1	1 325	33,8
długotrwale bezrobotni	7 982	6 681	41,1	3 401	50,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Udział zatrudnienia subsydiowanego w podjęciach pracy ogółem w 2009 roku w poszczególnych powiatach był bardzo zróżnicowany i wynosił od 8,0% w Toruniu do 48,6% w powiecie grudziądzkim.

Przy ogólnym wzroście w 2009 roku liczby podjęć zatrudnienia subsydiowanego o 2,7%, w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie była bardzo zróżnicowana: wzrost odnotowano w 13 powiatach (od 2,2% we Włocławku do 35,5% w Grudziądzu. Natomiast spadek podjęć zatrudnienia subsydiowanego wystąpił w 10 powiatach: od 3,8% w powiecie chełmińskim do 24,2% w powiecie tucholskim.

Zatrudnienie subsydiowane w latach 2008 - 2009 według powiatów

Powiat	Podjęcia pracy					
	2008 rok	2009 rok				
	subsydio- wana	ogółem	subsydio- wana	udział w ogółem	zmiana podjęć pracy subsyd. do 2008 r.	
	osoby			w %	osoby	w %
Województwo razem	15 827	72 747	16 255	22,3	428	2,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	672	6 782	566	8,3	-106	-15,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	437	2 402	407	16,9	-30	-6,9
Grudziądz – powiat grodzki	1 284	5 190	1 740	33,5	456	35,5
Grudziądz – powiat ziemski	855	2 329	1 131	48,6	276	32,3
Toruń – powiat grodzki	451	4 863	391	8,0	-60	-13,3
Toruń – powiat ziemski	878	3 827	683	17,8	-195	-22,2
Włocławek – powiat grodzki	507	3 451	518	15,0	11	2,2
Włocławek – powiat ziemski	825	3 106	848	27,3	23	2,8
Aleksandrów Kujawski	424	2 148	492	22,9	68	16,0
Brodnica	358	2 866	326	11,4	-32	-8,9
Chełmno	793	2 763	763	27,6	-30	-3,8
Golub-Dobrzyń	387	1 754	341	19,4	-46	-11,9
Inowrocław	2 351	7 008	2 107	30,1	-244	-10,4
Lipno	715	2 544	803	31,6	88	12,3
Mogilno	545	2 061	577	28,0	32	5,9
Nakło nad Notecią	605	3 516	575	16,4	-30	-5,0
Radziejów	293	1 509	335	22,2	42	14,3
Rypin	513	1 864	534	28,6	21	4,1
Sępólno Krajeńskie	495	2 395	570	23,8	75	15,2
Świecie	561	3 230	634	19,6	73	13,0
Tuchola	578	2 020	438	21,7	-140	-24,2
Wąbrzeźno	469	1 728	576	33,3	107	22,8
Żnin	831	3 391	900	26,5	69	8,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

4.3. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim szkolenia rozpoczęło 12.250 bezrobotnych. Było to o 1,8% osób więcej niż w roku 2008.

Wzrost liczby bezrobotnych podejmujących szkolenia odnotowano w 11 powiatach (od 7,1% w powiecie lipnowskim do 79,6% w powiecie chełmińskim. Również w 11 powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: od 6,8% w powiecie rypińskim do 56,8% w powiecie radziejowskim), natomiast w powiecie golubsko-dobrzyńskim liczba bezrobotnych rozpoczynających szkolenia nie zmieniła się.

**Bezrobotni podejmujący szkolenia
w latach 2008 - 2009 według powiatów**

Powiaty	Rozpoczynający szkolenie			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	12 034	12 250	216	1,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 329	1 083	-246	-18,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	408	288	-120	-29,4
Grudziądz – powiat grodzki	980	1 064	84	8,6
Grudziądz – powiat ziemski	384	425	41	10,7
Toruń – powiat grodzki	950	1 285	335	35,3
Toruń – powiat ziemski	1 114	1 748	634	56,9
Włocławek – powiat grodzki	995	771	-224	-22,5
Włocławek – powiat ziemski	571	493	-78	-13,7
Aleksandrów Kujawski	325	372	47	14,5
Brodnica	174	203	29	16,7
Chełmno	230	413	183	79,6
Golub-Dobrzyń	94	94	0	0,0
Inowrocław	927	489	-438	-47,2
Lipno	730	782	52	7,1
Mogilno	318	229	-89	-28,0
Nakło nad Notecią	669	721	52	7,8
Radziejów	192	83	-109	-56,8
Rypin	558	520	-38	-6,8
Sępólno Krajeńskie	104	89	-15	-14,4
Świecie	220	335	115	52,3
Tuchola	290	206	-84	-29,0
Wąbrzeźno	234	378	144	61,5
Żnin	238	179	-59	-24,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród bezrobotnych podejmujących szkolenia w 2009 roku dominowali mężczyźni (57,3%, wobec 54,9% w roku poprzednim). Mieszkańcy wsi stanowili 41,8% bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim – 38,5%), bezrobotni do 25 roku życia – 27,6% (w roku poprzednim – 25,1%), bezrobotni powyżej 50 roku życia – 9,5% (w 2008 roku – 8,0%), natomiast długotrwale bezrobotni – 30,1% (w roku poprzednim – 36,6%).

W odniesieniu do poprzedniego roku wśród bezrobotnych podejmujących szkolenia wzrosła liczba osób zamieszkałych na wsi (o 10,7%) i do 25 roku życia

(o 11,9%), natomiast spadła liczba długotrwale bezrobotnych (o 16,3%) oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 13,9%).

Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających szkolenie w 2009 roku

Wyszczególnienie	Rozpoczynający szkolenie				
	2008 rok	2009 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	12 034	12 250	100,0	5 226	42,7
w tym					
zamieszkali na wsi	4 630	5 124	41,8	2 201	43,0
do 25 roku życia	3 017	3 377	27,6	1 045	30,9
powyżej 50 roku życia	1 349	1 161	9,5	491	42,3
długotrwale bezrobotni	4 410	3 689	30,1	2 281	61,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Jeśli chodzi o obszary szkoleń bezrobotnych, to największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia z następujących dziedzin:

- usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy),
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- zarządzanie i administrowanie,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna.

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim szkolenia ukończyło 11.656 bezrobotnych (o 1,6% więcej niż w roku 2008), w trakcie i po zakończeniu szkolenia pracę podjęło 4.155 bezrobotnych (o 8,5% mniej niż w roku poprzednim), natomiast po zakończeniu szkolenia do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 13.950 osób (o 16,5% więcej).

4.4. STAŻ

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim staże rozpoczęło 16.852 bezrobotnych. Było to o 58,0% osób więcej niż w roku poprzednim. Wzrost wynikał m. in. z rozszerzenia kategorii bezrobotnych, którzy mogą korzystać z takiej formy aktywizacji.

Wzrost liczby bezrobotnych podejmujących staże odnotowano we wszystkich powiatach, chociaż był on bardzo zróżnicowany: od 8,1% w powiecie chełmińskim do 161,2% w powiecie radziejowskim.

Bezrobotni podejmujący staże w latach 2008 - 2009 według powiatów

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staże			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	10 665	16 852	6 187	58,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	811	1 135	324	40,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	258	425	167	64,7
Grudziądz – powiat grodzki	602	894	292	48,5
Grudziądz – powiat ziemski	305	419	114	37,4
Toruń – powiat grodzki	402	741	339	84,3
Toruń – powiat ziemski	690	1 158	468	67,8
Włocławek – powiat grodzki	874	1 067	193	22,1
Włocławek – powiat ziemski	724	904	180	24,9
Aleksandrów Kujawski	342	698	356	104,1
Brodnica	513	911	398	77,6
Chełmno	370	400	30	8,1
Golub-Dobrzyń	246	454	208	84,6
Inowrocław	1 154	1 251	97	8,4
Lipno	498	1 034	536	107,6
Mogilno	353	494	141	39,9
Nakło nad Notecią	337	621	284	84,3
Radziejów	371	969	598	161,2
Rypin	195	385	190	97,4
Sępólno Krajeńskie	229	550	321	140,2
Świecie	362	661	299	82,6
Tuchola	254	453	199	78,3
Wąbrzeźno	183	295	112	61,2
Żnin	592	933	341	57,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby podejmujące staż to przede wszystkim ludzie młodzi – bezrobotni do 25 roku życia stanowili w 2009 roku 71,0% wszystkich osób podejmujących staże (w roku poprzednim – 96,2%). Kobiety stanowiły 68,5% bezrobotnych podejmujących staże (w roku poprzednim – 72,4%), zamieszkali na wsi – 46,0% (wobec 44,8% w roku 2008), długotrwale bezrobotni – 21,7% (w roku poprzednim – 11,8%), natomiast osoby w wieku powyżej 50 roku życia – 2,9%.

W odniesieniu do roku poprzedniego, wśród osób podejmujących staże największą dynamikę wzrostu odnotowano wśród długotrwale bezrobotnych (o 191,6%), najmniejszą – wśród bezrobotnych do 25 roku życia (o 16,6%).

Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających staż w 2009 roku

Wyszczególnienie	Rozpoczynający staż				
	2008 rok	2009 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	10 665	16 852	100,0	11 548	68,5
w tym					
zamieszkali na wsi	4 773	7 748	46,0	5 442	70,2
do 25 roku życia	10 259	11 962	71,0	8 025	67,1
powyżej 50 roku życia	x	493	2,9	308	62,5
długotrwale bezrobotni	1 255	3 660	21,7	2 870	78,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Obszary zawodowe, w których bezrobotni w 2009 roku najczęściej odbywali staże, to (podobnie jak w roku poprzednim) przede wszystkim:

- prace sekretarskie i biurowe,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- usługi gastronomiczne.

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim staże ukończyło 12.702 bezrobotnych (o 23,4% więcej niż w roku poprzednim), w trakcie i po zakończeniu stażu pracę podjęły 5.574 osoby (o 18,0% więcej), natomiast po zakończeniu stażu do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 13.033 bezrobotnych (o 23,8% więcej niż w roku poprzednim).

4.5. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY – PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przyjęta przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r. wprowadziła – w miejsce przygotowania zawodowego w miejscu pracy – nowy instrument aktywizacji bezrobotnych, jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych. Dzięki temu rozwiązaniu stworzona została możliwość uzyskiwania przez osoby bezrobotne nowych kwalifikacji zawodowych, poświadczonych świadectwem uzyskania tytułu zawodowego, świadectwem czeladniczym lub zaświadczeniem instytucji szkoleniowej, po ukończeniu praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowanych w oparciu o umowy zawierane między urzędami pracy a pracodawcami i instytucjami szkoleniowymi. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw Nr 61 z dnia 16.04 2009 r. i od tego dnia dopiero możliwa była realizacja ww. instrumentu. Zgodnie z zaleceniami Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w 2009 roku – w związku z brakiem możliwości dokonania zmian w programie badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 rok – osoby kierowane na przygotowanie zawodowe dorosłych wykazywane będą w *Sprawozdaniu MPiPS-01 o rynku pracy* w rubrykach dot. przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

**Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych
w latach 2008 - 2009 według powiatów**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	5 696	338	-5 358	-94,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	171	15	-156	-91,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	119	27	-92	-77,3
Grudziądz – powiat grodzki	405	29	-376	-92,8
Grudziądz – powiat ziemski	106	15	-91	-85,8
Toruń – powiat grodzki	135	1	-134	-99,3
Toruń – powiat ziemski	483	22	-461	-95,4
Włocławek – powiat grodzki	168	4	-164	-97,6
Włocławek – powiat ziemski	196	4	-192	-98,0
Aleksandrów Kujawski	203	21	-182	-89,7
Brodnica	306	22	-284	-92,8
Chełmno	18	2	-16	-88,9
Golub-Dobrzyń	215	3	-212	-98,6
Inowrocław	364	3	-361	-99,2
Lipno	849	77	-772	-90,9
Mogilno	165	25	-140	-84,8
Nakło nad Notecią	158	3	-155	-98,1
Radziejów	344	58	-286	-83,1
Rypin	174	0	-174	-100,0
Sępólno Krajeńskie	281	7	-274	-97,5
Świecie	129	0	-129	-100,0
Tuchola	192	0	-192	-100,0
Wąbrzeźno	17	0	-17	-100,0
Żnin	498	0	-498	-100,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – przygotowanie zawodowe dorosłych podjęło 338 bezrobotnych. Najwięcej takich osób było w powiecie lipnowskim (77 osób), najmniej w Toruniu (1 osoba), natomiast w 5 powiatach ani jedna osoba nie skorzystała z tej formy aktywizacji. Zdecydowana większość osób podjęła tę formę aktywizacji w styczniu (282 osoby) i lutym (21 osób); pozostałe osoby zostały skierowane już pod rządami nowego rozporządzenia. W roku poprzednim do odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy skierowano łącznie 5.696 bezrobotnych.

Osoby podejmujące przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w 2009 roku to przede wszystkim kobiety (69,5%) oraz mieszkańcy miast (53,6%). Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 37,0% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji, osoby młode – 42,3%, a osoby powyżej 50 roku życia – 8,3%.

**Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających przygotowanie zawodowe
w 2009 roku**

Wyszczególnienie	Rozpoczynający przygotowanie zawodowe				
	2008 rok	2009 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	5 696	338	100,0	235	69,5
w tym					
zamieszkali na wsi	2 744	157	46,4	110	70,1
do 25 roku życia	1 535	143	42,3	85	59,4
powyżej 50 roku życia	588	28	8,3	14	50,0
długotrwale bezrobotni	3 132	125	37,0	94	75,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Obszary zawodowe, w których w 2009 roku najczęściej organizowano przygotowanie zawodowe to (podobnie jak w roku poprzednim):

- prace sekretarskie i biurowe,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- usługi gastronomiczne.

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim przygotowanie zawodowe ukończyło 1.842 bezrobotnych, w trakcie i po zakończeniu przygotowania zatrudnienie podjęło 1.105 bezrobotnych, natomiast po ukończeniu przygotowania zawodowego w miejscu pracy do rejestrów PUP powróciło 1.907 osób.

4.6. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim prace społecznie użyteczne podjęło 5.885 bezrobotnych. Było to o 1,8% mniej niż w roku poprzednim.

**Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne
w 2009 roku**

Wyszczególnienie	Rozpoczynający prace społecznie użyteczne				
	2008 rok	2009 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	5 990	5 885	100,0	3 931	66,8
w tym					
zamieszkali na wsi	3 020	2 781	47,3	2 012	72,3
do 25 roku życia	358	417	7,1	291	69,8
powyżej 50 roku życia	1 646	1 704	29,0	762	44,7
długotrwale bezrobotni	4 881	4 371	74,3	3 022	69,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne w 2009 roku to długotrwale bezrobotni (74,3%, wobec 81,5% w roku 2008), kobiety (66,8%, wobec 67,5% w roku poprzednim). Mieszkańcy wsi stanowili 47,3% tej populacji (w roku poprzednim – 50,4%), Bezrobotni do 25 roku życia – 7,1%, (w 2008 roku – 6,0%), natomiast osoby po 50 roku życia – 29,0% (w roku poprzednim – 27,5%).

Prace społecznie użyteczne w latach 2008 - 2009 według powiatów

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	5 990	5 885	-105	-1,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	848	686	-162	-19,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	422	356	-66	-15,6
Grudziądz – powiat grodzki	151	160	9	6,0
Grudziądz – powiat ziemski	283	276	-7	-2,5
Toruń – powiat grodzki	67	133	66	98,5
Toruń – powiat ziemski	99	157	58	58,6
Włocławek – powiat grodzki	69	69	0	0,0
Włocławek – powiat ziemski	834	686	-148	-17,7
Aleksandrów Kujawski	452	618	166	36,7
Brodnica	171	107	-64	-37,4
Chełmno	1	0	-1	-100,0
Golub-Dobrzyń	352	280	-72	-20,5
Inowrocław	75	109	34	45,3
Lipno	141	178	37	26,2
Mogilno	42	39	-3	-7,1
Nakło nad Notecią	392	364	-28	-7,1
Radziejów	125	135	10	8,0
Rypin	226	253	27	11,9
Sępólno Krajeńskie	152	187	35	23,0
Świecie	296	329	33	11,1
Tuchola	223	157	-66	-29,6
Wąbrzeźno	133	142	9	6,8
Żnin	436	464	28	6,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne odnotowano w 10 powiatach: od 2,5% w powiecie grudziądzkim do 37,4% w powiecie brodnickim. W powiecie chełmińskim żaden bezrobotny nie podjął takiej formy aktywizacji

(w roku poprzednim – 1 osoba). W 12 powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne (od 6,0% w Grudziądzu do 98,5% w Toruniu).

W 2009 roku po zakończeniu udziału w pracach społecznie użytecznych do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 5.466 bezrobotnych (o 1,1% mniej niż w roku poprzednim).

4.7. PORADNICTWO ZAWODOWE, POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY

Poradnictwo zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy prowadzą wszystkie powiatowe urzędy pracy oraz Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku podlegające organizacyjnie Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu.

Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2009 roku

Osoby	Razem	Powiatowe Urzędy Pracy	Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej		
			Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
poradnictwo indywidualne					
korzystający z porady ogółem, z tego	60 091	58 197	265	877	752
bezrobotni	57 567	55 914	182	735	736
poszukujący pracy	316	280	2	32	2
inni	2 208	2 003	81	110	14
poradnictwo grupowe					
liczba grup	900	763	87	33	17
korzystający z porady ogółem, z tego	8 636	7 025	926	484	201
bezrobotni	7 896	6 900	510	285	201
poszukujący pracy	51	41	10	0	0
inni	689	84	406	199	0
informacja zawodowa					
liczba wizyt osób indywidualnych	26 825	17 628	4 329	2 123	2 745
liczba grup	1 161	1 032	40	89	0
uczestniczący w spotkaniach grupowych ogółem, z tego	15 733	13 359	822	1 552	0
bezrobotni	13 750	12 291	674	785	0
poszukujący pracy	277	29	0	248	0
inni	1 706	1 039	148	519	0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku z **porady w formie indywidualnej** skorzystało 60.091 osób (o 42,2% więcej niż w roku poprzednim). Bezrobotni stanowili 95,8% tej populacji.

Osoby* korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Osoby korzystające z poradnictwa indywidualnego				
razem	42 244	60 091	17 847	42,2
bezrobotni	39 620	57 567	17 947	45,3
poszukujący pracy	403	316	-87	-21,6
inni	2 221	2 208	-13	-0,6
Osoby korzystające z poradnictwa grupowego				
razem	9 968	8 636	-1 332	-13,4
bezrobotni	9 316	7 896	-1 420	-15,2
poszukujący pracy	179	51	-128	-71,5
inni	473	689	216	45,7

* z wyjątkiem młodzieży uczącej się

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku z porady w formie indywidualnej skorzystało 57.567 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych korzystających z poradnictwa indywidualnego wzrosła o 45,3%, a ich udział wśród wszystkich osób korzystających z tej formy pomocy zwiększył się o 2,0 pkt. proc.

W odniesieniu do roku poprzedniego sytuacja w tym zakresie w poszczególnych powiatach była bardzo zróżnicowana: wzrost liczby osób korzystających z tej formy wsparcia odnotowano w 19 powiatach (od 0,5% w powiecie golubsko-dobrzyńskim do 664,2% w powiecie chełmińskim). Spadek w tym zakresie wystąpił w 4 powiatach (od 14,1% w powiecie mogileńskim do 43,7% w powiecie bydgoskim). W poszczególnych powiatach liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych była bardzo zróżnicowana: od 658 osób w powiecie mogileńskim do 6.681 osób w Grudziądzu.

Bezrobotni korzystający z poradnictwa indywidualnego to przede wszystkim kobiety (57,6%, wobec 62,3% w roku 2008), osoby pozostające bez pracy nie dłużej niż 6 miesięcy (38,6%, w roku poprzednim – 51,0%), mieszkańcy wsi (37,6%, w roku poprzednim – 41,0%) oraz osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (36,0%, w roku poprzednim – 34,4%). Młodzież do 25 roku życia stanowiła w 2009 roku 23,3% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa indywidualnego (w roku poprzednim – 33,6%), osoby powyżej 50 roku życia – 18,9% (w 2008 roku – 15,1%), a niepełnosprawni – 5,1% (w roku poprzednim – 4,1%).

Korzystający z indywidualnego poradnictwa zawodowego to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 35,7% (w roku poprzednim – 23,7%), zasadniczym zawodowym (25,6%, wobec 25,9% w roku 2008) oraz policealnym i średnim zawodowym (19,8%, w roku poprzednim – 23,4%).

Indywidualne poradnictwo zawodowe w 2009 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porady w formie indywidualnej			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
Województwo razem	39 620	57 567	17 947	45,3
CLiPKZ łącznie	1 409	1 653	244	17,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 957	3 515	558	18,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 877	1 619	-1 258	-43,7
Grudziądz – powiat grodzki	5 352	6 681	1 329	24,8
Grudziądz – powiat ziemski	2 145	2 723	578	26,9
Toruń - powiat grodzki	3 935	6 274	2 339	59,4
Toruń – powiat ziemski	1 694	2 166	472	27,9
Włocławek - powiat grodzki	1 671	6 412	4 741	283,7
Włocławek – powiat ziemski	1 160	2 473	1 313	113,2
Aleksandrów Kujawski	732	807	75	10,2
Brodnica	1 079	1 833	754	69,9
Chełmno	358	2 736	2 378	664,2
Golub-Dobrzyń	1 071	1 076	5	0,5
Inowrocław	2 273	1 922	-351	-15,4
Lipno	1 209	1 820	611	50,5
Mogilno	766	658	-108	-14,1
Nakło nad Notecią	1 223	3 043	1 820	148,8
Radziejów	946	1 025	79	8,4
Rypin	1 339	1 722	383	28,6
Sępólno Krajeńskie	695	963	268	38,6
Świecie	1 310	1 426	116	8,9
Tuchola	1 500	935	-565	-37,7
Wąbrzeźno	554	2 036	1 482	267,5
Żnin	1 365	2 049	684	50,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spośród bezrobotnych, którzy w 2009 roku korzystali z porad indywidualnych organizowanych w powiatowych urzędach pracy zatrudnienie podjęło 10.419 osób (o 2,8% mniej niż w roku poprzednim), szkolenia zawodowe – 6.298 osób (o 1,2% więcej), na uczestnictwo w zajęciach w klubach pracy zdecydowało się 1.638 osób (o 29,1% więcej niż w 2008 roku), natomiast 488 osób (o 174,2% więcej niż w roku poprzednim) otrzymało skierowania do Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

Z porad w formie grupowej w 2009 roku skorzystało 8.636 osób (o 13,4% mniej niż w roku poprzednim). Bezrobotni stanowili 91,4% tej grupy (w roku poprzednim – 93,5%).

Grupowe poradnictwo zawodowe w 2009 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porady w formie grupowej			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
Województwo razem	9 316	7 896	-1 420	-15,2
CLiPKZ łącznie	606	996	390	64,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	138	118	-20	-14,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	18	2	-16	-88,9
Grudziądz – powiat grodzki	14	176	162	1 157,1
Grudziądz – powiat ziemski	1	170	169	16 900,0
Toruń - powiat grodzki	5 821	1 815	-4 006	-68,8
Toruń – powiat ziemski	53	127	74	139,6
Włocławek - powiat grodzki	0	116	116	x
Włocławek – powiat ziemski	0	44	44	x
Aleksandrów Kujawski	0	18	18	x
Brodnica	49	124	75	153,1
Chełmno	18	39	21	116,7
Golub-Dobrzyń	292	496	204	69,9
Inowrocław	45	183	138	306,7
Lipno	549	1 673	1 124	204,7
Mogilno	55	35	-20	-36,4
Nakło nad Notecią	322	311	-11	-3,4
Radziejów	579	304	-275	-47,5
Rypin	95	110	15	15,8
Sępólno Krajeńskie	340	571	231	67,9
Świecie	17	81	64	376,5
Tuchola	0	243	243	x
Wąbrzeźno	267	144	-123	-46,1
Żnin	37	0	-37	-100,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku z porady w formie grupowej skorzystało 7.896 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem 2008 liczba bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia zmniejszyła się o 15,2%, natomiast ich udział wśród wszystkich osób korzystających z poradnictwa grupowego zmalał o 2,0 pkt. proc. W odniesieniu do roku poprzedniego w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie również była

bardzo zróżnicowana: wzrost liczby osób korzystających z tej formy wsparcia odnotowano w 10 powiatach (od 15,8% w powiecie rypińskim do 16.900,0% – 169 osób – w powiecie grudziądzkim). W trzech powiatach – aleksandrowskim, włocławskim oraz we Włocławku – w roku 2008 nie prowadzono tej formy poradnictwa, natomiast w roku 2009 z takiej formy wsparcia korzystało odpowiednio: 18, 44 i 116 osób. Spadek w tym zakresie wystąpił w 8 powiatach (od 3,4% w powiecie nakielskim do 100,0% w powiecie żnińskim)

W poszczególnych powiatowych urzędach pracy liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad grupowych była bardzo zróżnicowana: od 35 osób w PUP mogilno do 1.815 osób w PUP dla Miasta Torunia.

Bezrobotni korzystający z poradnictwa w formie grupowej to przede wszystkim kobiety – 62,1% (w roku poprzednim – 72,2%), mieszkańcy wsi – 39,6% (wobec 20,2% w roku poprzednim), osoby pozostające bez pracy nie dłużej niż 6 miesięcy – 38,4% (w roku poprzednim – 39,6%) oraz dłużej niż 12 miesięcy (37,3%, w roku poprzednim – 45,8%). Młodzież do 25 roku życia stanowiła 26,5% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa grupowego (w roku poprzednim – 17,9%), osoby powyżej 50 roku życia – 17,4% (wobec 26,7% w roku 2008), a niepełnosprawni – 5,2% (w roku poprzednim – 6,9%).

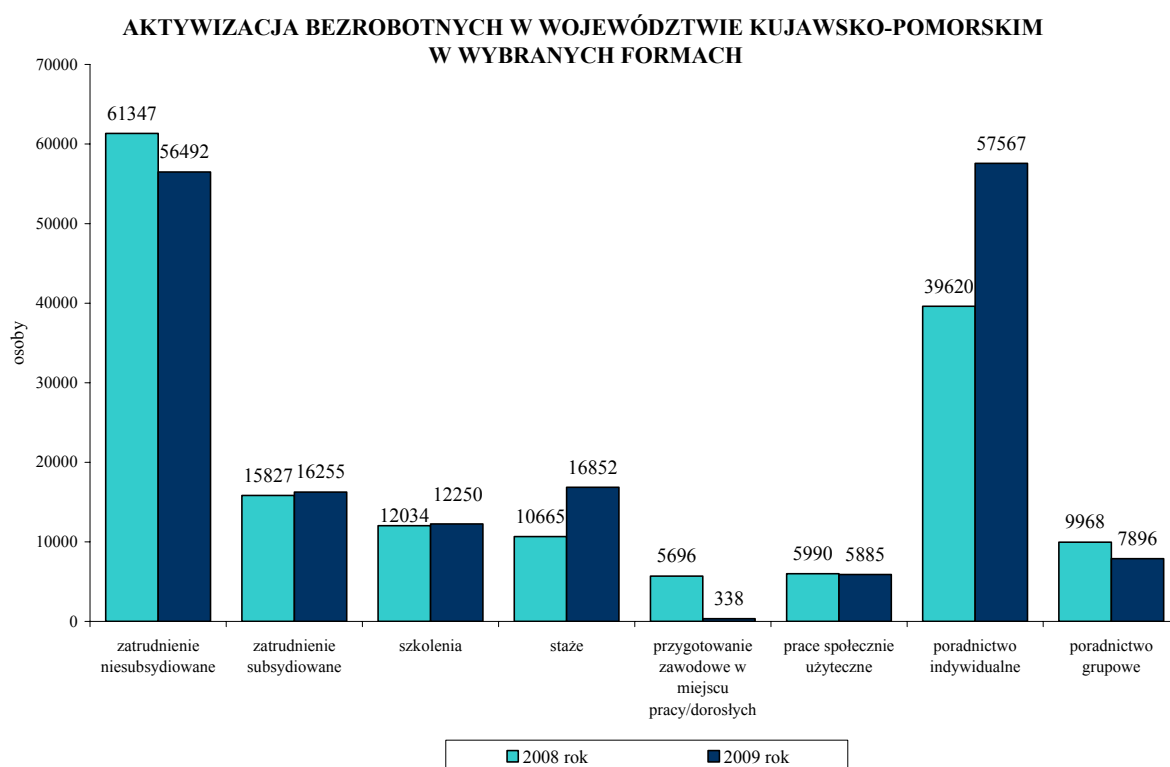
W województwie kujawsko-pomorskim w 2009 roku funkcjonowało 179 klubów pracy (o 34,6% więcej niż w roku poprzednim), 166 z nich było zorganizowanych samodzielnie przez powiatowe urzędy pracy, natomiast pozostałe przez instytucje i organizacje współpracujące z PUP. Na obszarze działania dwóch Powiatowych Urzędów Pracy (we Włocławku i Radziejowie) nie zorganizowano w 2009 roku żadnego klubu pracy (w roku poprzednim sytuacja taka miała miejsce w PUP dla Powiatu Toruńskiego i w Radziejowie). Bezrobotni stanowili 99,5% uczestników szkoleń w klubach pracy (2.030 osób) i 99,1% uczestników zajęć aktywizacyjnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (4.075 osób).

W *szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy)* – 2.030 osób – uczestniczyły głównie kobiety (85,0% bezrobotnych aktywizowanych w tej formie, wobec 88,5% w roku poprzednim) i osoby długotrwale bezrobotne (77,9%, w roku poprzednim – 71,3%). Mieszkańcy wsi stanowili 36,7% ogółu bezrobotnych korzystających ze szkoleń w klubach pracy (w roku poprzednim – 28,4%), osoby do 25 roku życia – 11,5% (wobec 12,7% w roku 2008), osoby powyżej 50 roku życia – 26,7% (w roku poprzednim – 22,6%), a niepełnosprawni – 7,5% (w 2008 roku – 7,9%). Bezrobotni korzystający ze szkoleń w klubach pracy to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (37,8%, w roku poprzednim – 32,7%) oraz zasadniczym zawodowym (29,6%; w roku poprzednim – 24,5%), bez stażu pracy (23,4%, wobec 23,5% w roku 2008), pozostający w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy od daty ostatniej rejestracji (80,7%, w roku poprzednim – 78,0%).

W *zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy* (4.075 osób) uczestniczyły przede wszystkim kobiety (66,5% bezrobotnych aktywizowanych w tej formie, wobec 75,9% w roku poprzednim) i osoby długotrwale bezrobotne (46,6%, wobec 56,1% w roku 2008). Mieszkańcy wsi stanowili 30,7% ogółu bezrobotnych korzystających z zajęć aktywizacyjnych w ramach pomocy

w aktywnym poszukiwaniu pracy (w roku poprzednim – 44,7%), osoby do 25 roku życia – 25,3% (w roku poprzednim – 21,7%), osoby powyżej 50 roku życia – 18,6% (wobec 21,7% w roku 2008), a niepełnosprawni – 4,4% (w roku poprzednim – 4,8%). Bezrobotni korzystający z zajęć aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy to głównie osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,9%, w roku poprzednim – 29,3%), bez stażu pracy (24,7%, w 2008 roku było to 26,0%), pozostający w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy od daty ostatniej rejestracji (53,2%, wobec 62,5% w roku 2008).

W 2009 roku odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim 26.825 wizyt osób indywidualnych korzystających z zasobów **informacji zawodowych** (o 65,5% więcej niż w roku poprzednim). W tym samym czasie w formie grup zorganizowanych z informacji zawodowej skorzystały 15.733 osoby (o 58,4% więcej niż w roku 2008), wśród których bezrobotni – 13.750 osób – stanowili 87,4% (w roku poprzednim było to odpowiednio – 9.194 osoby i 92,6%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5. STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

5.1. BEZROBOTNE KOBIETY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 72.105 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 53,8% ogółu bezrobotnych w województwie. W odniesieniu do końca poprzedniego roku populacja ta zwiększyła się o 6.141 osób (9,3%). W tym samym czasie populacja bezrobotnych mężczyzn wzrosła o 17.730 osób (40,0%).

Bezrobotne kobiety według powiatów

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotne kobiety			
	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
			osoby	w %
Województwo razem	65 964	72 105	6 141	9,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	4 777	6 371	1 594	33,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 823	2 299	476	26,1
Grudziądz – powiat grodzki	4 097	4 396	299	7,3
Grudziądz – powiat ziemski	2 021	2 011	-10	-0,5
Toruń – powiat grodzki	3 171	3 809	638	20,1
Toruń – powiat ziemski	2 489	3 008	519	20,9
Włocławek – powiat grodzki	4 194	4 846	652	15,5
Włocławek – powiat ziemski	3 597	4 025	428	11,9
Aleksandrów Kujawski	2 010	1 814	-196	-9,8
Brodnica	2 335	2 679	344	14,7
Chełmno	1 827	2 007	180	9,9
Golub-Dobrzyń	1 570	1 682	112	7,1
Inowrocław	7 734	8 002	268	3,5
Lipno	3 127	3 452	325	10,4
Mogilno	2 360	2 275	-85	-3,6
Nakło nad Notecią	3 134	3 371	237	7,6
Radziejów	1 858	1 858	0	0,0
Rypin	1 765	2 131	366	20,7
Sępólno Krajeńskie	1 922	1 892	-30	-1,6
Świecie	3 738	3 830	92	2,5
Tuchola	1 614	1 715	101	6,3
Wąbrzeźno	1 264	1 393	129	10,2
Żnin	3 537	3 239	-298	-8,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wzrost liczby bezrobotnych kobiet wystąpił w 17 powiatach: od 2,5% w powiecie świeckim do 33,4% w Bydgoszczy. W powiecie radziejowskim liczba ta nie zmieniła się, natomiast w pięciu powiatach odnotowano w tym zakresie spadki: od 0,5% w powiecie grudziądzkim do 9,8% w powiecie aleksandrowskim.

Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem w poszczególnych powiatach wyniósł od 49,5% w powiecie aleksandrowskim i 49,8% w Toruniu do 59,9% w powiecie mogileńskim. Na wsi mieszkało 32.695 bezrobotnych kobiet (45,3% wszystkich bezrobotnych kobiet w województwie). W odniesieniu do końca poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi wzrosła o 6,5%.

Sytuacja kobiet na rynku pracy w dalszym ciągu jest trudniejsza niż mężczyzn; wśród kobiet osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji w PUP) stanowiły w końcu 2009 roku 34,9% (przed rokiem – 41,9%), natomiast dla mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 21,1% (przed rokiem – 25,3%). Zasiłek pobierało 18,1% bezrobotnych kobiet i 27,1% bezrobotnych mężczyzn. Kobiety stanowiły większość prawie we wszystkich kategoriach bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Udział kobiet w wybranych kategoriach bezrobotnych
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	razem	kobiety	% w razem
Ogółem bezrobotni	134 127	72 105	53,8
Poprzednio pracujący	109 982	56 497	51,4
w tym zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	1 978	1 092	55,2
Dotychczas niepracujący	24 145	15 608	64,6
Zamieszkali na wsi	59 886	32 695	54,6
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	7 466	4 180	56,0
Cudzoziemcy	72	37	51,4
Do 25 roku życia	30 683	16 387	53,4
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 711	1 156	67,6
Długotrwale bezrobotni	61 956	39 471	63,7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	14 536	14 536	100,0
Powyżej 50 roku życia	25 659	11 039	43,0
Bez kwalifikacji zawodowych	41 304	24 077	58,3
Bez doświadczenia zawodowego	31 905	20 050	62,8
Bez wykształcenia średniego	86 931	41 588	47,8
Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	11 679	10 092	86,4
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1 983	94	4,7
Niepełnosprawni	5 715	2 893	50,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

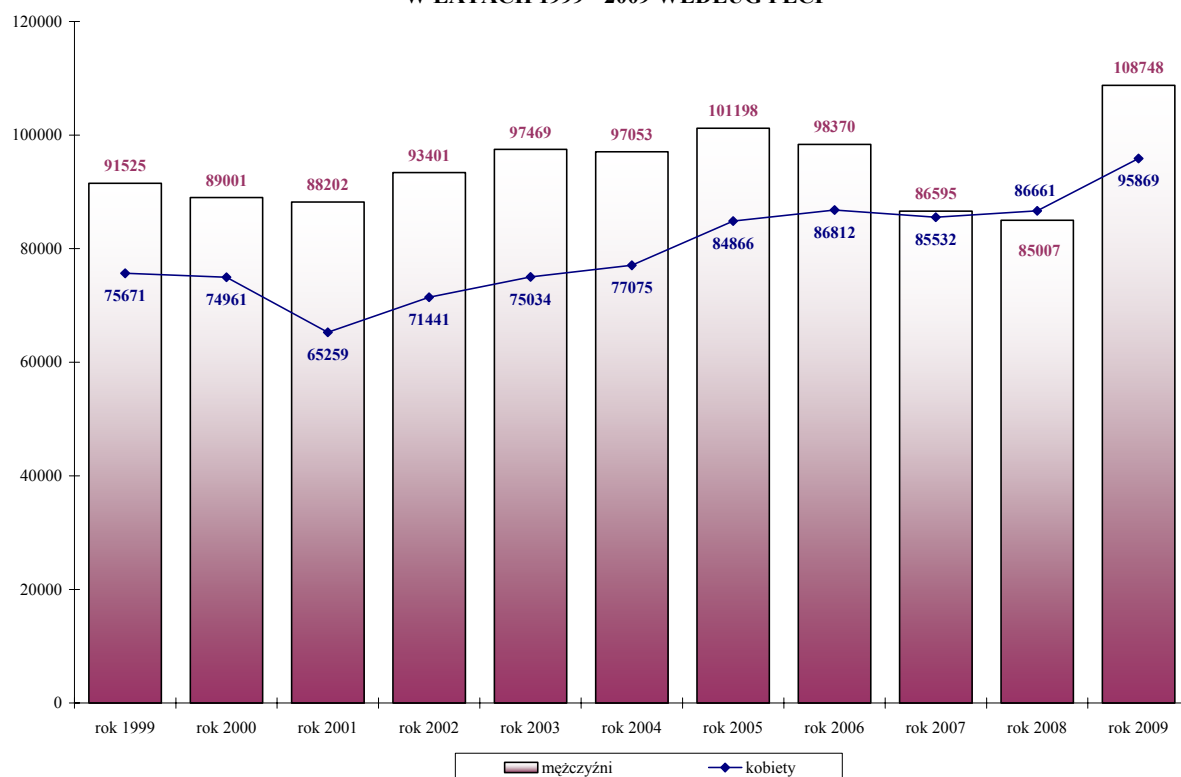
Ponad połowa bezrobotnych kobiet nie ukończyła 34 roku życia (54,3%, wśród mężczyzn takie osoby stanowiły 48,6%). Żadnym stażem pracy nie legitymowało się 21,6% bezrobotnych kobiet (wśród mężczyzn takie osoby stanowiły 13,8%).

Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni: w końcu 2009 roku 42,3% z nich posiadało wykształcenie co najmniej średnie (wśród mężczyzn było to zaledwie 26,9%). W dalszym ciągu jednak największe grupy pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 27,8% oraz gimnazjalnym i poniżej – 29,9% (wśród mężczyzn odpowiednio: 35,6% i 37,5%). Najczęściej występujące zawody (na poziomie grup elementarnych), jakimi legitymują się bezrobotne kobiety to:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 10.680 osób (14,8% ogółu),
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani – 3.352 osoby (4,6%),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 2.802 osoby (3,9%),
- kucharze – 2.800 osób (3,9%),
- pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne – 2.562 osoby (3,6%),
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 2.071 osób (2,9%),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 1.876 osób (2,6%),
- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani – 1.316 osób (1,8%),
- fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni – 1.155 osób (1,6%),
- gospodarze budynków – 1.127 osób (1,6%).

Jednakże największą grupę wśród bezrobotnych kobiet stanowiły osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem – 16.127 osób, czyli 22,4% (przed rokiem było to odpowiednio: 15.053 osób i 22,8%).

**NOWE REJESTRACJE BEZROBOTNYCH (NAPŁYW)
W LATACH 1999 - 2009 WEDŁUG PŁCI**

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 95.869 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 46,9% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych

kobiet wzrosła o 10,6% ale ich udział w napływie ogółem zmniejszył się o 3,6 pkt. proc.

Bilans bezrobotnych kobiet w 2009 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		
		ogółem	kobiety	
			osoby	% w ogółem
1.	Bezrobotne według stanu w końcu roku poprzedniego	110 256	65 964	59,8
2.	Bezrobotne zarejestrowani w okresie	204 617	95 869	46,9
	po raz pierwszy	37 883	17 550	46,3
	po raz kolejny (od 1990 r.)	166 734	78 319	47,0
	po pracach interwencyjnych	1 149	715	62,2
	po robotach publicznych	4 991	2 231	44,7
	po stażu	13 033	9 216	70,7
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	1 907	1 375	72,1
	po szkoleniu	13 950	5 825	41,8
	po pracach społecznie użytecznych	5 466	3 687	67,5
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	180 746	89 728	49,6
3a.	podjęcia pracy	72 747	34 745	47,8
	1) niesubsydiowanej	56 492	27 665	49,0
	w tym pracy sezonowej	5 545	2 636	47,5
	2) subsydiowanej	16 255	7 080	43,6
	- prac interwencyjnych	2 445	1 507	61,6
	- robót publicznych	6 994	2 901	41,5
	- podjęcia działalności gospodarczej	3 431	1 374	40,0
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 298	1 251	37,9
	- inne	87	47	54,0
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 250	5 226	42,7
3c.	rozpoczęcia stażu	16 852	11 548	68,5
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	338	235	69,5
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 885	3 931	66,8
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	132	97	73,5
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 742	2 633	45,9
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 415	22 299	42,5
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 353	5 385	73,2
3j.	podjęcia nauki	431	257	59,6
3k.	ukończenia 60/65 lat	341	267	78,3
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	669	290	43,3
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	657	371	56,5
3m.	innych	4 934	2 444	49,5
4.	Bezrobotne według stanu w końcu okresu	134 127	72 105	53,8
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	21 761	12 197	56,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Jeśli chodzi o zawody noworejestrujących się bezrobotnych kobiet, to najwięcej było osób bez zawodu (23.896 osób, czyli 24,9% całego napływu kobiet), a następnie najczęściej występujące grupy zawodowe, to:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 13.066 osób (13,6%),
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani – 4.820 osób (5,0%),
- kucharze – 3.226 osób (3,4%),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 3.160 osób (3,3%),
- pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne – 2.660 osób (2,8%),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 2.349 osób (2,5%).

Kobiety stanowiły w 2009 roku 47,8% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 49,5%). W 2009 roku pracę podjęło 34.745 bezrobotnych kobiet (o 9,0% mniej niż w roku poprzednim, w tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn podejmujących pracę zmniejszyła się tylko o 2,6%). Podobnie jak w latach ubiegłych kobiety podejmowały przede wszystkim zatrudnienie niesubsydiowane (79,6%, wobec 81,8% w roku 2008), chociaż w odniesieniu do roku poprzedniego liczba kobiet podejmujących taką formę zatrudnienia zmniejszyła się o 10,9%.

Podjęcia pracy przez bezrobotne kobiety w latach 2008 - 2009

Podjęcia pracy	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
			osoby	w %
Ogółem	38 169	34 745	-3 424	-9,0
praca niesubsydiowana	31 040	27 665	-3 375	-10,9
% w ogółem	81,3	79,6	x	x
praca subsydiowana	7 129	7 080	-49	-0,7
prace interwencyjne	1 802	1 507	-295	-16,4
roboty publiczne	3 061	2 901	-160	-5,2
podjęcie działalności gospodarczej	1 037	1 374	337	32,5
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	1 092	1 251	159	14,6
inne	137	47	-90	-65,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2009 roku 7.080 bezrobotnych kobiet, co stanowiło 43,6% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet podejmujących zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 0,7%. Spadek odnotowano wśród osób podejmujących prace interwencyjne (o 16,4%), roboty publiczne (5,2%) oraz w kategorii „inne”, do której zalicza się przede wszystkim zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON (o 65,7%). Wzrost odnotowano wśród bezrobotnych kobiet rozpoczynających działalność gospodarczą (o 32,5%) oraz podejmujących pracę w ramach kosztów zatrudnienia (o 14,6%).

Aktywizacja bezrobotnych kobiet w wybranych formach w 2009 roku

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	7 129	7 080	-49	-0,7
szkolenia	5 431	5 226	-205	-3,8
staże	7 717	11 548	3 831	49,6
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	4 011	235	-3 776	-94,1
prace społecznie użyteczne	4 041	3 931	-110	-2,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku kobiety w liczbie 5.226 osób, stanowiły 42,7% wszystkich bezrobotnych podejmujących szkolenia. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet podejmujących szkolenia zmniejszyła się o 3,8%, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji zmniejszył się o 2,4 pkt. proc.

Kobiety stanowiły większość bezrobotnych podejmujących w 2009 roku staże (68,5%, wobec 72,6% w roku poprzednim), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych (69,5%; w roku poprzednim – 70,4%) oraz prace społecznie użyteczne (66,8%; przed rokiem – 67,5%).

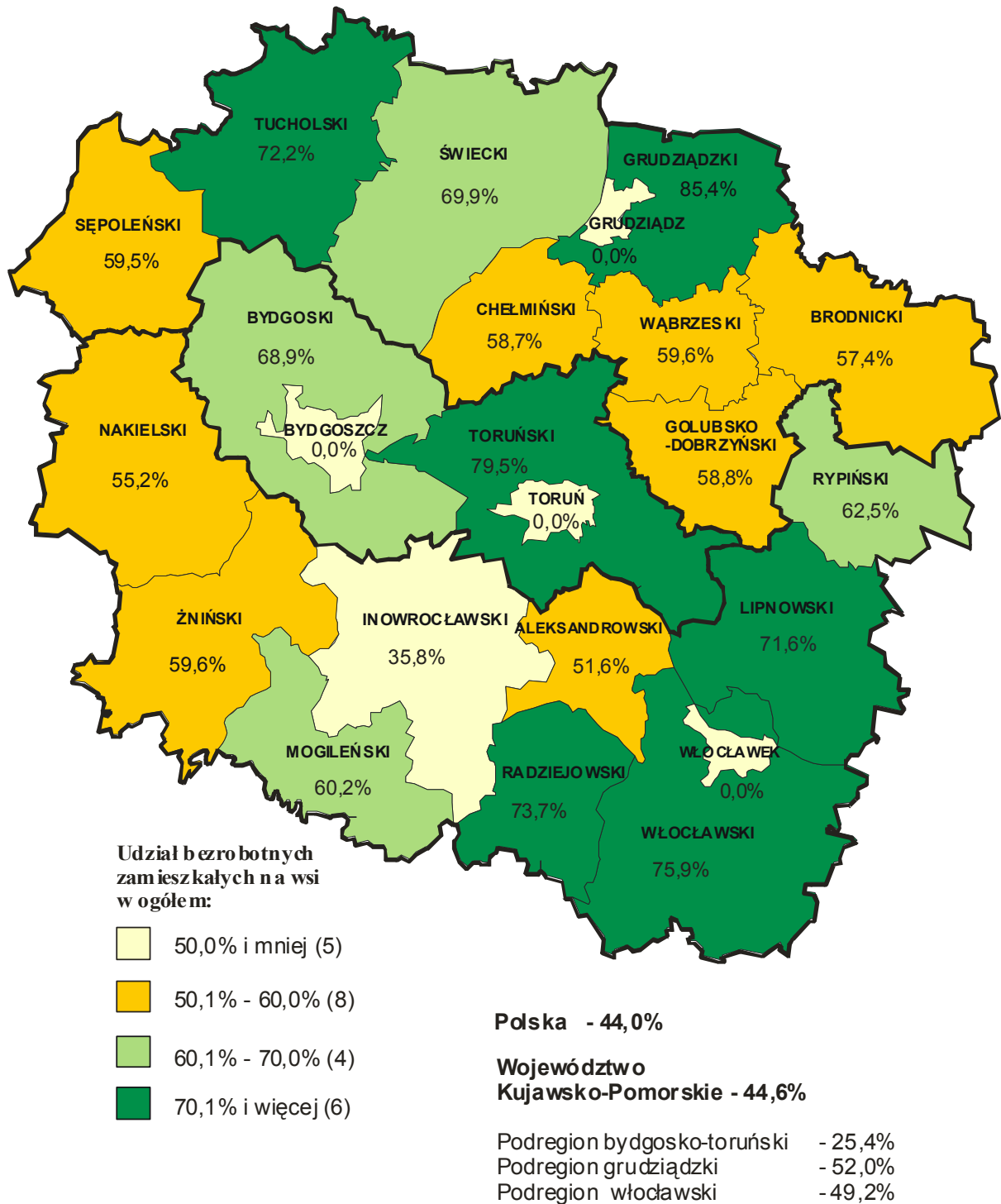
Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (praca subsydiowana, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych i prace społecznie użyteczne) skorzystało 28.020 bezrobotnych kobiet. Było to o 1,1% mniej niż w roku poprzednim. Kobiety stanowiły 54,3% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z wymienionych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 28.329 osób i 56,4%). Dodatkowo w 2009 roku 97 bezrobotnych kobiet rozpoczęło uczestnictwo w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej.

W 2009 roku kobiety, w liczbie 33.164 osoby, stanowiły 57,6% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku 2008 było to odpowiednio: 24.675 osób i 62,3%). Z poradnictwa grupowego skorzystały 4.904 kobiety, które stanowiły 62,1% wszystkich bezrobotnych korzystających z pomocy w tej formie (w roku poprzednim – 6.772 osoby i 72,7%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało 7.358 kobiet, które stanowiły 53,5% bezrobotnych uczestniczących w spotkaniach grupowych (w roku poprzednim odpowiednio: 5.288 osób i 57,5%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 2.708 bezrobotnych kobiet, tzn. 66,5% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w 2008 roku odpowiednio: 1.370 osób i 75,9%), natomiast 1.725 kobiet (85,0% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy aktywizacji) uczestniczyły w szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy). W roku poprzednim było to 1.060 kobiet, które stanowiły 88,5% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie.

**Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi
w bezrobotnych ogółem w powiatach
województwa kujawsko-pomorskiego
-stan w dniu 31.12.2009 roku**

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

5.2. BEZROBOCIE NA WSI*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 59.886 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 44,6% ogółu bezrobotnych (o 1,2 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 35,8% w powiecie inowrocławskim do 85,4% w powiecie grudziądzkim.

Bezrobotni zamieszkali na wsi według powiatów

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	50 590	59 886	9 296	18,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 112	3 005	893	42,3
Grudziądz – powiat ziemski	2 777	3 079	302	10,9
Toruń – powiat ziemski	3 398	4 681	1 283	37,8
Włocławek – powiat ziemski	4 914	5 894	980	19,9
Aleksandrów Kujawski	1 971	1 894	-77	-3,9
Brodnica	2 030	2 683	653	32,2
Chełmno	1 851	2 171	320	17,3
Golub – Dobrzyń	1 560	1 956	396	25,4
Inowrocław	4 574	5 054	480	10,5
Lipno	3 922	4 738	816	20,8
Mogilno	2 081	2 288	207	9,9
Nakło nad Notecią	2 906	3 458	552	19,0
Radziejów	2 550	2 716	166	6,5
Rypin	1 647	2 304	657	39,9
Sępólno Krajeńskie	1 912	2 054	142	7,4
Świecie	4 125	4 757	632	15,3
Tuchola	1 900	2 268	368	19,4
Wąbrzeźno	1 304	1 575	271	20,8
Żnin	3 056	3 311	255	8,3

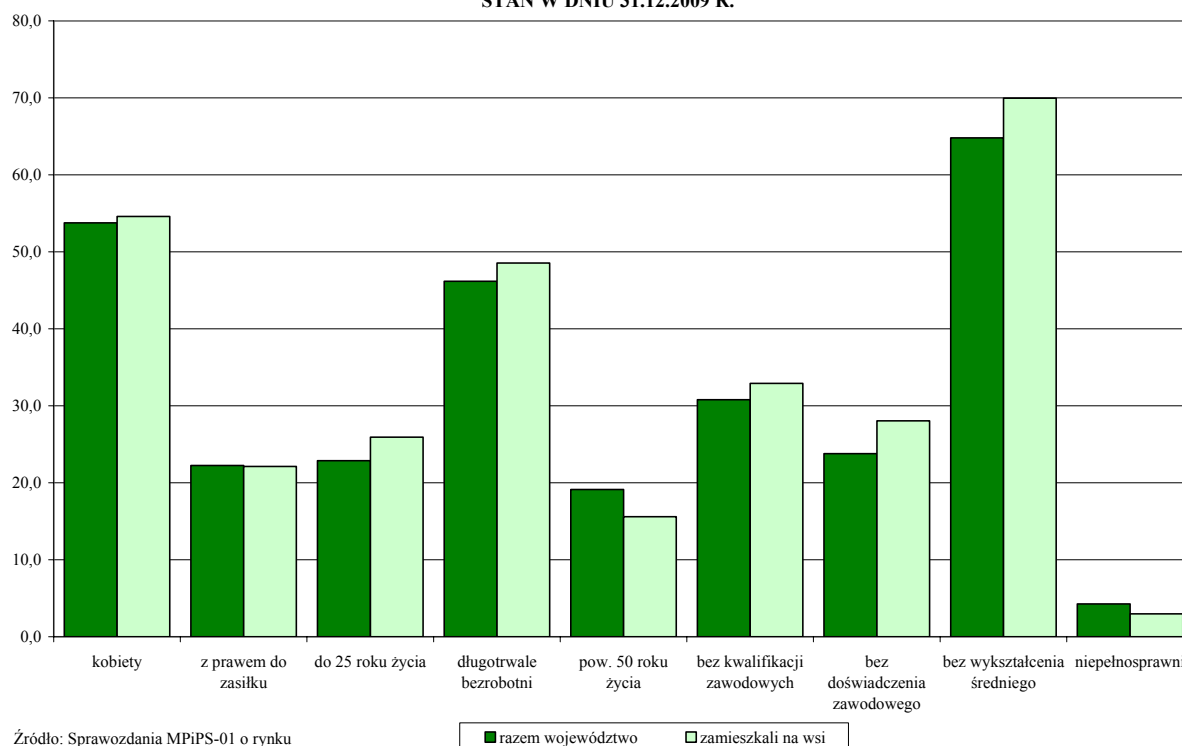
Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zwiększyła się o 18,4% (przy wzroście liczby bezrobotnych ogółem o 21,7%). Wzrost odnotowano w 16 powiatach: od 6,5% w powiecie radziejowskim do 42,3% w powiecie bydgoskim. Niewielki spadek (o 77 osób, czyli 3,9%) wystąpił tylko w powiecie aleksandrowskim.

* Rozdział dotyczy tylko powiatów „ziemskich”, tzn. z wyłączeniem miast na prawach powiatu; Bydgoszczy, Grudziądza, Torunia i Włocławka

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi dominowały kobiety, które w liczbie 32.695 osób stanowiły 54,6% tej populacji (wśród bezrobotnych ogółem udział kobiet wyniósł 53,8%). W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zwiększyła się o 6,5%, ale ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w tej kategorii zmniejszył się o 6,1 pkt. proc. W tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zamieszkałych na wsi wzrosła o 36,7%.

UDZIAŁ WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH (W %) W LICZBE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM I WŚRÓD BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI. STAN W DNIU 31.12.2009 R.

Prawo do zasiłku posiadało 22,1% bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Podobnie jak wśród bezrobotnych ogółem w trudniejszej sytuacji pod tym względem były kobiety, wśród których prawo do pobierania zasiłku posiadało 16,5%, podczas gdy wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 28,9%.

Bezrobotni zamieszkali na wsi to przede wszystkim ludzie młodzi: 55,3% nie ukończyło 35 roku życia (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 51,6%). Na terenach wiejskich zamieszkiwała połowa (50,6%) wszystkich bezrobotnych w województwie będących w wieku 18 – 24 lata.

Niższy od przeciętnej w województwie był w końcu 2009 roku poziom wykształcenia bezrobotnych zamieszkałych na wsi: w końcu 2009 roku 70,0% z nich legitymowało się wykształceniem nie wyższym niż zasadnicze zawodowe (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 64,8%).

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi 22,2% nie legitymowało się żadnym stażem pracy (wśród bezrobotnych ogółem było to 18,0%).

Największą grupę wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowiły osoby, które w rejestrach PUP pozostają nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy – 30,5% (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 28,6%).

Cchy społeczno - demograficzne bezrobotnych zamieszkałych na wsi
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
	ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	59 886	100,0	32 695	100,0
z tego				
do 1 miesiąca	5 815	9,7	2 331	7,1
od 1 do 3 miesięcy	13 822	23,1	6 649	20,3
od 3 do 6 miesięcy	10 650	17,8	5 491	16,8
od 6 do 12 miesięcy	11 304	18,9	5 876	18,0
od 12 do 24 miesięcy	8 701	14,5	5 086	15,6
pow. 24 miesięcy	9 594	16,0	7 262	22,2
2. Bezrobotni wg wieku	59 886	100,0	32 695	100,0
z tego				
18 - 24 lata	15 526	25,9	8 468	25,9
25 - 34 lata	17 610	29,4	10 594	32,4
35 - 44 lata	11 909	19,9	6 927	21,2
45 - 54 lata	11 060	18,5	5 570	17,0
55 - 59 lat	3 189	5,3	1 136	3,5
60 lat i więcej	592	1,0	x	x
3. Bezrobotni wg wykształcenia	59 886	100,0	32 695	100,0
z tego				
wyższe	2 337	3,9	1 622	5,0
policealne i średnie zawodowe	10 596	17,7	6 942	21,2
średnie ogólnokształcące	5 059	8,4	3 608	11,0
zasadnicze zawodowe	19 825	33,1	9 883	30,2
gimnazjalne i poniżej	22 069	36,9	10 640	32,5
4. Bezrobotni wg stażu pracy	59 886	100,0	32 695	100,0
z tego				
do 1 roku	8 322	13,9	5 535	16,9
1 - 5 lat	15 532	25,9	8 441	25,8
5 - 10 lat	8 759	14,6	4 254	13,0
10 - 20 lat	8 369	14,0	4 060	12,4
20 - 30 lat	4 595	7,7	1 334	4,1
30 lat i więcej	1 012	1,7	151	0,5
bez stażu	13 297	22,2	8 920	27,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Nowe rejestracje (napływ) bezrobotnych zamieszkałych na wsi (84.169 osób) stanowiły 41,1% wszystkich rejestracji dokonanych w 2009 roku (w 2008 roku było to odpowiednio: 71.823 osoby i 41,8%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrosła o 17,2%, podczas gdy napływ bezrobotnych zamieszkałych w miastach wzrósł o 20,6%. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w powiecie toruńskim (9.043 osoby), najmniej – w powiecie wąbrzeskim (2.273 osoby).

Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2009 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		
		ogółem	zamieszkali na wsi	
			osoby	% w ogółem
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	110 256	50 590	45,9
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	204 617	84 169	41,1
	po raz pierwszy	37 883	16 334	43,1
	po raz kolejny (od 1990 r.)	166 734	67 835	40,7
	po pracach interwencyjnych	1 149	563	49,0
	po robotach publicznych	4 991	2 857	57,2
	po stażu	13 033	6 095	46,8
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	1 907	984	51,6
	po szkoleniu	13 950	6 337	45,4
	po pracach społecznie użytecznych	5 466	2 653	48,5
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	180 746	74 873	41,4
3a.	podjęcia pracy	72 747	31 115	42,8
	1) niesubsydiowanej	56 492	23 523	41,6
	w tym pracy sezonowej	5 545	2 950	53,2
	2) subsydiowanej	16 255	7 592	46,7
	- prac interwencyjnych	2 445	1 163	47,6
	- robót publicznych	6 994	3 951	56,5
	- podjęcia działalności gospodarczej	3 431	1 297	37,8
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 298	1 170	35,5
	- inne	87	11	12,6
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 250	5 124	41,8
3c.	rozpoczęcia stażu	16 852	7 748	46,0
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	338	157	46,4
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 885	2 781	47,3
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	132	6	4,5
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 742	2 063	35,9
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 415	19 661	37,5
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 353	3 465	47,1
3j.	podjęcia nauki	431	183	42,5
3k.	ukończenia 60/65 lat	341	128	37,5
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	669	242	36,2
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	657	187	28,5
3m.	innych	4 934	2 013	40,8
4.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	134 127	59 886	44,6
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	21 761	10 695	49,1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (odpływ) w 2009 roku mieszkańcy wsi (74.873 osoby) stanowili 41,4% (w roku 2008 odpowiednio: 77.818 osób i 42,1%.

W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób zamieszkałych na wsi wyłączonych z ewidencji bezrobotnych zmniejszyła się o 3,8% (wśród mieszkańców miast liczba ta zmniejszyła się o 0,9%). Najważniejszą przyczyną wyłączeń było podjęcie pracy – 41,6% (dla miast wskaźnik ten wyniósł 39,3%).

Napływ i odpływ bezrobotnych w latach 2008 - 2009 według miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	2008 rok			2009 rok		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Napływ	171 668	99 845	71 823	204 617	120 448	84 169
Odpływ	184 655	106 837	77 818	180 746	105 873	74 873
w tym podjęcia pracy	77 174	44 051	33 123	72 747	41 632	31 115
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	45,0	44,1	46,1	35,6	34,6	37,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku pracę podjęło 31.115 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 6,1% mniej niż w roku poprzednim, podczas gdy wśród bezrobotnych zamieszkałych w miastach liczba ta zmniejszyła się o 5,2%). Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły w omawianym okresie 41,4% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 42,9%).

Spadek dotyczył głównie zatrudnienia niesubsydiowanego, które zmniejszyło się o 8,5% (w miastach spadek wyniósł 7,5%), podczas gdy liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 2,6% (w miastach wzrost ten wyniósł 2,8%). Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2009 roku 7.952 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Warto zaznaczyć, że wzrost dotyczył tylko podjęć działalności gospodarczej (o 25,4%) i zatrudnienia w ramach refundacji kosztów (o 19,3%), natomiast spadki odnotowano wśród osób podejmujących prace interwencyjne (o 11,6%) i roboty publiczne (o 2,3%). Te ostatnie w dalszym ciągu pozostawały jednak najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych zamieszkałych na wsi (52,0%, dla miast wskaźnik ten wyniósł 35,1%).

Podjęcia pracy przez bezrobotnych zamieszkałych na wsi w latach 2008 - 2009

Podjęcia pracy	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby		w %	
Ogółem	33 123	31 115	-2 008	-6,1
praca niesubsydiowana	25 721	23 523	-2 198	-8,5
% w ogółem	77,7	75,6	x	x
praca subsydiowana	7 402	7 592	190	2,6
prace interwencyjne	1 315	1 163	-152	-11,6
roboty publiczne	4 043	3 951	-92	-2,3
podjęcie działalności gospodarczej	1 034	1 297	263	25,4
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	981	1 170	189	19,3
inne	29	11	-18	-62,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku bezrobotni zamieszkali na wsi (5.124 osoby) stanowili 39,6% ogółu bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim odpowiednio: 4.630 osób i 38,5%). Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w podjęciach stażu –

7.748 osób – wyniósł 45,2% (w 2008 roku: 4.773 osoby i 44,8%). Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych w 2009 roku podjęło 157 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 43,0% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 2.744 osoby i 48,2%), natomiast pracę społecznie użyteczną rozpoczęło 2.781 osób zamieszkałych na wsi, co stanowiło 47,3% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (wobec 3.020 osób i 50,4% w roku poprzednim).

Aktywizacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi w latach 2008 - 2009

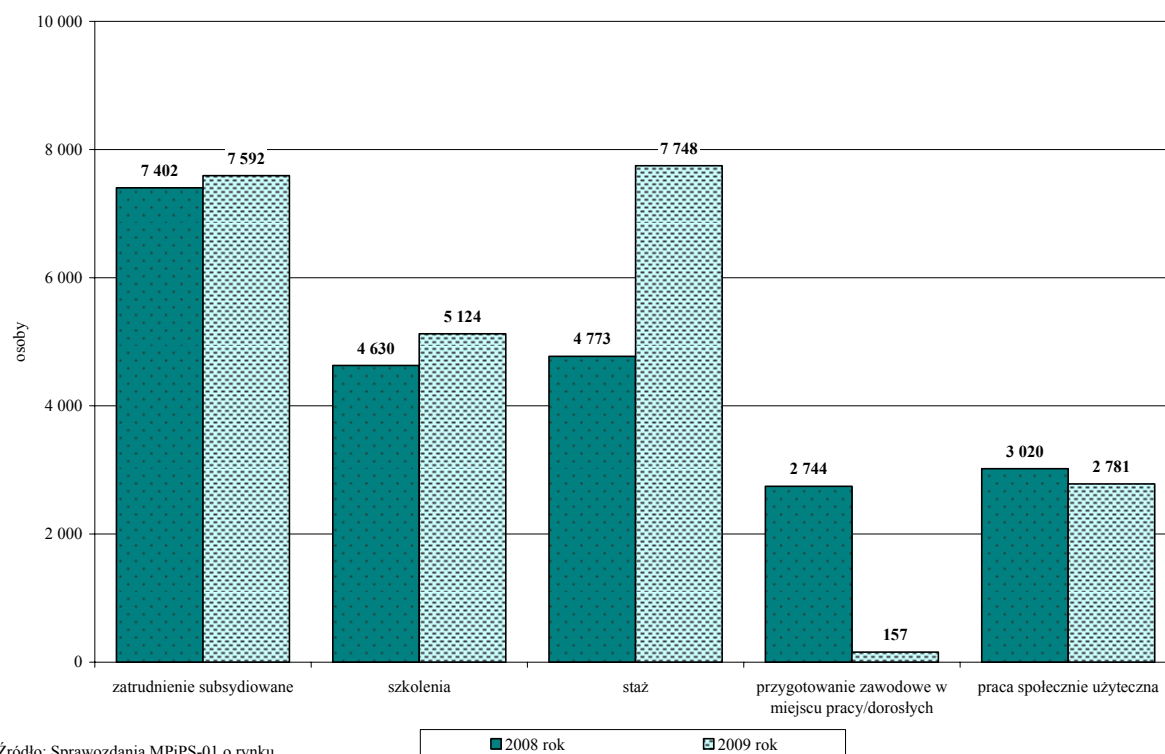
Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	7 402	7 592	190	2,6
szkolenia	4 630	5 124	494	10,7
staż	4 773	7 748	2 975	62,3
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych	2 744	157	-2 587	-94,3
praca społecznie użyteczna	3 020	2 781	-239	-7,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (praca subsydiowana, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 23.402 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Było to o 3,7% więcej niż w roku poprzednim. Równocześnie osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 44,5% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z wymienionych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 22.569 osób i 44,9%). W zajęciach w Centrum Integracji Społecznej udział rozpoczęło 6 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (4,5% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie).

W 2009 roku bezrobotni zamieszkali na wsi, w liczbie 21.643 osoby stanowili 37,6% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych. W porównaniu z rokiem poprzednim populacja ta zwiększyła się o 33,3%, ale jej udział w liczbie bezrobotnych ogółem korzystających z tej formy wsparcia spadł o 3,4 pkt. proc. Z poradnictwa grupowego skorzystały 3.123 osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi, które stanowiły 39,6% ogółu korzystających z tej formy (w roku poprzednim odpowiednio: 1.879 osób i 20,2%). Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało 5.085 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (37,0% ogółu bezrobotnych uczestniczących w tej formie wsparcia; w roku poprzednim było to odpowiednio: 3.945 osób i 42,9%). W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 1.250 bezrobotnych zamieszkałych na wsi – 30,7% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 808 osób i 44,7%), natomiast 746 bezrobotnych zamieszkałych na wsi – 36,7% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie – uczestniczyło w klubach pracy w szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 340 osób i 28,4%).

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W WYBRANYCH FORMACH W LATACH 2008 - 2009

5.3. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYZYNY ZAKŁADU PRACY

W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zakłady pracy 150 razy zgłaszały zamiar zwolnienia łącznie 5.199 osób (w roku poprzednim było odpowiednio: 22 zgłoszenia i 799 osób). I chociaż nie wszystkie zapowiedzi zostały zrealizowane, to według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie zarejestrowanych pozostawało 1.978 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 335 osób, czyli 20,4% więcej niż w końcu roku poprzedniego). Wzrost odnotowano w 11 powiatach: od 1,1% w powiecie lipnowskim do 814,3% w powiecie tucholskim, w 10 powiatach wystąpił spadek liczebności tej subpopulacji bezrobotnych (od 4,3% w powiecie nakielskim do 67,7% w powiecie brodnickim, natomiast w dwóch powiatach: we Włocławku i powiecie sępoleńskim liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy nie zmieniła się w ciągu roku.

Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły w końcu 2009 roku – tak samo jak przed rokiem – 1,5% ogółu bezrobotnych w województwie. Najwyższy udział tej grupy odnotowano w Toruniu (6,5% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP), najniższy – w powiatach: aleksandrowskim i brodnickim (po 0,2%).

Wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy przeważały kobiety (55,2%, wobec 63,3% w końcu roku poprzedniego). Prawo do zasiłku posiadało 52,9% bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (przed rokiem – 48,0%).

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 2.575 osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 40,7% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 1,3% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 1,1%). Najwięcej takich osób zarejestrowało się w PUP dla Miasta Torunia (861 osób), najmniej (4 osoby) w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

W tym samym czasie pracę podjęło 1.028 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 16,3% więcej niż w roku 2008), co stanowiło 1,4% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim było to odpowiednio 884 osoby i 1,1%).

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	1 643	1 978	335	20,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	200	274	74	37,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	80	98	18	22,5
Grudziądz – powiat grodzki	71	98	27	38,0
Grudziądz – powiat ziemski	21	23	2	9,5
Toruń – powiat grodzki	300	497	197	65,7
Toruń – powiat ziemski	89	83	-6	-6,7
Włocławek – powiat grodzki	44	44	0	0,0
Włocławek – powiat ziemski	40	34	-6	-15,0
Aleksandrów Kujawski	10	6	-4	-40,0
Brodnica	31	10	-21	-67,7
Chełmno	124	51	-73	-58,9
Golub-Dobrzyń	14	11	-3	-21,4
Inowrocław	98	71	-27	-27,6
Lipno	87	88	1	1,1
Mogilno	80	118	38	47,5
Nakło nad Notecią	69	66	-3	-4,3
Radziejów	20	17	-3	-15,0
Rypin	6	11	5	83,3
Sępólno Krajeńskie	34	34	0	0,0
Świecie	149	229	80	53,7
Tuchola	7	64	57	814,3
Wąbrzeźno	10	11	1	10,0
Żnin	59	40	-19	-32,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.4. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 29.848 osób, co stanowiło 22,3% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 32,2%, a udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 1,8 pkt. proc. Udział osób pobierających zasiłek w poszczególnych powiatach wyniósł od 13,1% we Włocławku do 30,6% w powiecie toruńskim.

**Bezrobotni z prawem do zasiłku według powiatów.
Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	z prawem do zasiłku	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	29 848	22,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	2 696	21,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	930	21,3
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	1 888	23,1
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	856	23,7
Toruń – powiat grodzki	7 653	1 675	21,9
Toruń – powiat ziemski	5 889	1 800	30,6
Włocławek – powiat grodzki	9 156	1 204	13,1
Włocławek – powiat ziemski	7 768	1 511	19,5
Aleksandrów Kujawski	3 668	905	24,7
Brodnica	4 672	902	19,3
Chełmno	3 699	952	25,7
Golub – Dobrzyń	3 328	864	26,0
Inowrocław	14 126	3 329	23,6
Lipno	6 621	1 256	19,0
Mogilno	3 798	944	24,9
Nakło nad Notecią	6 264	1 837	29,3
Radziejów	3 687	568	15,4
Rypin	3 689	848	23,0
Sępólno Krajeńskie	3 454	900	26,1
Świecie	6 809	1 083	15,9
Tuchola	3 140	812	25,9
Wąbrzeźno	2 642	682	25,8
Żnin	5 554	1 406	25,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wzrost liczby bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wystąpił we wszystkich powiatach, chociaż był bardzo zróżnicowany: od 3,6% w powiecie świeckim do 69,8% w Bydgoszczy.

Zasiłek pobierało w końcu 2009 roku 18,1% bezrobotnych kobiet i 27,1% bezrobotnych mężczyzn (przed rokiem było to odpowiednio: 16,4% i 26,6%).

Niskie były udziały osób pobierających zasiłek wśród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jedynie wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bez wykształcenia średniego i bezrobotnych niepełnosprawnych udział ten był zbliżony lub wyższy niż wśród bezrobotnych ogółem.

Udział uprawnionych do zasiłku w wybranych kategoriach bezrobotnych. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	razem	uprawnieni do zasiłku	
	osoby		% w razem
Ogółem bezrobotni	134 127	29 848	22,3
Do 25 roku życia	30 683	3 854	12,6
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 711	142	8,3
Długotrwale bezrobotni	61 956	1 071	1,7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	14 536	473	3,3
Powyżej 50 roku życia	25 659	6 760	26,3
Bez kwalifikacji zawodowych	41 304	6 372	15,4
Bez doświadczenia zawodowego	31 905	530	1,7
Bez wykształcenia średniego	86 931	19 223	22,1
Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	11 679	1 703	14,6
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1 983	99	5,0
Niepełnosprawni	5 715	1 437	25,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.5. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

W końcu grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 30.684 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 22,9% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2008 roku udział ten wzrósł o 1,3 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 12,8% we Włocławku do 31,4% w powiecie golubsko-dobrzyńskim.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych do 25 roku życia wzrosła o 6.876 osób, czyli 28,9% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych o 21,7%). Większą dynamikę wzrostu odnotowano wśród mężczyzn (o 52,5%) niż wśród kobiet (o 13,7%).

Zmiany w subpopulacji młodych bezrobotnych w poszczególnych powiatach były bardzo zróżnicowane: wzrost odnotowano w 21 powiatach (od 5,5% w Toruniu

do 85,9% w Bydgoszczy, natomiast w dwóch powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: w powiecie radziejowskim o 3,3% i aleksandrowskim o 12,3%.

Bezrobotni do 25 roku życia według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni do 25 roku życia			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	23 807	30 683	6 876	28,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 248	2 320	1 072	85,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	656	1 068	412	62,8
Grudziądz – powiat grodzki	1 326	1 588	262	19,8
Grudziądz – powiat ziemski	797	919	122	15,3
Toruń – powiat grodzki	1 806	1 906	100	5,5
Toruń – powiat ziemski	1 022	1 431	409	40,0
Włocławek – powiat grodzki	884	1 176	292	33,0
Włocławek – powiat ziemski	1 122	1 419	297	26,5
Aleksandrów Kujawski	797	699	-98	-12,3
Brodnica	1 022	1 391	369	36,1
Chełmno	643	833	190	29,5
Golub-Dobrzyń	725	1 045	320	44,1
Inowrocław	2 665	3 260	595	22,3
Lipno	1 205	1 707	502	41,7
Mogilno	789	934	145	18,4
Nakło nad Notecią	1 117	1 515	398	35,6
Radziejów	970	938	-32	-3,3
Rypin	715	1 087	372	52,0
Sępólno Krajeńskie	719	839	120	16,7
Świecie	1 371	1 860	489	35,7
Tuchola	746	955	209	28,0
Wąbrzeźno	496	626	130	26,2
Żnin	966	1 167	201	20,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych do 25 roku życia to kobiety (53,4% wobec 60,6% w końcu 2008 roku), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 12,6% tej populacji (przed rokiem – 14,8%). Blisko połowa (45,9% wobec 46,8% w końcu 2008 r.) bezrobotnych do 25 roku życia nie legitymowała się żadnym stażem pracy (wśród bezrobotnych ogółem – 18,0%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (25,2%, wobec 24,4% przed rokiem) oraz średnim (policealnym i średnim zawodowym – 23,3% i średnim ogólnokształcącym – 23,4%). Osoby pozostające w rejestrach

powiatowych urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji stanowiły 15,2% populacji bezrobotnych do 25 roku życia (przed rokiem – 16,9%).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych do 25 roku życia.

Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 25 roku życia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	30 683	100,0	16 387	53,4
czas pozostawiania bez pracy				
do 1 miesiąca	3 596	11,7	1 439	40,0
od 1 do 3 miesięcy	9 401	30,6	4 651	49,5
od 3 do 6 miesięcy	7 306	23,8	3 775	51,7
od 6 do 12 miesięcy	5 703	18,6	3 149	55,2
od 12 do 24 miesięcy	3 426	11,2	2 328	68,0
pow. 24 miesięcy	1 251	4,1	1 045	83,5
wykształcenie				
wyższe	1 838	6,0	1 293	70,3
policealne i średnie zawodowe	7 155	23,3	3 918	54,8
średnie ogólnokształcące	7 165	23,4	4 617	64,4
zasadnicze zawodowe	6 807	22,2	3 182	46,7
gimnazjalne i poniżej	7 718	25,2	3 377	43,8
staż pracy				
do 1 roku	6 856	22,3	3 741	54,6
1 - 5 lat	9 172	29,9	4 387	47,8
5 - 10 lat	571	1,9	150	26,3
bez stażu	14 084	45,9	8 109	57,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 69.592 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 34,0% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych młodych bezrobotnych wzrosła o 15,7% ale ich udział w napływie ogółem zmalał o 1,0 pkt. proc.

Bilans bezrobotnych do 25 roku życia w 2009 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		
		ogółem	do 25 roku życia	
			osoby	% w ogółem
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	110 256	23 807	21,6
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	204 617	69 592	34,0
	po raz pierwszy	37 883	25 894	68,4
	po raz kolejny (od 1990 r.)	166 734	43 698	26,2
	po pracach interwencyjnych	1 149	257	22,4
	po robotach publicznych	4 991	432	8,7
	po stażu	13 033	9 477	72,7
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	1 907	544	28,5
	po szkoleniu	13 950	3 991	28,6
	po pracach społecznie użytecznych	5 466	378	6,9
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	180 746	58 285	32,2
3a.	podjęcia pracy	72 747	19 612	27,0
	1) niesubsydiowanej	56 492	16 639	29,5
	w tym pracy sezonowej	5 545	1 780	32,1
	2) subsydiowanej	16 255	2 973	18,3
	- prac interwencyjnych	2 445	669	27,4
	- robót publicznych	6 994	705	10,1
	- podjęcia działalności gospodarczej	3 431	631	18,4
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 298	959	29,1
	- inne	87	9	10,3
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 250	3 377	27,6
3c.	rozpoczęcia stażu	16 852	11 962	71,0
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	338	143	42,3
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 885	417	7,1
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	132	20	15,2
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 742	2 245	39,1
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 415	17 348	33,1
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 353	1 660	22,6
3j.	podjęcia nauki	431	404	93,7
3k.	ukończenia 60/65 lat	341	x	x
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	669	41	6,1
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	657	x	x
3m.	innych	4 934	1 056	21,4
4.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	4 431	x
5.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	134 127	30 683	22,9
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	21 761	10 868	49,9

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni do 25 roku życia stanowili w 2009 roku 27,0% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 27,3%). W analizowanym okresie pracę podjęło 19.612 młodych bezrobotnych (o 6,8% mniej niż w roku 2008). Spadek dotyczył głównie zatrudnienia niesubsydiowanego (o 9,3%), które stanowiło 84,8% wszystkich podjęć pracy przez tę grupę bezrobotnych (w roku poprzednim – 87,2%).

Podjęcia pracy przez bezrobotnych do 25 roku życia w latach 2008 - 2009

Podjęcia pracy	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby	w %	
Ogółem	21 047	19 612	-1 435	-6,8
praca niesubsydiowana	18 343	16 639	-1 704	-9,3
% w ogółem	87,2	84,8	x	x
praca subsydiowana	2 704	2 973	269	9,9
prace interwencyjne	867	669	-198	-22,8
roboty publiczne	545	705	160	29,4
podjęcie działalności gospodarczej	453	631	178	39,3
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	811	959	148	18,2
inne	28	9	-19	-67,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane wśród bezrobotnych do 25 roku życia w analizowanym okresie wzrosło o 9,9%, z tym że spadek odnotowano wśród osób podejmujących prace interwencyjne (o 22,8%) oraz zatrudnienie w formach „innych”, do których zalicza się głównie zatrudnienie współfinansowane z PFRON. Spośród pozostałych form zatrudnienia subsydiowanego najbardziej – o 39,3% – wzrosła liczba młodych bezrobotnych, którzy podjęli działalność gospodarczą.

Aktywizacja bezrobotnych do 25 roku życia w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby	w %	
zatrudnienie subsydiowane	2 704	2 973	269	9,9
szkolenia	3 017	3 377	360	11,9
staż	10 259	11 962	1 703	16,6
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych	1 535	143	-1 392	-90,7
praca społecznie użyteczna	358	417	59	16,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku osoby do 25 roku życia stanowiły 27,6% ogółu bezrobotnych w województwie podejmujących szkolenie (w roku poprzednim – 25,1%). Szkolenia podjęło 3.377 młodych bezrobotnych (o 11,9% więcej niż w roku poprzednim).

Staż rozpoczęło 11.926 bezrobotnych do 25 roku życia (o 16,6% więcej niż w roku poprzednim), którzy stanowili 71,0% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2008 – 96,2%).

W analizowanym okresie przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych podjęło 143 bezrobotnych do 25 roku życia (o 90,0% mniej niż w roku poprzednim) co stanowiło 42,3% ogółu bezrobotnych w województwie aktywizowanych w tej

formie (w roku poprzednim – 26,9%). Do prac społecznie użytecznych skierowano 417 młodych bezrobotnych (7,1% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie, w roku poprzednim – 6,0%), o 16,5% więcej niż w roku poprzednim.

Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 18.872 bezrobotnych do 25 roku życia. Było to o 5,6% osób więcej niż w roku poprzednim. Osoby do 25 roku życia stanowiły 36,6% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 17.873 osoby i 35,6%).

W 2009 roku na finansowanie programów przeciwdziałania bezrobociu dla bezrobotnych do 25 roku życia wydano z Funduszu Pracy w województwie 102.100,5 tys. zł (o 24,0% więcej niż w roku 2008). Stanowiło to 35,6% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 36,3%).

W 2009 roku bezrobotni do 25 roku życia w liczbie 13.420 osób stanowili 23,3% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 13.310 osób i 33,6%).

Z poradnictwa grupowego skorzystało 2.092 bezrobotnych do 25 roku życia, którzy stanowili 26,5% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.669 osób i 17,9%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2009 roku 3.582 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 26,1% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2008 było to odpowiednio: 2.015 osób i 21,9%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 1.014 bezrobotnych do 25 roku życia, którzy stanowili 24,9% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 392 osoby i 21,7%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 229 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 11,3% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 152 osoby i 12,9%).

5.5.1. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 7.466 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki*.

W porównaniu z końcem 2008 roku liczba bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zwiększyła się o 2.033 osoby (37,4%, przy

* są to tzw. „absolwenci”, najczęściej osoby młode (do 25 roku życia), ale w tej kategorii mieszczą się również osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia

ogólnym wzroście liczby bezrobotnych o 21,7%). Wzrost odnotowano w 19 powiatach: od 17,4% w powiecie sępoleńskim do 95,2% w powiecie lipnowskim. Spadki w pozostałych powiatach wyniosły: 3,9% w powiecie radziejowskim i golubsko-dobrzyńskim, 16,5% w Grudziądzu i 60,5% w powiecie aleksandrowskim.

**Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w latach
2008 - 2009 według powiatów. Stan w końcu roku**

Powiat	Bezrobotni "absolwenci"			
	2008 rok	2009 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	5 433	7 466	2 033	37,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	436	789	353	81,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	180	312	132	73,3
Grudziądz – powiat grodzki	315	263	-52	-16,5
Grudziądz – powiat ziemski	165	196	31	18,8
Toruń – powiat grodzki	393	551	158	40,2
Toruń – powiat ziemski	240	285	45	18,8
Włocławek – powiat grodzki	230	287	57	24,8
Włocławek – powiat ziemski	186	271	85	45,7
Aleksandrów Kujawski	157	62	-95	-60,5
Brodnica	327	452	125	38,2
Chełmno	126	175	49	38,9
Golub-Dobrzyń	203	195	-8	-3,9
Inowrocław	526	787	261	49,6
Lipno	166	324	158	95,2
Mogilno	173	251	78	45,1
Nakło nad Notecią	223	374	151	67,7
Radziejów	285	274	-11	-3,9
Rypin	198	308	110	55,6
Sępólno Krajeńskie	161	189	28	17,4
Świecie	311	435	124	39,9
Tuchola	161	262	101	62,7
Wąbrzeźno	81	99	18	22,2
Żnin	190	325	135	71,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły w końcu grudnia 2009 roku 5,6% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem 4,9%). W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 1,7% w powiecie aleksandrowskim do 9,7% w powiecie brodnickim.

Wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zdecydowaną większość (56,0%, wobec 67,1% w końcu roku poprzedniego) stanowiły kobiety, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 4,3% tej populacji (przed rokiem 4,9%).

Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		%
<i>Bezrobotni w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki</i>				
bezrobotni zarejestrowani w roku	21 724	24 870	3 146	14,5
- w tym kobiety	14 175	14 228	53	0,4
bezrobotni, którzy podjęli pracę w roku	5 717	5 370	-347	-6,1
- w tym kobiety	3 589	3 075	-514	-14,3
bezrobotni według stanu w końcu roku	5 433	7 466	2 033	37,4
- w tym kobiety	3 643	4 180	537	14,7
z prawem do zasiłku	266	324	58	21,8
- w tym kobiety	175	205	30	17,1
<i>Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia</i>				
bezrobotni zarejestrowani w roku	5 082	6 110	1 028	20,2
- w tym kobiety	3 641	4 148	507	13,9
bezrobotni, którzy podjęli pracę w roku	1 875	1 834	-41	-2,2
- w tym kobiety	1 347	1 217	-130	-9,7
bezrobotni według stanu w końcu roku	1 214	1 711	497	40,9
- w tym kobiety	819	1 156	337	41,1
z prawem do zasiłku	102	142	40	39,2
- w tym kobiety	70	106	36	51,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni będący w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wykazuje, że w dalszym ciągu są to przede wszystkim sprzedawcy i demonstratorzy (480 osób, o 45,5% więcej niż przed rokiem), pracownicy do spraw finansowych i handlowych (344 osoby, o 18,6% więcej) i kucharze (292 osoby, o 40,4% więcej), natomiast wśród absolwentów szkół wyższych najwięcej było osób z grupy archeologów, socjologów i pokrewni (191 osób, o 28,2% więcej; w grupie tej dominują pedagodzy – 83,8%) oraz specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania (171 osób, o 61,3% więcej niż rokiem). Jednakże w dalszym ciągu największą grupę wśród bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły osoby bez zawodu (2.737 osób, o 33,0% więcej niż przed rokiem).

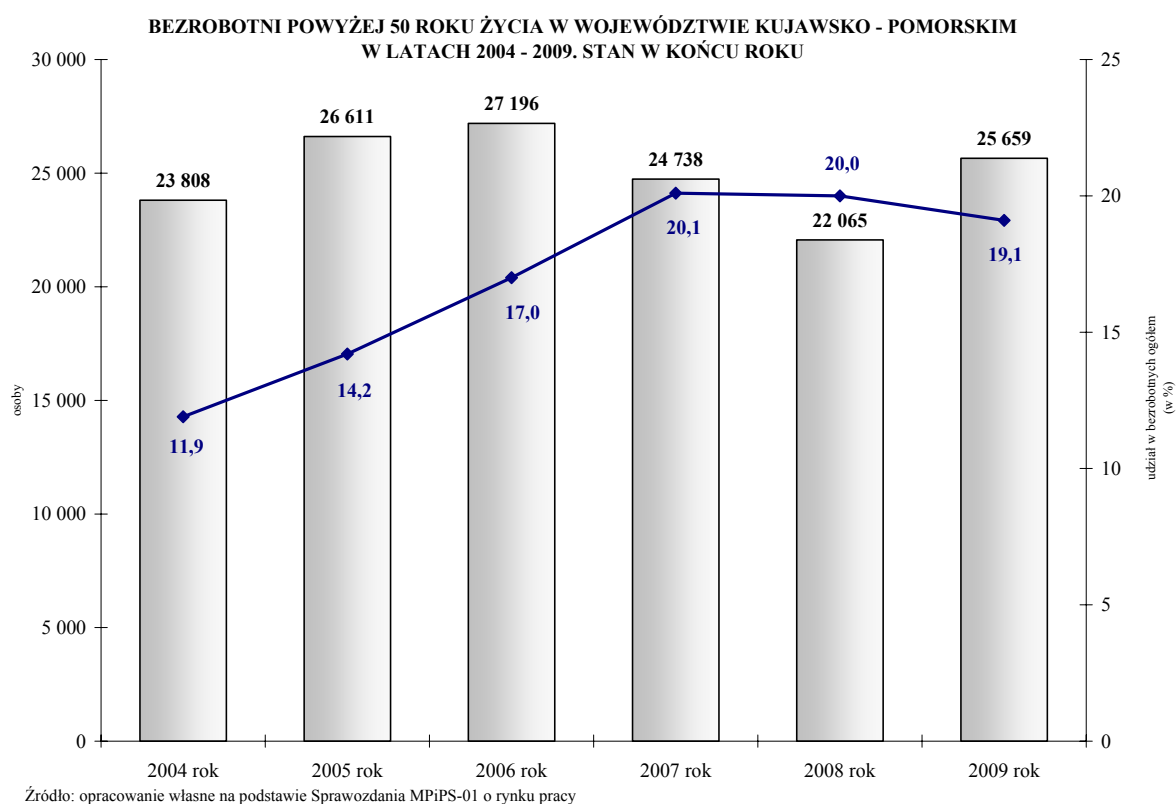
W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 24.870 osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 14,5% więcej niż w roku poprzednim, przy ogólnym wzroście liczby noworejestrowanych bezrobotnych

o 19,2%). Najczęściej byli to sprzedawcy i demonstratorzy (1.111 osób, o 16,0% więcej niż w roku poprzednim) pracownicy do spraw finansowych i handlowych (1.059 osób, o 11,6% mniej), oraz kucharze (776 osób, o 19,9% więcej), natomiast wśród absolwentów wyższych uczelni najczęściej było osób z grupy archeologów, socjologów i pokrewni (703 osoby, o 10,4% więcej niż w roku poprzednim) oraz specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania (608 osób, o 17,4% więcej). Nadal jednakże największą grupę wśród nowych rejestracji bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły osoby bez zawodu (10.303 osoby, o 16,0% więcej niż w roku 2008).

W 2009 roku pracę podjęło 5.370 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – o 6,1% mniej niż w roku poprzednim (przy ogólnym spadku podjęć pracy przez bezrobotnych o 5,7%). Stanowili oni 7,4% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli pracę (tak samo jak w roku poprzednim).

5.6. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 25.659 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 19,1% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2008 roku udział ten zmniejszył się o 0,9 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób powyżej 50 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 12,9% w powiecie tucholskim do 27,5% w Toruniu.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia wzrosła o 3.594 osoby, czyli o 16,3% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych o 21,7%). Wzrost odnotowano w 22 powiatach: od 2,9% w powiecie

żnińskim do 40,4% w powiecie toruńskim. Jedynie w powiecie aleksandrowskim wystąpił w tym zakresie spadek – o 1,9%.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2008 - 2009

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni powyżej 50 roku życia			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
Województwo razem	22 065	25 659	3 594	16,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 129	2 865	736	34,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	594	777	183	30,8
Grudziądz – powiat grodzki	1 616	1 880	264	16,3
Grudziądz – powiat ziemski	496	573	77	15,5
Toruń – powiat grodzki	2 012	2 093	81	4,0
Toruń – powiat ziemski	720	1 011	291	40,4
Włocławek – powiat grodzki	1 911	2 295	384	20,1
Włocławek – powiat ziemski	1 186	1 422	236	19,9
Aleksandrów Kujawski	770	755	-15	-1,9
Brodnica	612	732	120	19,6
Chełmno	652	714	62	9,5
Golub – Dobrzyń	376	441	65	17,3
Inowrocław	2 226	2 492	266	11,9
Lipno	796	981	185	23,2
Mogilno	566	637	71	12,5
Nakło nad Notecią	957	1 078	121	12,6
Radziejów	527	591	64	12,1
Rypin	488	586	98	20,1
Sępólno Krajeńskie	633	674	41	6,5
Świecie	1 050	1 201	151	14,4
Tuchola	390	405	15	3,8
Wąbrzeźno	383	453	70	18,3
Żnin	975	1 003	28	2,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia to mężczyźni (57,0% wobec 52,9% w końcu roku poprzedniego), a prawo do zasiłku posiadało 26,3% tej populacji (przed rokiem – 21,5%). Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia wciąż dominowały osoby o bardzo długim, ponad 20-letnim, stażu pracy (48,5% wobec 44,4% w końcu poprzedniego roku). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne

i poniżej (45,2%, przed rokiem – 48,0%). Osoby pozostające w rejestrach pup dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 38,6% populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia (przed rokiem – 47,4%).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	25 659	100,0	11 039	43,0
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	2 212	8,6	720	32,5
od 1 do 3 miesięcy	4 851	18,9	1 795	37,0
od 3 do 6 miesięcy	3 580	14,0	1 428	39,9
od 6 do 12 miesięcy	5 111	19,9	2 067	40,4
od 12 do 24 miesięcy	3 874	15,1	1 659	42,8
pow. 24 miesięcy	6 031	23,5	3 370	55,9
wykształcenie				
wyższe	549	2,1	171	31,1
policealne i średnie zawodowe	3 823	14,9	2 072	54,2
średnie ogólnokształcące	1 123	4,4	813	72,4
zasadnicze zawodowe	8 572	33,4	2 994	34,9
gimnazjalne i poniżej	11 592	45,2	4 989	43,0
staż pracy				
do 1 roku	1 769	6,9	870	49,2
1 - 5 lat	1 970	7,7	905	45,9
5 - 10 lat	2 202	8,6	1 189	54,0
10 - 20 lat	6 058	23,6	3 201	52,8
20 - 30 lat	8 945	34,9	3 289	36,8
30 lat i więcej	3 494	13,6	793	22,7
bez stażu	1 221	4,8	792	64,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 27.731 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 13,6% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zwiększyła się o 18,0%, ale ich udział w napływie ogółem zmniejszył się o 0,1 pkt. proc.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili w 2009 roku 12,8% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 13,2%). Pracę podjęło 9.315 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 8,8% mniej niż w roku poprzednim). W większości (57,9%) było to zatrudnienie niesubsydiowane.

Podjęcia pracy przez bezrobotnych powyżej 50 roku życia w latach 2008 - 2009

Podjęcia pracy	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
ogółem	10 216	9 315	-901	-8,8
praca niesubsydiowana	6 204	5 393	-811	-13,1
% w ogółem	60,7	57,9	x	x
praca subsydiowana	4 012	3 922	-90	-2,2
prace interwencyjne	671	618	-53	-7,9
roboty publiczne	2 711	2 597	-114	-4,2
podjęcie działalności gospodarczej	176	265	89	50,6
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	357	412	55	15,4
inne	97	30	-67	-69,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2009 roku 3.922 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, o 2,2% mniej niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano w dwóch formach zatrudnienia subsydiowanego: liczba osób podejmujących działalność gospodarczą wzrosła o 50,6%, a podejmujących pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia – o 15,4%. Natomiast o 7,9% zmniejszyła się liczba zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, 4,2% – robót publicznych oraz o 69,1% – w formach „innych”, do których zalicza się przede wszystkim zatrudnienie niepełnosprawnych współfinansowane z PFRON.

Aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	4 012	3 922	-90	-2,2
szkolenia	1 349	1 161	-188	-13,9
staż	x	493	x	x
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych	588	28	-560	-95,2
praca społecznie użyteczna	1 646	1 704	58	3,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku bezrobotni powyżej 50 roku życia, w liczbie 1.161 osób, stanowili 9,5% ogółu bezrobotnych w województwie podejmujących szkolenia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.349 osób i 11,2%), 8,3% rozpoczynających przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 28 osób (wobec 10,3% i 588 osób w roku poprzednim) oraz 29,0% ogółu bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne – 1.704 osoby (w roku poprzednim było to odpowiednio: 27,5% i 1.646 osób).

Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych i prace społecznie użyteczne) skorzystało 7.308 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 3,8% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 14,2% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 19,2%). W zajęciach w Centrum Integracji Społecznej udział rozpoczęło 37 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (28,0% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie).

Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2009 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		
		ogółem	powyżej 50 roku życia	
			osoby	% w ogółem
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	110 256	22 065	20,0
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	204 617	27 731	13,6
	po raz pierwszy	37 883	2 485	6,6
	po raz kolejny (od 1990 r.)	166 734	25 246	15,1
	po pracach interwencyjnych	1 149	314	27,3
	po robotach publicznych	4 991	1 975	39,6
	po stażu	13 033	418	3,2
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	1 907	217	11,4
	po szkoleniu	13 950	1 365	9,8
	po pracach społecznie użytecznych	5 466	1 670	30,6
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	180 746	24 137	13,4
3a.	podjęcia pracy	72 747	9 315	12,8
	1) niesubsydiowanej	56 492	5 393	9,5
	w tym pracy sezonowej	5 545	496	8,9
	2) subsydiowanej	16 255	3 922	24,1
	- prac interwencyjnych	2 445	618	25,3
	- robót publicznych	6 994	2 597	37,1
	- podjęcia działalności gospodarczej	3 431	265	7,7
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 298	412	12,5
	- inne	87	30	34,5
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 250	1 161	9,5
3c.	rozpoczęcia stażu	16 852	493	2,9
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	338	28	8,3
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 885	1 704	29,0
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	132	37	28,0
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 742	655	11,4
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 415	6 585	12,6
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 353	1 340	18,2
3j.	podjęcia nauki	431	0	0,0
3k.	ukończenia 60/65 lat	341	328	96,2
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	669	422	63,1
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	657	651	99,1
3m.	innych	4 934	1 418	28,7
4.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	134 127	25 659	19,1
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	21 761	3 229	14,8

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku na finansowanie programów dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia wydano w województwie kujawsko – pomorskim z Funduszu Pracy 30.176,0 tys. zł (o 16,9% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 10,5% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 11,4%).

W 2009 roku bezrobotni powyżej 50 roku życia w liczbie 10.853 osoby stanowili 18,9% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 5.998 osób i 15,1%).

Z poradnictwa grupowego skorzystało 1.373 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 17,4% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 2.485 osób i 26,7%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2009 roku 2.195 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 16,0% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2008 było to odpowiednio: 1.749 osób i 19,0%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 726 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 17,8% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 391 osób i 21,7%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 542 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 26,7% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 271 osób i 22,6%).

5.7. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 61.956 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 46,2% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem poprzedniego roku udział ten spadł o 8,8 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 28,7% w Bydgoszczy do 57,9% w powiecie włocławskim.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja długotrwale bezrobotnych zwiększyła się o 1.362 osoby, czyli 2,2% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych w województwie o 21,7%). Wzrost odnotowano w 16 powiatach: od 0,5% w powiecie radziejowskim do 17,2% w powiecie lipnowskim. W 7 powiatach wystąpił w tym zakresie spadek: od 3,6% w powiecie nakielskim do 12,0% w powiecie aleksandrowskim.

* długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrach pup łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat (z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy); nie jest to tożsame z sytuacją, gdy bezrobotny w rejestrach pup pozostaje nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji)

Długotrwale bezrobotni w latach 2008 - 2009 według powiatów.**Stan w końcu roku**

Powiat	Długotrwale bezrobotni			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby			w %
Województwo razem	60 594	61 956	1 362	2,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	3 486	3 557	71	2,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 294	1 351	57	4,4
Grudziądz – powiat grodzki	3 759	4 083	324	8,6
Grudziądz – powiat ziemski	1 820	1 840	20	1,1
Toruń – powiat grodzki	3 264	2 958	-306	-9,4
Toruń – powiat ziemski	1 945	2 191	246	12,6
Włocławek – powiat grodzki	4 531	5 175	644	14,2
Włocławek – powiat ziemski	4 090	4 496	406	9,9
Aleksandrów Kujawski	2 105	1 852	-253	-12,0
Brodnica	1 614	1 660	46	2,9
Chełmno	1 652	1 816	164	9,9
Golub – Dobrzyń	1 297	1 446	149	11,5
Inowrocław	7 806	7 281	-525	-6,7
Lipno	3 180	3 726	546	17,2
Mogilno	2 065	1 964	-101	-4,9
Nakło nad Notecią	2 511	2 420	-91	-3,6
Radziejów	2 087	2 097	10	0,5
Rypin	1 564	1 744	180	11,5
Sępólno Krajeńskie	1 710	1 564	-146	-8,5
Świecie	3 252	3 331	79	2,4
Tuchola	1 309	1 340	31	2,4
Wąbrzeźno	1 157	1 329	172	14,9
Żnin	3 096	2 735	-361	-11,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury społeczno – demograficznej długotrwale bezrobotnych wykazuje, że większość tej populacji stanowiły kobiety (63,7%, wobec 67,6% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadało 1,7% (tak samo jak przed rokiem). Największe grupy pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziałach 25 – 34 lata (28,3%; przed rokiem – 27,9%) i 45 – 54 lata (25,7%, wobec 27,7% przed rokiem). Ze względu na staż pracy największymi grupami były osoby poprzednio pracujące nie dłużej niż 5 lat (38,9%; przed rokiem – 37,7%) oraz dotychczas niepracujące (18,3%, przed rokiem – 19,5%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły jedynie szkoły gimnazjalne i poniżej

(38,7%, przed rokiem – 39,8%) oraz zasadnicze szkoły zawodowe (31,7%, przed rokiem – 32,1%). Osoby pozostające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 60,8% populacji długotrwale bezrobotnych (przed rokiem – 63,0%).

Cechy społeczno - demograficzne długotrwale bezrobotnych.

Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Długotrwale bezrobotni			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	61 956	100,0	39 471	63,7
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	3 050	4,9	1 814	59,5
od 1 do 3 miesięcy	7 129	11,5	4 383	61,5
od 3 do 6 miesięcy	5 906	9,5	3 581	60,6
od 6 do 12 miesięcy	8 233	13,3	4 827	58,6
od 12 do 24 miesięcy	18 575	30,0	10 977	59,1
pow. 24 miesięcy	19 063	30,8	13 889	72,9
wiek				
18 - 24 lata	8 340	13,5	5 700	68,3
25 - 34 lata	17 524	28,3	12 662	72,3
35 - 44 lata	13 681	22,1	9 315	68,1
45 - 54 lata	15 932	25,7	9 471	59,4
55 - 59 lat	5 415	8,7	2 323	42,9
60 - 64 lata	1 064	1,7	x	x
wykształcenie				
wyższe	2 505	4,0	1 686	67,3
policealne i średnie zawodowe	10 991	17,7	8 096	73,7
średnie ogólnokształcące	4 861	7,8	3 747	77,1
zasadnicze zawodowe	19 629	31,7	11 640	59,3
gimnazjalne i poniżej	23 970	38,7	14 302	59,7
staż pracy				
do 1 roku	9 990	16,1	7 158	71,7
1 - 5 lat	14 140	22,8	9 033	63,9
5 - 10 lat	8 909	14,4	5 469	61,4
10 - 20 lat	10 280	16,6	6 109	59,4
20 - 30 lat	6 323	10,2	2 630	41,6
30 lat i więcej	999	1,6	203	20,3
bez stażu	11 315	18,3	8 869	78,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 63.420 długotrwale bezrobotnych. Stanowili oni 31,0% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych długotrwale bezrobotnych wzrosła o 0,5%, ale ich udział w napływie ogółem zmalał o 5,8 pkt. proc.

Bilans długotrwale bezrobotnych w 2009 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		
		ogółem	długotrwale	
		osoby		% w ogółem
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	110 256	60 594	55,0
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	204 617	63 420	31,0
	po raz pierwszy	37 883	x	x
	po raz kolejny (od 1990 r.)	166 734	63 420	38,0
	po pracach interwencyjnych	1 149	332	28,9
	po robotach publicznych	4 991	2 085	41,8
	po stażu	13 033	2 272	17,4
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	1 907	813	42,6
	po szkoleniu	13 950	4 841	34,7
	po pracach społecznie użytecznych	5 466	4 414	80,8
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	180 746	62 058	34,3
3a.	podjęcia pracy	72 747	19 421	26,7
	1) niesubsydiowanej	56 492	12 740	22,6
	w tym pracy sezonowej	5 545	1 436	25,9
	2) subsydiowanej	16 255	6 681	41,1
	- prac interwencyjnych	2 445	1 087	44,5
	- robót publicznych	6 994	3 880	55,5
	- podjęcia działalności gospodarczej	3 431	1 010	29,4
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 298	679	20,6
	- inne	87	25	28,7
3b.	rozpoczęcia szkolenia	12 250	3 689	30,1
3c.	rozpoczęcia stażu	16 852	3 660	21,7
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	338	125	37,0
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 885	4 371	74,3
3f.	rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	132	85	64,4
3g.	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 742	2 351	40,9
3h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 415	20 883	39,8
3i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 353	4 306	58,6
3j.	podjęcia nauki	431	28	6,5
3k.	ukończenia 60/65 lat	341	295	86,5
3l.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	669	262	39,2
3l.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	657	6	0,9
3m.	innych	4 934	2 576	52,2
4.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	134 127	61 956	46,2
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	21 761	6 442	29,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Długotrwale bezrobotni stanowili w 2009 roku 26,7% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 37,8%). W 2009 roku pracę podjęło 19.421 długotrwale bezrobotnych (o 33,4% mniej niż w roku poprzednim). W większości (65,6%, wobec 72,6% w roku poprzednim) było to zatrudnienie niesubsydiowane, chociaż liczba osób podejmujących taką pracę zmniejszyła się o 39,8%.

Podjęcia pracy przez długotrwale bezrobotnych w latach 2008 - 2009

Podjęcia pracy	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby	w %	
ogółem	29 162	19 421	-9 741	-33,4
praca niesubsydiowana	21 180	12 740	-8 440	-39,8
% w ogółem	72,6	65,6	x	x
praca subsydiowana	7 982	6 681	-1 301	-16,3
prace interwencyjne	1 476	1 087	-389	-26,4
roboty publiczne	4 880	3 880	-1 000	-20,5
podjęcie działalności gospodarczej	842	1 010	168	20,0
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	717	679	-38	-5,3
inne	67	25	-42	-62,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2009 roku 6.681 długotrwale bezrobotnych, o 16,3% mniej niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano jedynie wśród długotrwale bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą (o 20,0%). Spadek odnotowano w pozostałych formach zatrudnienia subsydiowanego: od 5,3% wśród osób podejmujących pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia do 62,7% w kategorii „inne”, do której zalicza się m. in. zatrudnienie niepełnoprawnych współfinansowane z PFRON.

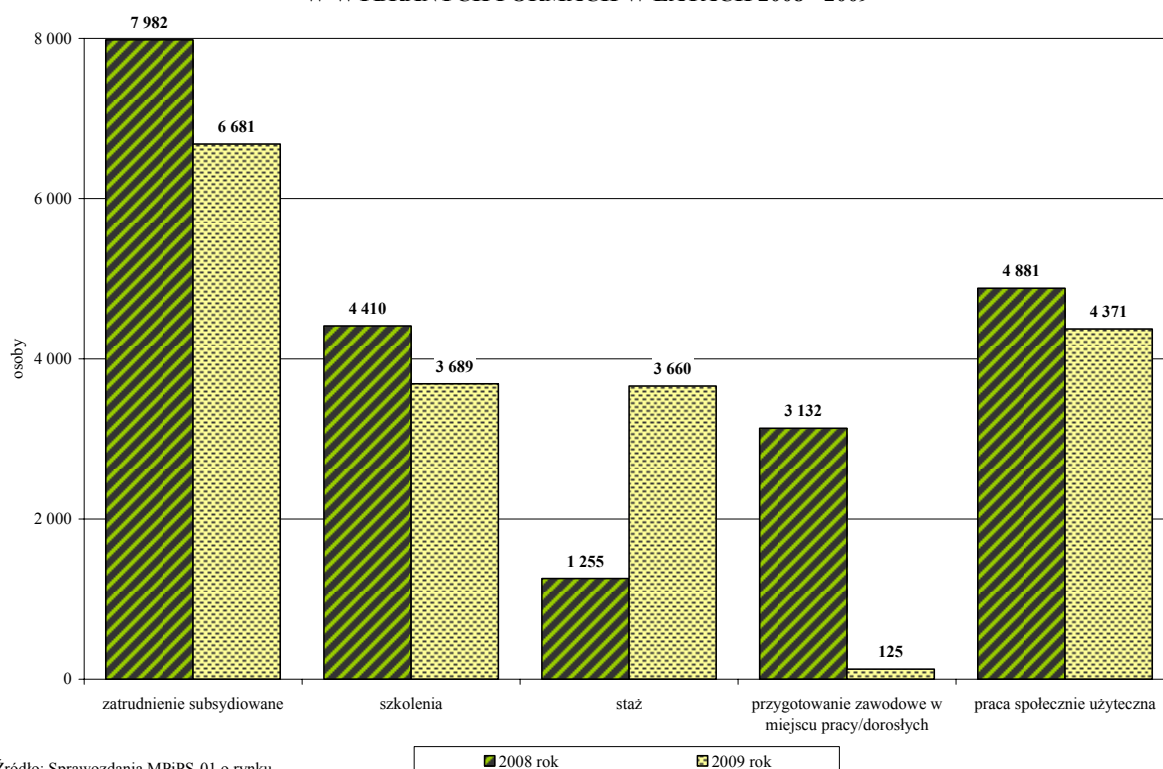
W 2009 roku długotrwale bezrobotni, w liczbie 3.698 osób, stanowili 30,1% ogółu bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim odpowiednio: 4.410 osób i 36,6%). Staże podjęło 3.660 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 21,7% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku 2008 było to odpowiednio: 1.255 osób i 11,8%). Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych rozpoczęło 125 długotrwale bezrobotnych, tj. 37,0% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 3.132 osoby i 55,0%), natomiast prace społecznie użyteczne – 4.371 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 74,3% ogółu bezrobotnych w województwie aktywizowanych w tej formie (w roku 2008 odpowiednio: 4.881 osób i 81,5%).

Łącznie w 2009 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 18.526 długotrwale bezrobotnych (o 14,5% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 35,9% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 43,1%).

Aktywizacja długotrwale bezrobotnych w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby		w %	
zatrudnienie subsydiowane	7 982	6 681	-1 301	-16,3
szkolenia	4 410	3 689	-721	-16,3
staż	1 255	3 660	2 405	191,6
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych	3 132	125	-3 007	-96,0
praca społecznie użyteczna	4 881	4 371	-510	-10,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

AKTYWIZACJA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
W WYBRANYCH FORMACH W LATACH 2008 - 2009

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 1.899 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 46,6% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.014 osób i 56,1%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 1.582 długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 77,9% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 854 osoby i 71,3%).

5.8. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 41.304 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Stanowili oni 30,8% ogółu bezrobotnych w województwie (o 2,3 pkt. proc. mniej niż w końcu roku poprzedniego). W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 17,5% w Toruniu do 41,2% w powiecie włocławskim.

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych według powiatów.

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby			w %
Województwo razem	36 480	41 304	4 824	13,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 263	3 338	1 075	47,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 049	1 335	286	27,3
Grudziądz – powiat grodzki	2 223	2 562	339	15,2
Grudziądz – powiat ziemski	1 138	1 241	103	9,1
Toruń – powiat grodzki	1 127	1 336	209	18,5
Toruń – powiat ziemski	1 288	1 741	453	35,2
Włocławek – powiat grodzki	2 851	3 300	449	15,7
Włocławek – powiat ziemski	2 775	3 200	425	15,3
Aleksandrów Kujawski	1 264	1 194	-70	-5,5
Brodnica	1 021	1 125	104	10,2
Chełmno	1 013	1 135	122	12,0
Golub-Dobrzyń	753	932	179	23,8
Inowrocław	4 569	4 776	207	4,5
Lipno	2 343	2 701	358	15,3
Mogilno	1 026	1 019	-7	-0,7
Nakło nad Notecią	1 677	1 783	106	6,3
Radziejów	1 040	1 085	45	4,3
Rypin	1 144	1 440	296	25,9
Sępólno Krajeńskie	876	805	-71	-8,1
Świecie	2 068	2 126	58	2,8
Tuchola	678	720	42	6,2
Wąbrzeźno	812	958	146	18,0
Żnin	1 482	1 452	-30	-2,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to bezrobotny nieposiadający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu

W odniesieniu do końca 2008 roku populacja bezrobotnych bez kwalifikacji wzrosła o 4.824 osoby, czyli 13,2% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych o 21,7%). Wzrost odnotowano w 19 powiatach (od 2,8% w powiecie świeckim do 47,5% w Bydgoszczy). W 4 powiatach odnotowano w tym zakresie spadki: (od 0,7% w powiecie mogileńskim do 8,1% w powiecie sępoleńskim).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	41 304	100,0	24 077	58,3
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	3 962	9,6	1 841	46,5
od 1 do 3 miesięcy	9 152	22,2	4 719	51,6
od 3 do 6 miesięcy	7 044	17,1	3 825	54,3
od 6 do 12 miesięcy	7 671	18,6	4 361	56,9
od 12 do 24 miesięcy	5 932	14,4	3 736	63,0
pow. 24 miesięcy	7 543	18,3	5 595	74,2
wiek				
18 - 24 lata	11 163	27,0	6 446	57,7
25 - 34 lata	8 221	19,9	4 892	59,5
35 - 44 lata	8 266	20,0	5 213	63,1
45 - 54 lata	9 366	22,7	5 747	61,4
55 - 59 lat	3 612	8,7	1 779	49,3
60 - 64 lata	676	1,6	x	x
wykształcenie				
średnie ogólnokształcące	7 707	18,7	5 713	74,1
gimnazjalne i poniżej	33 597	81,3	18 364	54,7
staż pracy				
do 1 roku	7 453	18,0	4 660	62,5
1 - 5 lat	8 775	21,2	4 494	51,2
5 - 10 lat	4 713	11,4	2 542	53,9
10 - 20 lat	5 266	12,7	2 980	56,6
20 - 30 lat	3 182	7,7	1 397	43,9
30 lat i więcej	663	1,6	189	28,5
bez stażu	11 252	27,2	7 815	69,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych to kobiety (58,3%, wobec 64,1% w końcu 2008 roku), a prawo do zasiłku posiadało 15,4% tej populacji (przed rokiem – 13,9%).

Analiza populacji bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych pod względem cech społeczno – demograficznych wykazuje, że były to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (81,3%, wobec 82,7% przed rokiem) oraz średnim ogólnokształcącym (18,7%; przed rokiem – 17,3%). Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby w wieku 18 – 24 lata (27,0%, wobec 23,1% w końcu 2008 roku), najmniejszą – osoby w wieku 60 – 64 lata (1,4%; bez zmian), natomiast pod względem stażu pracy w dalszym ciągu dominowały osoby dotychczas niepracujące (27,2%; przed rokiem – 28,4%). Osoby pozostające w rejestrach pup dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 32,6% populacji bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (przed rokiem – 40,4%).

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 59.137 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 14,9% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 28,9% całego napływu do bezrobocia (w roku 2008 – 30,0%).

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych bez kwalifikacji
zawodowych w latach 2008 - 2009**

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	51 477	59 137	7 660	14,9
- w tym kobiety	28 263	30 303	2 040	7,2
osoby, które podjęły pracę w roku	18 304	15 287	-3 017	-16,5
- w tym kobiety	9 598	8 023	-1 575	-16,4
stan w końcu roku	36 480	41 304	4 824	13,2
- w tym kobiety	23 398	24 077	679	2,9
z prawem do zasiłku	5 085	6 372	1 287	25,3
- w tym kobiety	2 476	2 944	468	18,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili w 2009 roku 21,0% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 23,7%). W omawianym okresie pracę podjęło 15.287 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Było to o 16,5% mniej niż w roku poprzednim.

5.9. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO*

W końcu 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 31.905 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Stanowili oni 23,8% ogółu bezrobotnych w województwie (o 1,4 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). Największy udział osób bez doświadczenia zawodowego wystąpił w powiecie lipnowskim (37,8%), najmniejszy – w Bydgoszczy (16,7%).

* zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy doświadczenie zawodowe to „doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy

W odniesieniu do końca 2008 roku populacja bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego wzrosła o 4.172 osoby, czyli 15,0% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych o 21,7%). Wzrost odnotowano w 19 powiatach (od 1,6% w powiecie sępoleńskim do 43,5% w Bydgoszczy). W 4 powiatach odnotowano w tym zakresie spadki: (od 1,7% w powiecie mogileńskim do 22,0% w powiecie aleksandrowskim).

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby			w %
Województwo razem	27 733	31 905	4 172	15,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 441	2 068	627	43,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	696	958	262	37,6
Grudziądz – powiat grodzki	1 332	1 498	166	12,5
Grudziądz – powiat ziemski	895	916	21	2,3
Toruń – powiat grodzki	1 009	1 402	393	38,9
Toruń – powiat ziemski	1 016	1 314	298	29,3
Włocławek – powiat grodzki	1 687	2 066	379	22,5
Włocławek – powiat ziemski	2 085	2 393	308	14,8
Aleksandrów Kujawski	972	758	-214	-22,0
Brodnica	906	1 111	205	22,6
Chełmno	731	795	64	8,8
Golub-Dobrzyń	779	993	214	27,5
Inowrocław	2 986	3 263	277	9,3
Lipno	2 006	2 506	500	24,9
Mogilno	953	937	-16	-1,7
Nakło nad Notecią	1 245	1 417	172	13,8
Radziejów	1 344	1 264	-80	-6,0
Rypin	834	1 076	242	29,0
Sępólno Krajeńskie	749	761	12	1,6
Świecie	1 551	1 701	150	9,7
Tuchola	697	855	158	22,7
Wąbrzeźno	535	646	111	20,7
Żnin	1 284	1 207	-77	-6,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego to kobiety (62,9%, wobec 69,3% w końcu roku poprzedniego), a prawo do zasiłku posiadało 1,7% tej populacji (przed rokiem – 3,1%). Pod względem wieku były to przede wszystkim osoby młode (55,6% – wobec 49,9% przed rokiem – znajdowała się w przedziale 18 –

24 lata), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (36,0%, przed rokiem – 38,2%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy największą grupę stanowiły tu osoby będące w przedziale 1 – 3 miesiące (24,8%), ale 30,1% stanowiły osoby przebywające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (przed rokiem – 36,8%).

**Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego.
Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	31 905	100,0	20 050	62,8
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	2 866	9,0	1 416	49,4
od 1 do 3 miesięcy	7 923	24,8	4 424	55,8
od 3 do 6 miesięcy	6 277	19,7	3 606	57,4
od 6 do 12 miesięcy	5 247	16,4	3 226	61,5
od 12 do 24 miesięcy	4 263	13,4	3 014	70,7
pow. 24 miesięcy	5 329	16,7	4 364	81,9
wiek				
18 - 24 lata	17 725	55,6	9 977	56,3
25 - 34 lata	8 919	28,0	6 318	70,8
35 - 44 lata	2 586	8,1	2 043	79,0
45 - 54 lata	1 957	6,1	1 365	69,7
55 - 59 lat	599	1,9	347	57,9
60 - 64 lata	119	0,4	x	x
wykształcenie				
wyższe	2 931	9,2	1 989	67,9
policealne i średnie zawodowe	6 852	21,5	4 141	60,4
średnie ogólnokształcące	5 742	18,0	3 902	68,0
zasadnicze zawodowe	4 887	15,3	2 852	58,4
gimnazjalne i poniżej	11 493	36,0	7 166	62,4
staż pracy				
do 1 roku	7 760	24,3	4 442	57,2
bez stażu	24 145	75,7	15 608	64,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 57.786 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 7,9% więcej niż w roku poprzednim). Stanowili oni 28,2% całego napływu do bezrobocia w województwie (wobec 31,2% w roku poprzednim).

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego
w latach 2008 - 2009**

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	53 553	57 786	4 233	7,9
- w tym kobiety	31 216	31 205	-11	0,0
osoby, które podjęły pracę w roku	17 294	13 799	-3 495	-20,2
- w tym kobiety	9 820	7 663	-2 157	-22,0
stan w końcu roku	27 733	31 905	4 172	15,0
- w tym kobiety	19 230	20 050	820	4,3
z prawem do zasiłku	853	530	-323	-37,9
- w tym kobiety	15	13	-2	-13,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego stanowili w 2009 roku 19,0% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 22,4%). W omawianym okresie pracę podjęło 13.799 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 20,2% mniej niż w roku 2008).

5.10. BEZROBOTNI BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO

W końcu 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 86.931 osób bez wykształcenia średniego, które stanowiły 64,8% ogółu bezrobotnych (o 1,1 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). Największy udział bezrobotnych bez wykształcenia średniego wystąpił w powiecie grudziądzkim (75,0%), najmniejszy – w Toruniu (51,7%).

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego wzrosła o 14.320 osób czyli 19,7% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych w województwie o 21,7%). wzrost populacji bezrobotnych bez wykształcenia średniego odnotowano w 22 powiatach: największy (o 50,6%) w Bydgoszczy, najmniejszy (o 4,9%) w powiecie żnińskim. W powiecie aleksandrowskim liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego zmniejszyła się o 1,7%.

Bezrobotni bez wykształcenia średniego według powiatów.
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez wykształcenia średniego			
	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
Województwo razem	72 611	86 931	14 320	19,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	4 501	6 778	2 277	50,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 132	2 913	781	36,6
Grudziądz – powiat grodzki	4 492	5 485	993	22,1
Grudziądz – powiat ziemski	2 412	2 707	295	12,2
Toruń – powiat grodzki	2 881	3 956	1 075	37,3
Toruń – powiat ziemski	2 926	4 018	1 092	37,3
Włocławek – powiat grodzki	4 928	6 105	1 177	23,9
Włocławek – powiat ziemski	4 708	5 639	931	19,8
Aleksandrów Kujawski	2 524	2 481	-43	-1,7
Brodnica	2 305	2 902	597	25,9
Chełmno	2 382	2 617	235	9,9
Golub-Dobrzyń	1 662	2 073	411	24,7
Inowrocław	8 087	8 671	584	7,2
Lipno	3 872	4 605	733	18,9
Mogilno	2 219	2 404	185	8,3
Nakło nad Notecią	3 639	4 384	745	20,5
Radziejów	2 118	2 263	145	6,8
Rypin	1 717	2 367	650	37,9
Sępólno Krajeńskie	2 146	2 306	160	7,5
Świecie	4 043	4 619	576	14,2
Tuchola	1 822	2 068	246	13,5
Wąbrzeźno	1 607	1 912	305	19,0
Żnin	3 488	3 658	170	4,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez wykształcenia średniego to mężczyźni (52,2%, wobec 45,4% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadało 22,1% tej populacji (przed rokiem – 19,8%).

Analiza struktury bezrobotnych bez wykształcenia średniego według cech społeczno demograficznych wykazuje, że największe grupy pod względem wieku to osoby w przedziale 45 – 54 lata (25,3% wobec 27,2% przed rokiem) oraz 25 – 34 lata (25,2%, przed rokiem – 25,4%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (51,1%, wobec 52,8% przed rokiem), pod

względem stażu pracy – osoby, które pracowały od 1 do 5 lat (24,4%, przed rokiem – 23,0%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominowały tu osoby przebywające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (30,4%, przed rokiem – 38,3%).

**Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych bez wykształcenia
średniego. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez wykształcenia średniego			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	86 931	100,0	41 588	47,8
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	8 901	10,2	3 110	34,9
od 1 do 3 miesięcy	19 290	22,2	7 659	39,7
od 3 do 6 miesięcy	15 067	17,3	6 602	43,8
od 6 do 12 miesięcy	17 233	19,8	7 814	45,3
od 12 do 24 miesięcy	12 241	14,1	6 522	53,3
pow. 24 miesięcy	14 199	16,3	9 881	69,6
wiek				
18 - 24 lata	14 325	16,5	6 529	45,6
25 - 34 lata	21 880	25,2	11 347	51,9
35 - 44 lata	20 430	23,5	10 750	52,6
45 - 54 lata	21 953	25,3	10 471	47,7
55 - 59 lat	7 054	8,1	2 491	35,3
60 - 64 lata	1 289	1,5	x	x
wykształcenie				
zasadnicze zawodowe	42 126	48,5	20 020	47,5
gimnazjalne i poniżej	44 805	51,5	21 568	48,1
staż pracy				
do 1 roku	10 839	12,5	6 339	58,5
1 - 5 lat	21 200	24,4	10 315	48,7
5 - 10 lat	14 049	16,2	6 082	43,3
10 - 20 lat	15 691	18,0	7 229	46,1
20 - 30 lat	10 244	11,8	3 294	32,2
30 lat i więcej	2 722	3,1	497	18,3
bez stażu	12 186	14,0	7 832	64,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 120.018 bezrobotnych bez wykształcenia średniego (o 20,4% więcej niż w roku 2008).

Stanowili oni 58,7% całego napływu do bezrobocia w województwie (o 0,6 pkt. proc. więcej niż w roku poprzednim).

Bezrobotni bez wykształcenia średniego stanowili w 2009 roku 53,0% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (wobec 55,6% w roku 2008). W omawianym okresie pracę podjęło 38.580 bezrobotnych bez wykształcenia średniego (o 10,1% mniej niż w roku 2008).

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych bez wykształcenia
średniego w latach 2008 - 2009**

Bezrobotni bez wykształcenia średniego	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	99 697	120 018	20 321	20,4
- w tym kobiety	41 376	45 979	4 603	11,1
osoby, które podjęły pracę w roku	42 929	38 580	-4 349	-10,1
- w tym kobiety	17 075	14 620	-2 455	-14,4
stan w końcu roku	72 611	86 931	14 320	19,7
- w tym kobiety	39 668	41 588	1 920	4,8
z prawem do zasiłku	14 408	19 223	4 815	33,4
- w tym kobiety	5 797	6 841	1 044	18,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.11. KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA

W końcu 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 14.536 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 8,9% ogółu bezrobotnych (o 1,3 pkt. proc. mniej niż przed rokiem) oraz 20,2% wszystkich bezrobotnych kobiet w województwie (tak samo jak przed rokiem). Największy udział bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w liczbie bezrobotnych kobiet ogółem wystąpił w powiecie grudziądzkim (31,1%), najmniejszy – w powiecie inowrocławskim (14,8%).

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka wzrosła o 1.185 osób czyli 8,9% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych w województwie o 21,7%). Wzrost tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano w 16 powiatach: największy (o 36,0%) w powiecie brodnickim, najmniejszy (o 1,6%) w powiecie tucholskim. W 7 powiatach odnotowano w tym zakresie spadki: od 2,0% w powiecie inowrocławskim do 10,4% w powiecie żnińskim.

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby			w %
Województwo razem	13 351	14 536	1 185	8,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	799	1 035	236	29,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	400	460	60	15,0
Grudziądz – powiat grodzki	1 106	1 217	111	10,0
Grudziądz – powiat ziemski	654	626	-28	-4,3
Toruń – powiat grodzki	473	576	103	21,8
Toruń – powiat ziemski	368	468	100	27,2
Włocławek – powiat grodzki	853	975	122	14,3
Włocławek – powiat ziemski	838	901	63	7,5
Aleksandrów Kujawski	379	347	-32	-8,4
Brodnica	444	604	160	36,0
Chełmno	312	334	22	7,1
Golub-Dobrzyń	307	333	26	8,5
Inowrocław	1 209	1 185	-24	-2,0
Lipno	825	900	75	9,1
Mogilno	486	468	-18	-3,7
Nakło nad Notecią	639	766	127	19,9
Radziejów	364	421	57	15,7
Rypin	433	558	125	28,9
Sępólno Krajeńskie	411	394	-17	-4,1
Świecie	767	725	-42	-5,5
Tuchola	305	310	5	1,6
Wąbrzeźno	226	258	32	14,2
Żnin	753	675	-78	-10,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku były to przede wszystkim osoby młode (45,5%, tak samo jak przed rokiem, znajdowała się w przedziale 25 – 34 lata), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (43,7%, przed rokiem – 47,0%), pod względem stażu pracy – osoby, które nie pracowały przed rejestracją w PUP (39,2%, przed rokiem – 42,2%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominowały tu osoby przebywające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (48,9%, przed rokiem – 60,4%).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
	osoby	%
Ogółem	14 536	100,0
czas pozostawania bez pracy		
do 1 miesiąca	878	6,0
od 1 do 3 miesięcy	2 118	14,6
od 3 do 6 miesięcy	2 081	14,3
od 6 do 12 miesięcy	2 345	16,1
od 12 do 24 miesięcy	2 485	17,1
pow. 24 miesięcy	4 629	31,8
wiek		
18 - 24 lata	2 819	19,4
25 - 34 lata	6 620	45,5
35 - 44 lata	3 462	23,8
45 - 54 lata	1 460	10,0
55 - 59 lat	175	1,2
wykształcenie		
wyższe	534	3,7
policealne i średnie zawodowe	2 264	15,6
średnie ogólnokształcące	1 160	8,0
zasadnicze zawodowe	4 221	29,0
gimnazjalne i poniżej	6 357	43,7
staż pracy		
do 1 roku	3 084	21,2
1 - 5 lat	3 678	25,3
5 - 10 lat	1 333	9,2
10 - 20 lat	692	4,8
20 - 30 lat	47	0,3
30 lat i więcej	2	0,01
bez stażu	5 700	39,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 11.629 bezrobotnych kobiet z tej kategorii (o 16,8% więcej niż w roku poprzednim. Stanowiły one 12,1% całego napływu kobiet do bezrobocia w województwie (wobec 11,1% w roku 2008).

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka stanowiły w 2009 roku 6,6% ogółu bezrobotnych kobiet podejmujących pracę (w roku poprzednim – 8,3%). W omawianym okresie pracę podjęło 2.306 bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 27,3% mniej niż w roku 2008).

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w latach 2008 - 2009

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowane w roku	9 959	11 629	1 670	16,8
osoby, które podjęły pracę w roku	3 171	2 306	-865	-27,3
stan w końcu roku	13 351	14 536	1 185	8,9
z prawem do zasiłku	217	473	256	118,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5. 12. BEZROBOTNI SAMOTNIE WYCHOWUJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA

W końcu 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 11.679 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. Stanowili oni 8,7% ogółu bezrobotnych (o 0,4 pkt. proc. mniej niż w końcu roku poprzedniego). Największy udział bezrobotnych z tej kategorii wystąpił w Grudziądzu (13,1%), najmniejszy – w powiecie radziejowskim (4,1%).

Większość bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia to kobiety (86,4%, przed rokiem – 90,6%), a prawo do zasiłku posiadało 14,6% tej populacji (przed rokiem – 12,4%).

Analiza struktury bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia według cech społeczno-demograficznych wykazuje, że pod względem wieku były to przede wszystkim osoby w przedziale 25 – 34 lata (42,6%, przed rokiem – 43,6%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (43,6, wobec 45,1% rok wcześniej), pod względem stażu pracy – osoby pracujące wcześniej od 1 do 5 lat (29,6%, przed rokiem – 27,3%) oraz osoby bez stażu pracy (20,1% wobec 21,7% przed rokiem), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy największą grupę stanowiły tu osoby przebywające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (34,7%, przed rokiem – 40,9%).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	11 679	100,0	10 092	86,4
czas pozostawiania bez pracy				
do 1 miesiąca	1 030	8,8	824	80,0
od 1 do 3 miesięcy	2 315	19,8	1 859	80,3
od 3 do 6 miesięcy	2 000	17,1	1 685	84,3
od 6 do 12 miesięcy	2 277	19,5	1 927	84,6
od 12 do 24 miesięcy	1 972	16,9	1 793	90,9
pow. 24 miesięcy	2 085	17,9	2 004	96,1
wiek				
18 - 24 lata	2 197	18,8	2 035	92,6
25 - 34 lata	4 977	42,6	4 394	88,3
35 - 44 lata	3 097	26,5	2 580	83,3
45 - 54 lata	1 267	10,8	1 004	79,2
55 - 59 lat	129	1,1	79	61,2
60 - 64 lata	12	0,1	x	x
wykształcenie				
wyższe	377	3,2	355	94,2
policealne i średnie zawodowe	1 687	14,4	1 557	92,3
średnie ogólnokształcące	1 002	8,6	934	93,2
zasadnicze zawodowe	3 523	30,2	2 943	83,5
gimnazjalne i poniżej	5 090	43,6	4 303	84,5
staż pracy				
do 1 roku	2 076	17,8	1 920	92,5
1 - 5 lat	3 452	29,6	2 917	84,5
5 - 10 lat	1 948	16,7	1 527	78,4
10 - 20 lat	1 439	12,3	1 156	80,3
20 - 30 lat	381	3,3	285	74,8
30 lat i więcej	36	0,3	21	58,3
bez stażu	2 347	20,1	2 266	96,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia wzrosła w 2009 roku o 1.598 osób czyli 15,9% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych w województwie o 21,7%). Wzrost tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano

w 22 powiatach: największy (o 37,0%) w powiecie golubsko-dobrzyńskim, najmniejszy (o 2,1%) w powiecie aleksandrowskim. W powiecie mogileńskim odnotowano w tym zakresie spadek (o 6,2%).

**Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia
według powiatów. Stan w końcu roku**

Powiat	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
	osoby			w %
Województwo razem	10 081	11 679	1 598	15,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 195	1 578	383	32,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	359	485	126	35,1
Grudziądz – powiat grodzki	942	1 073	131	13,9
Grudziądz – powiat ziemski	295	316	21	7,1
Toruń – powiat grodzki	665	793	128	19,2
Toruń – powiat ziemski	357	399	42	11,8
Włocławek – powiat grodzki	918	1 012	94	10,2
Włocławek – powiat ziemski	401	424	23	5,7
Aleksandrów Kujawski	336	343	7	2,1
Brodnica	271	341	70	25,8
Chełmno	274	316	42	15,3
Golub-Dobrzyń	154	211	57	37,0
Inowrocław	1 055	1 170	115	10,9
Lipno	432	486	54	12,5
Mogilno	243	228	-15	-6,2
Nakło nad Notecią	451	565	114	25,3
Radziejów	129	153	24	18,6
Rypin	221	266	45	20,4
Sępólno Krajeńskie	197	233	36	18,3
Świecie	419	444	25	6,0
Tuchola	217	227	10	4,6
Wąbrzeźno	222	247	25	11,3
Żnin	328	369	41	12,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 14.114 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (o 17,7% więcej niż w roku poprzednim). Stanowili oni 6,9% całego napływu do bezrobocia w województwie (w roku poprzednim – 7,0%).

Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia stanowili w 2009 roku 5,8% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 6,1%). W omawianym okresie pracę podjęło 4.211 osób z tej grupy bezrobotnych (o 10,1% mniej niż w roku 2008).

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia w latach 2008 - 2009

Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	11 989	14 114	2 125	17,7
- w tym kobiety	10 142	11 332	1 190	11,7
osoby, które podjęły pracę w roku	4 684	4 211	-473	-10,1
- w tym kobiety	4 040	3 486	-554	-13,7
stan w końcu roku	10 081	11 679	1 598	15,9
- w tym kobiety	9 134	10 092	958	10,5
z prawem do zasiłku	1 248	1 703	455	36,5
- w tym kobiety	1 070	1 362	292	27,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.13. BEZROBOTNI, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA

W końcu 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 1.983 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, którzy stanowili 1,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 1,3%). Największy udział bezrobotnych z tej kategorii wystąpił we Włocławku (2,8%), najmniejszy – w powiecie tucholskim (0,5%).

Większość bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia to mężczyźni (95,3%, wobec 94,1% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadało 5,0% tej populacji (przed rokiem – 5,2%).

Analiza struktury bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku były to przede wszystkim osoby w przedziale 45 – 54 lata (27,9%, przed rokiem – 30,8%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (64,5%, przed rokiem – 62,0%), pod względem stażu pracy – osoby pracujące wcześniej od 1 do 5 lat (30,4%, wobec 31,5% w końcu 2008 roku), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy – osoby przebywające w rejestrach pup od 1 do 3 miesięcy (26,9%, przed rokiem – 26,5%).

Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	1 983	100,0	94	4,7
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	303	15,3	9	3,0
od 1 do 3 miesięcy	534	26,9	22	4,1
od 3 do 6 miesięcy	387	19,5	16	4,1
od 6 do 12 miesięcy	369	18,6	18	4,9
od 12 do 24 miesięcy	218	11,0	14	6,4
pow. 24 miesięcy	172	8,7	15	8,7
wiek				
18 - 24 lata	175	8,8	11	6,3
25 - 34 lata	553	27,9	27	4,9
35 - 44 lata	488	24,6	31	6,4
45 - 54 lata	522	26,3	18	3,4
55 - 59 lat	180	9,1	7	3,9
60 - 64 lata	65	3,3	x	x
wykształcenie				
wyższe	8	0,4	0	0,0
policealne i średnie zawodowe	85	4,3	5	5,9
średnie ogólnokształcące	37	1,9	2	5,4
zasadnicze zawodowe	574	28,9	28	4,9
gimnazjalne i poniżej	1 279	64,5	59	4,6
staż pracy				
do 1 roku	486	24,5	27	5,6
1 - 5 lat	602	30,4	23	3,8
5 - 10 lat	264	13,3	8	3,0
10 - 20 lat	225	11,3	13	5,8
20 - 30 lat	106	5,3	3	2,8
30 lat i więcej	11	0,6	0	0,0
bez stażu	289	14,6	20	6,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia wzrosła w 2009 roku o 553 osoby czyli 38,7% (przy ogólnym wzroście liczby bezrobotnych w województwie o 21,7%). Wzrost tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano w 22 powiatach: największy (o 175,0%) w powiecie rypińskim, najmniejszy (o 2,1%)

w powiecie znińskim. W powiecie świeckim odnotowano w tym zakresie spadek (o 10,0%).

Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia			
	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		
Województwo razem	1 430	1 983	553	38,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	129	205	76	58,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	30	63	33	110,0
Grudziądz – powiat grodzki	208	213	5	2,4
Grudziądz – powiat ziemski	24	33	9	37,5
Toruń – powiat grodzki	146	206	60	41,1
Toruń – powiat ziemski	64	101	37	57,8
Włocławek – powiat grodzki	162	259	97	59,9
Włocławek – powiat ziemski	62	94	32	51,6
Aleksandrów Kujawski	40	48	8	20,0
Brodnica	24	41	17	70,8
Chełmno	54	60	6	11,1
Golub-Dobrzyń	29	45	16	55,2
Inowrocław	155	200	45	29,0
Lipno	30	66	36	120,0
Mogilno	27	49	22	81,5
Nakło nad Notecią	62	78	16	25,8
Radziejów	14	24	10	71,4
Rypin	8	22	14	175,0
Sępólno Krajeńskie	27	32	5	18,5
Świecie	50	45	-5	-10,0
Tuchola	12	17	5	41,7
Wąbrzeźno	26	34	8	30,8
Żnin	47	48	1	2,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 3.336 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia (o 25,4% więcej niż w roku poprzednim). Stanowili oni 1,6% całego napływu do bezrobocia w województwie (tak samo jak w roku 2008).

Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia stanowili w 2009 roku 0,5% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 0,8%). W omawianym okresie pracę podjęło 386 bezrobotnych z tej kategorii (o 33,7% mniej niż w roku poprzednim).

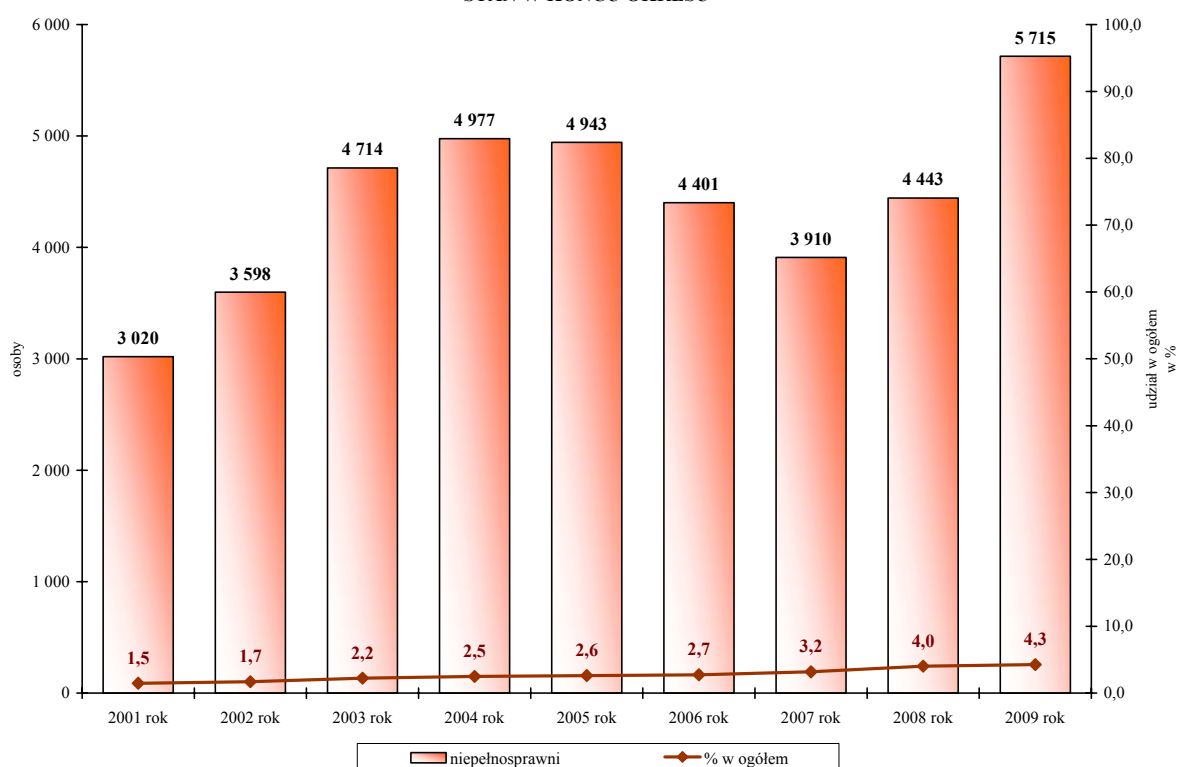
Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia w latach 2008 - 2009

Bezrobotni po odbyciu kary pozbawienia wolności	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	2 661	3 336	675	25,4
- w tym kobiety	120	140	20	16,7
osoby, które podjęły pracę w roku	582	386	-196	-33,7
- w tym kobiety	22	18	-4	-18,2
stan w końcu roku	1 430	1 983	553	38,7
- w tym kobiety	84	94	10	11,9
z prawem do zasiłku	75	99	24	32,0
- w tym kobiety	4	2	-2	-50,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.14. BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI

**UDZIAŁ BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM.
STAN W KOŃCU OKRESU**

Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 5.715 bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowili oni 4,3% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem – 4,0%). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 1,1% w powiecie lipnowskim do 8,4% w powiecie wąbrzeskim.

Bezrobotni niepełnosprawni według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni niepełnosprawni			
	2008 rok	2009 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
Województwo razem	4 443	5 715	1 272	28,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	714	944	230	32,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	188	221	33	17,6
Grudziądz – powiat grodzki	239	295	56	23,4
Grudziądz – powiat ziemski	63	56	-7	-11,1
Toruń – powiat grodzki	396	598	202	51,0
Toruń – powiat ziemski	114	202	88	77,2
Włocławek – powiat grodzki	279	369	90	32,3
Włocławek – powiat ziemski	95	120	25	26,3
Aleksandrów Kujawski	149	163	14	9,4
Brodnica	126	160	34	27,0
Chełmno	100	128	28	28,0
Golub-Dobrzyń	71	100	29	40,8
Inowrocław	430	508	78	18,1
Lipno	62	71	9	14,5
Mogilno	73	109	36	49,3
Nakło nad Notecią	233	342	109	46,8
Radziejów	84	91	7	8,3
Rypin	143	182	39	27,3
Sępólno Krajeńskie	157	167	10	6,4
Świecie	220	285	65	29,5
Tuchola	212	231	19	9,0
Wąbrzeźno	178	222	44	24,7
Żnin	117	151	34	29,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W odniesieniu do końca 2008 roku w województwie wystąpił wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 28,6% (1.272 osoby). Spadek odnotowano jedynie w powiecie grudziądzkim (o 11,1%). W pozostałych powiatach wystąpił wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych (od 6,4% w powiecie sępoleńskim do 77,2% w powiecie toruńskim).

**Cechy społeczno - demograficzne bezrobotnych niepełnosprawnych.
Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	5 715	100,0	2 893	50,6
czas pozostawiania bez pracy				
do 1 miesiąca	552	9,7	251	45,5
od 1 do 3 miesięcy	1 216	21,3	597	49,1
od 3 do 6 miesięcy	962	16,8	449	46,7
od 6 do 12 miesięcy	1 187	20,8	591	49,8
od 12 do 24 miesięcy	840	14,7	436	51,9
pow. 24 miesięcy	958	16,8	569	59,4
wiek				
18 - 24 lata	566	9,9	287	50,7
25 - 34 lata	968	16,9	486	50,2
35 - 44 lata	1 047	18,3	584	55,8
45 - 54 lata	2 036	35,6	1 167	57,3
55 - 59 lat	926	16,2	369	39,8
60 - 64 lata	172	3,0	x	x
wykształcenie				
wyższe	169	3,0	84	49,7
policealne i średnie zawodowe	950	16,6	565	59,5
średnie ogólnokształcące	390	6,8	249	63,8
zasadnicze zawodowe	2 059	36,0	974	47,3
gimnazjalne i poniżej	2 147	37,6	1 021	47,6
staż pracy				
do 1 roku	591	10,3	321	54,3
1 - 5 lat	1 057	18,5	537	50,8
5 - 10 lat	799	14,0	424	53,1
10 - 20 lat	1 231	21,5	695	56,5
20 - 30 lat	1 144	20,0	500	43,7
30 lat i więcej	338	5,9	82	24,3
bez stażu	555	9,7	334	60,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość niepełnosprawnych bezrobotnych to kobiety (50,6%, przed rokiem – 53,9%), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 25,1% tej populacji (przed rokiem – 22,7%). Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziale 45 – 54 lata (35,6%, przed rokiem – 37,5%), natomiast pod względem stażu pracy – osoby pracujące od 10 do 20 lat i od 20 do 30 lat (łącznie – 41,5%, przed rokiem – 39,9%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby,

które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (37,6%, wobec 38,9% w końcu 2008 r.) oraz zasadnicze zawodowe (36,0%, przed rokiem – 34,8%). Osoby pozostające w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 31,5% populacji bezrobotnych niepełnosprawnych (przed rokiem – 35,8%).

W 2009 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 9.138 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 16,2% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 4,5% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 4,6%). W tym samym czasie pracę podjęło 2.821 niepełnosprawnych bezrobotnych (o 0,4% mniej niż w roku 2008). Było to 3,9% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie.

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród bezrobotnych niepełnosprawnych
w latach 2008 - 2009**

Bezrobotni niepełnosprawni	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zarejestrowani w roku	7 867	9 138	1 271	16,2
- w tym kobiety	3 950	4 384	434	11,0
osoby, które podjęły pracę w roku	2 892	2 821	-71	-2,5
- w tym kobiety	1 408	1 402	-6	-0,4
stan w końcu roku	4 443	5 715	1 272	28,6
- w tym kobiety	2 394	2 893	499	20,8
z prawem do zasiłku	1 009	1 437	428	42,4
- w tym kobiety	555	716	161	29,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Powiatowe urzędy pracy pozyskały w 2009 roku dla osób niepełnosprawnych 1.240 oferty pracy (o 10,7% mniej niż w roku poprzednim). Było to 2,2% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w województwie (w roku poprzednim – 2,1%).

Oferty pracy dla niepełnosprawnych w latach 2008 - 2009

Oferty pracy	2008 rok	2009 rok		
			zmiana	
		oferty pracy		w %
Zgłoszone w roku	1 388	1 240	-148	-10,7
- w tym pracy subsydiowanej	582	402	-180	-30,9
- w tym z sektora publicznego	125	129	4	3,2
Aktualne w końcu roku	33	19	-14	-42,4
- w tym niewykorzystane dłużej niż 1 miesiąc	9	4	-5	-55,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2009 roku bezrobotni niepełnosprawni w liczbie 2.910 osób stanowili 5,1% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.636 osób i 4,2%). Z poradnictwa grupowego skorzystało 411 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy

stanowili 5,2% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 647 osób i 6,9%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2009 roku 551 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 4,0% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2008 było to odpowiednio: 522 osoby i 5,7%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 180 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 4,4% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 87 osób i 4,8%). W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 152 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 7,5% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 95 osób i 7,9%).

Poza niepełnosprawnymi bezrobotnym w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się również 1.475 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. W odniesieniu do końca 2008 roku populacja ta zmniejszyła się o 4,7%.

5.15. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU I WYKSZTAŁCENIA

Wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w dalszym ciągu **dominują ludzie młodzi**: 51,6% (wobec 49,7% w końcu roku poprzedniego) nie ukończyło 34 roku życia (od 41,3% we Włocławku do 60,1% w powiecie golubsko-dobrzyńskim). Wzrost wielkości populacji odnotowano we wszystkich przedziałach wiekowych. W odniesieniu do końca 2008 roku, wśród bezrobotnych w województwie największy wzrost udziału odnotowano wśród osób w wieku 18 – 24 lata (o 1,3 pkt. proc.), natomiast spadek udziału wystąpił tylko w grupie wiekowej 45 – 54 lata (o 2,1 pkt. proc.)

Bezrobotni według wieku

Wyszczególnienie	31 grudnia 2008 r.		31 grudnia 2009 r.			
	liczba	%	liczba	%	zmiana	w %
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0	23 871	21,7
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	23 807	21,6	30 683	22,9	6 876	28,9
25 - 34 lata	30 990	28,1	38 593	28,8	7 603	24,5
35 - 44 lata	21 791	19,8	26 455	19,7	4 664	21,4
45 - 54 lata	25 390	23,0	28 047	20,9	2 657	10,5
55 - 59 lat	7 176	6,5	8 756	6,5	1 580	22,0
60 - 64 lata	1 102	1,0	1 593	1,2	491	44,6

Analiza struktury bezrobotnych pod względem wieku i płci wykazuje, że wśród kobiet większy był udział osób młodszych: 54,2% kobiet (przed rokiem – 53,0%) nie ukończyło 34 roku życia. Wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 48,6% (przed rokiem – 44,8%).

Struktura bezrobotnych według wieku i płci. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	134 127	100,0	72 105	100,0	62 022	100,0
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	30 683	22,9	16 387	22,7	14 296	23,0
25 - 34 lata	38 593	28,8	22 744	31,5	15 849	25,6
35 - 44 lata	26 455	19,7	15 071	20,9	11 384	18,4
45 - 54 lata	28 047	20,9	14 654	20,3	13 393	21,6
55 - 59 lat	8 756	6,5	3 249	4,5	5 507	8,9
60 - 64 lata	1 593	1,2	x	x	1 593	2,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Struktura bezrobotnych pod względem **wykształcenia** nie zmieniła się w ciągu 2009 roku w sposób istotny, chociaż w dalszym ciągu zauważa się wzrost udziałów osób z wykształceniem wyższym i średnim, natomiast zmniejszają się udziały osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej. Wciąż najbardziej liczne były grupy bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (33,4%; od 24,7% w powiecie żnińskim do 43,1% w powiecie grudziądzkim) oraz zasadniczym zawodowym (31,4%; od 22,8% w powiecie rypińskim do 41,1% w powiecie żnińskim). Najmniej liczna była grupa bezrobotnych z wykształceniem wyższym (6,3%; przed rokiem – 5,5%), chociaż w tej grupie odnotowano największą dynamikę przyrostu (o 41,5%).

Bezrobotni według wykształcenia

Wyszczególnienie	31 grudnia 2008 r.		31 grudnia 2009 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0	23 871	21,7
z tego z wykształceniem:						
wyższym	6 013	5,5	8 510	6,3	2 497	41,5
policealnym i średnim zawodowym	21 270	19,3	25 454	19,0	4 184	19,7
średnim ogólnokształcącym	10 362	9,4	13 232	9,9	2 870	27,7
zasadniczym zawodowym	34 299	31,1	42 126	31,4	7 827	22,8
gimnazjalnym i poniżej	38 312	34,7	44 805	33,4	6 493	16,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W dalszym ciągu bezrobotne kobiety legitymują się wyższym poziomem wykształcenia niż mężczyźni. Dotyczy to zwłaszcza osób z wykształceniem wyższym i średnim (w tych grupach kobiety stanowią większość).

**Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i płci.
Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.**

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	134 127	100,0	72 105	100,0	62 022	100,0
z tego z wykształceniem: wyższym	8 510	6,3	5 543	7,7	2 967	4,8
policealnym i średnim zawodowym	25 454	19,0	16 070	22,3	9 384	15,1
średnim ogólnokształcącym	13 232	9,9	8 904	12,3	4 328	7,0
zasadniczym zawodowym	42 126	31,4	20 020	27,8	22 106	35,6
gimnazjalnym i poniżej	44 805	33,4	21 568	29,9	23 237	37,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.16. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Analiza struktury bezrobotnych pod względem **stażu pracy** wykazuje, że w końcu 2009 roku dalszym ciągu najbardziej liczna była grupa bezrobotnych, którzy przed rejestracją w pup pracowali od 1 roku do 5 lat (24,5% wobec 23,0% w końcu roku 2008), natomiast najmniej liczna – grupa bezrobotnych o stażu pracy 30 lat i więcej (2,8% ogółu bezrobotnych; przed rokiem – 2,4%), chociaż właśnie w tej grupie odnotowano największą dynamikę przyrostu (o 40,3%).

Bezrobotni według stażu pracy

Wyszczególnienie	31 grudnia 2008 r.		31 grudnia 2009 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0	23 871	21,7
z tego ze stażem pracy: do 1 roku	16 202	14,7	19 129	14,3	2 927	18,1
1 - 5 lat	25 353	23,0	32 891	24,5	7 538	29,7
5 - 10 lat	16 065	14,6	19 727	14,7	3 662	22,8
10 - 20 lat	17 493	15,9	20 838	15,5	3 345	19,1
20 - 30 lat	11 216	10,2	13 708	10,2	2 492	22,2
30 lat i więcej	2 630	2,4	3 689	2,8	1 059	40,3
bez stażu	21 297	19,3	24 145	18,0	2 848	13,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby dotychczas niepracujące stanowiły 18,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 19,3%). Wskaźnik ten wyniósł w poszczególnych powiatach od 11,1% w Bydgoszczy do 31,8% w powiecie lipnowskim.

Nie zmieniła się w istotny sposób struktura bezrobotnych pod względem stażu pracy i płci: wśród kobiet większe niż wśród mężczyzn były udziały osób bez stażu pracy, bądź o bardzo krótkim stażu.

Struktura bezrobotnych według stażu pracy i płci. Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	134 127	100,0	72 105	100,0	62 022	100,0
z tego ze stażem pracy:						
do 1 roku	19 129	14,3	11 970	16,6	7 159	11,5
1 - 5 lat	32 891	24,5	17 700	24,5	15 191	24,5
5 - 10 lat	19 727	14,7	9 945	13,8	9 782	15,8
10 - 20 lat	20 838	15,5	10 740	14,9	10 098	16,3
20 - 30 lat	13 708	10,2	5 288	7,3	8 420	13,6
30 lat i więcej	3 689	2,8	854	1,2	2 835	4,6
bez stażu	24 145	18,0	15 608	21,6	8 537	13,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych według **czasu pozostawania bez pracy** wykazuje, że w dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które w rejestrach pup pozostają dłużej niż 12 miesięcy (nieprzerwanie od dnia ostatniej rejestracji; nie jest to grupa tożsama z grupą długotrwale bezrobotnych). Według stanu w dniu 31 grudnia 2009 roku takie osoby stanowiły 28,6% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 35,2%). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 15,6% w Bydgoszczy do 41,8% w powiecie radziejowskim.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Wyszczególnienie	31 grudnia 2008 r.		31 grudnia 2009 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0	23 871	21,7
z tego						
do 1 miesiąca	13 598	12,3	13 392	10,0	-206	-1,5
od 1 do 3 miesięcy	25 535	23,2	31 172	23,2	5 637	22,1
od 3 do 6 miesięcy	16 164	14,7	24 608	18,3	8 444	52,2
od 6 do 12 miesięcy	16 106	14,6	26 655	19,9	10 549	65,5
od 12 do 24 miesięcy	14 149	12,8	18 680	13,9	4 531	32,0
pow. 24 miesięcy	24 704	22,4	19 620	14,6	-5 084	-20,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesięcy (o 20,6%) oraz będących bez pracy do 1 miesiąca (o 1,5%). Wzrost odnotowano wśród bezrobotnych w pozostałych kategoriach według czasu pozostawania bez pracy: największy – o 65,5% wśród osób będących w przedziale 6 – 12 miesięcy.

Kobietom trudniej jest niż mężczyznom znaleźć pracę: udział osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące wyniósł wśród kobiet 19,6% (wśród mężczyzn – 8,9%).

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy i płci.
Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
ogółem	134 127	100,0	72 105	100,0	62 022	100,0
z tego						
do 1 miesiąca	13 392	10,0	5 512	7,6	7 880	12,7
od 1 do 3 miesięcy	31 172	23,2	14 924	20,7	16 248	26,2
od 3 do 6 miesięcy	24 608	18,3	12 607	17,5	12 001	19,3
od 6 do 12 miesięcy	26 655	19,9	13 903	19,3	12 752	20,6
od 12 do 24 miesięcy	18 680	13,9	11 028	15,3	7 652	12,3
pow. 24 miesięcy	19 620	14,6	14 131	19,6	5 489	8,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.17. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

Od 2009 roku dane o bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004. Jak podaje GUS^{*} „zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat. Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m. in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.” Z tego względu również dane dotyczące bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy nie mogą być porównywane z danymi za okresy wcześniejsze.

W końcu 2009 roku wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim dominowały osoby, które poprzednio pracowały (według PKD 2007) w *Przetwórstwie przemysłowym* – 21,1% ogółu oraz w *Handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle* – 14,4% ogółu. Dla 4,3% ogółu bezrobotnych powiatowe urzędy pracy nie mogły zidentyfikować rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w roku poprzednim – 5,3%).

^{*} Biuletyn Statystyczny nr 6/2009 str. 6 http://www.stat.gov.pl/gus/5840_738_PLK_HTML.htm

Wśród osób bezrobotnych, które w 2009 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne (napływ), dominowali pracownicy wywodzący się z następujących sekcji PKD 2007: przetwórstwo przemysłowe (19,8%), handel hurtowy i detaliczny...(13,8%), budownictwo (9,0%), pozostała działalność usługowa (6,5%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (6,5%).

Dla 4,6% osób zgłaszających się do PUP nie można było określić rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w roku poprzednim – 5,9%), natomiast w dalszym ciągu największy udział w napływie miały osoby dotychczas niepracujące (20,9% wobec 22,4% w roku poprzednim).

5.18. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

W 2009 roku utrzymywała się struktura bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim pod względem zawodów, jakimi dysponują. W dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem (21,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 21,4%) oraz sprzedawcy i demonstratorzy (8,7%, przed rokiem – 9,0%).

Zawody występujące najczęściej wśród bezrobotnych (grupy elementarne). Stan w końcu roku

Grupa zawodów		2008 rok		2009 rok	
Kod	Nazwa	osoby	%	osoby	%
9999	Razem	110 256	100,0	134 127	100,0
0000	Bez zawodu	23 609	21,4	28 207	21,0
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	9 972	9,0	11 693	8,7
7222	Ślusarze i pokrewni	3 000	2,7	4 068	3,0
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3 818	3,5	4 036	3,0
5122	Kucharze	3 063	2,8	3 636	2,7
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2 661	2,4	2 993	2,2
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	2 674	2,4	2 861	2,1
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 017	1,8	2 809	2,1
9141	Gospodarze budynków	2 354	2,1	2 752	2,1
9132	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	2 625	2,4	2 748	2,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród osób, które w 2009 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne ponownie najwięcej było osób bez zawodu (23,4% całego napływu, w 2008 roku – 24,3%). Struktura zawodowa pozostałych grup osób rejestrujących się jako bezrobotne nie uległa istotnym zmianom. Zawody najczęściej spotykane wśród noworejestrujących się bezrobotnych to: sprzedawcy i demonstratorzy (7,3%), ślusarze i pokrewni (3,2%), pracownicy ds. finansowych handlowych gdzie indziej nie sklasyfikowani (3,1%), mechanicy pojazdów samochodowych (2,5%) oraz kucharze (2,5%).

6. PODSUMOWANIE

- 1) **W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim wyraźnie dały się odczuć skutki ogólnoświatowego spowolnienia gospodarczego**, co na regionalnym rynku pracy wyraziło się przede wszystkim **spadkiem liczby podmiotów gospodarczych** (o 5,3%), **redukcją przeciętnego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw (o 1,5%), **zmniejszeniem liczby ofert pracy** zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy (o 13,2%) oraz – w konsekwencji – **wzrostem liczby bezrobotnych** (o 21,7%).
- 2) W 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim **zgłoszono 56.380 ofert pracy. Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się zaledwie o 0,02%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 31,5%**. Oferty na staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne, czyli „niezatrudnieniowe” formy aktywizacji, stanowiły w 2009 roku 42,7% wszystkich ofert pozyskanych przez PUP w województwie (w roku 2008 było to 36,5%).
- 3) **W końcu grudnia 2009 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 134.127 bezrobotnych**. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych wzrosła o 23.871 osób (21,7%). W tym samym czasie w Polsce liczba bezrobotnych wzrosła o 28,5%. Wzrost odnotowano po raz pierwszy od 2003 roku.
- 4) **Stopa bezrobocia**, charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, w województwie kujawsko-pomorskim **wyniosła w końcu 2009 roku 15,8% i była o 2,5 pkt. proc. wyższa**, niż w końcu poprzedniego roku (w tym samym czasie w Polsce wskaźnik stopy bezrobocia wzrósł o 2,4 pkt. proc i w końcu grudnia 2009r. wyniósł 11,9%).
- 5) **Najważniejsze zjawiska zachodzące na regionalnym rynku pracy w 2009 roku to:**
 - **większy napływ niż odpływ z bezrobocia**: w urzędach pracy zarejestrowało się 204.617 nowych bezrobotnych (o 19,2% więcej niż w roku poprzednim). W tym samym czasie z rejestrów wyłączono 180.746 bezrobotnych (o 2,1% mniej niż w roku poprzednim),
 - **mniejsza liczba podjęć pracy przez bezrobotnych**: pracę podjęło 72.747 bezrobotnych (**o 5,7% mniej niż w roku poprzednim**). Spadek dotyczył zatrudnienia niesubsydiowanego (o 7,9%), natomiast zatrudnienie subsydiowane ogółem wzrosło o 2,7%, ale **wzrost wystąpił jedynie wśród osób, które podjęły działalność gospodarczą** (o 26,7%) oraz **rozpoczęły pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia** (o 21,9%),
 - **wzrost liczby bezrobotnych objętych aktywizacją**: z innych – niż zatrudnienie – form aktywizacji skorzystało 35.325 bezrobotnych (o 2,7% więcej niż w roku poprzednim.); odnotowano również znaczny wzrost liczby bezrobotnych korzystających z usług poradnictwa zawodowego (o 32,0%),
 - **wzrost zapowiedzi zwolnień z przyczyn zakładów pracy**: pracodawcy **150 razy zgłaszali do powiatowych urzędów pracy zamiar zwolnienia**

łącznie 5.199 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 57 zgłoszeń dotyczących 3.407 osób),

- **wzrost liczby bezrobotnych w większości kategorii bezrobotnych**, zwłaszcza wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy; najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie występuje wśród **osób młodych** (wzrost subpopulacji o 28,9%), **absolwentów szkół** (wzrost o 37,4%) oraz **niepełnosprawnych** (wzrost o 28,6%).
 - **wzrost liczby osób, które powróciły z zagranicy** i zwróciły się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych: takich osób było ogółem 2.019, o **25,9% więcej, niż w roku poprzednim**.
- 6) **Wydatki ogółem Funduszu Pracy** w województwie kujawsko-pomorskim **wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 33,1%** i wyniosły 538.905,5 tys. zł. Warto przy tym zaznaczyć, że **kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 26,5%**, natomiast **kwota wydatków na zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami) wzrosła o 45,0%**.
- 7) Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełni, w ramach **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**, funkcję Instytucji Pośredniczącej II Stopnia dla działań w Priorytecie VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*. W 2009 roku, w ramach wszystkich Działień/Poddziałów Priorytetu VI PO KL Rynek pracy otwarty dla wszystkich, w województwie kujawsko-pomorskim **podpisano z beneficjentami 70 umów o dofinansowanie realizacji projektów na kwotę 18.481.253,89 zł, a w ramach Poddziałania 6.1.3 – 20 aneksów zwiększających wartość projektów systemowych o 78.794.600,00 zł.**

**Stopa bezrobocia
według powiatów województwa kujawsko-pomorskiego
stan w końcu grudnia 2009 r.**

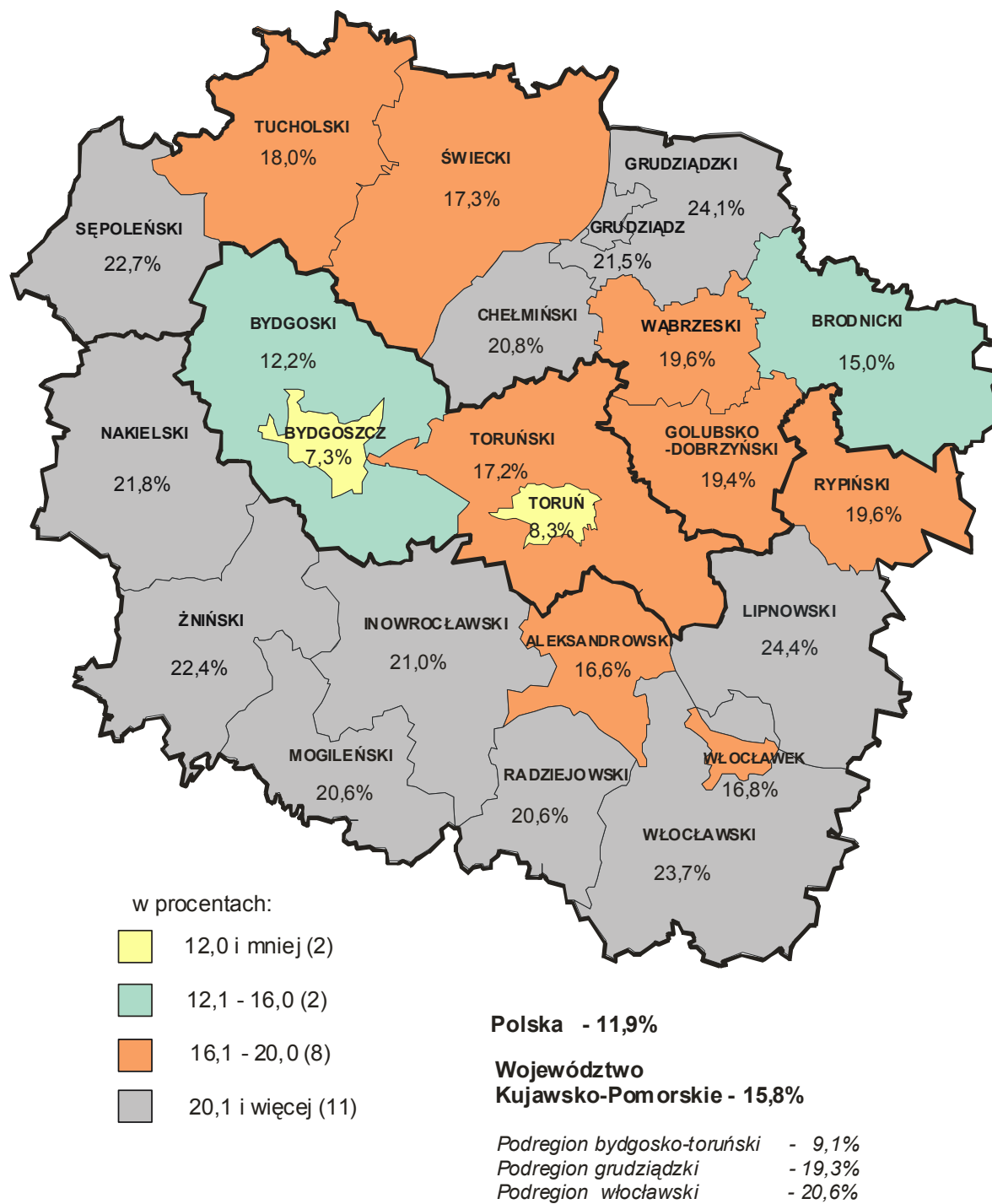

TABELA 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATACH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WG PLCI - stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Powiat																							
	w liczbach bezwzględnych																							
	Województwo razem	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN
Ogółem bezrobotni	134 127	12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554
Mężczyźni	62 022	6 003	2 064	3 770	1 596	3 844	2 881	4 310	3 743	1 854	1 993	1 692	1 646	6 124	3 169	1 523	2 893	1 829	1 558	1 562	2 979	1 425	1 249	2 315
Kobiety	72 105	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007	1 682	8 002	3 452	2 275	3 371	1 858	2 131	1 892	3 830	1 715	1 393	3 239
Ogółem bezrobotni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mężczyźni	46,2	48,5	47,3	46,2	44,2	50,2	48,9	47,1	48,2	50,5	42,7	45,7	49,5	43,4	47,9	40,1	46,2	49,6	42,2	45,2	43,8	45,4	47,3	41,7
Kobiety	53,8	51,5	52,7	53,8	55,8	49,8	51,1	52,9	51,8	49,5	57,3	54,3	50,5	56,6	52,1	59,9	53,8	50,4	57,8	54,8	56,2	54,6	52,7	58,3

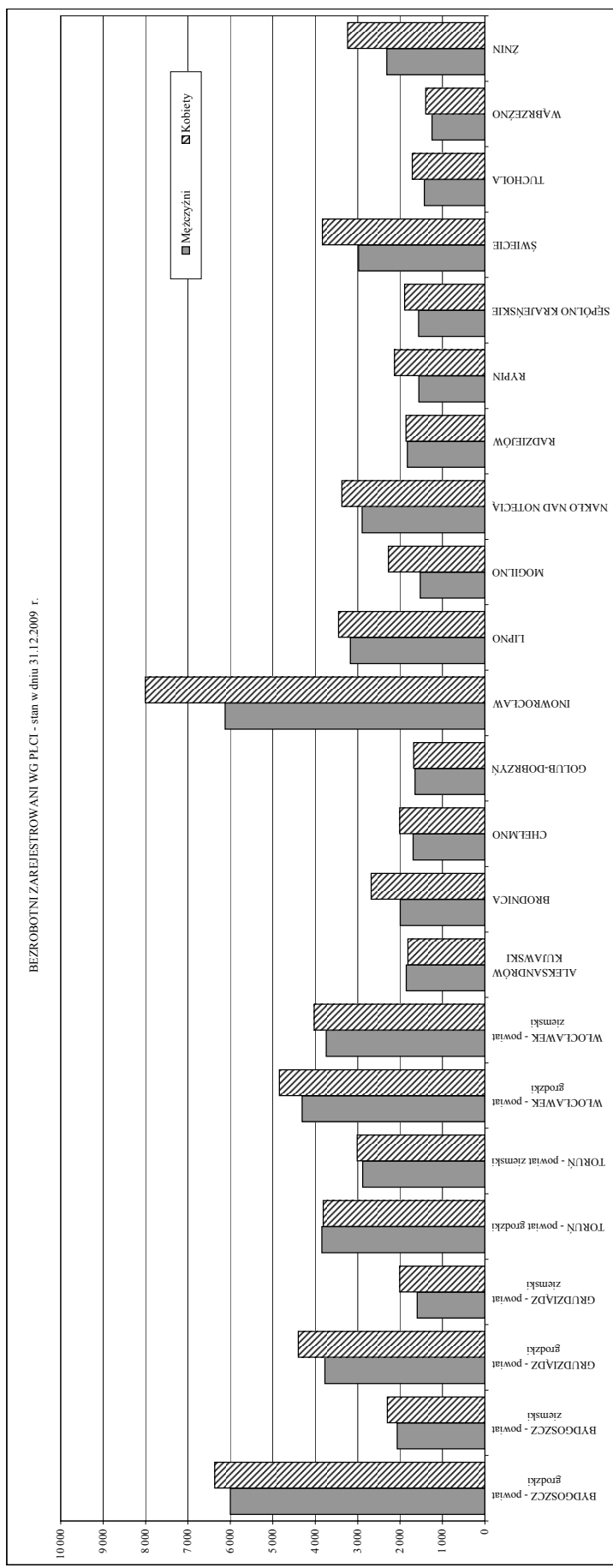

TABELA 3. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU
Stan w końcu okresu

POWIAT	2008 rok	2009 rok	
			zmiana
	w liczbach bezwzględnych		
Województwo razem	22 586	29 848	7 262
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 588	2 696	1 108
Bydgoszcz – powiat ziemski	602	930	328
Grudziądz – powiat grodzki	1 301	1 888	587
Grudziądz – powiat ziemski	661	856	195
Toruń – powiat grodzki	1 123	1 675	552
Toruń – powiat ziemski	1 146	1 800	654
Włocławek – powiat grodzki	980	1 204	224
Włocławek – powiat ziemski	1 239	1 511	272
Aleksandrów Kujawski	728	905	177
Brodnica	702	902	200
Chełmno	897	952	55
Golub-Dobrzyń	625	864	239
Inowrocław	2 489	3 329	840
Lipno	1 138	1 256	118
Mogilno	758	944	186
Nakło nad Notecią	1 306	1 837	531
Radziejów	512	568	56
Rypin	549	848	299
Sępólno Krajeńskie	702	900	198
Świecie	1 045	1 083	38
Tuchola	637	812	175
Wąbrzeźno	593	682	89
Żnin	1 265	1 406	141

TABELA 4. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY I ZAPOWIEDZI ZWOLNIEŃ ORAZ ZWOLNIENIA MONITOROWANE W 2009 ROKU

Wyszczególnienie	Powiat																							
	WOJEWÓDZTWO RAZEM																							
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUIAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN	
Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy:																								
	374	126	107	38	861	180	6	11	4	9	66	10	16	84	146	91	8	11	39	253	92	8	35	
	169	54	50	23	424	49	4	5	4	5	31	7	5	39	65	45	5	9	33	102	40	6	12	
	134	61	38	9	310	76	2	5	0	11	77	3	13	42	52	32	4	2	15	106	19	4	13	
	472	66	32	22	2 153	22	2	4	0	3	24	1	6	27	20	17	1	1	12	45	5	2	5	
	1 978	274	98	98	23 497	83	44	34	6	10	51	11	71	88	118	66	17	11	34	229	64	11	40	
	1 092	145	35	55	15 272	32	33	26	6	7	28	8	46	45	73	32	11	10	27	118	31	9	28	
	1 047	166	43	35	7 322	64	6	3	2	4	19	5	4	41	84	41	2	1	10	113	60	4	11	
	488	78	17	13	2 172	23	2	0	2	1	12	3	4	12	40	14	0	1	7	48	28	3	6	
Zgłoszenia zamiaru zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2009 roku:																								
	150	34	2	8	0 30	1	20	2	5	8	1	3	7	3	5	1	2	4	3	8	1	0	2	
	5 199	1 558	42	197	0 1 539	43	641	58	9	121	200	91	136	3	154	16	31	5	107	206	1	0	41	
Zwolnienia monitorowane w 2009 roku:																								
	1	0	0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	15	0	0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

**TABELA 5. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY
WEDŁUG SEKCJI PKD 2007 W 2009 ROKU**

Seksja PKD 2007		Liczba zgłoszeń	Liczba osób przewidzianych do zwolnienia
nazwa	symbol		
Razem województwo		150	5 199
Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo	A	0	0
Górnictwo i wydobywanie	B	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	C	38	3 027
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	0	0
Budownictwo	F	0	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	13	515
Transport i gospodarka magazynowa	H	25	561
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	0	0
Informacja i komunikacja	J	3	7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	61	759
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2	6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	5	112
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	1	187
Edukacja	P	1	21
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	0	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	1	4
Pozostała działalność usługowa	S	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	0	0

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie dodatkowych informacji Powiatowych Urzędów Pracy

TABELA 6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
Stan w końcu okresu

Powiaty	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia		
	2008 rok	2009 rok		2008 rok	2009 rok	
			zmiana			zmiana (w pkt. proc.)
	osoby			%		
Polska	1 473 752	1 892 680	418 928	9,5	11,9	2,4
Województwo razem	110 256	134 127	23 871	13,3	15,8	2,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	12 374	4 235	4,9	7,3	2,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	4 363	1 266	8,9	12,2	3,3
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	8 166	1 304	18,6	21,5	2,9
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	3 607	352	22,2	24,1	1,9
Toruń – powiat grodzki	5 589	7 653	2 064	6,1	8,3	2,2
Toruń – powiat ziemski	4 312	5 889	1 577	13,2	17,2	4,0
Włocławek – powiat grodzki	7 381	9 156	1 775	13,9	16,8	2,9
Włocławek – powiat ziemski	6 483	7 768	1 285	20,5	23,7	3,2
Aleksandrów Kujawski	3 734	3 668	-66	16,8	16,6	-0,2
Brodnica	3 663	4 672	1 009	12,1	15,0	2,9
Chełmno	3 278	3 699	421	18,8	20,8	2,0
Golub-Dobrzyń	2 611	3 328	717	15,8	19,4	3,6
Inowrocław	12 614	14 126	1 512	19,1	21,0	1,9
Lipno	5 434	6 621	1 187	20,9	24,4	3,5
Mogilno	3 442	3 798	356	19,0	20,6	1,6
Nakło nad Notecią	5 117	6 264	1 147	18,5	21,8	3,3
Radziejów	3 496	3 687	191	19,7	20,6	0,9
Rypin	2 705	3 689	984	15,1	19,6	4,5
Sępólno Krajeńskie	3 140	3 454	314	21,0	22,7	1,7
Świecie	5 763	6 809	1 046	15,0	17,3	2,3
Tuchola	2 674	3 140	466	15,6	18,0	2,4
Wąbrzeźno	2 236	2 642	406	17,0	19,6	2,6
Żnin	5 231	5 554	323	21,3	22,4	1,1

TABELA 7. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI
Stan w końcu okresu

POWIATY	2008 rok	2009 rok		
			wzrost/spadek	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	50 590	59 886	9 296	18,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	0	0	x	x
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 112	3 005	893	42,3
Grudziądz – powiat grodzki	0	0	x	x
Grudziądz – powiat ziemski	2 777	3 079	302	10,9
Toruń – powiat grodzki	0	0	x	x
Toruń – powiat ziemski	3 398	4 681	1 283	37,8
Włocławek – powiat grodzki	0	0	x	x
Włocławek – powiat ziemski	4 914	5 894	980	19,9
Aleksandrów Kujawski	1 971	1 894	-77	-3,9
Brodnica	2 030	2 683	653	32,2
Chełmno	1 851	2 171	320	17,3
Golub-Dobrzyń	1 560	1 956	396	25,4
Inowrocław	4 574	5 054	480	10,5
Lipno	3 922	4 738	816	20,8
Mogilno	2 081	2 288	207	9,9
Nakło nad Notecią	2 906	3 458	552	19,0
Radziejów	2 550	2 716	166	6,5
Rypin	1 647	2 304	657	39,9
Sępólno Krajeńskie	1 912	2 054	142	7,4
Świecie	4 125	4 757	632	15,3
Tuchola	1 900	2 268	368	19,4
Wąbrzeźno	1 304	1 575	271	20,8
Żnin	3 056	3 311	255	8,3

TABELA 8. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG PLCI

Wyszczególnienie	Powiat																							Województwo razem
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRONICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN	
	31 grudnia 2008 r.																							
ogółem bezrobotni	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231	
w tym:																								
zamieszkali na wsi	0	2 112	0	2 777	0	3 398	0	4 914	1 971	2 030	1 851	1 560	4 574	3 922	2 081	2 906	2 550	1 647	1 912	4 125	1 900	1 304	3 056	
% w ogółem	0,0	68,2	0,0	85,3	0,0	78,8	0,0	75,8	52,8	55,4	56,5	59,7	36,3	72,2	60,5	56,8	72,9	60,9	60,9	71,6	71,1	58,3	58,4	
z tego:																								
mężczyźni	0	836	0	1 045	0	1 434	0	2 160	878	745	821	624	1 809	1 624	667	1 097	1 185	560	722	1 469	739	579	904	
% w zamiesz. na wsi	x	39,6	x	37,6	x	42,2	x	44,0	44,5	36,7	44,4	40,0	39,5	41,4	32,1	37,7	46,5	34,0	37,8	35,6	38,9	44,4	29,6	
kobiety	0	1 276	0	1 732	0	1 964	0	2 754	1 093	1 285	1 030	936	2 765	2 298	1 414	1 809	1 365	1 087	1 190	2 656	1 161	725	2 152	
% w zamiesz. na wsi	x	60,4	x	62,4	x	57,8	x	56,0	55,5	63,3	55,6	60,0	60,5	58,6	67,9	62,3	53,5	66,0	62,2	64,4	61,1	55,6	70,4	
31 grudnia 2009 r.																								
ogółem bezrobotni	12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554	
w tym:																								
zamieszkali na wsi	0	3 005	0	3 079	0	4 681	0	5 894	1 894	2 683	2 171	1 956	5 054	4 738	2 288	3 458	2 716	2 304	2 054	4 757	2 268	1 575	3 311	
% w ogółem	0,0	68,9	0,0	85,4	0,0	79,5	0,0	75,9	51,6	57,4	58,7	58,8	35,8	71,6	60,2	55,2	73,7	62,5	59,5	69,9	72,2	59,6	59,6	
z tego:																								
mężczyźni	0	1 401	0	1 359	0	2 308	0	2 827	916	1 175	1 009	954	2 194	2 214	903	1 574	1 322	980	921	2 074	1 012	746	1 302	
% w zamiesz. na wsi	x	46,6	x	44,1	x	49,3	x	48,0	48,4	43,8	46,5	48,8	43,4	46,7	39,5	45,5	48,7	42,5	44,8	43,6	44,6	47,4	39,3	
kobiety	0	1 604	0	1 720	0	2 373	0	3 067	978	1 508	1 162	1 002	2 860	2 524	1 385	1 884	1 394	1 324	1 133	2 683	1 256	829	2 009	
% w zamiesz. na wsi	x	53,4	x	55,9	x	50,7	x	52,0	51,6	56,2	53,5	51,2	56,6	53,3	60,5	54,5	51,3	57,5	55,2	56,4	55,4	52,6	60,7	

TABELA 9. BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2.

Wyszczególnienie	Powiaty										ZININ
	GOLUB-DOKCZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	KYPIŃ	KRAJENSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2008 r.	1 560	4 574	3 922	2 081	2 906	2 550	1 647	1 912	4 125	1 900	1 304
Bezrobotni zamieszkali na wsi zarejestrowani w 2009 r.	2 496	5 206	5 612	2 651	5 553	2 931	3 291	3 037	5 354	3 524	2 273
z tego											
po raz pierwszy	517	987	1 128	591	1 072	585	481	453	1 272	653	421
po raz kolejny (od 1990 r.)	1 979	4 219	4 484	2 060	4 461	2 346	2 810	2 584	4 082	2 871	1 852
po pracach interwencyjnych	79	103	91	34	0	15	61	15	0	20	66
po robotach publicznych	0	356	106	68	95	45	132	145	169	107	39
po stażu	246	461	499	188	264	493	160	220	336	236	95
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	13	17	284	46	22	37	29	51	11	40	2
po szkoleniu	56	152	635	123	431	51	291	54	231	126	202
po pracach społecznie użytecznych	127	4	38	30	118	103	182	122	219	130	92
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 r.	2 100	4 726	4 796	2 444	4 981	2 765	2 634	2 895	4 722	3 156	2 002
podjęcia pracy	962	2 259	1 782	1 134	1 902	1 071	1 082	1 329	2 152	1 355	863
niesubsydowanej	786	1 611	1 235	823	1 585	852	774	1 013	1 715	1 049	615
w tym pracy sezonowej	0	119	0	775	0	0	0	0	1 318	554	0
subsydowanej	176	648	547	311	317	219	308	316	437	306	248
prace interwencyjne	85	150	192	89	27	29	78	46	0	62	122
roboty publiczne	0	364	185	118	145	78	157	234	235	123	50
z tego	42	83	96	67	72	77	28	23	56	49	30
podjęcia działalności gospodarczej	49	51	74	35	73	35	45	13	146	64	45
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	0	0	0	2	0	0	0	0	0	8	1
inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia szkolenia	57	139	469	123	424	62	301	53	226	125	202
rozpoczęcia stażu	235	395	663	263	328	656	193	277	424	295	167
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	1	1	54	13	2	29	0	7	0	0	0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	134	70	115	30	108	105	189	128	226	136	93
rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odnowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywizacyjnych programach rynku pracy	71	24	95	34	135	75	61	73	247	94	8
niepotwierdzenia gotowości do pracy	459	1 328	1 280	556	1 516	447	612	747	878	875	473
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	138	269	160	153	355	102	110	200	195	137	132
podjęcia nauki	10	11	31	20	13	8	4	1	13	6	9
ukończenia 60/65 lat	1	12	10	6	3	6	3	4	11	0	1
nabywania praw emerytalnych lub rentowych	2	39	16	10	15	10	13	13	23	14	4
nabywania uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	1	13	18	5	12	4	7	7	19	12	2
innych	29	160	103	97	168	190	59	56	308	107	48
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2009 r.	1 956	5 054	4 738	2 288	3 458	2 716	2 304	2 054	4 757	2 268	1 575
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	432	888	938	509	598	551	352	303	1 025	375	244

**TABELA 10. BEZROBOTNI ZAMIESZKALNI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY,
WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY
STAN W DNIU 31.12.2009 R.**

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
				do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
0			1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	5 815	5 815	x	x	x	x	x	2 331	2 331	x	x	x	x	x
	1 - 3	02	13 822	x	13 822	x	x	x	x	6 649	x	6 649	x	x	x	x
	3 - 6	03	10 650	x	x	10 650	x	x	x	5 491	x	x	5 491	x	x	x
	6 - 12	04	11 304	x	x	x	11 304	x	x	5 876	x	x	x	5 876	x	x
	12 - 24	05	8 701	x	x	x	x	8 701	x	5 086	x	x	x	x	5 086	x
	pow. 24	06	9 594	x	x	x	x	x	9 594	7 262	x	x	x	x	x	7 262
Wiek	18 - 24	07	15 526	1 684	4 402	3 731	2 980	1 957	772	8 468	682	2 188	1 922	1 699	1 317	660
	25 - 34	08	17 610	1 600	3 758	2 983	3 513	2 761	2 995	10 594	643	1 942	1 675	1 973	1 785	2 576
	35 - 44	09	11 909	1 132	2 570	1 972	2 236	1 688	2 311	6 927	516	1 313	1 067	1 173	991	1 867
	45 - 54	10	11 060	1 077	2 355	1 507	1 953	1 693	2 475	5 570	431	1 020	706	863	827	1 723
	55 - 59	11	3 189	277	621	402	525	500	864	1 136	59	186	121	168	166	436
	60 - 64 lata	12	592	45	116	55	97	102	177	x	x	x	x	x	x	x
Wykształcenie	wyższe	13	2 337	243	678	539	390	301	186	1 622	162	456	377	271	212	144
	policealne i średnie zaw.	14	10 596	939	2 494	2 031	2 112	1 535	1 485	6 942	464	1 461	1 254	1 378	1 117	1 268
	średnie ogóln- kształcące	15	5 059	478	1 345	1 078	1 068	688	402	3 608	281	907	756	775	531	358
	zasadnicze zawodowe	16	19 825	1 976	4 397	3 462	3 810	2 915	3 265	9 883	686	1 868	1 563	1 742	1 582	2 442
	gimnazjalne i poniżej	17	22 069	2 179	4 908	3 540	3 924	3 262	4 256	10 640	738	1 957	1 541	1 710	1 644	3 050
Staż pracy ogółem	do 1 roku	18	8 322	819	1 980	1 459	1 337	1 196	1 531	5 535	443	1 173	932	893	866	1 228
	1 - 5	19	15 532	1 601	3 801	2 957	3 006	2 252	1 915	8 441	660	1 845	1 514	1 588	1 326	1 508
	5 - 10	20	8 759	971	1 986	1 471	1 788	1 304	1 239	4 254	324	821	677	825	674	933
	10 - 20	21	8 369	840	1 903	1 271	1 733	1 236	1 386	4 060	282	791	603	807	626	951
	20 - 30	22	4 595	469	1 058	708	1 027	690	643	1 334	76	274	210	319	213	242
	30 lat i więcej	23	1 012	112	248	194	255	120	83	151	11	48	32	33	13	14
	bez stażu	24	13 297	1 003	2 846	2 590	2 158	1 903	2 797	8 920	535	1 697	1 523	1 411	1 368	2 386
Ogółem			25	59 886	5 815	13 822	10 650	11 304	8 701	9 594	32 695	2 331	6 649	5 491	5 876	7 262

TABELA 11. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. STAN W DNIU 31.12.2009 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi razem	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)									
				do 25 roku życia	długotrwale	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	niepełnosprawni	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	01	5 815	1 683	1 418	835	1 815	1 393	4 155	288	87	174	
	1 - 3	02	13 822	4 403	3 483	1 878	4 286	3 769	9 306	795	144	394	
	3 - 6	03	10 650	3 730	2 610	1 188	3 222	3 207	7 006	641	128	292	
	6 - 12	04	11 304	2 983	3 502	1 606	3 477	2 729	7 734	762	97	367	
	12 - 24	05	8 701	1 955	8 644	1 467	2 926	2 403	6 175	714	76	273	
	pow. 24	06	9 594	772	9 421	2 365	3 988	3 295	7 518	846	49	287	
Wiek w latach	18 - 24	07	15 526	15 526	4 719	x	5 241	9 204	7 682	876	47	260	
	25 - 34	08	17 610	x	8 845	x	3 926	4 478	11 252	1 758	146	358	
	35 - 44	09	11 909	x	6 536	x	4 135	1 528	10 090	977	149	348	
	45 - 54	10	11 060	x	6 554	x	4 421	1 195	9 482	389	163	558	
	55 - 59	11	3 189	x	2 030	x	1 667	325	2 847	40	52	215	
	60 - 64 lata	12	592	x	394	x	324	66	541	6	24	48	
Wykształcenie	wyższe	13	2 337	631	767	59	x	978	x	71	2	36	
	policealne i średnie zaw.	14	10 596	3 942	4 631	899	x	3 890	x	484	21	232	
	średnie ogólnokształcące	15	5 059	3 269	1 855	208	3 012	2 662	x	293	5	110	
	zasadnicze zawodowe	16	19 825	4 004	9 604	2 713	x	2 992	19 825	1 356	158	673	
	gimnazjalne i poniżej	17	22 069	3 680	12 221	5 460	16 702	6 274	22 069	1 842	395	736	
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	18	8 322	2 896	4 769	774	3 339	3 499	5 167	725	128	206	
	1 - 5	19	15 532	4 789	6 951	890	4 198	x	10 925	1 199	165	367	
	5 - 10	20	8 759	285	4 011	852	2 208	x	6 937	613	84	270	
	10 - 20	21	8 369	x	4 093	2 265	2 333	x	6 917	384	76	347	
	20 - 30	22	4 595	x	2 061	2 814	1 258	x	3 818	87	35	251	
	30 lat i więcej	23	1 012	x	292	946	245	x	856	9	3	72	
	bez stażu	24	13 297	7 556	6 901	798	6 133	13 297	7 274	1 029	90	274	
Ogółem			25	59 886	15 526	29 078	9 339	19 714	16 796	41 894	4 046	581	1 787

TABELA 12. BEZROBOTNE KOBIETY ZAMIESZKAŁE NA WSI BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. STAN W DNIU 31.12.2009 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi razem	Będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)									
				do 25 roku życia	długotrwale	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	niepełnosprawne	które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	2 331	681	849	235	814	702	1 422	231	1	71	381
	1 - 3	02	6 649	2 189	2 183	648	2 222	2 202	3 829	651	3	206	1067
	3 - 6	03	5 491	1 923	1 650	438	1 740	1 891	3 109	532	7	149	983
	6 - 12	04	5 876	1 699	2 117	588	1 918	1 747	3 452	648	2	198	1081
	12 - 24	05	5 086	1 318	5 064	570	1 756	1 711	3 227	655	2	148	1193
	pow. 24	06	7 262	658	7 197	1 319	2 997	2 775	5 484	823	3	162	2673
Wiek w latach	18 - 24	07	8 468	8 468	3 251	x	3 112	5 293	3 525	817	2	141	1393
	25 - 34	08	10 594	x	6 499	x	2 362	3 383	6 071	1 562	8	188	3299
	35 - 44	09	6 927	x	4 601	x	2 636	1 266	5 510	828	6	195	1844
	45 - 54	10	5 570	x	3 870	x	2 594	885	4 439	313	1	313	760
	55 - 59	11	1 136	x	839	x	743	201	978	20	1	97	82
Wykształcenie	wyższe	12	1 622	480	562	18	x	695	x	67	0	23	164
	policealne i średnie zaw.	13	6 942	2 211	3 574	500	x	2 404	x	462	1	153	1051
	średnie ogólnokształcące	14	3 608	2 250	1 488	161	2 349	1 930	x	275	1	77	468
	zasadnicze zawodowe	15	9 883	1 911	6 045	893	x	1 845	9 883	1 155	4	317	2380
	gimnazjalne i poniżej	16	10 640	1 616	7 391	2 226	9 098	4 154	10 640	1 581	12	364	3315
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	17	5 535	1 662	3 587	409	2 178	2 108	3 239	686	7	116	1395
	1 - 5	18	8 441	2 300	4 505	450	2 078	x	5 432	1 023	3	200	1782
	5 - 10	19	4 254	75	2 440	455	1 130	x	2 964	464	2	138	594
	10 - 20	20	4 060	x	2 339	1 097	1 199	x	3 013	308	2	196	278
	20 - 30	21	1 334	x	666	715	362	x	900	53	0	104	11
	30 lat i więcej	22	151	x	36	138	30	x	91	5	0	8	1
	bez stażu	23	8 920	4 431	5 487	534	4 470	8 920	4 884	1 001	4	172	3317
Ogółem		24	32 695	8 468	19 060	3 798	11 447	11 028	20 523	3 540	18	934	7378

TABELA 13. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH
Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008 rok		2009 rok			
	ogółem	kobiety	I półrocze		II półrocze	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
w liczbach bezwzględnych						
Bezrobotni ogółem	110 256	65 964	119 395	66 714	134 127	72 105
w tym:						
- zamieszkalni na wsi	50 590	30 692	52 211	29 913	59 886	32 695
w tym posiadający gospodarstwo rolne	626	335	667	346	841	426
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	5 433	3 643	4 582	2 879	7 466	4 180
- cudzoziemcy	32	23	61	35	72	37
w odsetkach						
Bezrobotni ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
- zamieszkalni na wsi	45,9	46,5	43,7	44,8	44,6	45,3
w tym posiadający gospodarstwo rolne	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4,9	5,5	3,8	4,3	5,6	5,8
- cudzoziemcy	0,03	0,03	0,05	0,05	0,05	0,05

TABELA 14. OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008 rok		2009 rok			
	ogółem	kobiety	I półrocze		II półrocze	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Bezrobotni ogółem	110 256	65 964	119 395	66 714	134 127	72 105
w tym:			w liczbach bezwzględnych			
- do 25 roku życia	23 807	14 416	27 105	15 025	30 683	16 387
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 214	819	955	629	1 711	1 156
- długotrwale bezrobotni	60 594	40 942	55 979	37 074	61 956	39 471
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	13 351	x	12 804	x	14 536
- powyżej 50 roku życia	22 065	10 384	22 560	10 301	25 659	11 039
- bez kwalifikacji zawodowych	36 480	23 398	37 561	22 951	41 304	24 077
- bez doświadczenia zawodowego	27 733	19 230	29 212	18 861	31 905	20 050
- bez wykształcenia średniego	72 611	39 668	76 601	38 648	86 931	41 588
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	10 081	9 134	10 295	9 068	11 679	10 092
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1 430	84	1 611	82	1 983	94
- niepełnosprawni	4 443	2 394	4 945	2 540	5 715	2 893
			w odsetkach			
Bezrobotni ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
- do 25 roku życia	21,6	21,9	22,7	22,5	22,9	22,7
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1,1	1,2	0,8	0,9	1,3	1,6
- długotrwale bezrobotni	55,0	62,1	46,9	55,6	46,2	54,7
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	20,2	x	19,2	x	20,2
- powyżej 50 roku życia	20,0	15,7	18,9	15,4	19,1	15,3
- bez kwalifikacji zawodowych	33,1	35,5	31,5	34,4	30,8	33,4
- bez doświadczenia zawodowego	25,2	29,2	24,5	28,3	23,8	27,8
- bez wykształcenia średniego	65,9	60,1	64,2	57,9	64,8	57,7
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	9,1	13,8	8,6	13,6	8,7	14,0
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1,3	0,1	1,3	0,1	1,5	0,1
- niepełnosprawni	4,0	3,6	4,1	3,8	4,3	4,0

TABELA 15. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	do 25 roku życia	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	30 683	22,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	2 320	18,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	1 068	24,5
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	1 588	19,4
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	919	25,5
Toruń – powiat grodzki	7 653	1 906	24,9
Toruń – powiat ziemski	5 889	1 431	24,3
Włocławek – powiat grodzki	9 156	1 176	12,8
Włocławek – powiat ziemski	7 768	1 419	18,3
Aleksandrów Kujawski	3 668	699	19,1
Brodnica	4 672	1 391	29,8
Chełmno	3 699	833	22,5
Golub-Dobrzyń	3 328	1 045	31,4
Inowrocław	14 126	3 260	23,1
Lipno	6 621	1 707	25,8
Mogilno	3 798	934	24,6
Nakło nad Notecią	6 264	1 515	24,2
Radziejów	3 687	938	25,4
Rypin	3 689	1 087	29,5
Sępólno Krajeńskie	3 454	839	24,3
Świecie	6 809	1 860	27,3
Tuchola	3 140	955	30,4
Wąbrzeźno	2 642	626	23,7
Żnin	5 554	1 167	21,0

TABELA 16. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										BRODNICA	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUZIĄDZ - powiat grodzki	GRUZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDROW KUJAWSKI			
Wyszczególnienie	23 807	1 248	656	1 326	797	1 806	1 022	884	1 122	797	1 022	643	
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	69 592	6 729	2 682	4 138	1 956	4 086	4 254	3 589	3 259	2 217	3 200	2 269	
z tego	25 894	3 289	1 274	1 221	629	1 869	1 476	1 190	1 141	750	1 089	779	
po raz pierwszy	43 698	3 440	1 408	2 917	1 327	2 217	2 778	2 399	2 118	1 467	2 111	1 490	
po raz kolejny (od 1990 r.)	257	0	0	4	11	0	4	0	0	0	0	14	
po pracach interwencyjnych	432	0	3	42	47	1	22	4	17	10	6	19	
po robotach publicznych	9 477	433	131	412	231	385	603	585	590	395	568	409	
po stażu	544	0	0	34	24	1	65	7	15	14	3	0	
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	3 991	194	76	327	133	349	1 051	94	141	105	75	143	
po szkoleniu	378	43	9	3	39	2	12	0	36	50	5	0	
po pracach społecznie użytecznych	58 285	5 242	2 112	3 610	1 723	3 718	3 656	3 084	2 748	2 178	2 674	1 954	
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 roku	19 612	1 536	714	1 286	607	1 158	1 129	745	793	585	939	756	
podjęcia pracy	16 639	1 479	662	911	385	1 082	998	674	696	513	886	650	
niesubsydiowanej	1 780	0	0	207	47	1	0	0	0	0	37	0	
w tym pracy sezonowej	2 973	57	52	375	222	76	131	71	97	72	53	106	
subsydowanej	669	0	0	7	20	14	31	8	13	4	3	42	
z tego	705	0	25	66	85	1	22	6	38	14	11	31	
prac interwencyjnych	631	38	15	82	35	20	46	14	17	14	20	13	
robot publicznych	959	17	12	220	82	36	32	43	29	40	19	20	
podjęcia działalności gospodarczej													
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia													
inne	9	2	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	
z tego z powodu	3 377	194	72	237	89	279	648	108	147	102	73	144	
rozpoczęcia szkolenia	11 962	763	317	668	336	436	718	864	757	514	599	347	
rozpoczęcia stażu	143	0	14	12	8	1	3	1	2	2	2	0	
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	417	53	14	2	36	6	11	0	37	52	5	0	
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	20	10	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	
rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	2 245	57	44	131	54	268	47	504	231	30	208	22	
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	17 348	2 443	826	1 091	513	1 442	950	712	647	782	710	606	
niepotwierdzenia gotowości do pracy	1 660	80	70	136	74	57	106	67	64	61	90	47	
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	404	25	4	5	1	22	14	14	23	7	17	16	
podjęcia nauki	41	6	8	2	0	0	3	2	0	0	0	2	
nabywania praw emerytalnych lub rentowych	1 056	75	29	40	5	47	27	67	47	43	31	14	
innych	4 431	415	158	266	111	268	189	213	214	137	157	125	
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	30 683	2 320	1 068	1 588	919	1 906	1 431	1 176	1 419	699	1 391	833	
Bezrobotni do 25 roku życia według stanu w dniu 31.12.2009 r.	10 868	1 123	535	475	328	606	393	329	433	72	490	302	
w tym zarejestrowani po raz pierwszy													

TABELA 16. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat											ZNIN
	GOLUB- DOBRYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	725	2 665	1 205	789	1 117	970	715	719	1 371	746	496	966
Bezrobotni do 25 roku życia zarejestrowani w 2009 roku	1 889	5 511	3 271	1 922	3 468	1 841	1 906	1 876	3 042	2 008	1 463	3 016
z tego	651	1 995	1 105	694	1 277	674	618	618	1 327	696	510	1 022
po raz pierwszy	1 238	3 516	2 166	1 228	2 191	1 167	1 288	1 258	1 715	1 312	953	1 994
po raz kolejny (od 1990 r.)	29	85	20	16	1	6	11	10	0	3	30	13
po pracach interwencyjnych	0	135	24	4	5	1	19	20	11	14	8	20
po robotach publicznych	354	1 061	507	309	359	446	189	285	337	276	159	453
po stażu	13	0	167	50	0	30	14	21	0	19	1	66
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	25	147	271	95	221	25	151	33	86	69	140	40
po szkoleniu	33	0	7	2	21	10	26	7	18	20	7	28
po pracach społecznie użytecznych	1 446	4 456	2 526	1 645	2 868	1 722	1 409	1 641	2 323	1 669	1 255	2 626
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 roku	557	1 901	720	635	921	534	504	656	1 006	644	446	840
podjęcia pracy	478	1 501	559	512	807	465	410	535	875	531	331	699
niesubsydowanej	0	77	0	478	0	0	0	0	679	254	0	0
w tym pracy sezonowej	79	400	161	123	114	69	94	121	131	113	115	141
subsydowanej	26	128	62	56	21	24	29	34	0	39	58	50
prac interwencyjnych	0	151	40	11	12	1	22	61	27	17	13	51
robot publicznych	22	65	29	35	22	31	12	21	22	17	13	28
podjęcia działalności gospodarczej	31	56	30	21	59	13	31	5	81	39	31	12
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
inne	24	154	221	97	216	35	163	33	87	69	144	41
rozpoczęcia szkolenia	344	893	713	405	457	644	214	346	453	282	262	630
rozpoczęcia stażu	1	0	50	21	0	23	0	3	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	20	8	22	2	22	12	30	9	19	18	8	31
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	54	24	59	22	90	49	31	41	111	43	5	120
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	354	1 252	595	329	936	241	365	464	429	531	282	848
niepotwierdzenia gotowości do pracy	60	118	67	51	129	41	63	72	66	35	58	48
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	18	37	39	33	23	10	15	6	22	7	21	25
podjęcia nauki	0	7	2	0	0	0	1	1	2	2	1	2
nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	14	54	38	50	74	133	23	10	128	38	28	41
innych	123	460	243	132	202	151	125	115	230	130	78	189
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	1 045	3 260	1 707	934	1 515	938	1 087	839	1 860	955	626	1 167
Bezrobotni do 25 roku życia według stanu w dniu 31.12.2009 r.	372	1 142	597	369	551	395	384	275	768	316	198	415
w tym zarejestrowani po raz pierwszy												

z tego z powiatu

TABELA 17. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.1.

Wyszczególnienie	Powiat									RAZEM	WOJEWÓDZTWO	Wyszczególnienie	BRODNICA	CHELMNO
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	AL. KSIĄDZ - powiat grodzki					
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	2 829	994	1 061	558	1 978	1 495	1 199	1 084	705	1 164	792			
- w tym kobiety	1 684	590	561	299	1 094	887	654	555	435	669	465			
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	671	220	304	125	539	243	180	141	116	275	192			
- w tym kobiety	410	140	167	57	327	149	114	75	65	158	110			
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	789	312	263	196	551	285	287	271	62	452	175			
- w tym kobiety	478	177	137	109	300	130	173	119	40	276	95			
z prawem do zasiłku	46	16	9	4	15	19	19	6	11	14	8			
- w tym kobiety	29	13	5	1	9	9	15	4	6	6	7			

TABELA 17. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat										RAZEM	WOJEWÓDZTWO	Wyszczególnienie	BRODNICA	CHELMNO
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN			
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	662	2 112	1 050	785	1 150	718	708	631	776	735	454	1 230			
- w tym kobiety	349	1 183	645	441	669	405	393	386	457	435	265	707			
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	140	511	156	149	216	131	143	177	223	170	83	265			
- w tym kobiety	70	264	95	82	134	65	78	113	106	89	57	150			
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	195	787	324	251	374	274	308	189	435	262	99	325			
- w tym kobiety	108	443	157	151	205	149	184	120	257	145	49	178			
z prawem do zasiłku	9	40	17	9	14	8	11	8	12	13	3	13			
- w tym kobiety	4	32	10	4	8	4	6	7	9	9	2	6			

TABELA 18. BEZROBOTNI, KTÓRZY UKOŃCZYLI SZKOŁĘ WYŻSZĄ, DO 27 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	Powiat									RAZEM	WOJEWÓDZTWO
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUIAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	131	24	20	10	84	14	27	11	3	21	9
- w tym kobiety	90	18	12	7	57	8	15	9	2	14	5
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	45	8	13	3	27	3	2	3	2	7	3
- w tym kobiety	29	6	7	3	22	3	1	1	1	4	1
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	370	82	47	29	247	37	108	55	19	72	33
- w tym kobiety	252	59	28	15	151	24	77	39	14	52	23
z prawem do zasiłku	18	9	8	2	8	3	4	3	6	5	3
- w tym kobiety	10	8	5	1	5	3	3	2	5	3	2

TABELA 18. BEZROBOTNI, KTÓRZY UKOŃCZYLI SZKOŁĘ WYŻSZĄ, DO 27 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	15	55	9	4	7	10	9	8	18	8	2	8
- w tym kobiety	12	34	7	3	3	10	8	7	10	5	1	2
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	4	26	3	1	9	3	2	2	11	6	2	5
- w tym kobiety	1	17	2	0	4	1	0	2	4	5	2	4
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	43	131	54	29	57	44	56	32	63	37	12	54
- w tym kobiety	29	91	37	23	36	36	43	25	43	21	9	29
z prawem do zasiłku	2	19	10	0	4	5	7	6	3	6	3	8
- w tym kobiety	1	16	9	0	2	4	6	5	3	6	2	5

**TABELA 19. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG
POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	powyżej 50 roku życia	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	25 659	19,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	2 865	23,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	777	17,8
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	1 880	23,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	573	15,9
Toruń – powiat grodzki	7 653	2 093	27,3
Toruń – powiat ziemski	5 889	1 011	17,2
Włocławek – powiat grodzki	9 156	2 295	25,1
Włocławek – powiat ziemski	7 768	1 422	18,3
Aleksandrów Kujawski	3 668	755	20,6
Brodnica	4 672	732	15,7
Chełmno	3 699	714	19,3
Golub-Dobrzyń	3 328	441	13,3
Inowrocław	14 126	2 492	17,6
Lipno	6 621	981	14,8
Mogilno	3 798	637	16,8
Nakło nad Notecią	6 264	1 078	17,2
Radziejów	3 687	591	16,0
Rypin	3 689	586	15,9
Sępólno Krajeńskie	3 454	674	19,5
Świecie	6 809	1 201	17,6
Tuchola	3 140	405	12,9
Wąbrzeźno	2 642	453	17,1
Żnin	5 554	1 003	18,1

TABELA 20. BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat								ALEKSANDRÓW KULAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
		BYDGOSZCZ. powiat grodzki	BYDGOSZCZ. powiat ziemski	GRUDZIĄDZ. powiat grodzki	GRUDZIĄDZ. powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski			
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	22 065	2 129	594	1 616	496	2 012	720	1 911	1 186	770	612	652
Bezrobotni powyżej 50 roku życia zarejestrowani w 2009 r.	27 731	3 765	1 094	1 996	728	2 058	1 246	1 815	1 320	1 017	931	861
po raz pierwszy	2 485	475	135	130	28	318	146	111	82	47	70	55
z tego	25 246	3 290	959	1 866	700	1 740	1 100	1 704	1 238	970	861	806
po raz kolejny (od 1990 r.)	314	1	0	1	1	2	11	3	0	0	1	18
po pracach interwencyjnych	1 975	16	27	119	198	6	108	48	78	74	48	245
po robotach publicznych	418	5	0	19	4	38	32	11	13	11	85	1
po odbiciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	217	4	3	9	2	1	46	4	4	15	2	0
po szkoleniu	1 365	122	18	206	38	183	146	125	37	33	19	32
po pracach społecznie użytecznych	1 670	182	85	88	73	57	44	40	195	258	33	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 roku	24 137	3 029	911	1 732	651	1 977	955	1 431	1 084	1 032	811	799
podjęcia pracy	9 315	878	315	661	325	610	326	424	438	276	308	482
niesubsydiowanej	5 393	663	186	388	102	551	206	306	207	159	220	193
w tym pracy sezonowej	496	0	0	73	12	0	0	0	0	0	7	0
subsydiowanej	3 922	215	129	273	223	59	120	118	231	117	88	289
z tego	618	15	4	6	3	6	23	30	12	1	3	26
prac interwencyjnych	2 597	28	78	150	200	12	51	68	203	95	69	257
robot publicznych	265	32	11	33	6	13	22	11	8	8	13	5
z tego	412	127	36	84	14	17	24	8	8	13	3	1
podjęcia działalności gospodarczej	30	13	0	0	0	11	0	1	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	1 161	126	20	136	32	153	87	127	32	29	17	32
inne	493	24	9	37	6	35	76	15	9	16	45	1
rozpoczęcia szkolenia	28	3	4	3	1	0	2	1	0	5	2	0
rozpoczęcia stażu	1 704	194	110	61	67	70	37	43	199	255	36	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	37	22	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	655	55	35	42	10	180	8	49	17	22	71	5
rozpoczęcie uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej												
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy												
niepotwierdzenia gotowości do pracy	6 585	1 160	259	469	128	662	324	539	241	250	175	192
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	1 340	143	60	136	27	62	40	81	36	50	56	20
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ukończenia 60/65 lat	328	31	17	27	14	21	11	38	15	9	6	12
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	422	78	8	36	9	7	3	20	14	16	19	3
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	651	116	25	40	5	86	16	19	19	28	25	26
innych	1 418	199	49	84	27	81	25	75	64	76	51	26
Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stanu w dniu 31.12.2009 r.	25 659	2 865	777	1 880	573	2 093	1 011	2 295	1 422	755	732	714
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	3 229	445	138	190	46	248	155	254	180	62	77	80

TABELA 21. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	długotrwale bezrobotni	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	61 956	46,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	3 557	28,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	1 351	31,0
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	4 083	50,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	1 840	51,0
Toruń – powiat grodzki	7 653	2 958	38,7
Toruń – powiat ziemski	5 889	2 191	37,2
Włocławek – powiat grodzki	9 156	5 175	56,5
Włocławek – powiat ziemski	7 768	4 496	57,9
Aleksandrów Kujawski	3 668	1 852	50,5
Brodnica	4 672	1 660	35,5
Chełmno	3 699	1 816	49,1
Golub-Dobrzyń	3 328	1 446	43,4
Inowrocław	14 126	7 281	51,5
Lipno	6 621	3 726	56,3
Mogilno	3 798	1 964	51,7
Nakło nad Notecią	6 264	2 420	38,6
Radziejów	3 687	2 097	56,9
Rypin	3 689	1 744	47,3
Sępólno Krajeńskie	3 454	1 564	45,3
Świecie	6 809	3 331	48,9
Tuchola	3 140	1 340	42,7
Wąbrzeźno	2 642	1 329	50,3
Żnin	5 554	2 735	49,2

TABELA 22. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. I

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat								BRODNICA	ALEKSANDRÓW KULAWSKI	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski											
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	60 594	3 486	1 294	3 759	1 820	3 264	1 945	4 531	4 090	2 105	2 105	4 090	4 531	1 945	3 264	1 820	3 759	1 294	3 486	1 652
Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	63 420	4 341	1 630	4 344	2 439	2 725	2 822	4 003	3 992	2 739	2 739	3 992	4 003	2 822	2 725	2 439	4 344	1 630	4 341	1 945
w tym po raz kolejny (od 1990 r.)	63 420	4 341	1 630	4 344	2 439	2 725	2 822	4 003	3 992	2 739	2 739	3 992	4 003	2 822	2 725	2 439	4 344	1 630	4 341	1 945
po pracach interwencyjnych	332	0	0	1	2	2	12	2	0	0	0	0	2	12	2	2	1	0	0	5
po robotach publicznych	2 085	5	17	140	279	3	46	43	107	91	91	107	43	46	3	279	140	17	5	245
po stażu	2 272	38	12	97	60	101	83	77	119	86	86	119	77	83	101	60	97	12	38	43
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	813	14	15	37	16	6	85	29	34	49	49	34	29	85	6	16	37	15	14	5
po szkoleniu	4 841	159	28	641	277	330	722	375	230	169	169	230	375	722	330	277	641	28	159	124
po pracach społecznie użytecznych	4 414	248	174	208	266	93	126	61	573	518	518	573	61	126	93	266	208	174	248	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 r.	62 058	4 270	1 573	4 020	2 419	3 031	2 576	3 359	3 586	2 992	2 992	3 586	3 359	2 576	3 031	2 419	4 020	1 573	4 270	1 781
podjęcia pracy	19 421	958	436	1 231	873	627	789	873	1 153	694	694	1 153	873	789	627	873	1 231	436	958	811
niesubsydiowanej	12 740	838	343	755	312	532	547	689	638	472	472	638	689	547	532	312	755	343	838	431
w tym pracy sezonowej	1 436	0	2	200	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	200	2	0	0
subsydiowanej	6 681	120	93	476	561	95	242	184	515	222	222	515	184	242	95	561	476	93	120	380
z tego	1 087	5	2	7	16	12	35	21	32	7	7	32	21	35	12	16	7	2	5	45
prac interwencyjnych	3 880	11	65	203	451	11	81	68	401	147	147	401	68	81	11	451	203	65	11	305
robot publicznych	1 010	58	18	119	37	52	99	53	40	27	27	42	53	99	52	37	119	18	58	23
podjęcia działalności gospodarczej	679	32	8	147	57	14	27	42	42	41	41	42	42	27	14	57	147	8	32	7
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	25	14	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	14	0
inne	3 689	162	35	438	211	248	327	346	206	155	155	206	346	327	248	211	438	35	162	118
rozpoczęcia szkolenia	3 660	109	46	177	112	107	224	164	181	162	162	181	164	224	107	112	177	46	109	51
rozpoczęcia stażu	125	10	5	16	5	0	13	1	1	13	13	1	1	13	0	5	16	5	10	2
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	4 371	257	191	149	238	91	98	57	546	508	508	546	57	98	91	238	149	191	257	0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	85	35	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	35	0
rozpoczęcie uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	2 351	114	87	156	73	370	37	178	105	63	63	105	178	37	370	73	156	87	114	29
odnowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	20 883	2 044	548	1 402	706	1 302	857	1 326	1 065	1 052	1 052	1 065	1 326	857	1 302	706	1 402	548	2 044	611
niepotwierdzenia gotowości do pracy	4 306	273	137	271	145	144	174	205	180	152	152	180	205	174	144	145	271	137	273	99
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	28	3	0	1	0	3	0	0	1	2	2	1	0	0	3	0	1	0	3	0
podjęcia nauki	295	23	13	26	12	21	10	35	13	7	7	13	35	10	21	12	26	13	23	12
ukończenia 60/65 lat	262	43	12	18	6	3	0	13	6	9	9	6	13	0	3	6	18	12	43	4
nabywania praw emerytalnych lub rentowych	6	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0
nabywania uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	2 576	238	63	133	38	97	47	161	129	175	175	129	161	47	97	38	133	63	238	43
innych	61 956	3 557	1 351	4 083	1 840	2 958	2 191	5 175	4 496	1 852	1 852	4 496	5 175	2 191	2 958	1 840	4 083	1 351	3 557	1 816
Długotrwale bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	6 442	352	210	276	154	171	218	372	526	136	136	526	372	218	171	154	276	210	352	201
w tym zarejestrowani po raz pierwszy																				

z tego z powodu

TABELA 22. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat										ZNIN
	GOLUB-DOKCZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	1 297	7 806	3 180	2 065	2 511	2 087	1 564	1 710	3 252	1 309	1 157
Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	1 500	6 053	3 414	1 664	3 208	1 570	2 110	1 850	2 865	1 809	1 566
w tym po raz kolejny (od 1990 r.)	1 500	6 053	3 414	1 664	3 208	1 570	2 110	1 850	2 865	1 809	1 566
po pracach interwencyjnych	53	77	22	11	0	3	34	9	0	12	85
po robotach publicznych	0	372	59	30	63	28	117	89	84	54	18
po stażu	90	254	105	51	107	164	77	102	128	106	22
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	13	57	141	24	25	22	26	52	20	36	3
po szkoleniu	21	264	500	80	217	29	250	25	122	60	120
po pracach społecznie użytecznych	212	5	50	38	319	113	216	170	297	124	132
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 r.	1 351	6 578	2 868	1 765	3 299	1 560	1 930	1 996	2 786	1 778	1 394
podjęcia pracy	430	2 583	887	716	910	492	619	686	923	567	561
niesubsydiowanej	329	1 627	551	429	666	349	351	430	669	401	276
w tym pracy sezonowej	0	37	0	397	0	0	0	0	511	218	0
subsydiowanej	101	956	336	287	244	143	268	256	254	166	285
z tego	54	183	112	91	23	26	85	32	0	37	218
prac interwencyjnych	0	558	159	128	161	77	152	207	202	78	34
robot publicznych	25	164	50	47	33	29	14	17	13	20	12
podjęcia działalności gospodarczej	22	51	15	20	27	11	17	0	38	28	21
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	0	0	0	1	0	0	0	0	1	3	0
inne	25	150	306	73	206	28	260	20	109	57	109
rozpoczęcia szkolenia	102	321	242	114	131	222	148	161	178	154	35
rozpoczęcia stażu	2	3	10	4	3	18	0	5	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	165	95	161	38	297	115	209	170	291	118	127
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcie uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	96	33	53	35	111	54	67	76	179	71	18
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	360	2 537	981	486	1 090	365	443	584	625	582	396
niepotwierdzenia gotowości do pracy	144	482	116	174	375	81	108	237	199	131	105
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	0	5	1	1	3	1	1	0	2	0	1
podjęcia nauki	2	42	10	12	5	6	5	4	14	2	1
ukończenia 60/65 lat	0	45	12	8	14	14	7	7	16	9	5
nabywania praw emerytalnych lub rentowych	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
nabywania uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	25	250	88	104	154	164	62	46	250	87	36
innych	1 446	7 281	3 726	1 964	2 420	2 097	1 744	1 564	3 331	1 340	1 329
Długotrwale bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	166	957	438	329	237	321	113	137	451	107	115
w tym zarejestrowani po raz pierwszy											299

z tego z powodu

**TABELA 23. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH
WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez kwalifikacji zawodowych	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	41 304	30,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	3 338	27,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	1 335	30,6
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	2 562	31,4
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	1 241	34,4
Toruń – powiat grodzki	7 653	1 336	17,5
Toruń – powiat ziemski	5 889	1 741	29,6
Włocławek – powiat grodzki	9 156	3 300	36,0
Włocławek – powiat ziemski	7 768	3 200	41,2
Aleksandrów Kujawski	3 668	1 194	32,6
Brodnica	4 672	1 125	24,1
Chełmno	3 699	1 135	30,7
Golub-Dobrzyń	3 328	932	28,0
Inowrocław	14 126	4 776	33,8
Lipno	6 621	2 701	40,8
Mogilno	3 798	1 019	26,8
Nakło nad Notecią	6 264	1 783	28,5
Radziejów	3 687	1 085	29,4
Rypin	3 689	1 440	39,0
Sępólno Krajeńskie	3 454	805	23,3
Świecie	6 809	2 126	31,2
Tuchola	3 140	720	22,9
Wąbrzeźno	2 642	958	36,3
Żnin	5 554	1 452	26,1

TABELA 24. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	59 137	6 466	2 214	3 595	1 757	3 025	3 756	3 792	3 469	2 236	1 692	1 769
- w tym kobiety	30 303	3 331	1 178	1 775	938	1 601	2 070	1 854	1 536	1 146	861	965
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	15 287	1 192	497	940	561	537	641	757	944	555	412	717
- w tym kobiety	8 023	709	281	503	288	350	401	406	339	277	226	407
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	41 304	3 338	1 335	2 562	1 241	1 336	1 741	3 300	3 200	1 194	1 125	1 135
- w tym kobiety	24 077	1 891	755	1 532	744	802	1 032	1 889	1 695	666	707	698
z prawem do zasiłku	6 372	499	205	350	214	193	381	235	495	199	142	216
- w tym kobiety	2 944	293	94	159	91	117	202	117	173	88	77	108

TABELA 24. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2

Wyszczególnienie	Powiat										RAZEM	WOJEWÓDZTWO
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	1 269	5 001	3 192	1 317	3 135	1 059	1 974	1 127	2 242	1 337	1 494	2 219
- w tym kobiety	695	2 543	1 514	794	1 632	555	1 079	645	1 064	697	734	1 096
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	271	1 783	784	454	794	255	542	375	695	351	531	699
- w tym kobiety	159	918	350	277	423	127	251	204	307	166	269	385
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	932	4 776	2 701	1 019	1 783	1 085	1 440	805	2 126	720	958	1 452
- w tym kobiety	572	2 740	1 406	690	1 064	624	947	538	1 271	428	508	878
z prawem do zasiłku	142	856	407	188	378	102	251	103	224	133	211	248
- w tym kobiety	66	376	146	89	187	32	122	60	79	61	107	100

**TABELA 25. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO
WEDŁUG POWIATÓW Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez doświadczenia zawodowego	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	31 905	23,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	2 068	16,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	958	22,0
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	1 498	18,3
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	916	25,4
Toruń – powiat grodzki	7 653	1 402	18,3
Toruń – powiat ziemski	5 889	1 314	22,3
Włocławek – powiat grodzki	9 156	2 066	22,6
Włocławek – powiat ziemski	7 768	2 393	30,8
Aleksandrów Kujawski	3 668	758	20,7
Brodnica	4 672	1 111	23,8
Chełmno	3 699	795	21,5
Golub-Dobrzyń	3 328	993	29,8
Inowrocław	14 126	3 263	23,1
Lipno	6 621	2 506	37,8
Mogilno	3 798	937	24,7
Nakło nad Notecią	6 264	1 417	22,6
Radziejów	3 687	1 264	34,3
Rypin	3 689	1 076	29,2
Sępólno Krajeńskie	3 454	761	22,0
Świecie	6 809	1 701	25,0
Tuchola	3 140	855	27,2
Wąbrzeźno	2 642	646	24,5
Żnin	5 554	1 207	21,7

TABELA 26. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	Powiat									RAZEM	WOJEWÓDZTWO
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUIAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	5 287	1 973	2 988	1 546	3 821	4 069	3 639	3 436	2 041	2 053	1 651
- w tym kobiety	2 727	1 077	1 492	881	1 867	2 093	1 798	1 803	1 135	1 222	969
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	1 119	465	810	418	928	742	648	712	458	532	496
- w tym kobiety	666	285	410	214	522	410	365	376	224	332	293
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	2 068	958	1 498	916	1 402	1 314	2 066	2 393	758	1 111	795
- w tym kobiety	1 171	570	941	620	737	740	1 202	1 516	454	778	519
z prawem do zasiłku	13	9	25	29	16	33	5	43	18	14	22
- w tym kobiety	0	0	1	1	0	0	1	2	0	2	1

TABELA 26. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	1 670	4 075	3 384	1 484	2 698	1 582	1 533	1 351	2 388	1 615	1 228	2 274
- w tym kobiety	928	2 284	1 763	912	1 503	836	920	790	1 329	932	639	1 305
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	344	1 258	685	469	596	427	357	387	633	426	293	596
- w tym kobiety	195	699	350	276	355	198	213	212	349	226	152	341
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	993	3 263	2 506	937	1 417	1 264	1 076	761	1 701	855	646	1 207
- w tym kobiety	628	2 082	1 486	681	882	758	778	525	1 165	566	390	861
z prawem do zasiłku	26	60	50	14	22	29	21	13	14	17	12	25
- w tym kobiety	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0

TABELA 27. BEZROBOTNI BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez wykształcenia średniego	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	86 931	64,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	6 778	54,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	2 913	66,8
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	5 485	67,2
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	2 707	75,0
Toruń – powiat grodzki	7 653	3 956	51,7
Toruń – powiat ziemski	5 889	4 018	68,2
Włocławek – powiat grodzki	9 156	6 105	66,7
Włocławek – powiat ziemski	7 768	5 639	72,6
Aleksandrów Kujawski	3 668	2 481	67,6
Brodnica	4 672	2 902	62,1
Chełmno	3 699	2 617	70,7
Golub-Dobrzyń	3 328	2 073	62,3
Inowrocław	14 126	8 671	61,4
Lipno	6 621	4 605	69,6
Mogilno	3 798	2 404	63,3
Nakło nad Notecią	6 264	4 384	70,0
Radziejów	3 687	2 263	61,4
Rypin	3 689	2 367	64,2
Sępólno Krajeńskie	3 454	2 306	66,8
Świecie	6 809	4 619	67,8
Tuchola	3 140	2 068	65,9
Wąbrzeźno	2 642	1 912	72,4
Żnin	5 554	3 658	65,9

TABELA 28. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	120 018	12 084	4 706	7 876	4 002	7 995	7 469	6 836	6 018	4 087	4 759	3 651
- w tym kobiety	45 979	4 653	1 937	2 996	1 695	2 925	3 054	2 460	2 049	1 582	1 796	1 436
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	38 580	2 633	1 244	2 628	1 584	1 872	1 740	1 695	1 909	1 229	1 553	1 819
- w tym kobiety	14 620	1 112	523	1 008	618	801	720	659	520	433	532	739
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	86 931	6 778	2 913	5 485	2 707	3 956	4 018	6 105	5 639	2 481	2 902	2 617
- w tym kobiety	41 588	2 985	1 380	2 665	1 386	1 654	1 849	2 888	2 583	1 071	1 458	1 270
z prawem do zasiłku	19 223	1 393	610	1 167	642	884	1 230	700	1 067	573	567	676
- w tym kobiety	6 841	569	229	402	218	359	499	255	308	194	197	257

TABELA 28. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	2 947	8 528	4 672	2 445	6 842	2 054	3 462	3 371	5 032	3 265	2 641	5 276
- w tym kobiety	1 069	3 464	1 706	927	2 696	684	1 326	1 256	1 894	1 278	1 062	2 034
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	888	3 519	1 432	1 091	2 215	697	1 104	1 500	1 893	1 202	1 089	2 044
- w tym kobiety	336	1 476	506	422	845	164	337	478	655	415	427	894
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	2 073	8 671	4 605	2 404	4 384	2 263	2 367	2 306	4 619	2 068	1 912	3 658
- w tym kobiety	891	4 383	2 176	1 291	2 110	1 003	1 229	1 127	2 332	1 006	935	1 916
z prawem do zasiłku	578	2 041	879	635	1 324	358	565	619	768	539	495	913
- w tym kobiety	164	774	271	226	518	91	191	194	222	190	206	307

**TABELA 29. KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO
URODZENIU DZIECKA WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotne kobiety		
	razem	które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
		osoby	%
Województwo razem	72 105	14 536	20,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 371	1 035	16,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 299	460	20,0
Grudziądz – powiat grodzki	4 396	1 217	27,7
Grudziądz – powiat ziemski	2 011	626	31,1
Toruń – powiat grodzki	3 809	576	15,1
Toruń – powiat ziemski	3 008	468	15,6
Włocławek – powiat grodzki	4 846	975	20,1
Włocławek – powiat ziemski	4 025	901	22,4
Aleksandrów Kujawski	1 814	347	19,1
Brodnica	2 679	604	22,5
Chełmno	2 007	334	16,6
Golub-Dobrzyń	1 682	333	19,8
Inowrocław	8 002	1 185	14,8
Lipno	3 452	900	26,1
Mogilno	2 275	468	20,6
Nakło nad Notecią	3 371	766	22,7
Radziejów	1 858	421	22,7
Rypin	2 131	558	26,2
Sępólno Krajeńskie	1 892	394	20,8
Świecie	3 830	725	18,9
Tuchola	1 715	310	18,1
Wąbrzeźno	1 393	258	18,5
Żnin	3 239	675	20,8

**TABELA 30. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA
W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1**

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat									BRODNICA	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI		
Bezrobotne zarejestrowane w 2009 r.	11 629	1 234	435	906	543	788	565	577	509	401	599	181
Bezrobotne, które podjęły pracę w 2009 r.	2 306	211	80	241	106	137	75	99	104	78	107	66
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2009 r.	14 536	1 035	460	1 217	626	576	468	975	901	347	604	334
z prawem do zasiłku	473	72	19	43	25	27	17	6	11	18	25	16

**TABELA 30. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA
W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2**

Wyszczególnienie	GOLUB-DOBRZYŃ	Powiat									WĄBRZEŻNO	ŻNIN
		INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA		
Bezrobotne zarejestrowane w 2009 r.	285	619	457	239	693	246	539	343	422	344	239	465
Bezrobotne, które podjęły pracę w 2009 r.	54	187	82	58	88	37	80	66	131	58	59	102
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2009 r.	333	1 185	900	468	766	421	558	394	725	310	258	675
z prawem do zasiłku	15	20	20	14	42	10	13	16	11	10	5	18

**TABELA 31. BEZROBOTNI SAMOTNIE WYCHOWUJĄCY CO NAJMNIEJ
JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA. Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko	
		osoby	%
Województwo razem	134 127	11 679	8,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	1 578	12,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	485	11,1
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	1 073	13,1
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	316	8,8
Toruń – powiat grodzki	7 653	793	10,4
Toruń – powiat ziemski	5 889	399	6,8
Włocławek – powiat grodzki	9 156	1 012	11,1
Włocławek – powiat ziemski	7 768	424	5,5
Aleksandrów Kujawski	3 668	343	9,4
Brodnica	4 672	341	7,3
Chełmno	3 699	316	8,5
Golub-Dobrzyń	3 328	211	6,3
Inowrocław	14 126	1 170	8,3
Lipno	6 621	486	7,3
Mogilno	3 798	228	6,0
Nakło nad Notecią	6 264	565	9,0
Radziejów	3 687	153	4,1
Rypin	3 689	266	7,2
Sępólno Krajeńskie	3 454	233	6,7
Świecie	6 809	444	6,5
Tuchola	3 140	227	7,2
Wąbrzeźno	2 642	247	9,3
Żnin	5 554	369	6,6

TABELA 32. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										CHELMNO	
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA		
		14 114	2 506	643	1 293	384	1 433	644	865	390	506	404	310
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.		11 332	1 940	492	974	300	1 145	564	714	319	413	336	246
- w tym kobiety													
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.		4 211	628	164	479	125	371	162	232	110	135	93	123
- w tym kobiety		3 486	516	137	370	91	314	143	203	87	114	79	110
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.		11 679	1 578	485	1 073	316	793	399	1 012	424	343	341	316
- w tym kobiety		10 092	1 319	398	905	270	664	351	882	369	299	301	268
z prawem do zasiłku		1 703	233	65	159	50	106	83	55	53	59	32	63
- w tym kobiety		1 362	188	42	114	38	88	68	48	42	51	28	52

TABELA 32. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB- DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	225	1 038	405	195	685	147	309	299	385	321	267	460
- w tym kobiety	188	861	350	154	569	119	234	228	323	254	227	382
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	51	400	120	94	173	35	85	110	144	91	114	172
- w tym kobiety	41	352	109	83	146	23	66	84	111	65	95	147
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	211	1 170	486	228	565	153	266	233	444	227	247	369
- w tym kobiety	185	1 028	445	195	509	128	234	194	406	189	220	333
z prawem do zasiłku	46	205	62	35	106	16	22	49	40	46	49	69
- w tym kobiety	39	166	52	27	93	12	19	36	29	33	40	57

TABELA 33. BEZROBOTNI, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	
		osoby	%
Województwo razem	134 127	1 983	1,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	205	1,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	63	1,4
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	213	2,6
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	33	0,9
Toruń – powiat grodzki	7 653	206	2,7
Toruń – powiat ziemski	5 889	101	1,7
Włocławek – powiat grodzki	9 156	259	2,8
Włocławek – powiat ziemski	7 768	94	1,2
Aleksandrów Kujawski	3 668	48	1,3
Brodnica	4 672	41	0,9
Chełmno	3 699	60	1,6
Golub-Dobrzyń	3 328	45	1,4
Inowrocław	14 126	200	1,4
Lipno	6 621	66	1,0
Mogilno	3 798	49	1,3
Nakło nad Notecią	6 264	78	1,2
Radziejów	3 687	24	0,7
Rypin	3 689	22	0,6
Sępólno Krajeńskie	3 454	32	0,9
Świecie	6 809	45	0,7
Tuchola	3 140	17	0,5
Wąbrzeźno	2 642	34	1,3
Żnin	5 554	48	0,9

TABELA 34. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat								ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski			
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	3 336	435	91	299	43	483	193	399	131	91	103	99
- w tym kobiety	140	15	5	19	1	42	4	11	3	0	3	4
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	386	43	8	51	4	31	13	33	22	10	11	19
- w tym kobiety	18	0	0	3	0	3	0	2	4	0	1	0
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	1 983	205	63	213	33	206	101	259	94	48	41	60
- w tym kobiety	94	6	7	21	0	16	1	10	1	0	0	2
z prawem do zasiłku	99	14	3	5	2	8	6	5	6	4	3	5
- w tym kobiety	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TABELA 34. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	GOLUB- DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	79	217	84	65	156	29	35	42	71	34	60	97
- w tym kobiety	5	10	3	0	3	0	1	3	4	0	3	1
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	6	29	4	9	23	8	4	5	20	4	12	17
- w tym kobiety	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	45	200	66	49	78	24	22	32	45	17	34	48
- w tym kobiety	3	11	3	1	2	0	1	3	2	0	3	1
z prawem do zasiłku	0	11	5	1	10	3	2	1	0	1	4	0
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

**TABELA 35. BEZROBOTNI NIEPEŁOSPRAWNI
WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bezrobotni niepełnosprawni	
	osoby		%
Województwo razem	134 127	5 715	4,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 374	944	7,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 363	221	5,1
Grudziądz – powiat grodzki	8 166	295	3,6
Grudziądz – powiat ziemski	3 607	56	1,6
Toruń – powiat grodzki	7 653	598	7,8
Toruń – powiat ziemski	5 889	202	3,4
Włocławek – powiat grodzki	9 156	369	4,0
Włocławek – powiat ziemski	7 768	120	1,5
Aleksandrów Kujawski	3 668	163	4,4
Brodnica	4 672	160	3,4
Chełmno	3 699	128	3,5
Golub-Dobrzyń	3 328	100	3,0
Inowrocław	14 126	508	3,6
Lipno	6 621	71	1,1
Mogilno	3 798	109	2,9
Nakło nad Notecią	6 264	342	5,5
Radziejów	3 687	91	2,5
Rypin	3 689	182	4,9
Sępólno Krajeńskie	3 454	167	4,8
Świecie	6 809	285	4,2
Tuchola	3 140	231	7,4
Wąbrzeźno	2 642	222	8,4
Żnin	5 554	151	2,7

TABELA 36. NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY W 2009 R. WEDŁUG POWIATÓW

[illegible]

TABELA 37. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat								BRODNICA	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski											
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	155	34	5	15	0	23	4	3	2	10	2	2	2	4	3	0	15	34	2	2
- w tym kobiety	72	12	1	8	0	9	3	2	2	6	0	2	2	3	2	0	8	12	0	0
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	31	6	1	5	0	1	2	1	0	2	0	0	0	2	1	0	5	6	0	0
- w tym kobiety	17	4	0	3	0	0	1	1	0	2	0	0	0	1	1	0	3	4	0	0
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	72	18	2	8	0	11	0	1	0	4	1	0	0	0	1	0	8	18	1	1
- w tym kobiety	37	8	2	4	0	6	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	4	8	1	0
z prawem do zasiłku	10	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
- w tym kobiety	4	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

TABELA 37. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.2.

Wyszczególnienie	GOLUB, DOBRYŃ	Powiat								WĄBRZEŻNO	TUCHOLA	ŚWIECIE	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	RYPIN	RADZIEJÓW	NAKŁO NAD NOTECIĄ	MOGIŁNO	LIPNO	INOWROCŁAW	ZNIN
		INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE											
Bezrobotni zarejestrowani w 2009 r.	1	3	1	0	7	0	7	0	17	4	8	0	0	7	0	0	0	0	0	7
- w tym kobiety	0	3	1	0	5	0	5	0	7	3	1	0	0	5	0	0	0	0	0	2
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2009 r.	1	2	1	0	1	0	1	0	3	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2
- w tym kobiety	0	2	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2009 r.	0	4	0	0	1	0	3	0	11	2	1	0	0	3	0	0	0	0	0	4
- w tym kobiety	0	4	0	0	1	0	2	0	5	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
z prawem do zasiłku	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

TABELA 38. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPLYW" I WYREJESTROWANI "ODPLYW"
W 2009 ROKU

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok			
		Ogółem	z tego:		W odsetkach
			mężczyźni	kobiety	
		w liczbach bezwzględnych			
Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ"	171 668	204 617	108 748	95 869	100,0
z tego rejestrowani:					
- po raz pierwszy	28 531	37 883	20 333	17 550	18,5
- po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	166 734	88 415	78 319	81,5
w tym powracający do rejestracji:					
- po pracach interwencyjnych	1 394	1 149	434	715	0,6
- po robotach publicznych	4 893	4 991	2 760	2 231	2,4
- po stażu	10 527	13 033	3 817	9 216	6,4
- po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	5 002	1 907	532	1 375	0,9
- po szkoleniu	11 970	13 950	8 125	5 825	6,8
- po pracach społecznie użytecznych	5 528	5 466	1 779	3 687	2,7
Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ"	184 655	180 746	91 018	89 728	100,0
w tym z powodu:					
- podjęcia pracy	77 174	72 747	38 002	34 745	40,2
niesubsydiowanej	61 347	56 492	28 827	27 665	31,3
w tym pracy sezonowej	5 776	5 545	2 909	2 636	3,1
subsydiowanej	15 827	16 255	9 175	7 080	9,0
w tym:					
prac interwencyjnych	2 889	2 445	938	1 507	1,4
robót publicznych	7 257	6 994	4 093	2 901	3,9
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	3 431	2 057	1 374	1,9
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	3 298	2 047	1 251	1,8
inne	266	87	40	47	0,0
- rozpoczęcia szkolenia	12 034	12 250	7 024	5 226	6,8
- rozpoczęcia stażu	10 665	16 852	5 304	11 548	9,3
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	5 696	338	103	235	0,2
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	5 990	5 885	1 954	3 931	3,3
- rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	x	132	35	97	0,1
- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	x	5 742	3 109	2 633	3,2
- niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	52 415	30 116	22 299	29,0
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	7 353	1 968	5 385	4,1
- podjęcia nauki	355	431	174	257	0,2
- ukończenia 60/65 lat	318	341	74	267	0,2
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	669	379	290	0,4
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	657	286	371	0,4
- innych	9 808	4 934	2 490	2 444	2,7

TABELA 39. BILANS BEZROBOTNYCH W KOLEJNYCH MIESIĄCACH 2009 ROKU

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	MIESIĄC												2009 rok	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	razem	udział w %
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego miesiąca	110 256	120 835	126 037	127 357	124 736	121 258	119 395	120 081	120 407	121 676	122 553	126 893	126 893	x
2.	Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu	19 948	15 620	16 326	14 805	14 807	15 524	16 960	15 102	19 611	18 685	17 873	19 356	204 617	100,0
	po raz pierwszy	3 071	2 647	2 574	2 708	3 566	3 643	4 000	3 099	4 800	3 344	2 534	1 897	37 883	18,5
	po raz kolejny (od 1990 r.)	16 877	12 973	13 752	12 097	11 241	11 881	12 960	12 003	14 811	15 341	15 339	17 459	166 734	81,5
	po pracach interwencyjnych	65	87	103	77	68	85	90	94	104	146	111	119	1 149	0,6
	po robotach publicznych	471	129	204	225	168	244	193	358	454	824	732	989	4 991	2,4
	po stażu	703	622	762	707	620	517	666	775	1 419	1 788	1 408	3 046	13 033	6,4
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/donosznych	333	254	363	381	253	113	166	28	5	6	2	3	1 907	0,9
	po szkoleniu	155	312	660	1 080	1 642	1 552	1 573	1 408	1 236	1 428	1 664	1 240	13 950	6,8
	po pracach społecznie użytecznych	81	227	132	375	255	352	404	490	314	419	688	1 729	5 466	2,7
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w miesiącu	9 369	10 418	15 006	17 426	18 285	17 387	16 274	14 776	18 342	17 808	13 533	12 122	180 746	100,0
a.	podjęcie pracy	4 030	4 064	5 627	7 465	7 353	6 477	6 105	5 599	7 973	7 267	5 466	5 331	72 747	40,2
	1) niesubsydiowanej	3 682	3 463	4 575	5 134	5 436	4 829	4 779	4 372	6 295	5 408	4 355	4 164	56 492	31,3
	w tym pracy sezonowej	339	297	449	543	557	449	459	390	622	587	454	399	5 545	3,1
	2) subsydiowanej	348	601	1 052	2 321	1 917	1 648	1 326	1 227	1 678	1 859	1 111	1 167	16 255	9,0
	- prac interwencyjnych	55	207	245	340	240	262	190	128	289	212	144	133	2 445	1,4
	- robot publicznych	151	256	441	1 608	1 162	677	391	441	570	844	258	195	6 994	3,9
	- podjęcia działalności gospodarczej	23	24	262	276	377	438	367	309	365	355	332	303	3 431	1,9
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	110	107	102	93	135	263	363	344	445	434	372	530	3 298	1,8
	- inne	9	7	2	4	3	8	15	5	9	14	5	6	87	0,0
b.	rozpoczęcie szkolenia	285	410	1 128	1 092	1 545	1 426	979	1 067	1 413	1 569	1 016	320	12 250	6,8
c.	rozpoczęcie stażu	453	875	1 481	1 954	2 000	2 187	1 720	1 495	1 705	1 509	874	599	16 852	9,3
d.	rozpoczęcie przygotowania zawodowego w miejscu pracy/donosznych	282	21	0	0	0	1	1	0	0	0	30	3	338	0,2
e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	322	448	898	1 140	439	552	434	571	418	328	273	62	5 885	3,3
f.	rozpoczęcie uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	0	0	0	15	0	14	13	17	54	0	19	0	132	0,1
g.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywizacyjnych programach rynku pracy	167	191	346	476	516	583	621	583	764	669	476	350	5 742	3,2
h.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	2 920	3 461	4 405	4 160	4 962	4 756	5 099	4 312	4 662	4 901	4 283	4 494	52 415	29,0
i.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	521	491	613	666	758	674	691	562	699	670	600	408	7 353	4,1
j.	podjęcia nauki	5	3	4	0	0	1	0	4	63	314	25	12	431	0,2
k.	ukończenia 60/65 lat	26	29	35	47	27	27	21	30	31	25	19	24	341	0,2
kl.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	57	46	86	53	56	44	46	40	51	74	53	63	669	0,4
m.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	58	51	59	50	57	75	76	54	39	41	34	63	657	0,4
m.	innych	243	328	324	318	572	570	468	442	470	441	365	393	4 934	2,7
4.	Bezrobotni według stanu w końcu miesiąca	120 835	126 037	127 357	124 736	121 258	119 395	120 081	120 407	121 676	122 553	126 893	134 127	134 127	x
	Wskaźnik wpływu do bezrobocia (w %)	18,1	12,9	13,0	11,6	11,9	12,8	14,2	12,6	16,3	15,4	14,6	15,3	161,3	x
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	8,5	8,6	11,9	13,7	14,7	14,3	13,6	12,3	15,2	14,6	11,0	9,6	142,4	x
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	20,2	26,0	34,5	50,4	49,7	41,7	36,0	37,1	40,7	38,9	30,6	27,5	35,6	x

TABELA 41. BILANS BEZROBOTNYCH KOBIET W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. I

TABELA 41. BILANS BEZROBOTNYCH KOBET W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - CZ. I																					
Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										BRODNICA	CHELMNO								
		BYDGOSZCZ. powiat grodzki	BYDGOSZCZ. powiat ziemski	GRUDZIĄDZ. powiat grodzki	GRUDZIĄDZ. powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK. powiat grodzki	WŁOCŁAWEK. powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI											
Wyszczególnienie	65 964	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827									
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2008 r.	95 869	10 996	3 765	6 018	2 748	7 305	5 662	5 435	4 077	3 049	3 814	2 836									
Bezrobotne zarejestrowane w 2009 r.	17 550	2 523	909	762	349	1 694	1 199	804	643	493	671	454									
z tego:	78 319	8 473	2 856	5 256	2 399	5 611	4 463	4 631	3 434	2 556	3 143	2 382									
po raz pierwszy (od 1990 r.)	715	0	0	8	15	4	26	3	0	0	2	39									
po pracach interwencyjnych	2 231	11	33	174	287	3	154	29	59	81	11	218									
po robotach publicznych	9 216	446	133	371	202	509	585	500	497	335	638	382									
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	1 375	23	25	72	34	16	179	45	51	58	22	7									
po szkoleniu	5 825	331	73	600	266	550	1 177	355	204	172	42	180									
po pracach społecznie użytecznych	3 687	445	202	137	218	51	144	9	352	304	39	0									
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2009 r.	89 728	9 402	3 289	5 719	2 758	6 667	5 143	4 783	3 649	3 245	3 470	2 656									
z tego:	34 745	3 600	1 227	2 398	1 065	2 459	2 064	1 693	1 191	967	1 328	1 289									
podjęcia pracy	27 665	3 339	1 059	1 664	517	2 289	1 768	1 462	920	778	1 238	940									
z tego:	2 636	0	3	318	67	1	0	0	0	0	47	0									
iniesubsydiowanej	7 080	261	168	734	548	170	296	231	271	189	90	349									
w tym pracy sezonowej	1 507	6	1	21	38	23	48	47	26	8	2	78									
subsydiowanej	2 901	26	113	227	363	3	104	36	178	91	18	223									
z tego:	1 374	149	31	164	50	66	107	58	38	24	44	28									
prze interwencyjnych	1 251	63	23	322	97	67	37	89	29	66	26	20									
robot publicznych	47	17	0	0	0	11	0	1	0	0	0	0									
podjęcia działalności gospodarczej	5 226	404	85	461	228	543	785	379	200	160	41	181									
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	11 548	794	328	592	302	513	813	619	544	462	648	312									
inne	235	12	5	15	12	1	14	3	4	16	18	2									
rozpoczęcia szkolenia	3 931	507	243	103	195	61	137	12	360	304	44	0									
rozpoczęcia stażu	97	41	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0									
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy/dorosłych	2 633	120	74	137	70	482	57	294	163	41	280	28									
rozpoczęcia uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej	22 299	3 081	976	1 486	654	2 007	914	1 321	876	985	770	650									
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	5 385	445	247	369	183	223	263	266	178	162	254	110									
niepotwierdzenia gotowości do pracy	257	12	1	5	1	14	9	7	16	8	5	10									
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	267	20	13	26	12	15	8	30	12	6	6	12									
podjęcia nauki	290	42	10	28	7	3	13	7	5	12	4	4									
ukończenia 60/65 lat	371	69	18	31	4	55	10	9	9	13	10	18									
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	2 444	255	62	68	25	272	66	137	89	116	54	40									
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	72 105	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007									
innych	12 197	1 246	536	536	297	759	542	585	680	144	463	323									
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2009 r.	145,3	230,2	206,5	146,9	136,0	230,4	227,5	129,6	113,3	151,7	163,3	155,2									
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	136,0	196,8	180,4	139,6	136,5	210,2	206,6	114,0	101,4	161,4	148,6	145,4									
Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	36,2	32,7	32,6	39,8	38,8	33,7	36,5	31,1	29,2	31,7	34,8	45,5									
Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)																					
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)																					

TABELA 42. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ W 2009 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni									
	ogółem		kwartał							
	razem	kobiety	I		II		III		IV	
			razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
	w liczbach									
Ogółem	72 747	34 745	13 721	7 059	21 285	9 085	19 677	9 479	18 064	9 122
w tym:										
- osoby poprzednio pracujące	63 091	29 389	11 754	5 835	19 102	7 901	17 098	8 123	15 137	7 530
w tym:										
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1 028	472	155	80	279	113	326	149	268	130
- osoby dotychczas niepracujące	9 656	5 356	1 967	1 224	2 183	1 184	2 579	1 356	2 927	1 592
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	5 370	3 075	1 374	880	1 159	663	1 108	601	1 729	931
- cudzoziemcy	31	17	5	3	4	2	11	6	11	6
- osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 834	1 217	442	307	461	310	397	263	534	337
- osoby bez kwalifikacji zawodowych	15 287	8 023	2 894	1 694	5 015	2 247	3 880	2 075	3 498	2 007
- osoby bez doświadczenia zawodowego	13 799	7 663	2 785	1 704	3 265	1 758	3 709	1 983	4 040	2 218
- osoby bez wykształcenia średniego	38 580	14 620	7 101	2 952	12 528	4 184	10 314	3 926	8 637	3 558
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	2 306	X	475	X	633	X	559	X	639
- osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	4 211	3 486	865	721	1 185	942	1 163	972	998	851
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	386	18	66	3	129	5	117	6	74	4
	w odsetkach									
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:										
- osoby poprzednio pracujące	86,7	84,6	85,7	82,7	89,7	87,0	86,9	85,7	83,8	82,5
w tym:										
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1,4	1,4	1,1	1,1	1,3	1,2	1,7	1,6	1,5	1,4
- osoby dotychczas niepracujące	13,3	15,4	14,3	17,3	10,3	13,0	13,1	14,3	16,2	17,5
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	7,4	8,9	10,0	12,5	5,4	7,3	5,6	6,3	9,6	10,2
- cudzoziemcy	0,04	0,05	0,04	0,04	0,02	0,02	0,1	0,1	0,06	0,07
- osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	2,5	3,5	3,2	4,3	2,2	3,4	2,0	2,8	3,0	3,7
- osoby bez kwalifikacji zawodowych	21,0	23,1	21,1	24,0	23,6	24,7	19,7	21,9	19,4	22,0
- osoby bez doświadczenia zawodowego	19,0	22,1	20,3	24,1	15,3	19,4	18,8	20,9	22,4	24,3
- osoby bez wykształcenia średniego	53,0	42,1	51,8	41,8	58,9	46,1	52,4	41,4	47,8	39,0
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	6,6	X	6,7	X	7,0	X	5,9	X	7,0
- osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	5,8	10,0	6,3	10,2	5,6	10,4	5,9	10,3	5,5	9,3
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,5	0,05	0,5	0,04	0,6	0,1	0,6	0,1	0,4	0,0

TABELA 43. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat									BRODNICA	CHELMNO
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI		
Ogółem	56 380	5 521	2 305	3 430	1 348	3 123	2 520	3 854	2 758	2 237	2 341	1 748
na prace subsydiowane	37 684	2 158	1 108	2 756	1 269	1 206	1 811	2 587	2 201	1 822	1 126	1 484
z sektora publicznego	22 016	1 331	932	1 149	916	447	1 100	644	1 434	1 144	477	1 173
na staże	17 739	898	359	1 013	238	765	1 302	1 954	831	746	820	393
na miejsca przygotowania zawodowego/dorosłych	361	0	25	30	11	1	10	15	13	19	21	0
na prace społecznie użyteczne	5 947	706	348	173	242	130	191	78	679	624	80	1
dla niepełnosprawnych	1 240	411	172	41	11	123	0	91	14	40	5	0
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	487	0	0	2	0	0	61	0	4	0	2	0

TABELA 43. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	GÓLB- DOBRYŃ	Powiat									WĄBRZEŹNO	ŻNIN
		INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIŃ	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA		
Ogółem	1 628	4 724	2 500	1 645	2 307	1 837	1 633	1 810	2 251	1 463	1 097	2 300
na prace subsydiowane	1 174	3 178	2 122	1 021	1 430	1 545	1 200	1 291	1 588	1 007	987	1 613
z sektora publicznego	788	2 211	1 448	661	828	834	875	796	642	603	677	906
na staże	669	1 101	1 117	496	621	1 077	389	551	662	486	296	955
na miejsca przygotowania zawodowego/dorosłych	21	3	75	25	3	62	0	26	0	0	0	1
na prace społecznie użyteczne	263	108	195	40	366	133	272	192	327	158	172	469
dla niepełnosprawnych	4	47	15	15	98	7	10	10	11	24	87	4
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	0	7	0	72	2	1	130	0	0	0	205	1

**TABELA 44. OFERTY PRACY NAJCZĘŚCIEJ ZGŁASZANE DO PUP
W 2009 ROKU**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty
9141	Gospodarze budynków	10 539
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	4 748
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4 366
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2 901
9132	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	1 857
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 008
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	984
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	984
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	949
4131	Magazynierzy i pokrewni	920
5122	Kucharze	850
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	787
5141	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	772
7121	Murarze i pokrewni	761
5123	Kelnerzy i pokrewni	733
9162	Zamiatacze i pokrewni	693
3461	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	572
8323	Kierowcy samochodów ciężarowych	554
7422	Stolarze i pokrewni	549
9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	537
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	531
5131	Opiekunki dziecięce	507
3432	Księgowi	490
9152	Portierzy, woźni i pokrewni	446
7125	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	444
7222	Ślusarze i pokrewni	438
4111	Sekretarki	381
5159	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	375
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	369
2419	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	355
7212	Spawacze i pokrewni	349
8321	Kierowcy samochodów osobowych	322
7141	Malarze budowlani i pokrewni	301
9131	Pomoce domowe i sprzątaczk	300

**TABELA 45. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW
W 2009 ROKU**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenie		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Województwo razem	12 250	5 226	42,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 083	404	37,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	288	85	29,5
Grudziądz – powiat grodzki	1 064	461	43,3
Grudziądz – powiat ziemski	425	228	53,6
Toruń – powiat grodzki	1 285	543	42,3
Toruń – powiat ziemski	1 748	785	44,9
Włocławek – powiat grodzki	771	379	49,2
Włocławek – powiat ziemski	493	200	40,6
Aleksandrów Kujawski	372	160	43,0
Brodnica	203	41	20,2
Chełmno	413	181	43,8
Golub-Dobrzyń	94	28	29,8
Inowrocław	489	238	48,7
Lipno	782	446	57,0
Mogilno	229	93	40,6
Nakło nad Notecią	721	227	31,5
Radziejów	83	28	33,7
Rypin	520	255	49,0
Sępólno Krajeńskie	89	23	25,8
Świecie	335	140	41,8
Tuchola	206	53	25,7
Wąbrzeźno	378	163	43,1
Żnin	179	65	36,3

TABELA 46. OBSZARY ZAWODOWE SZKOLEŃ W 2009 ROKU

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	ukończyły szkolenie		podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	11 768	4 971	4 183	1 491
Podstawowe programy ogólne (w tym: kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	35	29	0	0
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	335	209	93	48
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	20	4	12	5
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	72	72	17	17
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	0	0	0	0
Języki obce	143	112	36	28
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	1	1	1	1
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	926	731	208	131
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	807	631	354	215
Zarządzanie i administrowanie	857	399	419	190
Prace sekretarskie i biurowe	310	304	73	69
Prawo	19	12	8	7
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	0	0	0
Matematyka i statystyka	0	0	0	0
Informatyka i wykorzystanie komputerów	448	334	95	68
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	482	0	161	0
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	10	0	4	0
Architektura i budownictwo	562	8	180	2
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	4	0	3	0
Weterynaria	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	57	53	28	25
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami i niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	192	184	36	34
Ochrona własności i osób	130	29	59	12
Ochrona środowiska	0	0	0	0
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	37	37	5	5
Usługi gastronomiczne	191	171	29	26
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	427	422	78	76
Usługi krawieckie, obuwnicze	40	40	4	4
Usługi stolarskie, szklarskie	1	0	0	0
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	2 304	102	689	27
Pozostałe usługi	688	210	350	108
BHP	5	3	2	2
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	173	140	13	12
Inne obszary szkoleń	2 492	734	1 226	379

**TABELA 47. STAŻE BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW
W 2009 ROKU**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż		
	ogółem	kobiety	
		osoby	% w ogółem
Województwo razem	16 852	11 548	68,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 135	794	70,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	425	328	77,2
Grudziądz – powiat grodzki	894	592	66,2
Grudziądz – powiat ziemski	419	302	72,1
Toruń – powiat grodzki	741	513	69,2
Toruń – powiat ziemski	1 158	813	70,2
Włocławek – powiat grodzki	1 067	619	58,0
Włocławek – powiat ziemski	904	544	60,2
Aleksandrów Kujawski	698	462	66,2
Brodnica	911	648	71,1
Chełmno	400	312	78,0
Golub-Dobrzyń	454	316	69,6
Inowrocław	1 251	945	75,5
Lipno	1 034	747	72,2
Mogilno	494	351	71,1
Nakło nad Notecią	621	425	68,4
Radziejów	969	596	61,5
Rypin	385	253	65,7
Sępólno Krajeńskie	550	340	61,8
Świecie	661	513	77,6
Tuchola	453	322	71,1
Wąbrzeźno	295	212	71,9
Żnin	933	601	64,4

**TABELA 48. OBSZARY ZAWODOWE, W KTÓRYCH BEZROBOTNI ODBYLI
PROGRAM STAŻU W 2009 ROKU**

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	zakończyły staż		podjęły pracę w trakcie lub po stażu	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	12 702	8 971	5 574	3 849
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	120	108	31	27
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	64	49	28	20
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	32	27	14	14
Języki obce	2	2	1	1
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	6	5	2	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	2 000	1 600	1 055	797
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	318	274	166	142
Zarządzanie i administrowanie	316	254	107	90
Prace sekretarskie i biurowe	4 185	3 358	1 730	1 409
Prawo	49	31	16	12
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	32	24	18	12
Matematyka i statystyka	8	3	1	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	92	29	47	13
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	211	16	101	5
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	86	36	29	7
Architektura i budownictwo	308	37	130	13
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	119	61	51	25
Weterynaria	28	18	19	12
Opieka zdrowotna	230	184	102	90
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	334	306	148	137
Ochrona własności i osób	22	10	11	4
Ochrona środowiska	38	19	27	9
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	98	80	55	46
Usługi gastronomiczne	548	425	262	195
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	248	236	122	119
Usługi krawieckie, obuwnicze	50	45	19	17
Usługi stolarskie, szklarskie	95	33	45	12
Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	52	8	30	5
Pozostałe usługi	1 624	849	636	293
Inne obszary szkoleń	1 387	844	571	320

**TABELA 49. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY / PRZYGOTOWANIE
ZAWODOWE DOROSŁYCH
WEDŁUG POWIATÓW W 2009 ROKU**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy		
	ogółem	kobiety	
		osoby	% w ogółem
Województwo razem	338	235	69,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	15	12	80,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	27	5	18,5
Grudziądz – powiat grodzki	29	15	51,7
Grudziądz – powiat ziemski	15	12	80,0
Toruń – powiat grodzki	1	1	100,0
Toruń – powiat ziemski	22	14	63,6
Włocławek – powiat grodzki	4	3	75,0
Włocławek – powiat ziemski	4	4	100,0
Aleksandrów Kujawski	21	16	76,2
Brodnica	22	18	81,8
Chełmno	2	2	100,0
Golub-Dobrzyń	3	1	33,3
Inowrocław	3	3	100,0
Lipno	77	55	71,4
Mogilno	25	21	84,0
Nakło nad Notecią	3	2	66,7
Radziejów	58	47	81,0
Rypin	0	0	x
Sępólno Krajeńskie	7	4	57,1
Świecie	0	0	x
Tuchola	0	0	x
Wąbrzeźno	0	0	x
Żnin	0	0	x

**TABELA 50. OBSZARY ZAWODOWE, W KTÓRYCH BEZROBOTNI ODBYLI
PROGRAM PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO W 2009 ROKU**

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	zakończyły przygotowanie zawodowe		podjęły pracę w trakcie lub po przygotowaniu zawodowym	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	1 824	1 323	1 105	774
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	14	14	10	10
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	8	6	4	4
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	5	5	1	1
Języki obce	0	0	0	0
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	0	0	0	0
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	236	204	167	142
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	34	29	17	15
Zarządzanie i administrowanie	35	23	21	15
Prace sekretarskie i biurowe	296	268	172	145
Prawo	4	4	0	0
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	0	0	0
Matematyka i statystyka	0	0	0	0
Informatyka i wykorzystanie komputerów	14	9	8	3
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	35	14	23	10
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	12	4	11	5
Architektura i budownictwo	76	5	48	4
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	21	11	12	5
Weterynaria	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	31	28	22	20
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	81	75	41	36
Ochrona własności i osób	4	4	1	1
Ochrona środowiska	5	2	5	2
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	10	8	7	6
Usługi gastronomiczne	102	87	65	54
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	26	24	16	15
Usługi krawieckie, obuwnicze	34	31	36	34
Usługi stolarskie, szklarskie	21	7	15	6
Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	6	1	3	1
Pozostałe usługi	395	259	211	123
Inne obszary szkoleń	319	201	189	117

**TABELA 51. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE
WEDŁUG POWIATÓW W 2009 ROKU**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne		
	ogółem	kobiety	
		osoby	% w ogółem
Województwo razem	5 885	3 931	66,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	686	507	73,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	356	243	68,3
Grudziądz – powiat grodzki	160	103	64,4
Grudziądz – powiat ziemski	276	195	70,7
Toruń – powiat grodzki	133	61	45,9
Toruń – powiat ziemski	157	137	87,3
Włocławek – powiat grodzki	69	12	17,4
Włocławek – powiat ziemski	686	360	52,5
Aleksandrów Kujawski	618	304	49,2
Brodnica	107	44	41,1
Chełmno	0	0	x
Golub-Dobrzyń	280	194	69,3
Inowrocław	109	94	86,2
Lipno	178	108	60,7
Mogilno	39	34	87,2
Nakło nad Notecią	364	285	78,3
Radziejów	135	87	64,4
Rypin	253	183	72,3
Sępólno Krajeńskie	187	139	74,3
Świecie	329	263	79,9
Tuchola	157	130	82,8
Wąbrzeźno	142	117	82,4
Żnin	464	331	71,3

TABELA 53. OSOBY (Z WYJĄTKIEM MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ) KORZYSTAJĄCE Z USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO I INFORMACJI ZAWODOWEJ W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	CIPIKZ ŁĄCZNIE	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUZIĄDZ - powiat grodzki	GRUZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCLAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
Poradnictwo indywidualne																									
osoby, które skorzystały z porady z tego:	60 091	1 894	3 522	1 619	7 107	2 887	6 701	2 237	6 460	2 479	811	1 875	2 810	1 076	2 026	1 822	820	3 487	1 026	1 739	1 006	1 495	992	2 098	2 102
bezrobotni	57 567	1 653	3 515	1 619	6 681	2 723	6 274	2 166	6 412	2 473	807	1 833	2 736	1 076	1 922	1 820	658	3 043	1 025	1 722	963	1 426	935	2 036	2 049
poszukujący pracy	316	36	5	0	16	15	103	6	48	6	3	14	0	0	3	2	1	11	1	15	13	8	3	5	2
inni	2 208	205	2	0	410	149	324	65	0	0	1	28	74	0	101	0	161	433	0	2	30	61	54	57	51
Poradnictwo grupowe																									
osoby, które skorzystały z porady z tego:	8 636	1 611	118	2	179	179	1 861	128	116	44	18	124	43	496	186	1 682	35	316	304	110	604	82	253	145	0
bezrobotni	7 896	996	118	2	176	170	1 815	127	116	44	18	124	39	496	183	1 673	35	311	304	110	571	81	243	144	0
poszukujący pracy	51	10	0	0	0	1	15	0	0	0	0	0	1	0	0	9	0	1	0	0	12	0	1	1	0
inni	689	605	0	0	3	8	31	1	0	0	0	0	3	0	3	0	0	4	0	0	21	1	9	0	0
Korzystający z informacji zawodowej																									
liczba wizyt osób indywidualnych	26 825	9 197	4 941	2 603	386	238	263	696	88	17	811	340	329	674	34	1 519	124	276	0	250	1 509	439	169	457	1 465
uczestniczący w spotkaniach grupowych z tego:	15 733	2 374	1 937	403	273	129	53	382	2 440	857	18	16	0	367	934	260	10	471	0	2 076	65	1 695	23	660	290
bezrobotni	13 750	1 459	1 751	372	252	125	48	370	2 439	856	18	16	0	215	668	260	10	266	0	2 059	63	1 562	23	636	282
poszukujący pracy	277	248	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	3	5	0	0	0	0	15	1	0	0	2	0
inni	1 706	667	186	31	20	4	5	12	0	0	0	0	0	149	261	0	0	205	0	2	1	133	0	22	8

TABELA 55. UCZESTNICTWO W DZIAŁANIACH REALIZOWANYCH W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH Z EFS W 2009 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powiat																																	
	WOJEWÓDZTWO RAZEM												BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCLAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
Osoby, które rozpoczęły udział w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS ogółem:																																		
razem	12 916	1 103	336	936	359	849	723	944	434	600	445	359	321	1 012	1 210	440	244	344	420	396	633	496	210	102										
kobiety	7 522	634	175	506	213	570	451	498	212	354	272	191	225	512	741	260	103	184	245	208	457	323	144	44										
w projektach systemowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy:																																		
razem	11 503	822	268	915	343	819	633	642	382	592	445	359	249	856	1 210	375	244	344	418	381	633	321	188	64										
kobiety	6 598	439	150	495	203	540	370	334	177	347	272	191	176	432	741	218	103	184	245	205	457	163	133	23										
w projektach konkursowych realizowanych przez inne instytucje:																																		
razem	928	281	68	21	16	30	90	99	0	12	0	0	47	0	0	65	0	0	2	0	0	175	22	0										
kobiety	679	195	25	11	10	30	81	63	0	11	0	0	40	0	0	42	0	0	0	0	0	160	11	0										

TABELA 56. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU**Stan w końcu okresu**

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0
z tego w grupach wieku:				
18 - 24 lata	23 807	21,6	30 683	22,9
25 - 34 lata	30 990	28,1	38 593	28,8
35 - 44 lata	21 791	19,8	26 455	19,7
45 - 54 lata	25 390	23,0	28 047	20,9
55 - 59 lat	7 176	6,5	8 756	6,5
60-64 lata	1 102	1,0	1 593	1,2

TABELA 57. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG WIEKU
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie		Powiat																							
		WOJEWÓDZTWO RAZEM		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRONICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
Wyszczególnienie	ogółem	134 127	12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554
	z tego w grupach wieku:																								
	18 - 24 lata	30 683	2 320	1 068	1 588	919	1 906	1 431	1 176	1 419	699	1 391	833	1 045	3 260	1 707	934	1 515	938	1 087	839	1 860	955	626	1 167
	25 - 34 lata	38 593	3 807	1 254	2 314	1 033	1 903	1 734	2 603	2 321	1 149	1 317	1 029	954	4 122	2 015	1 067	1 820	1 056	994	912	1 884	927	779	1 599
	35 - 44 lata	26 455	2 295	860	1 502	738	1 400	1 195	2 027	1 753	698	814	744	583	2 850	1 350	775	1 212	731	701	653	1 238	596	540	1 200
	45 - 54 lata	28 047	2 727	855	1 982	663	1 724	1 115	2 342	1 682	793	880	821	578	2 889	1 165	785	1 300	738	679	794	1 345	497	523	1 170
Wyszczególnienie	25 - 59 lat	8 756	1 047	273	648	217	606	352	815	486	277	238	226	147	866	329	202	363	193	188	233	408	140	152	350
	60 - 64 lata	1 593	178	53	132	37	114	62	193	107	52	32	46	21	139	55	35	54	31	40	23	74	25	22	68
	kobiety	72 105	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007	1 682	8 002	3 452	2 275	3 371	1 858	2 131	1 892	3 830	1 715	1 393	3 239
	z tego w grupach wieku:																								
	18 - 24 lata	16 387	1 221	557	845	515	866	672	624	697	366	824	458	559	1 816	868	555	787	471	651	455	1 058	538	330	654
	25 - 34 lata	22 744	2 165	743	1 362	614	1 078	1 025	1 507	1 370	618	814	616	525	2 508	1 144	689	1 087	537	607	541	1 164	557	458	1 015
Wyszczególnienie	35 - 44 lata	15 071	1 272	489	819	447	734	646	1 127	967	365	476	408	308	1 715	744	498	696	395	415	398	731	345	308	768
	45 - 54 lata	14 654	1 383	420	1 081	363	913	542	1 260	818	384	469	429	246	1 632	581	448	667	385	377	409	713	238	243	653
	55 - 59 lat	3 249	330	90	289	72	218	123	328	173	81	96	96	44	331	115	85	134	70	81	89	164	37	54	149

TABELA 58. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0
z tego z wykształceniem:				
- wyższym	6 013	5,5	8 510	6,3
- policealnym i średnim zawodowym	21 270	19,3	25 454	19,0
- średnim ogólnokształcącym	10 362	9,4	13 232	9,9
- zasadniczym zawodowym	34 299	31,1	42 126	31,4
- gimnazjalnym i poniżej	38 312	34,7	44 805	33,4

TABELA 59. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Powiat																							
	WOJEWÓDZTWO RAZEM	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN
ogółem	134 127	12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554
z tego z wykształceniem																								
- wyższym	8 510	1 751	293	389	97	1 161	269	744	328	159	291	152	157	762	272	152	278	205	185	115	291	124	74	261
- policealnym i średnim zaw.	25 454	2 611	790	1 373	486	1 770	1 058	1 529	1 230	625	964	610	535	3 253	1 051	750	1 020	874	740	687	1 160	677	460	1 201
- średnim ogólnokształcącym	13 232	1 234	367	919	317	766	544	778	571	403	515	320	563	1 440	693	492	582	345	397	346	739	271	196	434
- zasadniczym zawodowym	42 126	3 445	1 482	2 396	1 153	1 844	1 782	2 685	2 452	1 310	1 473	1 196	1 039	4 408	1 880	1 452	2 357	1 169	840	1 303	2 156	1 138	881	2 285
- gimnazjalnym i poniżej	44 805	3 333	1 431	3 089	1 554	2 112	2 236	3 420	3 187	1 171	1 429	1 421	1 034	4 263	2 725	952	2 027	1 094	1 527	1 003	2 463	930	1 031	1 373
kobiety																								
z tego z wykształceniem																								
- wyższym	5 543	1 080	192	255	66	707	188	507	226	111	197	101	100	503	177	107	186	124	130	82	199	72	49	184
- policealnym i średnim zaw.	16 070	1 495	465	872	331	1 008	608	934	817	376	666	403	333	2 130	641	524	683	518	489	445	759	440	288	845
- średnim ogólnokształcącym	8 904	811	262	604	228	440	363	517	399	256	358	233	358	986	458	353	392	213	283	238	540	197	121	294
- zasadniczym zawodowym	20 020	1 475	713	1 130	612	756	836	1 229	1 113	572	752	596	415	2 213	888	774	1 091	501	425	579	1 163	568	436	1 183
- gimnazjalnym i poniżej	21 568	1 510	667	1 535	774	898	1 013	1 659	1 470	499	706	674	476	2 170	1 288	517	1 019	502	804	548	1 169	438	499	733

TABELA 60. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0
z tego ze stażem pracy				
do 1 roku	16 202	14,7	19 129	14,3
1 - 5 lat	25 353	23,0	32 891	24,5
5 - 10 lat	16 065	14,6	19 727	14,7
10 - 20 lat	17 493	15,9	20 838	15,5
20 - 30 lat	11 216	10,2	13 708	10,2
30 lat i więcej	2 630	2,4	3 689	2,8
bez stażu	21 297	19,3	24 145	18,0

TABELA 61. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG STAZU PRACY
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Powiat																								
Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ZNIN
		12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554
Wyszczególnienie z tego o stażu pracy	ogółem																							
	do 1 roku	1 900	584	1 135	511	1 141	756	1 637	1 221	566	681	455	519	2 149	906	501	699	585	507	340	907	343	377	709
	1 - 5 lat	2 813	1 084	2 078	1 057	1 641	1 420	1 868	1 802	1 017	1 319	955	859	3 491	1 526	995	1 522	820	1 024	857	1 781	810	702	1 450
	5 - 10 lat	1 718	622	1 187	507	1 090	910	1 464	1 184	593	716	597	480	2 005	883	533	983	472	541	501	964	509	432	836
	10 - 20 lat	2 141	729	1 470	508	1 323	1 073	1 566	1 002	551	611	598	409	2 167	743	604	1 059	429	448	620	1 036	460	379	912
	20 - 30 lat	1 793	461	1 004	290	1 097	582	1 084	574	362	382	413	224	1 449	373	337	695	227	246	395	633	275	225	587
	30 lat i więcej	635	182	259	51	416	157	184	83	61	92	107	64	424	83	82	178	21	66	115	165	74	54	136
	bez stażu	1 374	701	1 033	683	945	991	1 353	1 902	518	871	574	773	2 441	2 107	746	1 128	1 133	857	626	1 323	669	473	924
	kobiety																							
	z tego o stażu pracy																							
ogółem	72 105	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007	1 682	8 002	3 452	2 275	3 371	1 858	2 131	1 892	3 830	1 715	1 393	3 239
do 1 roku	11 970	1 088	349	694	375	653	455	911	744	331	459	304	344	1 412	530	373	470	339	368	229	602	231	214	495
1 - 5 lat	17 700	1 499	597	1 130	586	797	756	980	824	472	778	535	418	2 000	726	612	847	351	542	516	1 041	484	374	835
5 - 10 lat	9 945	907	328	595	245	556	455	780	561	276	353	297	192	1 090	416	283	497	207	264	248	464	241	226	464
10 - 20 lat	10 740	1 123	395	794	249	685	546	812	478	264	301	302	173	1 222	350	330	550	195	215	303	529	217	180	527
20 - 30 lat	5 288	796	168	449	76	498	212	465	155	125	135	160	53	608	122	109	252	64	86	137	229	83	80	226
30 lat i więcej	854	176	33	61	5	131	36	57	7	11	26	27	9	89	22	17	38	6	18	14	32	11	14	14
bez stażu	15 608	782	429	673	475	489	548	841	1 256	335	627	382	493	1 581	1 286	551	717	696	638	445	933	448	305	678

TABELA 62. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY**Stan w końcu okresu**

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
ogółem	110 256	100,0	134 127	100,0
z tego:				
do 1 miesiąca	13 598	12,3	13 392	10,0
od 1 do 3 miesięcy	25 535	23,2	31 172	23,2
od 3 do 6 miesięcy	16 164	14,7	24 608	18,3
od 6 do 12 miesięcy	16 106	14,6	26 655	19,9
od 12 do 24 miesięcy	14 149	12,8	18 680	13,9
powyżej 24 miesięcy	24 704	22,4	19 620	14,6

TABELA 63. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Powiat																	WOJEWÓDZTWO RAZEM					
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW		RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
ogółem	12 374	4 363	8 166	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699	3 328	14 126	6 621	3 798	6 264	3 687	3 689	3 454	6 809	3 140	2 642	5 554
z tego:																							
do 1 miesiąca	1 612	481	831	512	892	793	883	652	391	472	396	307	874	476	238	575	299	381	406	679	339	205	698
od 1 do 3 miesięcy	3 340	1 180	1 589	816	2 192	1 556	1 636	1 594	887	1 378	820	702	3 085	1 207	772	1 791	662	1 013	825	1 612	753	553	1 209
od 3 do 6 miesięcy	2 711	938	1 453	643	1 607	1 100	1 496	1 433	686	1 053	613	665	2 076	1 200	609	1 251	561	760	617	1 165	631	432	908
od 6 do 12 miesięcy	2 780	926	1 742	682	1 554	1 350	1 756	1 253	773	889	678	720	2 733	1 364	733	1 241	622	771	698	1 099	698	653	940
od 12 do 24 miesięcy	1 117	449	1 286	515	795	672	1 453	1 253	513	501	622	519	2 119	1 244	650	799	610	469	436	1 048	468	401	741
powyżej 24 miesięcy	814	389	1 265	439	613	418	1 932	1 583	418	379	570	415	3 239	1 130	796	607	933	295	472	1 206	251	398	1 058
kobiety	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007	1 682	8 002	3 452	2 275	3 371	1 858	2 131	1 892	3 830	1 715	1 393	3 239
z tego:																							
do 1 miesiąca	834	217	347	220	344	320	323	201	132	157	150	105	376	224	86	220	131	154	157	289	139	71	315
od 1 do 3 miesięcy	1 572	556	694	388	1 184	766	697	657	396	671	422	331	1 712	542	374	859	244	490	335	792	379	248	615
od 3 do 6 miesięcy	1 372	480	757	370	831	516	737	658	370	622	323	337	1 050	560	355	621	266	453	344	606	326	214	439
od 6 do 12 miesięcy	1 378	480	969	387	745	744	938	648	375	545	346	313	1 396	626	382	706	287	456	387	566	395	333	501
od 12 do 24 miesięcy	675	265	812	324	358	391	835	657	265	356	364	279	1 296	675	415	507	268	323	293	658	280	245	487
powyżej 24 miesięcy	540	301	817	322	347	271	1 316	1 204	276	328	402	317	2 172	825	663	458	662	255	376	919	196	282	882

**TABELA 64. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU
WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY
STAN W DNIU 31.12.2009 R.**

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Liczba bezrobotnych kobiet razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						
				do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24	
0			1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	13 392	13 392	x	x	x	x	x	5 512	5 512	x	x	x	x	x	
	1 - 3	02	31 172	x	31 172	x	x	x	x	14 924	x	14 924	x	x	x	x	
	3 - 6	03	24 608	x	x	24 608	x	x	x	12 607	x	x	12 607	x	x	x	
	6 - 12	04	26 655	x	x	x	26 655	x	x	13 903	x	x	x	13 903	x	x	
	12 - 24	05	18 680	x	x	x	x	18 680	x	11 028	x	x	x	x	11 028	x	
	pow. 24	06	19 620	x	x	x	x	x	19 620	14 131	x	x	x	x	x	x	14 131
Wiek	18 - 24	07	30 683	3 597	9 350	7 306	5 701	3 428	1 301	16 387	1 440	4 601	3 744	3 199	2 358	1 045	
	25 - 34	08	38 593	3 777	8 780	7 092	7 973	5 650	5 321	22 744	1 623	4 494	3 958	4 566	3 660	4 443	
	35 - 44	09	26 455	2 572	5 556	4 658	5 368	3 820	4 481	15 071	1 171	2 785	2 503	2 832	2 263	3 517	
	45 - 54	10	28 047	2 620	5 664	4 223	5 669	4 209	5 662	14 654	1 096	2 601	2 072	2 746	2 265	3 874	
	55 - 59	11	8 756	691	1 568	1 159	1 675	1 353	2 310	3 249	182	443	330	560	482	1 252	
	60 - 64 lata	12	1 593	135	254	170	269	220	545	x	x	x	x	x	x	x	x
Wykształcenie	wyższe	13	8 510	922	2 566	1 951	1 507	924	640	5 543	540	1 656	1 318	966	625	438	
	policealne i średnie zaw.	14	25 454	2 270	5 882	4 857	5 270	3 650	3 525	16 070	1 130	3 358	2 918	3 312	2 539	2 813	
	średnie ogólnokształcące	15	13 232	1 298	3 608	2 733	2 647	1 768	1 178	8 904	731	2 252	1 768	1 812	1 342	999	
	zasadnicze zawodowe	16	42 126	4 313	9 289	7 521	8 696	5 898	6 409	20 020	1 468	3 746	3 320	3 906	3 144	4 436	
	gimnazjalne i poniżej	17	44 805	4 589	9 827	7 546	8 535	6 440	7 868	21 568	1 643	3 912	3 283	3 907	3 378	5 445	
Staż pracy ogółem	do 1 roku	18	19 129	2 107	4 742	3 432	3 187	2 607	3 054	11 970	1 084	2 669	2 080	2 026	1 798	2 313	
	1 - 5	19	32 891	3 480	7 929	6 500	6 676	4 576	3 730	17 700	1 424	3 782	3 348	3 610	2 756	2 780	
	5 - 10	20	19 727	2 121	4 457	3 502	4 190	2 787	2 670	9 945	784	1 925	1 688	2 051	1 521	1 976	
	10 - 20	21	20 838	2 077	4 422	3 421	4 440	2 995	3 483	10 740	794	1 984	1 703	2 234	1 652	2 373	
	20 - 30	22	13 708	1 295	2 867	2 174	3 240	2 056	2 076	5 288	362	962	818	1 268	867	1 011	
	30 lat i więcej	23	3 689	360	953	722	945	423	286	854	64	253	168	213	95	61	
bez stażu		24	24 145	1 952	5 802	4 857	3 977	3 236	4 321	15 608	1 000	3 349	2 802	2 501	2 339	3 617	
Ogółem			25	134 127	13 392	31 172	24 608	26 655	18 680	19 620	72 105	5 512	14 924	12 607	13 903	11 028	14 131

TABELA 65. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. STAN W DNIU 31.12.2009 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)									
				do 25 roku życia	długotrwale	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	niepełnosprawni	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	01	13 392	3 596	3 050	2 212	3 962	2 866	8 901	1 030	303	552	
	1 - 3	02	31 172	9 401	7 129	4 851	9 152	7 923	19 290	2 315	534	1 216	
	3 - 6	03	24 608	7 306	5 906	3 580	7 044	6 277	15 067	2 000	387	962	
	6 - 12	04	26 655	5 703	8 233	5 111	7 671	5 247	17 233	2 277	369	1 187	
	12 - 24	05	18 680	3 426	18 575	3 874	5 932	4 263	12 241	1 972	218	840	
	pow. 24	06	19 620	1 251	19 063	6 031	7 543	5 329	14 199	2 085	172	958	
Wiek w latach	18 - 24	07	30 683	30 683	8 340	x	11 163	17 725	14 325	2 197	175	566	
	25 - 34	08	38 593	x	17 524	x	8 221	8 919	21 880	4 977	553	968	
	35 - 44	09	26 455	x	13 681	x	8 266	2 586	20 430	3 097	488	1 047	
	45 - 54	10	28 047	x	15 932	x	9 366	1 957	21 953	1 267	522	2 036	
	55 - 59	11	8 756	x	5 415	x	3 612	599	7 054	129	180	926	
	60 - 64 lata	12	1 593	x	1 064	x	676	119	1 289	12	65	172	
Wykształcenie	wyższe	13	8 510	1 838	2 505	549	x	2 931	x	377	8	169	
	policealne i średnie zaw.	14	25 454	7 155	10 991	3 823	x	6 852	x	1 687	85	950	
	średnie ogólnokształcące	15	13 232	7 165	4 861	1 123	7 707	5 742	x	1 002	37	390	
	zasadnicze zawodowe	16	42 126	6 807	19 629	8 572	x	4 887	42 126	3 523	574	2 059	
	gimnazjalne i poniżej	17	44 805	7 718	23 970	11 592	33 597	11 493	44 805	5 090	1 279	2 147	
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	18	19 129	6 856	9 990	1 769	7 453	7 760	10 839	2 076	486	591	
	1 - 5	19	32 891	9 172	14 140	1 970	8 775	x	21 200	3 452	602	1 057	
	5 - 10	20	19 727	571	8 909	2 202	4 713	x	14 049	1 948	264	799	
	10 - 20	21	20 838	x	10 280	6 058	5 266	x	15 691	1 439	225	1 231	
	20 - 30	22	13 708	x	6 323	8 945	3 182	x	10 244	381	106	1 144	
	30 lat i więcej	23	3 689	x	999	3 494	663	x	2 722	36	11	338	
	bez stażu	24	24 145	14 084	11 315	1 221	11 252	24 145	12 186	2 347	289	555	
Ogółem			25	134 127	30 683	61 956	25 659	41 304	31 905	86 931	11 679	1 983	5 715

TABELA 66. BEZROBOTNE KOBIETY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. STAN W DNIU 31.12.2009 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych kobiet razem	Będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)										
				do 25 roku życia	dlugotrwale	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	niepełnosprawne	które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	5 512	1 439	1 814	720	1 841	1 416	3 110	824	9	251	878	
	1 - 3	02	14 924	4 651	4 383	1 795	4 719	4 424	7 659	1 859	22	597	2118	
	3 - 6	03	12 607	3 775	3 581	1 428	3 825	3 606	6 602	1 685	16	449	2081	
	6 - 12	04	13 903	3 149	4 827	2 067	4 361	3 226	7 814	1 927	18	591	2345	
	12 - 24	05	11 028	2 328	10 977	1 659	3 736	3 014	6 522	1 793	14	436	2485	
	pow. 24	06	14 131	1 045	13 889	3 370	5 595	4 364	9 881	2 004	15	569	4629	
Wiek w latach	18 - 24	07	16 387	16 387	5 700	x	6 446	9 977	6 529	2 035	11	287	2819	
	25 - 34	08	22 744	x	12 662	x	4 892	6 318	11 347	4 394	27	486	6620	
	35 - 44	09	15 071	x	9 315	x	5 213	2 043	10 750	2 580	31	584	3462	
	45 - 54	10	14 654	x	9 471	x	5 747	1 365	10 471	1 004	18	1 167	1460	
	55 - 59	11	3 249	x	2 323	x	1 779	347	2 491	79	7	369	175	
Wykształcenie	wyższe	12	5 543	1 293	1 686	171	x	1 989	x	355	0	84	534	
	policealne i średnie zaw.	13	16 070	3 918	8 096	2 072	x	4 141	x	1 557	5	565	2264	
	średnie ogólnokształcące	14	8 904	4 617	3 747	813	5 713	3 902	x	934	2	249	1160	
	zasadnicze zawodowe	15	20 020	3 182	11 640	2 994	x	2 852	20 020	2 943	28	974	4221	
	gimnazjalne i poniżej	16	21 568	3 377	14 302	4 989	18 364	7 166	21 568	4 303	59	1 021	6357	
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	17	11 970	3 741	7 158	870	4 660	4 442	6 339	1 920	27	321	3084	
	1 - 5	18	17 700	4 387	9 033	905	4 494	x	10 315	2 917	23	537	3678	
	5 - 10	19	9 945	150	5 469	1 189	2 542	x	6 082	1 527	8	424	1333	
	10 - 20	20	10 740	x	6 109	3 201	2 980	x	7 229	1 156	13	695	692	
	20 - 30	21	5 288	x	2 630	3 289	1 397	x	3 294	285	3	500	47	
	30 lat i więcej	22	854	x	203	793	189	x	497	21	0	82	2	
	bez stażu	23	15 608	8 109	8 869	792	7 815	15 608	7 832	2 266	20	334	5700	
Ogółem			24	72 105	16 387	39 471	11 039	24 077	20 050	41 588	10 092	94	2 893	14536

**TABELA 67. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO
MIEJSCA PRACY
Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Sekcja Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)		Bezrobotni	
		osoby	%
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	A	4 583	3,4
Górnictwo i wydobywanie	B	83	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	C	28 256	21,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	259	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	1 242	0,9
Budownictwo	F	11 248	8,4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	19 282	14,4
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	H	2 669	2,0
Transport i gospodarka magazynowa	I	3 079	2,3
Informacja i komunikacja	J	555	0,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	1 146	0,9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	617	0,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2 993	2,2
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	3 213	2,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	9 369	7,0
Edukacja	P	2 628	2,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	2 312	1,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	1 715	1,3
Pozostała działalność usługowa	S	8 499	6,3
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	394	0,3
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	16	0,0
Działalność niezidentyfikowana		5 824	4,3
Razem poprzednio pracujący		109 982	82,0
Dotychczas niepracujący		24 145	18,0
Ogółem bezrobotni		134 127	100,0

TABELA 08. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 1
stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety	Powiaty											
	WOJEWÓDZTWO RAZEM	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO
Rolnictwo i łowiectwo, rybactwo	r 4 583	26	120	94	175	72	175	82	445	205	211	88
	2 096	11	43	55	76	28	68	43	176	112	123	43
Górnictwo i wydobywanie	r 83	2	3	8	1	1	1	3	4	1	2	0
	22	0	2	3	0	0	0	1	1	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	r 28 256	2 729	1 077	1 828	569	1 565	1 635	2 212	1 480	718	1 250	405
	15 089	1 338	513	1 021	318	872	955	1 249	781	327	652	217
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 259	20	5	17	5	26	11	14	7	10	7	0
	76	3	0	4	0	7	3	5	1	4	3	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 1 242	62	31	102	38	87	12	156	67	28	68	8
	398	12	7	17	15	27	3	36	17	7	20	1
Budownictwo	r 11 248	1 065	380	850	330	703	488	1 178	871	412	360	100
	982	161	59	86	29	16	30	110	53	16	30	12
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 19 282	2 328	694	1 413	430	1 196	598	1 455	978	552	859	169
	12 954	1 523	480	932	300	731	384	983	687	355	638	120
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastroonomicznymi	r 2 669	221	88	188	46	196	105	190	101	140	126	17
	2 097	146	72	152	45	136	75	139	90	111	105	17
Transport i gospodarka magazynowa	r 3 079	307	75	152	48	144	92	207	127	56	78	11
	1 328	95	28	42	13	128	42	44	44	12	26	8
Informacja i komunikacja	r 555	90	21	24	5	39	29	65	14	21	13	2
	274	48	12	13	4	21	18	35	12	10	2	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 1 146	181	36	98	16	110	24	123	65	33	33	3
	848	133	25	72	14	73	25	98	41	29	25	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 617	62	14	84	21	40	13	66	14	12	19	4
	333	38	10	42	9	27	8	36	8	5	11	4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 2 993	452	80	186	38	246	69	350	187	35	95	3
	1 549	222	40	100	21	111	19	205	93	12	57	2
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 3 213	407	58	387	46	190	43	300	84	74	94	4
	1 813	271	34	192	28	115	24	170	49	36	55	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	r 9 369	422	240	377	726	277	509	257	786	466	244	559
	4 039	121	113	203	390	70	254	74	285	186	66	280
Edukacja	r 2 628	212	60	141	46	151	71	174	127	35	80	26
	1 923	162	40	92	33	114	48	125	86	26	61	16
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 2 312	221	57	171	42	122	120	209	140	188	67	51
	1 905	164	53	122	38	94	99	169	123	136	52	43
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 1 715	102	34	72	19	104	19	315	61	36	58	6
	1 075	67	25	56	13	67	9	190	39	25	5	5
Pozostała działalność usługowa	r 8 499	1 168	250	373	137	298	869	268	137	37	102	1 663
	4 541	598	135	218	74	187	405	166	83	26	67	845
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produktujące towary i świadczące usługi na własne potrzeby	r 394	0	0	192	68	2	3	3	13	5	18	6
	260	0	0	93	47	1	1	1	11	5	18	6
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r 16	1	0	0	0	6	0	0	1	0	0	0
	10	1	0	0	0	4	0	0	1	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	r 5 824	922	339	376	118	1 133	12	176	157	86	17	0
	2 885	475	179	208	69	517	4	93	90	39	14	0
Razem poprzednio pracujących	r 109 982	11 000	3 662	7 133	2 924	6 708	4 898	7 803	5 866	3 150	3 801	3 125
	k 56 497	5 589	1 870	3 723	1 536	3 320	2 460	4 005	2 769	1 479	2 052	1 625
Dotychczas niepracujących	r 24 145	1 374	701	1 033	683	945	991	1 353	1 902	518	871	574
	15 608	782	429	673	3 607	7 653	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699
Ogółem bezrobotni	r 134 127	12 374	4 363	8 166	3 653	7 768	5 889	9 156	7 768	3 668	4 672	3 699
	k 72 105	6 371	2 299	4 396	2 011	3 809	3 008	4 846	4 025	1 814	2 679	2 007

TABELA 68. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 2
stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety	Powiaty										ZNIN
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKOŁ NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPOLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	r 171 k 78	454 199	300 167	213 119	333 132	165 65	97 44	262 119	238 93	167 197	113 197
Górnictwo i wydobywanie	r 2 k 0	28 7	3 0	2 0	3 0	3 0	8 0	2 0	2 0	1 0	0 0
Przetwórstwo przemysłowe	r 557 k 247	2 956 1 633	1 070 608	788 367	1 522 841	602 326	687 366	763 368	1 392 701	758 380	586 342
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 3 k 1	19 2	17 6	30 0	1 0	4 0	4 0	13 3	13 7	20 9	3 1
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 52 k 17	207 121	17 3	52 22	34 9	17 4	49 21	15 7	57 11	4 0	22 8
Budownictwo	r 198 k 14	685 49	615 39	293 35	544 45	279 9	342 27	238 15	514 35	211 13	156 8
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 366 k 236	1 412 812	801 524	678 502	1 089 704	449 277	690 519	587 389	901 717	436 335	388 248
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	r 29 k 28	332 257	81 61	101 93	106 91	35 27	36 25	56 50	204 160	86 69	26 21
Transport i gospodarka magazynowa	r 31 k 11	857 582	101 34	60 23	124 48	94 40	50 7	131 36	63 49	41 24	131 9
Informacja i komunikacja	r 5 k 1	108 38	22 9	7 4	14 8	12 3	11 5	5 3	19 12	4 1	4 2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 5 k 4	168 127	38 24	33 27	37 32	8 5	14 11	24 22	26 8	11 22	13 11
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 14 k 5	54 27	11 6	12 6	52 13	6 1	4 3	14 7	11 9	3 3	15 10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 18 k 7	763 404	40 17	47 26	65 32	38 22	42 21	66 49	71 32	17 8	19 10
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 70 k 54	401 234	61 20	71 42	371 201	44 10	69 45	115 72	94 64	17 20	120 45
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	r 205 k 80	792 419	772 295	158 101	240 87	345 113	450 189	244 116	502 218	209 88	344 153
Edukacja	r 43 k 30	336 281	87 54	247 182	65 51	97 64	59 35	38 27	102 73	29 25	37 24
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 12 k 22	175 142	159 145	87 79	101 96	36 29	35 32	61 55	103 93	21 18	39 27
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 27 k 12	613 365	30 10	23 13	30 22	13 8	28 22	24 21	45 32	19 15	12 6
Pozostała działalność usługowa	r 272 k 158	1 096 590	69 45	40 32	342 204	84 21	27 22	64 350	685 71	130 34	76 159
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	r 4 k 4	7 2	3 3	18 18	4 4	3 3	16 16	12 12	6 6	9 8	0 0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r 8 k 4	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
Działalność niezidentyfikowana	r 453 k 178	222 130	225 96	92 52	59 213	220 87	114 52	126 54	350 116	256 85	155 85
Razem poprzednio pracujących	r 2 555 k 1 189	11 685 6 421	4 514 2 166	3 052 1 724	5 136 2 664	2 554 1 162	2 832 1 447	2 828 1 447	5 486 2 897	2 471 1 267	2 169 1 088
Dotychczas niepracujących	r 773 k 493	2 441 1 581	2 107 1 286	746 551	1 128 717	1 133 696	857 638	626 445	1 323 933	669 448	473 305
Ogółem bezrobotni	r 3 328 k 1 682	14 126 8 002	6 621 3 452	3 798 2 275	6 264 3 371	3 687 1 858	3 689 2 131	3 454 1 892	6 809 3 830	3 140 1 715	2 642 1 393

TABELA 69. BEZROBOTNI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

stan w dniu 31.12.2009 r.

Nr	Nazwa grupy	ogółem		kobiety	w tym		
		osoby	%		poprzednio pracujący		
					do 1	1 - 12	pow. 12
	bez zawodu	28 207	21,0	16 127	1 651	8 584	3 100
0	siły zbrojne	21	0,02	0	1	14	2
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, kierownicy	384	0,3	208	32	244	107
2	specjaliści	7 501	5,6	5 018	589	3 882	1 151
3	technicy i inny średni personel	17 576	13,1	11 060	1 351	8 744	3 947
4	pracownicy biurowi	3 956	2,9	2 825	327	2 341	1 207
5	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	18 909	14,1	16 414	1 473	10 392	5 643
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4 001	3,0	2 517	318	1 762	1 319
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	33 417	24,9	8 660	3 661	20 197	7 968
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6 226	4,6	2 291	665	3 831	1 597
9	pracownicy przy pracach prostych	13 929	10,4	6 985	1 372	7 808	4 702
	Razem	134 127	100,0	72 105	11 440	67 799	30 743

TABELA 70. ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE WŚRÓD BEZROBOTNYCH - grupy elementarne
stan w dniu 31.12.2009 r.

Kod zawodu	Nzawa zawodu	Bezrobotni
0000	Bez zawodu	28 207
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	11 693
7222	Ślusarze i pokrewni	4 068
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	4 036
5122	Kucharze	3 636
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2 993
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	2 861
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	2 809
9141	Gospodarze budynków	2 752
9132	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i podobne	2 748
7121	Murarze i pokrewni	2 414
7422	Stolarze i pokrewni	2 151
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	2 129
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2 065
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 900
3115	Technicy mechanicy	1 845
3212	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1 721
7141	Malarze budowlani i pokrewni	1 616
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1 493
7233	Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik-monter maszyn i urządzeń - obejmuje grupę elementarną 7233)	1 415
7223	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających - obejmuje grupę elementarną 7223)	1 376
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	1 210
5141	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	1 188
6111	Rolnicy produkcji roślinnej	1 130
6131	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	1 085
5123	Kelnerzy i pokrewni	1 027
7136	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych* (zawód szkolny: Monter instalacji i urządzeń sanitarnych - obejmuje grupę elementarną 7136)	1 002
4131	Magazynierzy i pokrewni	983
2419	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	924
7411	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	924
3112	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	909
3214	Dietetycy i żywieniowcy	899
3213	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności - obejmuje grupę elementarną 3213)	839
3119	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	837
7242	Elektromonterzy	797
2441	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	753
9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	753
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	738

**TABELA 71. POSZUKUJĄCY PRACY ORAZ CUDZOZIEMCY Z KRAJÓW UE
Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIATACH
stan w dniu 31.12.2009 r.**

Powiaty	Poszukujący pracy		Cudzoziemcy z krajów UE z prawem do zasiłku	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Województwo razem	2 739	1 243	27	8
Bydgoszcz – powiat grodzki	279	108	12	2
Bydgoszcz – powiat ziemski	94	43	3	2
Grudziądz – powiat grodzki	95	41	2	0
Grudziądz – powiat ziemski	30	13	0	0
Toruń – powiat grodzki	477	192	0	0
Toruń – powiat ziemski	79	37	1	0
Włocławek – powiat grodzki	334	179	1	0
Włocławek – powiat ziemski	73	32	1	0
Aleksandrów Kujawski	165	68	0	0
Brodnica	79	42	0	0
Chełmno	70	36	0	0
Golub-Dobrzyń	59	29	0	0
Inowrocław	154	80	3	1
Lipno	94	37	1	1
Mogilno	28	13	0	0
Nakło nad Notecią	46	23	1	1
Radziejów	119	53	0	0
Rypin	117	56	0	0
Sępólno Krajeńskie	50	23	0	0
Świecie	107	50	0	0
Tuchola	62	23	0	0
Wąbrzeźno	57	29	0	0
Żnin	71	36	2	1

**TABELA 72. OSOBY, KTÓRE NABYŁY UPRAWNIENIA DO DODATKU AKTYWIZACYJNEGO
w 2009 roku**

Wyszczególnienie	Powiat																	WOJEWÓDZTWO RAZEM						
	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHELMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGIŁNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW		RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŻNO	ŻNIN
osoby, które podjęły zatrudnienie ogółem:																								
razem	612	224	338	77	903	728	554	351	273	469	616	211	856	310	202	815	180	222	211	359	217	341	419	
kobiety	295	96	133	26	406	335	239	103	94	138	258	89	344	98	63	368	44	71	69	130	65	167	163	
- w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy																								
razem	0	0	0	0	0	20	0	0	38	0	3	0	0	0	0	0	1	7	3	0	0	4	0	
kobiety	0	0	0	0	0	10	0	0	7	0	3	0	0	0	0	0	1	4	2	0	0	3	0	
- z własnej inicjatywy																								
razem	612	224	338	77	903	708	554	351	235	469	613	211	856	310	202	815	179	215	208	359	217	337	419	
kobiety	295	96	133	26	406	325	239	103	87	138	255	89	344	98	63	368	43	67	67	130	65	164	163	
osoby uprawnione w końcu 2009 roku do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego																								
razem	126	27	186	36	177	248	60	94	67	43	118	0	263	67	40	164	64	49	62	42	47	69	109	
kobiety	59	10	64	12	71	119	28	29	33	13	44	0	101	32	16	76	25	21	29	16	15	38	51	

TABELA 73. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW NA RZECZ PROMOCJI ZA TRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ (w tys. zł). Stan w dniu 31 grudnia 2009 r.

L.p	Powiatowy Urząd Pracy	Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej										
		Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów (algorytm)		Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa	Dodatkowe środki Funduszu Pracy pozyskane z 10% rezerwy MPiPS - decyzje							
		Ogółem	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
z tego												
			decyzja z dnia 16.02.2009 r.(50%)	decyzja z dnia 7.04.2009 r.(15%)	Kwota środków FP przeznaczonych na realizację projektów w systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w ramach Poddziałania 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” decyzja z dn. 28.04.2009 r. (35%)	Razem	na realizację programów i działań na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego	na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus	na realizację programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości	inne programy		
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	PUP w Bydgoszczy	23 052,4	9 119,6	2 735,9	6 383,8	4 813,1	0,0	0,0	2 044,0	2 769,1	0,0	
2.	PUP w Grudziądzu	38 934,6	11 037,5	3 311,2	7 726,2	16 859,7	7 680,0	0,0	0,0	5 793,2	3 386,5	
3.	PUP dla Miasta Torunia	11 904,1	4 807,9	1 442,4	3 365,6	2 288,2	56,7	439,4	237,6	1 554,5	0,0	
4.	PUP dla Powiatu Toruńskiego	21 765,8	4 939,3	1 481,8	3 457,5	11 887,2	5 181,0	684,6	1 147,4	4 874,2	0,0	
5.	PUP we Włocławku	30 570,0	13 783,3	4 135,0	9 648,3	3 003,4	0,0	926,5	259,8	1 571,1	246,0	
6.	PUP w Aleksandrowie Kujawskim	9 268,7	4 280,3	1 284,1	2 996,2	708,1	0,0	0,0	141,5	566,6	0,0	
7.	PUP w Brodnicy	9 100,0	3 717,4	1 115,2	2 602,2	1 665,2	0,0	388,6	491,7	784,9	0,0	
8.	PUP w Chełmnie	7 631,9	3 246,6	974,0	2 272,6	1 138,7	150,0	83,7	627,7	277,3	0,0	
9.	PUP w Golubiu-Dobrzyniu	7 142,0	2 464,7	739,4	1 725,3	2 212,6	0,0	415,8	0,0	1 796,8	0,0	
10.	PUP w Inowrocławiu	30 874,6	13 560,6	4 068,2	9 492,4	3 753,4	0,0	987,2	2 766,2	0,0	0,0	
11.	PUP w Lipnie	16 504,8	6 690,8	2 007,2	4 683,5	3 123,3	0,0	589,1	230,0	2 304,2	0,0	
12.	PUP w Mogilnie	8 682,9	3 929,0	1 178,7	2 750,3	824,9	0,0	0,0	484,9	340,0	0,0	
13.	PUP w Nakle nad Notecią	11 988,6	5 679,2	1 703,8	3 975,4	630,2	485,2	0,0	0,0	0,0	145,0	
14.	PUP w Radziejowie	8 816,6	3 383,0	1 014,9	2 368,1	2 050,6	0,0	695,2	0,0	1 185,1	170,3	
15.	PUP w Rypinie	6 488,6	2 766,1	829,8	1 936,2	956,5	0,0	212,8	199,7	544,0	0,0	
16.	PUP w Sępólnie Krajńskim	7 161,9	3 276,1	982,9	2 293,3	609,6	0,0	0,0	206,7	252,9	150,0	
17.	PUP w Świecie	11 824,9	5 589,1	1 676,7	3 912,4	646,7	0,0	0,0	0,0	646,7	0,0	
18.	PUP w Tucholi	6 878,0	2 519,5	755,8	1 763,6	1 839,1	245,2	339,4	504,2	683,3	67,0	
19.	PUP w Wąbrzeźnie	6 271,3	2 408,4	722,5	1 685,9	1 454,5	0,0	489,7	374,7	590,1	0,0	
20.	PUP w Żniniu	12 281,1	5 237,7	1 571,3	3 666,4	1 805,7	0,0	452,3	503,4	850,0	0,0	
OGÓŁEM		287 142,8	112 436,1	33 730,8	78 705,2	62 270,7	13 798,1	6 704,3	10 219,5	27 384,0	4 164,8	

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Decyzji MPiPS

TABELA 74. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie	Województwo razem	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
		Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław
Wydatki ogółem	538 905,5	54 989,1	61 830,0	26 243,1	36 284,7	51 278,9	16 398,4	16 879,6	17 230,9	14 468,4	58 248,4
Zasilki dla bezrobotnych łącznie ze składkami	222 299,2	28 598,3	19 716,2	13 092,5	12 922,0	18 922,1	6 150,2	6 953,7	8 329,4	6 512,6	24 111,0
Dodatki aktywizacyjne	8 648,0	889,9	938,9	465,8	611,4	618,0	239,5	232,4	549,7	312,4	894,6
Świadczenia integracyjne	554,6	332,5	0,0	186,0	31,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	287 019,0	23 069,6	39 031,7	11 820,8	21 758,8	30 576,4	9 268,9	9 076,9	7 631,7	7 149,6	30 881,5
Składki na ubezpieczenie społeczne rolników	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszt organizacji partnerstwa lokalnego	7,9	0,0	2,9	0,0	0,0	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	1,8
Koszt rad zatrudnienia	208,6	0,0	9,6	20,0	1,3	38,0	7,3	18,6	0,0	0,0	10,3
Koszty systemu EURES	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty klasyfikacji zawodów, standardy i inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informacje zawodowe i poradnictwo	637,2	114,7	0,4	36,0	159,1	0,3	63,1	1,4	13,8	1,5	11,2
Informacje o usługach i partnerach rynku pracy	401,3	63,8	23,6	0,0	69,9	26,1	0,0	0,0	86,7	0,0	3,3
Koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń itp.	4 407,2	659,4	283,2	241,5	337,1	276,9	101,2	206,9	139,1	61,5	605,3
Koszty badań i analiz rynku pracy	103,7	0,0	55,1	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	2,0	0,0	0,0
Koszty systemu informatycznego	8 480,6	756,1	1 071,8	152,3	260,2	393,2	392,1	291,4	272,7	289,3	1 342,1
Promocja i pomoc prawna zatrudnionym za granicą	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty materiałów informacyjnych i szkoleniowych	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,6
Koszty audytu zewnętrznego	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wyposażenia i działalności klubów pracy	121,2	36,0	2,8	0,0	15,7	3,6	2,8	0,4	38,2	0,0	2,9
Koszty wyposażenia akademickich biur karier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP	1 753,1	128,6	187,1	107,3	57,6	82,5	38,7	51,1	110,5	27,8	179,5
Refundacja kosztów wynagrodzenia i składek pracowników WUP	1 257,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refundacja dodatków do wynagrodzeń	1 570,7	198,3	252,5	119,5	58,7	148,2	45,7	29,9	43,1	49,2	102,9
Koszty kwalifikacyjne (art.. 9 ust.2d oraz art.. 109 ust. 7c)	120,3	60,3	50,6	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty poboru składek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Splata kredytów i pożyczek zaciągniętych przez FP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty odsetek i obsługi kredytów i pożyczek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty obsługi rachunku Funduszu Pracy	124,0	55,7	10,5	0,0	0,0	0,5	0,0	16,8	1,0	18,5	0,0
Koszty sądowe i egzekucyjne	49,4	5,5	6,9	1,4	0,1	2,1	0,9	0,1	0,8	0,0	15,0
Odsetki za przeterminowane zobowiązania	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Inne wydatki Funduszu Pracy	1 104,0	20,4	186,2	0,0	0,0	190,4	84,6	0,0	12,0	40,9	86,4

TABELA 74. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 2.

Wyszczególnienie	POWIATOWE URZĘDY PRACY										WUP	
	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajenskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin		
Wydatki ogółem	27 151,2	16 171,3	26 215,7	14 107,9	12 317,5	14 224,1	22 204,4	13 917,7	12 433,0	23 813,8	2 497,4	
Zasłki dla bezrobotnych łącznie ze składkami	9 491,3	6 635,0	12 854,8	4 461,1	5 166,3	6 355,3	9 446,7	6 459,9	5 441,5	10 679,3	0,0	
Dodatki aktywizacyjne	285,1	236,9	608,2	148,6	202,5	201,7	358,2	180,3	286,7	387,2	0,0	
Świadczenia integracyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	16 506,7	8 676,5	11 997,5	8 806,3	6 544,7	7 173,7	11 657,2	6 843,4	6 266,0	12 281,1	0,0	
Składki na ubezpieczenie społeczne rolników	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6	0,0	
Koszt organizacji partnerstwa lokalnego	1,3	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszt rad zatrudnienia	19,9	16,1	12,1	0,0	0,1	0,0	10,8	0,0	14,8	17,6	12,1	
Koszty systemu EURES	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,6	
Koszty klasyfikacji zawodów, standardy i inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Informacje zawodowe i poradnictwo	2,8	48,5	4,2	0,0	0,0	128,8	3,2	14,5	1,7	2,6	29,4	
Informacje o usługach i partnerach rynku pracy	0,0	0,0	11,2	0,0	0,0	0,0	8,1	0,0	16,4	6,8	85,4	
Koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń itp.	177,0	100,8	207,6	35,8	134,6	103,3	299,8	158,3	78,6	199,3	0,0	
Koszty badań i analiz rynku pracy	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,2	
Koszty systemu informatycznego	239,6	250,7	318,8	516,4	193,1	142,3	329,8	173,9	201,6	185,1	708,1	
Promocja i pomoc prawna zatrudnionym za granicą	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty materiałów informacyjnych i szkoleniowych	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	
Koszty audytu zewnętrznego	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty wyposażenia i działalności klubów pracy	10,9	1,0	0,6	0,7	0,0	0,0	0,1	3,6	0,0	1,9	0,0	
Koszty wyposażenia akademickich biur karier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP	67,2	101,5	102,5	0,0	44,5	60,3	64,0	59,1	96,9	30,7	155,7	
Refundacja kosztów wynagrodzenia i składek pracowników WUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 257,2	
Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Refundacja dodatków do wynagrodzeń	83,1	32,3	0,0	46,4	26,6	55,6	14,8	21,7	28,4	17,1	196,7	
Koszty kwalifikacyjne (art. 9 ust.24 oraz art. 109 ust. 7c)	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty poboru składek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Splata kredytów i pożyczek zaciągniętych przez FP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty odsetek i obsługi kredytów i pożyczek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty obsługi rachunku Funduszu Pracy	1,6	0,0	2,2	12,0	0,0	0,4	0,0	1,4	0,3	3,1	0,0	
Koszty sądowe i egzekucyjne	0,9	0,1	1,5	0,0	0,6	0,2	11,1	1,6	0,1	0,5	0,0	
Odsetki za przeterminowane zobowiązania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	
Inne wydatki Funduszu Pracy	236,3	70,8	94,5	77,6	1,4	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

TABELA 75. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2009 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie	Województwo razem	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
		Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrow Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	287 019,0	23 069,6	39 031,7	11 820,8	21 758,8	30 576,4	9 268,9	9 076,9	7 631,7	7 149,6	30 881,5
- Koszty szkoleń ogółem	24 771,3	3 216,5	2 304,6	2 655,5	3 467,5	2 518,2	741,0	473,7	635,3	248,6	1 341,1
- dodatki szkoleniowe	112,4	24,5	6,7	21,4	15,8	10,3	0,8	0,1	2,2	2,7	18,4
- stypendia za okres szkolenia	7 316,1	872,8	620,5	789,0	778,0	906,0	263,4	123,6	227,0	78,0	481,9
- kwoty należne instytucjom szkoleniowym	16 675,0	2 129,9	1 677,4	1 688,1	2 637,7	1 546,4	466,6	300,4	402,8	164,9	761,1
- koszty szkolenia refundowane pracodawcom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- pożyczki szkoleniowe	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	12,8	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0
- koszty studiów podyplomowych	591,7	188,9	0,0	157,0	32,7	30,2	10,2	20,9	3,1	0,0	79,7
- koszty egzaminów i uzyskania licencji	30,4	0,4	0,0	0,0	3,3	12,5	0,0	0,6	0,2	0,0	0,0
- inne	28,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,1	0,0	0,0	0,0
- Prace interwencyjne	12 663,9	60,3	178,8	130,8	1 038,8	684,1	23,3	47,7	804,0	814,5	3 344,3
- Roboty publiczne	44 692,9	1 972,4	6 611,6	141,0	2 492,6	4 376,4	1 811,1	831,7	2 095,0	8,3	8 525,0
- Prace społecznie użyteczne	3 632,5	769,2	269,3	137,2	87,6	330,8	87,2	95,5	1,9	247,1	99,3
- Zatrudnienie wspierane	118,5	72,5	0,0	46,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	39 968,4	1 608,0	12 913,6	1 888,1	1 762,2	3 506,0	1 383,0	927,9	423,6	1 117,0	3 687,9
- Środki na podjęcie działalności gospodarczej w tym w ramach spółdzielni socjalnej	57 952,2	6 941,8	9 863,5	2 789,6	5 205,5	4 064,7	1 414,9	1 731,1	1 320,1	1 933,3	5 197,5
- Stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne za okres stażu	97 356,6	7 888,1	6 667,5	3 932,6	6 566,9	13 891,9	3 674,3	4 882,9	2 206,5	2 648,2	8 644,8
- za okres stażu ogółem	89 705,8	7 318,6	6 030,0	3 870,8	5 551,4	13 470,7	3 516,8	4 736,9	2 186,7	2 536,4	8 258,3
- za okres przygotowania zawodowego	7 327,9	551,4	540,3	54,9	1 014,4	410,6	114,3	144,3	16,8	105,7	372,6
- za okres nauki	322,9	18,1	97,2	6,9	1,1	10,6	43,2	1,7	3,0	6,1	13,9
- Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	31,7	7,2	0,0	24,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia	4 851,7	299,6	190,8	22,4	1 038,8	1 065,0	97,1	82,3	114,9	119,8	30,9
- Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	64,4	21,5	9,0	11,3	1,3	4,6	5,7	0,0	0,4	0,0	2,5
- Restrukturyzacja zatrudnienia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Przygotowanie zawodowe młodocianych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Koszty badań bezrobotnych	820,4	147,6	23,0	41,8	97,6	129,0	28,1	1,1	30,0	12,8	0,3
- Inne instrumenty rynku pracy	94,5	64,9	0,0	0,0	0,0	5,7	3,2	3,0	0,0	0,0	7,9
- dot. bezrobotnych do 25 roku życia	102 100,5	7 942,4	8 570,6	2 520,5	8 012,1	14 888,7	3 962,1	4 210,7	3 082,1	2 379,2	9 408,7
- dot. bezrobotnych powyżej 50 roku życia	30 176,0	3 507,9	2 541,9	246,4	2 213,4	2 376,0	609,0	1 120,1	1 257,7	452,0	4 695,7
- wydatki na SPO RZL i PO KL	78 633,8	6 383,1	7 784,8	3 390,3	3 476,4	9 648,3	2 958,1	2 579,3	2 271,3	1 725,3	9 485,2
- Działanie 6.1 PO KL	78 636,5	6 383,1	7 784,8	3 390,3	3 476,4	9 648,3	2 958,1	2 579,3	2 271,3	1 725,3	9 485,2
- Działanie 7.1. PO KL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Działanie 1.2. SPO RZL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Działanie 1.3 SPO RZL	-2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Działanie 1.6 SPO RZL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- inne działania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

z wydatków na programy ogółem:

SUMMARY IN ENGLISH

1. **In 2009 in Kujawsko-Pomorskie Voivodship the effect of global economic slowdown was felt clearly** which in the regional labor market was expressed in **decline in the number of economic entities** (by 5.3%), **reduction of average employment in economic sector** (by 1.5%), **decreasing in job offers** submitted to powiat labour offices (by 13.2%) and – consequently – increasing the number of unemployed (by 21.7%).
2. In 2009 in Kujawsko-Pomorskie Voivodship **56380 job offers were submitted. The number of job offers for subsidized employment decline only just by 0.02% but for non-subsidized employment by 31.5%.** Offers for internships, vocational preparation on the job place and socially useful works or non-employment forms of activation constituted in 2009 42.7% of all offers submitted to powiat labour offices in voivodship (in 2008 it was 36.5%).
3. **At the end of December 2009 in Kujawsko-Pomorskie Voivodship were registered 134127 unemployed persons.** Comparing to the end of the previous year the number of the unemployed increased by 23 871 person (21.7%). At that time in Poland the number of the unemployed increased by 28.5%. An increase has been observed for the first time since 2003.
4. **The unemployment rate**, calculated as percentage share of the unemployed in the total number of economically active population, in Kujawsko-Pomorskie Voivodship **comprised at the end of 2009 15.8% and was by 2.5 percentage points higher** than at the end of the previous year (at that time in Poland unemployment rate increased by 2.4 percentage points and at the end of December 2009 comprised 11.9%).
5. **The most important phenomenons taking place in the regional labour market in 2009 were:**
 - **Higher flow than outflow from unemployment:** in labour offices were registered 204617 newly unemployed (by 19.2% more than in the previous year). At that time from the unemployment rolls was removed 180746 unemployed (by 2.1% less than in the previous year).
 - **Less number of taking a job by the unemployed:** 72747 unemployed took a job (by 5.7% less than in the previous year). The decline was observed in non-subsidized employment (by 7.9%) and subsidized employment in total increased by 2.7% but increase was observed only among person who started their own business (by 26.7%) and started a job within employment costs refund (by 21.9%).
 - **Increase of the unemployed number who used activation forms:** other than employment forms of activation was used by 35325 unemployed (by 2.7% more than in the previous year); considerable increase in the number of the unemployed who benefit from vocational guidance was noted down (by 32.0%).

- **Increase of dismissal declaration due to company reasons:** employers declared to powiat labour offices 150 times dismissal of 5199 person in total (in the previous year it was 57 declarations and 3407 person).
 - **Increase of the unemployed number in most of the unemployed group** especially among person whose situation on the labour market was specific; the worst situation is among young people (an increase of the subpopulation by 28.9%), graduates (increase by 37.4%) and disable unemployed (increase by 28.6%).
 - **Increase of the number of person who returned form abroad** and came to Voivodship Labour Office in Toruń to submit application for the rights to unemployment benefit: in total it was 2019 person by 25.9% more than in the previous year.
6. **Expenditures of the Labour Fund in total** in Kujawsko-Pomorskie Voivodship in comparison to the previous year **increased by 33.1%** and comprised 538905.5 thous. zł. **It's worth to stress that the amount for promotion of employment programmes increased by 26.5% and the amount for the unemployment benefit (including dues) increased by 45.0%.**
7. Voivodship Labour Office in Toruń within **the Human Capital Operational Programme** fulfill the role of 2nd Level Intermediate Body for measures VI Labour market open for all. In 2009 within all measures in Priority VI HC OP in kujawsko-pomorskie voivodship **were signed 70 agreements with beneficiaries for coo-financing project realization for the amount of 18481253.89 zł. And within sub- measure 6.1.3 – 20 annexes which caused increasing of the value of systems projects by 78794600.00 zł.**

CONTENTS:

Introduction.....	1
1. General characteristic of functioning of the labour market in Kujawsko-Pomorskie Voivodship.....	2
1.1. Institutional labour market service.....	2
1.2. Technical Assistance.....	5
1.3. Characteristic of changes in unemployment in 2009.....	6
1.4. The Labour Fund.....	13
1.4.1. Appropriation by algorithm.....	13
1.4.2. Additional means of the Labour Fund granted from the Ministry of Labour and Social Policy's reserve.....	14
1.4.3. The Labour Fund means expenditures.....	15
2. Issues of formation and realisation politics of the labour market.....	16
2.1. Regional Parliament and Board of Kujawsko-Pomorskie Voivodship.....	16
2.2. Regional Activities Plan for Employment.....	17
2.3. Voivodship Council of Employment.....	18
2.4. Labour market's programmes realisation.....	20
2.4.1. Human Capital Operational Programme (PO KL).....	20
2.4.1.1. Monitoring of Regional Labour Market.....	29
2.4.1.2. Monitoring of Regional Labour Market II.....	30
2.4.1.3. Grant "Working country".....	33
2.4.2. Professional ELP to improve EU workers employability by the improvement of their Professional foreign Language skills within Leonardo da Vinci programme (Prof.-ELP).....	33
2.4.3. Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SPO RZL). Integrated Regional Operational Programme (ZPORR).....	35
3. Other programmes realised by Voivodship Labour Office in Toruń.....	38
3.1. Promotional – information activity.....	38
3.2. Labour market surveys	42
3.2.1. Statistic research.....	42
3.2.2. Sociological surveys.....	43
Survey among employers of Kujawsko-Pomorskie Voivodship.....	43
Research on firms which used Labour Fund means for starting their own business.....	44
Employers by choosen section of Polish Classification of Activities in Kujawsko-Pomorskie Voivodship.....	45
Analysis of training organized by Local Labour Offices and training institutions in Kujawsko-Pomorskie Voivodship.....	46
3.3. Centre of Information and Planning Vocational Career.....	47
3.4. Employment of Polish citizens abroad.....	52
3.4.1. Employment of Polish citizens within treaty of cooperation with employers and foreign employers association.....	52
Work in Spain.....	52
Work in Great Britain.....	53
3.4.2. Seasonal work for students in Germany.....	53
3.5. EURES – European Employment Services.....	53
3.6. National employment service.....	57
3.7. Employment Agencies.....	58
3.8. To do a job by foreigners without necessity of receive work permit.....	58

3.9.	Substitute service.....	60
3.10.	Co-ordination of Social Security Systems.....	61
4.	Activation of the unemployed persons in local labour offices.....	65
4.1.	Job offers.....	65
4.2.	Outflow to job.....	68
4.3.	Training of the unemployed.....	72
4.4.	Internship.....	74
4.5.	Vocational preparation on the job place.....	76
4.6.	Socially useful works.....	78
4.7.	Career counselling and information, helping with active job searching.....	80
5.	Structure and balance of the unemployed in Kujawsko-Pomorskie Voivodship.	86
5.1.	Unemployed women.....	86
5.2.	Unemployment in the rural areas.....	93
5.3.	The unemployed terminated for company reasons.....	99
5.4.	The unemployed with right to benefit.....	101
5.5.	The unemployed aged up to 25 years.....	102
5.5.1.	The unemployed registered within 12 months since the end of education.....	107
5.6.	The unemployed over 50 years old.....	110
5.7.	The long-term unemployed.....	115
5.8.	The unemployed without occupational qualifications.....	121
5.9.	The unemployed without professional experience.....	123
5.10.	The unemployed without upper secondary education.....	126
5.11.	Women who haven't started a job after give a birth.....	129
5.12.	The unemployed bringing up singlehandedly at least one child up to 18 years of age.....	132
5.13.	The unemployed who haven't started a job after punishment.....	135
5.14.	Disabled unemployed persons.....	138
5.15.	The unemployed by age and by education level.....	142
5.16.	The unemployed by total work seniority and by duration of unemployment.....	144
5.17.	The unemployed by a kind of activity of their last job.....	146
5.18.	The unemployed by occupations and specialities.....	147
6.	Conclusions.....	148
Tables.....		151
Summary in English.....		235

TABLES:

1.	State and structure of unemployment.....	151
2.	Unemployed persons registered in powiats in Kujawsko-Pomorskie Voivodship by sex.....	152
3.	The unemployed entitled to benefit.....	153
4.	The unemployed terminated for company reasons, workers intended to be terminated and monitored dismissals.....	154
5.	Announcement of dismissals for company reasons by PCA sections 2007 (Polish Classification of Activities).....	155
6.	Registered unemployed persons and unemployment rate.....	156
7.	Unemployed persons in the rural areas.....	157
8.	Unemployed persons in the rural areas by sex.....	158
9.	Balance of unemployed rural residents by powiats in 2009.....	159

10.	Unemployed person in the rural areas by duration of unemployment, age, educational level and work seniority.....	161
11.	Unemployed person in the rural areas whose situation on the labour market was specific by duration of unemployment, age, educational level and work seniority..	162
12.	Unemployed women in the rural areas whose situation on the labour market was specific by duration of unemployment, .age, educational level and work seniority	163
13.	Selected categories of the unemployed.....	164
14.	Unemployed persons with a specific situation on the labour market.....	165
15.	The unemployed aged up to 25 years by powiats.....	166
16.	Balance of the unemployed aged up to 25 years by powiats in 2009.....	167
17.	Unemployed persons registered within 12 months since the end of education by powiats in 2009.....	169
18.	The unemployed who graduated from tertiary school before the 27 th year of age by powiats in 2009.....	170
19.	The unemployed over 50 years old by powiats.....	171
20.	Balance of the unemployed over 50 years old by powiats in 2009.....	172
21.	The long-term unemployed by powiats.....	174
22.	Balance of the long-term unemployed by powiats in 2009.....	175
23.	Unemployed persons without occupational qualifications by powiats.....	177
24.	Dynamics of changes among unemployed persons without occupational qualifications by powiats in 2009.....	178
25.	Unemployed persons without professional experience by powiats.....	179
26.	Dynamics of change among unemployed persons without professional experience by powiats in 2009.....	180
27.	Unemployed persons without upper secondary education by powiats.....	181
28.	Dynamics of change among unemployed persons without upper secondary education by powiats in 2009.....	182
29.	Women who haven't started a job after give birth by powiats.....	183
30.	Dynamic of change among unemployed women who haven't started a job after give birth in 2009 by powiats.....	184
31.	The unemployed bringing up singlehandedly at least one child up to 18 years of age by powiats.....	185
32.	Dynamics of changes among the unemployed bringing up singlehanded at least one child up to 18 years of age by powiats in 2009.....	186
33.	The unemployed who haven't started a job after punishment.....	187
34.	Dynamics of change among the unemployed who haven't started a job after punishment by powiats in 2009.....	188
35.	Disabled unemployed persons by powiats.....	189
36.	Disabled unemployed persons and unemployed disabled job – seekers by powiats in 2009.....	190
37.	Unemployed foreigners by powiats in 2009.....	191
38.	Inflow and outflow from unemployment in 2009.....	192
39.	Balance of the unemployed in the following months in 2009.....	193
40.	Balance of the unemployed by powiats in 2009.....	194
41.	Balance of the unemployed women by powiats in 2009.....	196
42.	Selected categories of unemployed persons who received jobs in 2009.....	198
43.	Job offers by powiats extended in 2009.....	199
44.	The most frequently job offers extended to labour offices in 2009.....	200
45.	Training of the unemployed by powiats in 2009.....	201

46.	Vocational scope of trainings.....	202
47.	Traineeship with the employer by powiats in 2009.....	203
48.	Vocational scope of traineeship with the employer.....	204
49.	Vocational preparation on the job place/Vocational preparation of adults by powiats in 2009.....	205
50.	Vocational scope of the job training.....	206
51.	Socially useful works by powiats in 2009.....	207
52.	Career counselling and vocational information services in 2009.....	208
53.	Persons (except pupils) who use career counselling and vocational information by powiats in 2009.....	209
54.	Organizers and participants of activation courses according to active job searching by powiats in 2009.....	210
55.	Participation in actions realized within Project coo-financed form ESF in 2009.....	211
56.	Unemployed persons by age.....	212
57.	Unemployed persons in powiats by age.....	213
58.	Unemployed persons by educational level.....	214
59.	Unemployed persons in powiats by educational level.....	215
60.	Unemployed persons by work seniority.....	216
61.	Unemployed persons in powiats by work seniority.....	217
62.	Unemployed persons by duration of unemployment.....	218
63.	Unemployed persons in powiats by duration of unemployment.....	219
64.	Unemployed persons total by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment.....	220
65.	Unemployed persons total with a specific situation on the labour market by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment.....	221
66.	Unemployed women with a specific situation on the labour market by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment.....	222
67.	Unemployed persons by the kind of activity of their last job.....	223
68.	Unemployed persons in powiats according to Polish Classification of Activities (PCA 2007).....	224
69.	Unemployed persons in Kujawsko – Pomorskie Voivodship by occupations.....	226
70.	The most popular occupations among unemployed persons.....	227
71.	Job-seekers and foreigners from UE countries possessing benefit rights by powiats.....	228
72.	Persons who acquire a right to activation bonus by powiats in 2009.....	229
73.	The Labour Fund means for realisation of programmes for employment promotion, unemployment mitigation and vocational activation (in thous. zł).....	230
74.	Expenses structure of the Labour Fund total in 2009 by powiats (in thous. zł).....	231
75.	Expenses structure of the Labour Fund on employment promotion programmes in 2009 by powiats (in thous. zł).....	233